

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Aristophanes.; oversatte af N. V. Dorph ;
forlagt af Samfundet til den danske Literaturs
Fremme

Titel | Title:

Aristofanes' Komedier.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kjøbenhavn : Thieles Bogtrykkeri, 1860

Fysiske størrelse | Physical extent:

1 bd.

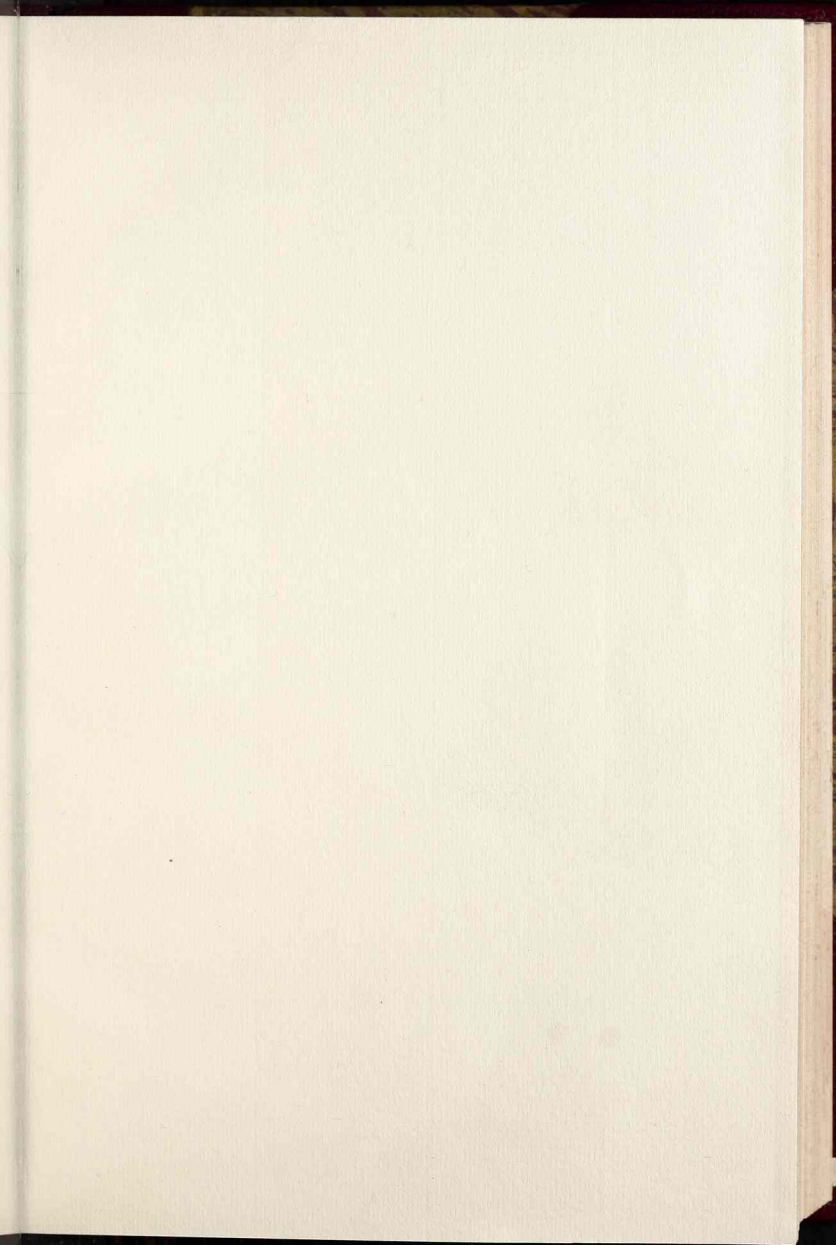
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Stilles, sonniges

1811

1811

Stilles, sonniges

26

1811

Stilles, sonniges

1811

1811

75 70

Aristofanes' Komedier,

oversatte

af

N. B. Dorph.

Englene, Ridderne, Freden, Høveserne.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til den danske Litteraturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1860.

Fuglene,

Komedie af Aristofanes.

Oversat

af

N. B. Dorph.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til den danske Litteraturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1856.

Englund

Samuel of Bristol

1811

1811

Nogen Tid før Opførelsen af „Fuglene“, Komædie af Aristofanes, („der ungezogene Günstling der Græciens“, som Goethe kalder ham) havde Athenæerne udrustet og sendt en talrig Flaade til Hjælp for Segestaerne imod Syrakusierne paa Sicilien. Forskjellige Omstændigheder havde bidraget til, at Athenæerne knyttede glimrende Forhaabninger til denne Flaades Bedrifter og den deraf følgende Berømmelse og Glands for Athen. Men disse forfængelige Forventninger, hvori Athenæerne havde beruset sig, gik ikke i Opfyldelse. Ved samme Tid omtrent skete det, at man en Morgen fandt de fleste af de paa aabne Pladser staaende Hermesstøtter paa den frækfeste Maade mishandlede. Alt blev opbudt for at opdage de ugudelige Gjerningsmænd. Heraf var Følgen, at Angiveri (*συκοφαντία*), Bagvaskelse, Fængslinger, Henrettelser, og alleslags voldsomme Forholdsregler fik frit Spillerum. Og da alt længe utaalelig Proceshyge og Lovtrækkeri havde hersket i Athen, forestiller nu Aristofanes, at to ældre Athenæere, Raadgjæver og Godthaaer, vandre ud, for hos den fra Menneſke til Fugl forvandlede Tereus (Hærpop) at opspørge et nyt, sikkert og behageligt Opholdssted. Ved Spaafugle (Rragen og Allifen) ledes de paa mange Omveie hen til Tereus. Han modtager dem venlig, og paa hans Forestilling, at man lever ret godt blandt Fuglene, beslutter de strax at forblive der. Pludselig faaer den

ene af Athenæerne, Raadkjær, det Indfald at bygge en By i Fuglenes Rige, derved at asspærre Guderne fra Menneskeheden, og atter at forskaffe Fuglene det dem fra Begyndelsen tilhørende Verdensherredømme. Hærbop er henrykt over dette Forslag og kalder Fuglene til Forsamling for at raadslaae derom. De komme, men ansee begge Athenæerne for Fuglefængere, og ville under den første Opbrusen haffe deres Dine ud og sønderrive dem. Dog blive de beroligede, og Raadkjær udvikler nu fuldstændig sit Forslag. Han beviser dem deres oprindelige Ret til Verdensherredømmet, og hvorledes de atter skulle faae det tilbage. De lettroende Fugle gribe begjærlig dette Forslag, hvis Udførelse de overlade til Ophavsmanden, og love ham deres virksomme Hjælp. Begge Athenæerne lade sig ved Hærbop omstabe til Fugle, medens Choret af Fuglene, hvilke allerede føle sig som Verdens Beherskere, forkynder deres egen Herlighed og anpriser for Tilskuerne de Velgjerninger, som de have at vente af og ved Fuglene. Nu skal den nye By have et Navn: Luftkastellenborg skal den hedde, og Ophavsmanden affender sin Sancho-Pansa, Godthaab, for at hjælpe ved denne Kæmpebygning med Raad og Daad. Som det sædvanlig gaaer ved nye Plantesteder, indfinde sig nu ogsaa her alle slags Spekulanter, som haabe at finde deres Regning ved at nedsætte sig i den nye By. Men Raadkjær viser dem alle bort. Intet af den gamle Suurdeig skal indlades i det nye Hjem. Imidlertid er Bygningen af Kæmpestaden tilendebragt med overraskende Hurtighed. Men neppe er den færdig, saa kommer den Efterretning, at Gudernes Sendebud Iris er fløiet igjennem Luftstadens Porte. Hun bliver anholdt og forhørt, og bekjender, at hun skal befale Menneskene fra Zeus, at de skulle bringe Offere til de forsultede Guder. Hun bliver forhaanet, dog for denne Gang frigiven, men med den Advarsel, at herefter maa ingen Gud mere passere gjennem Byen, og med

den Bemærkning, at Menneskene ikke mere maae offre til nogen Gud, men kun til Fuglene. Nu kommer det til Menneskene afsendte Bud tilbage med deres Hyliding, og overrækker Raadkjær en Krands for hans Fortjenester. Menneskene ere fuglegale, og ville skareviis vandre til Luststaden og lade sig besjædle. Guderne ere blevene eftergivende. Et Gesandtskab fra Guderne er undervejs med uindskrænket Fuldmagt til at slutte Fred. Den gamle Ven af Menneskene og Rebel mod Guderne, Titanen Prometheus, er ilet forud, for hemmeligen at forraade Gudernes Nød for Fugle-Kongen, og for at give ham de nødvendige Raad, hvorledes han skal komme til Gueherredømmet i Verden. Nu komme Gudernes Gesandter: Poseidon, Herakles, og en Barbargud. Raadkjær forlanger Zeus's Scepter, og at Zeus skal give ham Basileia (Kongemagt) til Hustru. Raadkjær seirer fuldstændig. Han ledsager Gesandterne personlig til Olymp, for at modtage sin Brud Basileia og Zeus's Tordenfile, og kommer tilbage med hende i straalende Herskerlands. Brudetoget gaaer over Scenen til det usynlige Palads i Lustkastellenborg, og Komædien slutter med en Brudesang til den nye Zeus og hans Basileia.

Englene.

Personerne.

Mennesker.

Naadkjer } Athenære.
Godthaab }
En Poet.
En Spaamand.
Meton, Mathematiker.
En Loohandler.
En Gouverneur.
En vanartig Son.
Kinesias, Dithyrambedigter.
En Ungiver. (Alle fra Athen).

Fugle.

Chor af Fugle.
Harpop.
Strandløber.
Herolder.
Bud.
En Præst.

Guder.

Iris.
Prometheus.
Herafles.
Poseidon.
En Triballergud.

Scenen er en Hede med skovbegroede Klippestykker og Fjeldkløfter.

Godthaab (med en Allis, som Veiviser, paa Haanden) og **Raadkjær** (ligesaa med en Krage paa Haanden), flødte som Udvandrere, gaar og lede om Bei. **To Slaver**, bærende adskilligt Huusgeraad.

Godthaab (til Allisen).

Naa lige ud du mener, der hvor Træet staaer?

Raadkjær.

Saa gid du briste, du! — min skriger tvertimod.

Godthaab.

Men hvorfor træffe vi dog saadan op og ned?

Vi slider os tilsidst jo reent fordærvede.

Raadkjær.

Jeg arme Mand, som stode paa Krage her,
og har nu rendt en tyve, tredive Mil omkring!

5

Godthaab.

Jeg stoffels Fyr, som stode paa Allisen her,
jeg snart har løbet hver en Regl af mine Trær.

Raadkjær.

Og hvor i Verden er vi nu? — hvor er vi dog?

Godthaab (forsagt).

Kan du da ikke finde Veien til Athen?

10

Raadkjær.

Det kunde jo ei Grefestides engang.

Godthaab.

Gaa du til Galgen!

Raadkjær.

Gaa du selv, min gode Mand!

Godthaab.

Han har behandlet nedrig os den Høferknegt,
den gale Fuglekrammer, han Filokrates,
som sagde, at de vilde vise os til Tereus' hen,
Hærpoppen, som blev til Fugl forvandlet fra — en Fugl.
Han solgte os nu denne Allik her, en Søn
af Tharroleides, for en Dhol, og Kragen for tre,
og saa forstaaer de kun at snadre begge to.

15

(til Alliken)

Hvad gaber nu du efter? skal vi længer ind
blandt Klipperne? her er jo ingen Bei at see.

20

B. 11. Grefestides, en omvandrende Virtuos. — B. 14. Filokrates undertvang Den Melos, dræbte Mandene, og solgte Qvinder og Børn (som Fugle) paa Torvet. — B. 16. Tereus, gift med Profne, forførte dennes Søster Filomele, og blev derefter forvandlet fra en lefsærdig Fugl til en virkelig Fugl. Profne dræbte til Havn sin og Tereus' Søn Irys. Profne blev forvandlet til en Rattergal, Filomele til en Svale (efter Andre omvendt). — B. 18. Tharroleides, en snakkeshyg Person, hvis Søn var en Dverg. — B. 18. En Dhol omtrent 5 Skilling.

Raadkjær.

Her er ved Zeus jo ei engang den mindste Sti.

Godthaab.

Og siger Kragen heller intet om Veien her?

Raadkjær.

Jo her! den skriger anderledes nu end før.

Godthaab.

Hvad siger den om Veien da?

Raadkjær.

Hvad andet end

25

den gnaver og bider mine Fingre reent itu.

Godthaab (til Tilskuerne).

Er det dog ikke skammeligt? — Vi ønsker os

just hen til Ravnene, forsyner os med Alt,

og nu vi kan paa ingen Maade finde Bei.

Ja — ikke sandt, Godtsfolk, hvis Nogen hører os —

30

vi har en Syge, modsat den, som Sakas har;

thi han, som ei er Borger, trænger rask sig ind.

Vi derimod, af Byrd og Stand anseete Mænd,

indsødte Borgere, hvem ei Nogen jager ud,

floi over Hals og Hoved bort der hjemmefra,

35

dog ei fordi vi hadede just vor Fødeby,

som om den ei var stor og rar nok i sig selv

og eens mod Alle — i at tomme deres Pung.

Her sidde kun Cicaderne og kvække to

tre Maanedes paa Qvisten, men Athenerne

40

de quække jo for Retten hele deres Levetid.
 See derfor tog vi Fod i Haand og gif vor Bei.
 Bepakkede med Potte, Kurv og Myrte-Krands
 vi slakker om og søger om et roligt Sted,
 hvor vi kan sætte os ned og leve hen vor Tid. 45
 Vor Balsart gaaer forresten nu til Tereus hen,
 vor Hærpop, for at høre, om han nogensteds,
 hvor han er floiet om, har seet en saadan By.

Raadfjær.

Hør, du!

Godthaab.

Hvad er der?

Raadfjær.

Min Krage sidder og gjør Tegn
 i Beiret op.

Godthaab.

Min Allit sidder ligesaa 50
 og gaber op, som for at vise Noget mig.
 Ja her maa være Fugle, det slaaer ikke feil;
 det faaer vi snart at vide, naar vi gjør lidt Stoi.

Raadfjær.

Hør, veed du hvad! stod med dit Been paa Klippen der!

Godthaab.

Og du med Hovedet! jo saa vil det rumle ret. 55

Raadfjær.

Saa tag en Steen dog og bank paa!

Godthaab.

Ja som du vil! —

Dreng! Dreng!

Raadfjær.

Hvad siger du? Du kalder Hærbop Dreng?
Istedetsfor Dreng du skulde kalde: Hærbop! Hærbop —

Godthaab.

Hærbop! — Skal jeg nu atter banke paa igjen? —
Hærbop!

En Strandløber (kommer).

Hvem der? hvem raaber paa min Herre her?

60

Godthaab.

Miskundelige Apollon! hvilket Ræbbegab!

Strandløber.

Af vee mig Staffel! det er Fuglesængere!

Raadfjær.

Hvad? Bli'er du bange? Har du intet bedre Ord?

Strandløber.

Gid I maae briste!

Godthaab.

Vi er jo ikke Menneſter.

Strandløber.

Hvad da?

Godthaab.

Jeg hedder Rystegump, en Ribst Fugl.

65

Strandløber.

Ah! Snakkerads!

Godthaab.

Betragt da mine Been engang!

Strandløber.

Dg hvad er det da for en Fugl? — Naa svar mig du!

Raadfjær.

Jeg hedder Raffer; jeg fra Guldjakanland er.

Godthaab.

Men hvad, for Poffer, er da du vel for et Dyr?

Strandløber.

En Fugle=Slave.

Godthaab.

Som er overvundet af

70

en Hane?

Strandløber.

Nei! Men da engang min Herre blev
en Hærpop, onfled han, at ogsaa jeg blev Fugl,
for at have mig som Kammertjener hos sig her.

Godthaab.

Behove Fuglene da ogsaa Tjenere?

Strandløber.

Ja han, naturlig; han har jo været Menneske.

75

B. 66. Been, som bære Folgerne af hans Angst. — B. 70—71. Efter en Hærfæmpe teede den Overvundne sig bestandig som den Andens Slave.

Snart ønsker han en Ret Faleriske Brislinger:

jeg tager et Fad og løber efter Brislinger.

Snart ønsker han Rindsemoß, men mangler Potte og Skee:

jeg løber efter Skee.

Godthaab (affides).

Ha! det en Strandløber er.

(høit) Strandløber! veed du, hvad du nu kan gjøre? Kald 80 mig paa din Herre!

Strandløber.

Ja men nu hån faaer sig just en Luur, da han har spiißt lidt Myrtebær og Myg.

Godthaab.

Væk ham alligevel!

Strandløber.

Jeg veed, han bliver vred;
men hør, for Jeres Skyld saa skal jeg vække ham.

(gaaer.)

Raadfjær (truer efter ham).

Saa gid du skee — du køß jo Livet af mig snart.

85

Godthaab.

O jeg ulykkelige Mand! see Alliken
fløi væk af Angst!

Raadfjær.

O jammerlige Udsjælyg!

Nei, du har ladet den flyve væk af Angst.

Godthaab.

Siig mig:

Har du ei ladet Kragen flyve, da du faldt?

Raadfjær.

Nei! Gud bevares!

Godthaab.

Hvor er den da?

Raadfjær.

Ja den flet væk. 90

Godthaab.

Du lod den ikke flyve! nei! du er en Felt.

Hærbop (bag Scenen).

Luf Busten op, at jeg kan komme udenfor!

(Hærbop kommer.)

Godthaab.

Herakles! naa hvad er dog dette for et Dyr?

See hvilke Hjedre! hvilken Hjelmbugt, trefold hoi!

Hærbop.

Hvo er som søger mig?

Godthaab.

De tolv Olympiske —

95

har nok skamseert dig, lader det.

B. 95. „De tolv Olympiske —“ Efter den almindelige Hilsmaade
venter man: „være med dig!“

Hærpap.

Hvad? — gjør I Nar?

I see paa mine Fjer? — da var jeg dog engang
et Menneske.

Godthaab.

Ad dig vi leer ei.

Hærpap.

Hvorad da?

Godthaab.

Du har en Snabel, Ven, den synes mig latterlig.

Hærpap.

Ja saadan er det jo at Sofokles i sin 100
Tragedie mig, Tereus, har skamfeert saa slemt.

Godthaab.

Saa du er Tereus? Paafugl eller simpel Fugl?

Hærpap.

Jeg er en Fugl.

Godthaab.

Og dine Fjedre hvor er de?

Hærpap.

Ah! jeg har mistet dem.

Godthaab.

Er det ved Sygdom sleet?

B. 102. Dengang var Paafuglen saa sjelden i Athen, at Almuen neppe regnede den til Fuglene. — B. 104. Hærpappen sees kun med Næb og Fjerbuks, og er forresten i menneskelig Skikkelse.

Hærbop.

O nei! men alle Fugle sælde deres Hjer
om Vinteren, — saa faaer de atter nye igjen.
Men siig mig nu: hvem er saa J?

105

Godthaab.

Vi? Menneſker.

Hærbop.

Hvorfra?

Godthaab.

Hvorfra den ſkjonne Flaade nylig gif.

Hærbop.

J elſte Nettergang?

Godthaab.

Nei lige tvertimod,
vi hade den.

Hærbop.

Er dette Had almindeligt
hos Eder da?

110

Godthaab.

O ja! paa Landet dog iſær.

Hærbop.

Hvorfor er J da egentligen kommet her?

Godthaab.

Vi onſked juſt at træffe dig.

B. 108. Athen havde ſendt en Flaade til Sicilien til Hjælp for
Segestaerne under Alkibiades' Anforſel.

Hærbop.

Hvorfor?

Godthaab.

Jo først

fordi du var et Menneske, ligesom vi, engang,
 og var i Gjæld vel ogsaa, ligesom vi, engang, 115
 og betalte ikke gjerne, ligesom vi, engang.
 Desuden er du nu forvandlet til en Fugl,
 og har jo fløiet rundtomkring paa Land og Hav,
 og veed, hvad Fugle vide, og hvad Mennesker.
 See derfor komme vi som Bedende til dig, 120
 om du kan nævne os en saadan hyggelig By,
 hvor man kan ligge og løie som i Bomuld blødt.

Hærbop.

En By, som overgaaer Athen, du søger da?

Godthaab.

Ei overgaaer, men passer mere kun for os.

Hærbop.

Du altsaa er en Aristokrat, ja det er klart. 125

Godthaab.

Langtfra! Selv Skellios's Søn er mig en Gru.

Hærbop.

I hvad Slags By da onstet I nu helst at boe?

B. 126. Skellios's Søn heed Aristocrates, af fornem Slægt.

Godthaab.

Hvor Alt, hvad man bestilte, var omtrent som saa:
 Om Morgenens der kommer til min Dør en Ven
 og taler saa: „Bed olympisk Zeus jeg beder dig,
 at du med dine Smaa besøger mig idag, 130
 naar I har badet; jeg holder just en Bryllupsfest.
 Nu maa du ei fixere mig! thi gjør du det,
 jeg frygter, at du kommer, naar det gaaer mig slet.“

Hærbop.

Ja det er klart, du elsker Arbeid og Besvær. 135
 Og du?

Raadfjer.

Jeg tilstaaer, samme Lyst har jeg.

Hærbop.

Til hvad?

Raadfjer.

Jo, at en smuk Drengs Fader, naar han møder mig,
 fornærmet skal bebreide mig med slige Ord:
 „Det var jo smukt af dig, Stilbonides, at, da
 du traf min Søn, som kom fra Brydeplads og Bad, 140
 du da ei talte til ham, loffed ham ei hjem,
 og ikke kyste, klapped ham — min gamle Ven!

Hærbop.

O vee! du ønsker dig jo al Ulykke selv. —
 Men hør, der ligger just en deilig By, som den

B. 139. Stilbonides, formodentlig en bekendt Paderast, som herved
 faaer sit Nav.

J ønske, ved det røde Hav.

Godthaab.

Nei! ingen By . 145

ved Havet, hvor en skøn Morgen Salamineren
vil dukke frem med Politi fuldtop ombord. —
Har ei du en Hellenisk By at nævne os?

Hærbop.

Hvad om J da nedsatte Jer i Gnattrup hist
i Elis?

Godthaab.

O nei, sy! Endogsaa ubeseet 150
jeg hader Gnattrup for Melanthios's Skyld.

Hærbop.

J Lokris er der ogsaa en Dpuntier=By,
hvor godt man kunde boe.

Godthaab.

Nei en Dpuntier
jeg aldrig vilde blive selv for en Tønde Guld.
Men hvordan er nu Livet her hos Fuglene? 155
Det kjender du jo nøie.

Hærbop.

Ret behageligt.
For det første maa man leve her foruden Mynt.

B. 146. Salamineren, et offentligt Skib, som hentede Forbrydere. —

B. 151. Melanthios, en slet og fnattet Digter, født i Gnattrup.

— B. 152. Dpuntierne vare bekjendte for deres Udsøvelser.

Godthaab.

Saa har I fjernet fra Jer meget Falskneri.

Hærbop.

I Haverne vi plukke hvide Sejamborn,
og Algermynte, Valmueblomst, og Myrtebær. 160

Godthaab.

Saa lever I hver Dag jo som en Bryllupsdag!

Raadkjær (i dybe Tanker).

Hm! hm!

Et herligt Maal for alle Fugles Slægt jeg seer,
og Slægtens Fremtids-Magt, naar I vil lyde mig!

Hærbop.

Hvorledes lyde dig?

Raadkjær.

Hvorledes lyde mig?

Først: flyv ei allevegne rundt med gabende Ræb: 165
det er en lidet hæderlig Bestilling. Naar

hos os man spørger om en sværmende Person:

„hvad er det for en Fugl?“ saa svarer Teleas:

„Et Menneske uden Fasthed, flagrende som Fugl,
uistadig, aldrig blivende paa samme Sted.“ 170

Hærbop.

Ved Dionysos ja, deri du dadler os med Ret.

Hvad skal vi gjøre da?

B. 168. Teleas, Demagog og Nar, som sildrer sig selv i de følgende Ord.

Raadfjær.

Byg alle Jer een By!

Hærpap.

Hvordan en By kan vel vi Fugle bygge os?

Raadfjær.

Ja saa? hvor det var flaut dog sagt af dig!

See nedad!

Hærpap.

Ja nu seer jeg nedad.

Raadfjær.

See nu op!

175

Hærpap.

Nu seer jeg op!

Raadfjær.

Drei Halsen heelt omkring!

Hærpap.

Nei Tak!

o det var værdt at dreie Halsen af sig for!

Raadfjær.

Hvad saae du nu?

Hærpap.

Jeg Skyer saae og Himmelen.

Raadfjær.

Er hele denne Kreds nu ikke Fuglenes?

Hærpap.

En Kreds? hvordan?

Raadkjær.

Ja — hvad man kalder saa et Rum. 180
 Da hele dette store Rum omkredsdes vidt
 og gennemstrefes af Jer, kaldes det en Kreds.
 Men hvis I vil bebygge og befæste det,
 saa vil det, fra jert Stade blive Jeres Stad;
 og, som nu Froer, I Menneſter beherske vil, 185
 og I vil hungre Guder ud som Melier.

Hærop.

Hvordan?

Raadkjær.

Jo! mellem Jord og Himmel er jo Luft.
 Naar vi vil drage hen til Delfi, bede vi
 Boeoterne om Gjennemgang. Naar Menneſter
 vil bringe Guder Offerſkjenk, men Guderne 190
 vil ei betale Jer Tranſittold, ſom ſig bør,
 ſaa ſkal I heller ikke lade Offrets Damp
 paſſere Jeres fremmede By og Luſtdiſtrikt.

Hærop.

Gia! Gia!
 ved Jorden, og ved Taageſnarer, Net og Garn,
 nu har jeg aldrig hørt ſaa prægtigt Indſald før! 195
 Hør veed du hvad? — jeg bygger ſtrag med dig en By,
 ſaaſnart de andre Fugle ville være med!

Raadkjær.

Men hvem ſkal foredrage Sagen for dem?

Hærbop.

Du.

Ja, jeg har lært dem, da de før Barbarer var,
at kjende Sproget, ved mit lange Ophold her. 200

Raadkjær.

Men hvordan vil du sammenkalde dem?

Hærbop.

O let!

Jeg smutter strax nu ind i disse Buske her,
og vækker op min Hustru Nattergal, og saa
vi kalde dem; og naar de høre Stemmen af
os to, saa kommer de herhid i flyvende Fart. 205

Raadkjær.

O du min allerkjæreste Fugl! — men tøv nu ei!

Jeg beder dig saa inderlig, o gaa nu strax
i Buskene her ind og væk din Nattergal!

(Hærbop gaaer.)

Hærbop (indenfor).

Hør, elskede Viv, vaagn op af din Slum!
Opløst i hellige Toner din Sang, 210
som strømmer i Sorg fra din himmelske Strube,
naar min og din ulyksalige Jrys
du omt beklager i veemodsfuldt Qvad
fra dit brunlige Bryst!

Klar fra Tagens løvtætte Skjul 215
stiger din Stemme til Zeus's Throne.
Der lyttende staaer guldbloffet Apollon, og

svarende huldt paa din sorgfulde Sang
 han griber i Lyrens tonende Streng,
 og ordner Gudernes Chor. 220
 Fra himmelske Læber da lyder for dig
 medlidende Suf
 og Guderø veemodige Klager!

Naadkjer.

O Konge Zeus! hvor klinger Fuglens Stemme sødt!
 som Honningdugg den synker over Træ og Blad! 225

Godthaab.

Hei du!

Naadkjer.

Hvad er der?

Godthaab.

Men saa ti dog!

Naadkjer.

Naa hvorfor?

Godthaab.

Hærpoppen vil jo atter til at synge nu.

Hærpop (kommer.)

Hop hop hop op op op hop hop!

holla, holla, herfrem, herfrem,

herfrem enhver der er besjeddret som jeg! 230

J, som hjemføge Landmandens sædrige Marker,

J, vrimsende Flokke af Kornædere,

J, sædoppiffende Sværme, som rast

i Flugten istemme jer listige Sang!

I, som hoppe saa vims i Furens Muld, 235
og qviddre muntært med yndig Røst
tio, tio, tio, tio, tio, tio, tio, tio!

I som finde jer Næring i Haverne rundt,
paa Vedbendens Grene, paa Bjergenes Tind,
og nipper Oliven og Jordbærrets Frugt! 240
flyver alle herhid raft paa mit Bud —
trieto, trieto, totobrix!

I, som i Sumper og Kjær-snappe stikkende Fluer!
og I, som elske de dugsprængte Bange og
Marathons tryllende Sletter!
og du o Fugl med de spraglede Fjer,
Nordreum, Nordreum!

I, Sværme, som i Træk med Jisfugles Flok
flyve hen over Havets svulmende Dyb,
kommer hid at lytte til Ryt! 250
Nu alle Slægter samle vi her
af halsudstrækkende Fugle!

Herhid er kommet en skarpsynet Mand:
 nyt Raad han bringer,
 ny Daad han sætter i Værk.

Saa kommer da hid til Raadslagning Alle,
o kom, o kom, o kom, o kom —
torotorotorotoroting!
tui tui! tuhu tuhu!
torotorotorotorosilililix!

Haadfjær (til Godthaab).

Kan du see nogen Fugle?

Godthaab.

Bed Apollon nei,
endskjøndt jeg stadig staaer og gloer i Luften op.

Raadkjær.

Saa var det altsaa hen i Veiret Hærbop gif
i Busten ind og skreg og skraaled som en Ravn.

Flamingo (kommer.)

Torotix, torotix!

265

Raadkjær.

Hører du? jo jo, der seer vi just en Fugl med Brast og Bram.

Godthaab.

Ja ved Zeus en Fugl der kommer — hvilken? — dog en
Paafugl ei!

Raadkjær.

Det kan han jo bedst os sige. (til Hærbop) Hør, hvad Fugl
er dette vel?

Hærbop.

Den er ikke af de simple, som I hver Dag faaer at see.
Det en Sumpfugl er.

Raadkjær.

Bevares! see hvor prægtig flammerød! 270

Hærbop.

Ja naturlig: Flammesjeder bli'er den derfor ogsaa kaldt.

Godthaab.

Hør du, see dog —

Raadkjær.

Hvor du skriger!

Godthaab.

see dog, der er nok en Fugl!

Raadfjær.

Ja ved Zeus der er en anden: den har ikke hjemme her.
Er det vel en Klippevandrer, fremmed Fugl og Sangprofet?

Hærbop.

Dennes Navn er Meder.

Raadfjær.

Meder? O Herakles, store Drot! 275
Hvordan er da denne Meder floiet hid, ei paa Kameel?

Godthaab.

See der kommer nok en Fugl, og den har faaet Fjerbuks paa.

Raadfjær.

Hvad er dette for et Under! Du ei ene Hærbop er,
men her er jo end en anden?

Hærbop.

Af Filokles, Hærbops Søn,
er han Søn, jeg er hans Farsfar, som om Nogen sagde saa: 280
Hipponifos, Søn af Kallias, Kallias, Hipponifos' Søn.

B. 274. Udtryk hos Sofokles og Æschylos. — B. 276. Østerlændernes almindelige Befordringsmiddel var Kamelen. — B. 279. Ligesom Sofokles havde bragt en stjerne, saaledes havde Tragikeren Filokles bragt en stjerne paa Scenen. — B. 280—281. Meningen er: „Ligesom Ødelanden Kallias forholder sig til sin ædle og rige Bedstefader, saaledes forholder denne fattige Hærbop sig til mig, den ægte Tereus.“

Naadfjær.

Saa er Kallias denne Fugl da? See dog, hvor han sælder Fjær!

Hærpop.

Som en rig og fornem Herre Syksofanter plukke ham,
og desuden plukke ogsaa Qvindfolk nu hans sidste Fjær.

Naadfjær.

Ha Poseidon! See der er jo end en anden spraglet Fugl. 285
Naa hvad hedder da vel denne?

Hærpop.

Slughals hedder denne her.

Naadfjær.

Er da Slughals vel en anden end den Mand Kleonymos?

Godthaab.

Han Kleonymos? hvordan? han har jo ei sin Hjelmbuff tabt.

Naadfjær.

Hør, men sig mig: hvad betyder denne Buff paa Fuglene?
Kom de hid til festligt Dystløb?

Hærpop.

Nei, o nei! Som Karer de 290
under Buffværks Hang sig fjæle kun for Sikkerhedens Skyld.

Naadfjær.

D Poseidon! Seer du hvilken bandsat Mængde Fugle her

B. 287. Kleonymos, en Datids Falstaff. — B. 290. Etflags Dystløb
fæte i fuld Rustning og med Hjelmbuff. — Karerne siges at fjæle
sig under Buffværk, dels fordi de havde opfundet Hjelmbuffen, dels
af Feighed for at unddrage sig Krigen.

jamler sig!

Godthaab.

O Drot Apollon! hvilken Sky! o vee, o vee!
Nu for lutter Fuglevrimmel kan man ingen Indgang see!

Raadfjær.

Seer du der en Agerhone, seer du her en Bippetjert; 295
denne her det er en Andrik; hisset der en Jisfugl staaer.

Godthaab.

Men nu den der bagved denne —

Raadfjær.

Hvem det er? en Badskerpilst.

Godthaab.

Badskerpilst? er det en Fugl?

Raadfjær.

Ja ligesaa vel som Sporgilos.
Her er Ugle, —

Godthaab.

Hvad? hvordan? hvem bringer Ugler til Athen?

Raadfjær.

Skade, Turteldue, Lærke, Maage, Allik, Viraksfugl, 300
Glente, Drossel, Rødbeen, Jldtop, Maage, Taarnfalk, Duf-
and, Drn,
Krage, Stillsids, Sneppe, Trane, Vagtel, Svale, Trappegaas.

B. 298. Sporgilos, Barbeer i Athen. — B. 299. „At bringe Ugler til Athen“ er det samme som hos os: „at give Bagerbørn Hvedebrød.“ I Athen vare mange levende Ugler, og mange paa Mynter, Vaser etc. Uglen var helliget Athene.

Godthaab.

See hvilken Fuglestemme!

See hvilken Drosselvrimmel!

Hvor de pippe, quiddre, løbe, skriger i Ræbbet paa hverandre! 305
 Mon de truer os? o vee mig! see, hvordan de gaber op,
 og gloe paa mig og gloe paa dig!

Raadfær.

Det samme synes ogsaa jeg.

Chor.

Hvo-hvo-hvo-hvo-hvo-hvo-hvo-hvo-
 hvor er han, som har mig kaldet? hvor mon dvæler nu
 hans Fod?

Harpop.

Her jeg alt har længe været, jeg forlader Benner ei. 310

Chor.

Hva-hva-hva-hva-hva-hva-
 hvad har du da nu at melde, hvilket venligt Bud til mig?

Harpop.

Hvermand tjenligt, sikkert, retligt, nyttigt, og behageligt.
 Tvende Mænd, af sin Forstand, sig meldte nylig her hos mig.

Chor (ængstelig).

Hvor? hvilket? hvad siger du? 315

Harpop.

Her er kommet, siger jeg, fra Mennesker to ældre Mænd:
 de har bragt et Grundlag med sig til et herligt Kæmpeværk.

Chor.

Saa er du den største Nidding jeg har kjendt fra jeg blev født!
hvilket Ord!

Harpop.

Lad Ord ei skræmme!

Chor.

Ha! hvad har du mod mig gjort!

Harpop.

Twende Mand jeg tog imod, som ønsked i vort Samfund
Plads. 320

Chor.

Dette Værk har du bedrevet?

Harpop.

Dette Værk fornøier mig.

Chor.

Er de nu da her iblandt os?

Harpop.

Ja saavist som jeg det er.

Chor.

Alf, alf!

saar jeg forraadt, o Skjændselsfærd!

da han, vor Ven, som nippede med os af samme Marker 325
sin daglige Føde,

har sveget de ældgamle Love,

har sveget Fuglenes Eder,

har mig loffet i Garnet og givet til Pris
for hin Niddingslæggt, der fra første Færd

er født og fostret som Fiende af mig!

Chorfører.

Ja med denne Fugl, den Hærpop, skal vi siden tales ved.
De to Gamle derimod, jeg mener, skal til Bod og Straf
flug af os nu sønderriives!

Raadfjær.

Alt saa er vi om en Hals!

Godthaab.

Du alene du er Skyld i alt det Ondt, som times os. 335
Hvorfor førte du mig hid?

Raadfjær.

Jeg ønskede mig dit Følgestab.

Godthaab.

For at græde bittre Taarer!

Raadfjær.

Det er tøffet Snak af dig.

Godthaab.

Hvorfor det?

Raadfjær.

Hvor kan du græde, naar dit Døe haffes ud?

Chor.

Hollo, Holla!

nu frist! nu frem! grib an 340 04
i blodigt Slag med fjendtlig Harm! Lad Vingen juse
om Dret dem.

omring dem i Kreds!
 ha hvor de begge vil jamre og skrige,
 et Rov for vort Næb!
 thi aldrig skal flyggende Bjerg, iffe Skyen i Lust, 345
 ei det sortladne Hav modtage dem,
 hvis de undgaae mig!

Chorforer.

Nei, nu ingen Toven længer! river dem og bider dem!
 Hvor er Hovedsmanden? her, marscheer nu frem med høire
 Floi!

Godthaab.

Ja jeg tænkte det! hvor skal jeg Stæffel hen?

Raadfjær.

Snak! hen? Nei, bliv! 350

Godthaab.

For af dem at sønderrives?

Raadfjær.

Hvordan kan vi undgaae dem?

Godthaab.

Al! det veed jeg jo slet ikke!

Raadfjær.

Hør da, hvad jeg siger dig:
 Vi skal blive, vi skal kæmpe, tage Hver sin Potte frem!

Godthaab.

Hvad skal Potten?

Raadkjær.

Saa vil Uglen vistnok ei os gribe an.

Godthaab.

Men nu dem med skarpe Kloer —?

Raadkjær.

Grib det Stegespid du har! 355

Stik og slaa, forsvær dig vel, du!

Godthaab.

Ja men mine Dine — hvad?

Raadkjær.

Tag en Kop, en Skaal, et Fad, og hold det for dig som
et Skjold!

Godthaab.

Vise Mand! der har du robet et strategisk skjont Talent!
Nikias selv med sine Krigspuds slaaer du jo af Marken reent.

Chor.

Hurra! fremad! fælder Ræbet! nu vi maae ei tøve meer! 360
river, slider, støder, pryglér! — sønderslaaer nu Potten først!

Harpop.

Stig mig: hvorfor vil I dog, I værste Dyr af alle Dyr,
uden Marsag ødelægge, sønderrive disse Mænd,
som jo er min Kones Brønder og fra samme By, som hun?

Chor.

Hvorfor skulle vi vel skaane disse meer end hver en Ulv? 365

B. 354. Paa Potten stod formodentlig den hellige Ugles Billede.

Er der da vel andre Fiender, som bør tugtes meer end de?

Hærpap.

Hvis nu, af Naturen Fiender, dog de Benner er i Sind?
og naar hid de kommet er, at lære noget Nyttigt os?

Chor.

Hvordan skulde de dog ville lære os hvad Nyttigt er,
eller raade os? De var jo vore Fædres Avindsmænd. 370

Hærpap.

Dog af Avindsmænd kan selve Viismand lære mange Ting.
Klogskab holder Alt ved Magt: men ingen Ben kan
lære dig

denne Dyd; nei, kun en Fiende twinger dig i Fart dertil.

Saadan lærte Byer først af Fiender just, af Benner ei,
høie Mure op at bygge, tomre Skibe, Børn i Krig. 375

Saadan Værdom frelser Børn og Arnested og Eiendom.

Chor.

Ja vi troer, at det er rigtigt, først at høre, hvad det er,
de vil sige. Man kan lære Viisdom selv af Fiendemund.

Raadfær (til Godthaab).

Hør! jeg troer, at Bredens Ild nu snart er slukket.

Chorfører.

Baglands marsch!

Hærpap.

Det er rigtigt! ja I bør jo ogsaa vise mig en Gunst! 380

Chor.

Men vi aldrig har jo været dig imod i nogen Ting.

Raadfjær.

Nu de vise mere Tegn til fredsomt Sind: derfor nu ned
med Potten og med Skaalene!

Run med Spær — med Spid i Arm,

skal vi her som Vagt rundere

385

i vor Leir, dog tætved Potten

som vor Fane, og med stadigt

Blik paa den! men flygte aldrig!

Godthaab.

Rigtig! Skulle saa vi falde,

hvor mon saa man jorder os?

390

Raadfjær.

Pottepladsen tager mod os.

Thi for haderlig at jordes,

melde vi til Harens Drotter,

at i Krig med vore Fiender

faldt vi hift ved Fuglebo.

395

Chorfører.

Saa stil Jer nu atter i Linie som før!

Væg Modet bort, som Soldaten sit Spær!

og Bredens Vaaben hurtig i Ro!

Dg lad os saa forske, hvem disse vel er,

og hvorfra de kom,

400

B. 391. Paa Keramikos (Pottepladsen) udenfor Athen jordeedes de saldne
Helte. — B. 395. Fuglebo, en By (Orneai), som Athen nylig
havde overvundet og sløiset.

samt hvad deres Hensigt mon være.

Naa, Hærbop, hør, dig kalder jeg!

Hærbop.

Du kalder mig? hvad vil du høre?

Chorfører.

Hvem ere disse og hvorfra?

Hærbop.

Fremmede fra vise Hellas.

405

Chorfører.

Siig: hvad ønsked de sig vel,

da de drog til Fugles Land?

Hærbop.

Fugles Liv og Opholdssted,

og at boe her hos Jer,

og at leve stedse her.

410

Chorfører.

Hvad dog?

Hvordan lød da deres Ord?

Hærbop.

Uhørt og utroligt lød det.

Chorføreren.

Søger han at vinde Noget ved et længer Ophold her?

Dg mon han troer, veiledt af mig,

415

at vinde Magt til at styrte ned

hver Fiende, Magt til at hjælpe sin Ven?

Hærbop.

Et herligt Held bebuder han,
 usigeligt, utroligt! — Ja,
 at dit er Alting rundtomkring,
 baade hist og her og allesteds,
 Det vil han bevise reent og klart.

420

Chorfører.

Er han da ikke forrykt?

Hærbop.

Nei, nei, uendelig flog.

Chorfører.

Har han da rigtig Forstand?

425

Hærbop.

Ha! den snedigste Ræv,
 opfindsom, snu, forslagen, fin som Budderstøv.

Chorfører.

Saa lad ham tale da med mig;
 thi Alt hvad der du har mig sagt,
 bevinger mit Mod.

430

Hærbop (til Athenærnes Tjenere).

Hør du, og du, tag disse Herrer's Rustninger
 igjen, og hæng dem, til Held og Lykke, hist
 i Kjøkkenet tætved Hefæstos' Billed op!

(til Raabfær.)

Og du, forklar du dem den Sag, hvorfor jeg har
 dem sammenkaldet her!

Raadfjær.

Nei, ved Apollon, nei! 435

med mindre de vil indgaae den Contrakt med mig,
— liig den, som Aben, Baabensmeden, indgif med
sin Kone, — at de aldrig ville bide mig,
og ikke rive, heller ikke fradje —

Chorfører.

Der?

Bær du ei bange!

Raadfjær.

Nei, jeg mener Dinene. 440

Chorfører.

Jeg indgaaer den Contrakt.

Raadfjær.

Saa sværg mig det da til!

Chorfører.

Saa sandt som jeg med alle Stemmer seire vil
af Dommere, Tilskuere.

Raadfjær.

Vel! det gjelder da!

Chorfører.

Men svigter jeg, jeg vinde ved een Stemme kun!

B. 437. En Baabensmed Panatios, som kaldtes Aben, var lille og stod under sin stærke Kones Løffel. Da han engang traf hende i Utrofskab, kom det til Dyrin, hvorefter han sluttede den omtalte Contrakt. — B. 444. Ved een Stemme d. e. ved Majoritet af een Stemme.

Raadfjær.

Hør til, o Folk! Enhver Bevæbnet tage strag 445
 nu sine Vaaben! gaaer saa atter Hver til Sit!
 Og agter paa, hvad vi ved Opflag gjør bekjendt!

Chor.

Vel har Naturen Menneſket ſkabt ſvigefuldt
 i alle Maader; alligevel lad mig høre dit Ord!
 Maafkee det lykkes dig at finde 450
 et Fortrin hos mig,
 eller endog en større Magt, end mit eget
 enfoldige Sind vil erkjende,
 men ſom du bliver vaer: meddeel mig det da!
 Alt hvad Godt du kan finde hos mig 455
 ſkal jeg dele med dig!

J hvad for en Hensigt du end ſik i Sinde at komme til os
 i vort Hjem her,
 forklar dig kun troſtig! vi ſkulle viſt ei forſt bryde den Pagt,
 vi har ſluttet.

Raadfjær.

Ja jeg ſoler ved Zeus en ſtormende Trang: een Tale alt har
 jeg rørt ſammen,
 og den vil jeg nu gjennemælte tilgavns. En Krands bring
 mig hid, Dreng! og Vand her 460
 at gyde ud over Haanden til Tvæt!

Godthaab.

Hvad nu! Skal vi nu holde Feſt her?

Raadfjer.

O vist ikke, nei! Jeg alt længe har ledt om et stort og stadse-
 ligt Prægt=Ord,
 som Alles Hjerter kan ryste. Saaledes for jer Skyld jeg
 pines fordærvet,
 I som jo alt forðum engang vare Konger.

Chorfører.

Vi Konger? hvis Konger?

Raadfjer.

Jaa, Konger
 I var over Alt, hvad er til, over mig først, og ham der, og
 end over Zeus selv, 465
 og ældre af Slægt I leved endog før, Titaner og Kronos
 og Jorden.

Chorfører.

Og Jorden?

Raadfjer.

Jaa vist ved Apollon!

Chorfører.

Det har jeg aldrig dog hørt, nei ved
 Zeus ei!

Raadfjer.

Jaa seer du, ukyndig du er, ubelæst og ei ret i Æsopos
 bevandret:
 thi han jo fortæller, at Toplærken da var den første Fugl
 iblandt alle,
 endog førend Jorden; at derpaa i Tiden dens Fader sygned
 og døde;

og da ei Jorden var til, han laae fem Dage ujordet; og
 i denne sin Rød, begravede den i sit eget Hoved sin Fader.

Godthaab.

Og nu ligger altsaa Toplærkens Fader hengjemt og begravet
 i Hoved.

Raadfjer.

Raar altsaa I have været endnu førend Jorden, endog
 førend Guder,
 tilhører med fuldeste Ret jo Kongsmagten Jer, de Ældste
 blandt Alle. 475

Godthaab.

Bed Zeus det er sandt! Saa bør du da nu herester dit
 Næb lade voge,
 thi Zeus vil vist ikke saa let hengive sit Scepter og Magt
 til en Vipstjert.

Raadfjer.

Alt ei det var Guder, som fordum beherskede Menneskens
 Slægter paa Jorden,
 men Fuglene, ja, og som Konger, derpaa har man mange
 og klare Beviser.

Jeg først for Exempel erindrer om Hanen, som var saa
 magtig en Herre, 480
 og behersked de Perser først, alt førend Dareios og før
 Megabyzos:

B. 473. Refale (Hoved), en Landsbyes Navn. — B. 481. Megabyzos, Dareios' Fælleherre.

og derfor den kaldes den Persiske Fugl, fordi den der har
regeret.

Godthaab.

Og derfor den spanker end nutildags omkring som stormægtig
Konge,
den eneste Fugl af alle, hvis Hoved bær opretspidset Tiara.

Raadfjær.

Saa mægtig den var alt dengang, saa stor og saa stærk, at
endnu, fra den Tid da 485
den øved hin Magt, naar den aarle alene opløfter sin skring=
rende Stemme,
springer Alle saa flux til Arbeid op, Pottemagere, Garvere,
Smede,
Skomagere, Badere, Meelmænd, hver Vremager= samt Skjold=
mager= Mester
og de om Natten klæde sig paa, for at ile afsted.

Godthaab.

Hør nu bare:

For hans Skyld der (peger paa Hanen) jeg Stakkel jo misted
en Kappe af fineste Uldgarn. 490
Engang jeg nemlig var bedt til en Navnedagsfest i Athenen:
der drak jeg
endeel, og sov ind; og endnu førend Bordet var endt, saa
galede denne.

B. 484. Opretspidset Tiara (Turban), Tegn paa Kongeværdighed.
De andre Persers Tiara havde tilbagelagt Spids. — B. 491.
Navnedag d. e. den Dag da Barnet gives Navn.

Jeg troede det Morgen og iilde til Alimus ud, men knap
 er jeg ude
 af Porten, førend en lurende Gauthy mig slaaer med en
 Knippel i Nakken —
 jeg falder, og nu vil jeg skrig: men væk er min Kappe, den
 havde han knebet. 495

Raadfjær (uden at lade sig afbryde).

Og dengang beherskede Høgen Hellenernes Folk og var deres
 Konge, —

Hærbop.

Hellenernes?

Raadfjær.

Ja! han lærte dem først, imens han var deres
 Konge,
 at vælte sig dybt i Støvet for Høgene.

Godthaab.

Ja ved Bakkhos jeg vælted
 mig ogsaa engang for en Høg, og da jeg saa laae der paa
 Ryggen og gaved,
 jeg slugte ned min Dødel, og maatte gaae hjem med Tomas
 i Brødsæk. 500

Raadfjær.

Men over Egypten og hele Foenikien Gjægen alt fordom
 var Konge,
 og saasnart han opvæded sit Kufuf Kufuf, begyndte Foeni-
 kerne alle

B. 493. Alimus, Flække, udenfor Athen. — B. 496. Høgene bleve ved deres Ankomst om Vaaren hilse med Grefrygt. — B. 500. De fattige gjemte ofte Smaapenge i Munden.

paa Markerne rundt at meie og indhøste Kornet, Hveden og
Bygget.

Godthaab.

See! Deraf kommer da vistnok det Ordsprog: Ruffuf, Til
Mark, I Omssaarne!

Raadfjær.

Overalt de hersked med saadan en Magt, at, om ogsaa en
Konge regered 505
i Hellas' Stater hvorhelst, saasom Agamemnon, Menelaos,
og Andre,
saa sad der paa Sceptret en Fugl, som deelte med ham hver
en Gave han modtog.

Godthaab.

Nei det har jeg aldrig dog vidst; men jeg tidt og ofte har
undret mig over,
naar Priamos kom der frem i Tragedien, han havde bestandig
en Fugl med,
som stod der og passede skarpt paa Lysifrates' Hænder hvad
Gaver han modtog. 510

Raadfjær.

Det Vigtigste bliver af Alt dog det, at Zeus, der nu eier
Magten,
som Konge stander i høi Majestæt, med Ornen paa konge-
ligt Hoved;
hans Datter Athene med Uglen; Apollon, Zeus's Tjener,
med Falken.

B. 504. Gjægen lod sig høre i Hostens Tid i Egypten, hvor Om-
skærelsen brugtes. — B. 510. stod der afbildet paa Svidsen af
Scepteret. — Lysifrates, en bestiffelig Feltherre.

Særop.

Bed Demeter, ja, det er sandt som du siger. Men hvorfor
har de det saadan?

Naadkjer.

Jo, seer du, naar nu en Mand til Guderne offerer, og giver
dem Indmad 515
ihænde, saa kunne Fuglene faae dette Offer endogsaa for
Zeus selv.

Dengang svor aldrig et Menneskes Barn ved en Gud, men
Alle ved Fugle.
og Lampon sværger endnu ved sin Gaas, naar i Sinde han
har at bedrage.

For saadanne store og hellige Væsnere J gjeldte fordem
hos Alle.

Men nu, som om J var Slaver ikkun 520
og usle Tøsser og Daarekistelemmer,
Hver sigter paa Eder, i Templer endog,
og Fuglesangeren stiller imod Jer
Limqvist, og Snarer, og Fælder, og Net,
og Doner, Fangebuur, Strikker, og Garn. 525
Saa sælge de Jer i Skoffeviis,
og Kjøberen gramser Jer paa jert Bryst;
og ikke nok, naar de dertil faae Lyst,
at de stege jer Krop og rette Jer an,
de Jer ogsaa bestrøe med Oliven og Ost, 530

B. 518. Lampon, en forslagen Spaamand, som blev bespiist i Brystaneion.

og Eddike, og Purlog, og rører dertil
 endnu en Saus baade sød og fed;
 og derpaa udgyde de gloende hed
 over Jer denne Saus,
 som man gjør ved halvraadden Kjødmad. 535

Chor.

O hvor sørgeligt, ja høist sørgeligt Sagn
 har du bragt os, o Menneſke! Hvor har jeg begravt
 mine Fædres Feighed,
 som min Stammes Glands, fra Oldtid nedarvet,
 forspildte for mig! 540

Men du er kommen ved Guddommens Naade,
 ved Lyffens Gunst som min Frelsermand hid.
 Jeg betroer nu til dig mine Unger, mig selv,
 og lever saa trygt i mit Hjem.

Chorfører.

Men hvad ſkal vi gjøre, det lær os nu ſtrag! thi aldrig det
 værdt er at leve, 545
 naar ei vi kan faae, ihvordan det ſkeer, vort Kongedømme
 tilbage.

Raadkjær.

For det første jeg raader, en Stad Jer at grunde, kun een,
 for ſamtlige Fugle,
 og rundtom hele Luften i Kreds og i Rummet fra Jorden
 til Himlen
 en Muur at bygge, ſom Babels ſelv, med ſtore ildhær-
 dede Muurſteen.

Hærpop.

O Kebriones og Porfyryon, hører! hvilken forfærdelig By dog! 550

Raadfær.

Dg derpaa, naar Staden er bygt og istand, da fordrer af
Zeus Regimentet!
og hvis han da nægter og uwillig er, og ikke forandrer sin
Mening,
da strax erklærer ham hellig Krig, og Guderne reentud
forbyder
at gjennemstreife bestandig jert Land, med bryndesfuld Hede
bespændte,
som fordum de stegte herved, optændte af Lyst til den skønne
Alkmene, 555
til Alope og til Semele; men hvis de alligevel kommer,
da lægger
i Spændtroie flux den forstandslose Drivt, for at skaane for
Krænkelse Qvinden.
Til Menneskens Børn skal en anden Fugl, som Herold, I
paa Timen hensesende:
at de, da nu Alt er i Fuglenes Magt, skal herefter til
Fuglene offre,
og efter dem til Guder engang; og at de skal vie, som
Skik er, 560

B. 550. Kebriones og Porfyryon: to Fugle og to himmelstormende Giganter. — B. 553. Hellige Krige kaldtes de, som fortes om Guderne Besiddelse. — B. 555—556. Tre berømte Kjerlighedshistorier af Guderne.

til Gudernes Slægt den Fugl iblandt alle, som bedst til
enhver monne passe.

Bil Nogen nu offre til Afrodite, da offre til Spurve
han
Hvede!

Naar Nogen offerer Poseidon et Faar, saa skjænke han Hvede
til Anden!

Og hvo som offerer Herakles en Tyr, give Maagen honning=
sød Kage!

Og offerer Nogen Kong Zeus en Bue, bliver Gjerdesmutter
til Konge: 565

til Den skal man slagte, selv førend man offerer til Zeus, den
springffeste Loppe!

Godthaab.

Det er morsomt — en henslagt Loppe! Lad Zeus nu,
den Vældige, længe nok tordne!

Hærbop.

Men hør, hvor vil Nogen dog troe, at vi Guder vel er, ei
en Allikejværm?
Jeg Binger jo har og jeg flyver.

Raadfær.

Du vaaser. Saa veed du da iffe, at Hermes,
skjøndt Gud, dog har sine Binger og flyver, som andre
mangfoldige Guder? 570

Saaledes flyver jo Nife med gyldene Binger, saadan flyver
Gros.

Homeros siger jo selv, at Iris er liig den skjælvende Due.

B. 571. Nife, Seiersgudinden.

Hærbop.

Men vil ikke Zeus høittordnende slynge mod os sin be-
vingede Lynild?

Raadkjær.

Og hvis nu Menneffens Børn er saa dumme, at ansee Jer,
Fugle, for intet,
men dem alene for Guder, som er i Olymp, saa flux skal
en Skare 575
af Krager og Spurve henslybe, og af deres Marker fortære
al Sæden.
Lad Demeter saa, naar de hungre, fordele blandt dem sit
Forraad af Hvede!

Godthaab.

Det gjør hun saamænd ikke; nei, nei, du skal see, hun Ud-
flugter noksom vil finde.

Raadkjær.

Og hør! Lad ogsaa Ravnene nu paa de Lastdyr, som Agrene
ploie,
samt ogsaa paa Gaarenes Flokke ud Dinene hafte — kun
saa til en Prove! 580
Og lad saa Apollon, som Læge, dem læge — han laer sig
jo leie for Penge!

Godthaab.

Men for vi gaae videre, lad mig saa først dog faae solgt
mine stakkels Par Stude!

B. 577. Demeter. Meningen er: Demeter vil handle, ligesom Demagogerne, naar de have lovet Jer Korn: de holde ikke deres Løve.

Raadfjær (til Chorføreren).

Men ansee de dig for Gud, for Liv, for Gaa, Poseidon,
og Kronos,
saa vorder hvert Gode dem sikkert til Deel.

Chorfører.

O nævn mig blot eet af de Goder!

Raadfjær.

For det Første vil Græshopper ikke afæde de spæde Blomster
paa Ranken, 585
thi een Sværm alene af Ugler og skrigende Falke vil snart
dem fortære.
Ei heller skal Fluer og Vesper herefter afgnave for dem
deres Figen,
thi een Flok alene af Kramsfugle snart skal sluge dem alle
tilsammen.

Chorfører.

Men hvor skal vi skaffe dem Rigdom? den elste de dog jo saa
inderlig alle.

Raadfjær.

Naar Fugle de spørge, skal disse dem vise Metallernes
rigeste Gruber, 590
og aabenbare for Seerens Blik den meest fordeelagtige Handel,
hvorved der ei een af Skibets Mandskab skal drukne.

Chorfører.

Hvordan, ikke drukne?

Raadfjær.

En Fugl skal stedsse varsle til Den, som spørger sig for om
Seiladsen:

„Nei seil ikke nu, thi der kommer et Uveir!“ — „Nu seil!
det vil bringe dig Fordeel.“

Godthaab.

Saa kjøber jeg strax mig en Jagt, gaaer til Søes, og bliver
ei længer hos Eder. 595

Raadfjær.

Og Fuglen skal vise dem Dyrer af Sølv, som Fædrene
fordum har hengjemt,
og som kun er fjendt af Fuglenes Slægt, saaledes som
Dvadet jo lyder:
„Slet ingen der veed, hvor min Skat er gjemt, uden Fuglen,
som synger i Træet.“

Godthaab.

Saa sælger jeg Jagten, og kjøber en Spade, og graver
Krukker med Guld op!

Hørpop.

Men Sundheden, som kun har hjemme blandt Guder, hvor=
dan vil vi give dem denne? 600

Raadfjær.

At færdes i heldige Kaar, er det ei en ypperlig Sundhed?
tilvisse!
Men ingen Mand i uheldige Kaar, tro mig, har fuldkommen
Sundhed.

Chorfører.

Men hvordan naae de til Alderdom hen? ogsaa den jo
boer i Olympos.

Skal Hvermand i Ungdommen doe?

Raadkjær.

Nei tvertimod! Fugle til Menneffets Alder
vil lægge trehundrede Aar.

Chorfører.

Hvis Aar?

Raadkjær.

Naturligviis deres egne. 605

Saa veed du da ei, at den strigende Krage fem Menneffe=
aldre jo lever?

Godthaab.

Bevares! Hvor langt meer end Zeus fortjener da Kragen
at være vor Konge!

Raadkjær.

Ja vistnok, ja vist! Vi behøver jo ei
at opbygge strax for Fuglenes Slægt
Steentempler, og give dem straalende Glands 610
ved gyldne Portaler; nei! i Bust og i Krat,
under Steenegens Lov skal de bygge og boe;
og ifkun for Fugle af høibaaren Art
skal Olie træet sig hvælve til Tempel.
Og ei skal vi vandre til Delfi meer 615
eller Ammon hen, for at offere der.
Nei hen i Olivens og Tagtræets Skygge
vi festlig træde, med Hvede og Byg,

B. 616. Jupiter Ammon havde et Drakel i en Livbust Dase.

og bede med oprakte Hænder til dem,
 at os de bestikke af Lykken vor Deel. 620
 Og denne vor Bøn vil de opfylde vist,
 naar vi offre til dem et fattigt Pær Korn.

Chor.

Ja Herre, du blev min kjæreste Ven, som før var min
 argeste Fiende!
 Umuligt det er, at jeg nogensinde dit herlige Raad vil forkaste!
 Ethvert dit Ord har opflammet mit Mod, 625
 og truet jeg har og svoret mig selv:
 hvis du vil slutte med mig en Pagt,
 ret inderlig trofast, svigløs, og hellig,
 og træde frem imod Guders Hær,
 i Samklang med mig, da skal Guderne vist 630
 ei lang Tid endnu min Kongestav slide!

Run viid du: at Alt, hvad der udfordrer Kraft, skal rettest
 betroes til os Fugle.
 Men Alt, hvad beroer paa fløgtig Forstand, betroe vi til
 dig nu alene.

Hærop.

Nei nu, ved Zeus, er ikke længer Tid for os
 at sove, og at spille Role-Nikias! 635
 Nu altsaa rask afsted og Haand paa Bærket lagt!
 Saa træd da i min lille Rede først herind,
 til mine Riis og Dviste, som jeg nu det har,
 og siger saa mig Eders Navne!

B. 635. Vi sige Rolepeer. Nikias var Alkibiades' bekjendte Rival,
 som modsatte sig Toget til Sicilien.

Raadfjær.

Det er let:

Jeg hedder Raadfjær.

Hærpop.

Raa? Og nu den Anden der? 640

Raadfjær.

Godthaab, han er fra Thria.

Hærpop.

Saa? Velkommen da!

Raadfjær.

Vi takker Eder.

Hærpop.

Nu saa træd dog indenfor!

Raadfjær.

Ja nok! Men vær saa god at vise Vei!

Hærpop.

Saa kom!

Raadfjær.

Men det er sandt — o hør — o bliv et Dieblif! —

Hvordan skal vi, som ingen Fjer og Vinger har, 645
vel komme ret afsted med Jer, som Vinger har?

Hærpop.

O meget godt.

Raadfjær.

Ja men betænk dog, hvad Ujsep
fortæller i sin Fabelbog, hvor slet engang

det Ræven gif, da han med Ornen sluttet Pagt!

Hærop.

Bær du kun ikke bange! Vi har her en Rød, 650
og naar I den fortære, faaer I Binger strax.

Raadfær.

Saa lad os da gaae ind! — O hør du, Zanthias,
og Manodor, tag disse Tapper med Jer ind!

Chorfører (kalder.)

O hør! — dig mener jeg, dig!

Hærop.

Naar hvad vil du?

Chorfører.

O før disse Gjæster nu med dig,
og bevært du dem godt! Overlad saa til os din Nattergal,
Musernes Yndling; 655
den liflige Sangerste! bring den herud, at med den vi
muntert kan spøge!

Raadfær.

Bed Zeus jeg beder, føi du dem i denne Bon!
og bring den lille Fugl fra Bussens Skygger ud!

Gødthaab.

O ja ved Guderne jeg beder, bring den hid,
at ogsaa vi kan faae at see den Nattergal! 660

Hærop.

Nu vel! jeg maa vel gjøre hvad I onsker Jer.

Hør, Profne, kom og hils paa disse Fremmede!

(En Dvinde, som Nattergal, i en latterlig udstafferet Fuglemasse træder frem.)

Raadfjær.

Ei, ei, du store Zeus! nei see dog hvilken Fugl!
hvor deilig fiin og hvid den er!

Godthaab.

Hør, veed du hvad?

Jeg synes, jeg kunde have Lyst til Daarlighed!

665

Raadfjær.

See hvilken Guldstads, som hun var en Jomfru fiin!

Godthaab.

Jeg gad saa gjerne kysse hende lidt, af ja!

Raadfjær.

Men hendes Næb bestaaer jo af to Stegespid.

Godthaab.

Saa maa man, som ved Ug, først strælle Skallen bort
fra Hovedet, og kysse saa den lille Snut!

670

Hærpop.

Kom lad os gaae!

Raadfjær.

Til Held og Lykke for os ind!

(De gaae.)

Chorsang.

O Elskte, Livsalige!

allerkjæreste Fugl iblandt alle,

du som ledsager huldt
mit Qvad, o Nattergal! 675

Saa kom du da hid, saa er du nu der,
og bringer din liflige Sang!
Istem paa sødttønde Fløite
dine Baarmelodier!

og indled vore Fæstnapæster! 680

Chorfører.

Nu hør os, itaagethenvandrende Mennesker, løse som Træer-
nes Blade,

vanmægtige Stakarle, Billeder af Leer, letflygtige Skygge-
gestalter,

ubevingede Døgndyr, elendige Jordbørn, drømmelignende
Bæsnere!

Laaner Dre til os, som ingensinde skal døe, men evig skal
leve,

os, som boer i Luften, som aldrig skal ældes, som granske
den evige Sandhed! 685

Naar I nu have faaet af os om alleslags Luftsyn fuldstæn-
dig Forflaring,

og Fugleslægtsens Natur I kjende tilgavns, og Guders og
Floders

og Mørkets og Chaos's Fødsel, lad Prodikos saa rejse
Poffer i Vold!

Forst var Chaos og Nat og Erebos' Mulm og Tar-
taros' uhyre Ørken;

B. 681-734 (Parabase) udvikle kosmogoniske Fantasier paa en farrikere
rende Maade. — B. 688. Prodikos, en moderne Naturfilosof.

men ikke var Jord, eller Lust, eller Himmel. I Grebos'
 bundløse Afgrund 690
 bringer først af Alt den skyggebevængede Nat et Vind-Veg til
 Verden,

af hvilket i Tidernes rullende Lob fremsprang med Elskov
 Gud Gros.

Paa Ryggen der funkled et Vingepar, han selv var liig hvirv-
 lende Stormvind,
 og parret med vingede, natforte Chaos i Tartaros' vidtstrakte
 Guler,

han avlede denne vor fjerede Slægt, og forte den først frem
 til Lyset. 695

Men Gudernes Slægt var endnu ikke til, før Gros Alt
 havde blandet.

Da saadan han Alt med hinanden isleng havde parret, blev
 Himlen og Havet
 og Jorden og alle de salige Guddommes evige Slægter:
 og derfor

er vi allerældst blandt alle de Salige. Vi just er Afkom af Gros,
 det er klart og beviisligt deraf, at vi flyve, og hjælpe For-
 elskede gerne. 700

Saamangen stolt Yngling al Elskov forsvor; men paa
 Grændsen af blomstrende Ungdom
 han blev ved vor Magt dog omsider forloftet at soie For-
 elskedes Duster.

En gav ham en Bagtel, en Anden en Paaafugl, en Gaas,
 eller Fuglen fra Persien.

B. 691. Vind-Veg, af Vinden befrugtet Veg.

Hvert Hæld, man kan tænke som muligt, det skylder dog
 Menneffeslægten os Fugle.
 Vi forkynde dem først hver Aarets Tid, baade Vaaren og
 Bintren og Høsten: 705
 at Marken de tilsaae, naar sfrigende Tranen til Vibyens
 Strande bortdrager;
 da varsler den ogsaa Sømanden om, at han hænger sit Ror
 op, og løier,
 og Dreft, at han væver en Uldkappe sig, at han ei den
 stjæler af Kulde.
 Naar Høgen siden saa kommer, den strax en anden Aarstid
 bebuder,
 naar Tiden det er til Faarenes Vaaruld at klippe; og saa
 kommer Svalen, 710
 naar Vinterpelsen bør sælges paa stand, og kjøbes en Kittel
 af Vinned.
 For Eder vi ere Dodona og Ammon og Delfi og Joebos
 Apollon.
 Thi først I jo stedse os Fugle adspørger, og da først gaaer
 I til Arbeid,
 til Handel og Bandel, til Nærings Erhverv, ja ogsaa til
 Bryllup at holde;
 og Fuglevarsel I kalder jo Alt, hvad der kan Jer om
 Fremtid belære: 715
 Et Ord for Eder er Fuglevarsel, en Nysen kalder I
 Varjel,

ja Varsel I kalder et tilfældigt Tegn, en Lyd, en Træl,
 selv et Gsel.

Er det nu ikke klart, at for Eder vi ere den sande Spaa-
 mand Apollon?

Dg hvis I vil hylde som Guder os,
 skal I høre Varsler i al vor Sang, 720
 i Vinter, i Sommer, i luftende Vaar,
 i jævngod Hede. Vi løber ei bort
 og sætter os oppe bag Skyerne hist
 og bryster os fornemt, som Zeus gjør.
 Blandt Eder vi bliver og tildeler Jer, 725
 Jer selv, Eders Børn, og Børnenes Børn
 al Rigdommens Fylde
 og Lykke og Held
 og Liv og Fred
 og Ungdom og Lyst
 og Dands og Fryd 730
 og Fuglemælk!

Saa at tilfældigt I skal møttes og trættes
 af Lykkens Gaver.

Saadan skal I svømme i Bøllelyst!

Chorsang.

D Skovenes Muse, 735

- B. 717. Gsel. Ordspillet er kun forstaaeligt paa Græsk. En Tegns-
 udlægger bliver adspurgt om en Syg. Han seer tilfældigviis et faldet
 Gsel at reise sig, og hører En sige: See, *ὄρος ὄν* (Gselet) er oppe
 igjen! Dette gjentager Spaaemanden med en anden Stavelse-Ind-
 deling: *ὄ ροδὼν* (den Syge) er oppe igjen. — B. 731. Hos os
 siger Ordspøget: „Naar det skal være Held, kalver Tyren saa godt
 som Koen“.

tio, tio, tio, tio, tingr,
tonerige! med dig

i Skovens dunkle Dale, paa Bjergenes Lind,

tio, tio, tio, tio, tingr,

jeg mig vugger paa Aftens bladrigre Grene, 740

tio, tio, tio, tiotingr,

og istemmer gjennem min brunlige Strube

Lovsangens hellige Toner til Pan

og Dandskor for Almoder paa Bjerger,

tototototototototingr! 745

Fra disse Qvad suged Frynichos steds,

som en Vi, sine himmelske Sanges listige Honning

i smeltende Toner

tio, tio, tiotingr!

Chorfører (til Tilskuere).

Hvis af denne Kreds der Noget onsker sig et Fugleliv, 750
ret et lystigt Liv at leve, nu velan saa kom til os!

Thi hvad her er utilbørligt og ved Loven Jer forbudt,
det er Alt iblandt os Fugle sammeligt og hæderfuldt.

Hvis det her, at slaae sin Fader, er en Skam ifølge Lov,
er det hist hos os anstandigt, dersom for Exempel En, 755
pryglende sin Fader, siger: „Brug din Spore, værg dig kun!“

Hvis hos Jer en borttrømt Slave med sit Brændemærke gaaer,
han hos os nok vilde Navn af spraglet Perlehøne faae.

Hvis der er blandt Jer en Fryger, saadan En, som Spintharos,

B. 744. Almoder, Kybele. — B. 746. Frynichos, Tragifer, Trischylos,
Ferganger. — B. 759. De fleste Slaver vare Fryger eller Lyder.

hilses han hos os som Trækfugl, som Filemons værdige
Slægt. 760

Er han Slave og en Rarer, ligesom Gæstfædtes,
søge han blandt os sig Uner, og han vil faae Brødre nok!
Og hvis Peisias' Søn forraader til de Ureløse Jer,
skal han blive Gjerdesmutte, slig en Faders ægte Søn:
Saadan siffig bort at smutte det er ingen Skam hos os. 765

Chorsang.

Hør! Svanernes Chor
— tiotio, tiotio, tiotiny —
festlig lovpriiser i samstemmig Klang,
med basfende Binger, Apollon,
— tiotio, tiotio, tiotiny — 770
mens de sidde paa Bredden af Hebro's Flod!
— tiotio, tiotio, tiotiny!
Og høit stiger Qvadet mod lustige Sky;
og lyttende standse Dyrenes Flokke;
og Velgen er taus under blifstille Lust; 775
— tototototototototiny —
rundtom gjentoner Olympos.
Guder forbauses, og høit de himmelske Musers
og Gratiers Chor
istemmer den jublende Lovsang!
— tiotio tiotiny! 780

B. 760. Spintharos og Filemon, to Fremmede, som havde indsmuglet sig i Athen. — B. 763. Hermesstormerne vare dømte fra Gren.

Chorfører (til Tilfuerne).

Kjender du en større Fryd, end den at være vinget Fugl?
Hvis nu for Exempel Noget blandt Jer, Godtsfolk, havde
Vinger,

og var sulten og sig fjeded ved Tragediens lange Chor,
kunde han jo flyve hjem saa let, og spise Frokost der,
og saa, mættet, atter flyve til sin Plads blandt os igjen. 785
Og isald en Patrokleides paakom en naturlig Trang,
saa behøved han jo ei at søle Skjorten, men fløi væk,
kom saa atter frisk og munter, og indtog sin gamle Plads.
Eller hvis der En af Eder var forelskt i Andens Liv,
og han hendes Mand blev vaer at sidde der paa første
Bænk, 790

nu, saa letted han sin Binge, og fløi bort fra Eders Kreds,
og kom atter, seierssalig, paa sin gamle Plads igjen.
Er det da ei usfatteerligt, naar man saadan Vinger har?
See, Diitrefes, hvis Binge kun af Bidie flettet var,
blev jo dog Ritmester, Oberst, ja han blev fra Intet af 795
til en stor og prægtig Herre, og er nu en fed Kalkun.

(**Maadfjær og Godthaab** komme, udstafferede som Fugle).

Maadfjær.

See saadan gif da det nu til. Ved Zeus nu har
jeg aldrig seet dog Noget mere latterligt!

Godthaab.

Hvad leer du ad?

B. 794. Diitrefes havde været Kurremager, blev derved rig, og købte sig Avancement i Hæren.

Raadfjer.

Ad Hjedervingen du har paa.

Hør, veed du, hvem du ligner meest med disse Fjer? 800
En fusseragtig sammenmaffet malet Gaa.

Godthaab.

Og du en Kramsfugl med en plukket Pande = Skal.

Raadfjer.

Om denne Lighed sige vi som Utskylos:

„Det er ei fremmede, men vores egne Fjer.“

Hærpap.

Nu vel! hvad skal vi saa?

Raadfjer.

Nu skal vi give først 805

vor By et stort og prægtigt Navn; og derpaa vi
til Guderne vil offre.

Godthaab.

Rigtig, som du vil!

Hærpap.

Lad see! hvad skal nu være Navnet paa vor By?

Raadfjer.

Skal efter Lakædæmon, hvis I synes saa,
vor By vi kalde op med Spartas store Navn? 810

B. 804. Sagde Ornen, da den betragtede Fjerene paa den Pils, hvor
med den var truffen.

Godthaab.

Jeg skulde bruge Spart til Byen? Nei ikke til
min Sengenjord engang, saalænge jeg har Siv.

Raadkjær.

Hvad Navn skal da vi give den?

Godthaab.

Et Navn, som vi
fra Skjernes og Lustens Egne hente ned,
et ret høitravende —

Raadkjær.

Hør: Lustkastellenborg.

815

Hærbop.

Bravo, bravo!

Det var et stort og herligt Navn du der fandt paa.

Godthaab.

Og er det ei det samme Lustkastellenborg,
hvor Theagenes har sine mange Skatte gjemt,
og Œschines sin hele Rigdom?

Raadkjær.

Jh ja vist!

820

ja der er ogsaa Flegmarak hvor Guderne
nedstyrtede høithoverende Giganter's Flok.

B. 811. Spart d. e. Hamp. — B. 819. Theagenes og Œschines,
to Storpralere. — B. 821. Flegmarak, Brandsted, Skuepladsen
for raa Slagsmaal (Giganter's Kamp mod Zeus), hvormed My-
thologien forherligede Guderne.

Godthaab.

En Løfferbidſken er vor By! Hvem er nu bedſt
til Skytsgud der? hvem ſkal vi ſkjænke Peploſ til?

Raadfjær.

Hvi ſkal Athene nu ei være Byens Børn? 825

Godthaab.

Men hvordan kan en By dog være ordnet ret,
hvor en Gudinde, Dvinde født, ſtolt kneisende
fuldruſtet ſtaaer, mens Klišthenes ſidder ved ſin Bæv?

Raadfjær.

Og hvem ſkal være nu Caſtellets Commandant?

Hærop.

En Fugl udaf vor egen Kreds, af Perſiſt Slægt, 830
ſom kaldes overalt den drabeligſte Karl,
en Ares-Kylling.

Godthaab.

Ares-Kylling, Herſkersjel!

Hvor vil ſlig Gud ei paſſe til en Klippeborg!

Raadfjær.

Belan, ſaa reiſ nu du i Luften hiſſet op,
og gaa tilhaande dem, ſom bygge Murene! 835
Lang Muurſteen til! kaſt Troien! og ſlaa Kalken vel!
Dg bær ſaa Truget op, og fald fra Stigen ned!

B. 824. Hver Panathenæerfeſt bragte man Pallas Athene en prægtig Peploſ (Kappe). — B. 828. Klišthenes, en beſkjendt Kjærlingepræſt. — B. 830. Hanen.

Stil Bagter ud! og dæf forsigtig Ilden til!
 Med Kloffen gjør din Runde! tag saa der en Kuur!
 Herolder send omkring, en op til Guderne, 840
 en anden ned til Mennesker deroppefra,
 og derfra hen til mig!

Godthaab.

Naa, du vil blive her —
 saa gaa du Pokker i Vold!

Raadfjær.

Gaa du, som jeg har sagt!
 thi uden dig kan Intet stee af dette Værk.
 Og jeg vil offre til de nye Guder, og 845
 vil kalde Præsten, som skal føre Toget an.

(Godthaab gaaer)

Hør, Dreng, bring Offerkuur og Bievand herhid!

(Raadfjær og Hærpop gaae.)

Chor.

Jeg i Alting enig er,
 dette Forslag priser jeg, 850
 at en Lovsang, høi og hellig,
 bringes fromt til Guderne,
 og at vi endydermere
 offre dem et Lam til Taf.
 Høit, høit klinge vort pythiske Raab!

B. 839. En Mand gif omkring med en Klokke for at see, om ingen af
 Bagten sov. — B. 854. Pythisk Raab o: Paan, Sang til Apel-
 lons Gre.

og Chæris ledsage vort Qvad!

855

(En Ravn blæser paa Floite.)

Raadfjær (med en Præst).

Ti dog med denne Blæsen! — Zeus! hvad er dog det?
Nu har jeg i mit Liv dog seet saameget Sært,
men aldrig har jeg seet en Ravn med Mundkurv paa!
Naa Præst, bring Offer til de nye Guder nu!

Præst.

Det vil jeg. Skaf mig Offerkurven strax herhid!

860

(Stiller sig ved Alteret.)

Beder til Hestia, af Fugleslægt,
og til Glenten, Arnenes Veskytter,
og til Olympiske Fugle alle
baade Hanner og Hunner!

Raadfjær.

O Sunionshøg, hil dig, Havfugls=Drot!

865

Præst.

Bed til Pythiske og Deliske Svane!
til Bagtelmoder Leto!
til Skovfinke Artemis!

Raadfjær.

Naa? ikke Skovboerske, men Skovfinke Artemis?

B. 855. Chæris, en fløjt og paastrængende fløjtespiller. — B. 858. Fløjtespillerne brugte et slags Mundbind for at dæmpe Lyden. — B. 861. Hestia, Romernes Vesta. — B. 865. Paa Fjærbjerget Sunion dyrkedes Poseidon. — B. 866. Svanen var helliget Apollon, som var født paa Delos og havde Drafel i Pythe. — B. 867. Leto fødte Artemis paa Delos eller Drtygia (Vagteløen).

Præst.

Bed til Kramsfugl Sabazios,

870

og Strudsinden, den store

Guders og Menneffers Moder!

Raadfjær.

O, Strudsfrue, Kybele, Kleofritos' Moder!

giv du Luftkastellenborgerne Sundhed og Lykke,

dem og Ghierne!

875

Godthaab.

Ha, ha! de Ghier bider allesteds sig fast!

Præst.

Bed til Heroerne, og Fuglene, og Heroers Børn,

til Pelefinen og Pelefanen,

til Vandhønen og Natuglen,

til Urhanen og Paafuglen,

880

til Rordrummen og Hetteternen,

til Dreghafferen og Heiren,

til Lappedyfferen og Sorttoppen,

og til Dompappen —

Raadfjær.

Saa ti for Pokker med den Galen! — ha hvor dumt! — 885

til hvilket Dffermaaltid kalder du, forrykt,

hver Dn og Glente hid, og seer ei, at een Høg

B. 870. Sabazios, Dionysos hos Frygerne. — B. 873. Kleofritos, en slet Skuespiller med Struds- eller Klumpfod. — B. 875. Althe-nærne indsluttede deres troe Forbundsfaeller Ghierne i deres offentlige Bønner.

alene kunde rane Altting bort med sig?

Saa væk herfra med dig og alt dit Dofferstads!

Alene vil jeg bringe dette Offer selv.

890

(Præsten gaaer.)

Saa maa jeg nu atter da

ved Vievandsfadet her

stemme op et andet Qvad,

helligt og fromt, og indbyde de Salige,

jeg mener da Gen kun,

895

ifald her er Guul nok.

Ihi Alt hvad her er stablet op til Offer, er

kun Hud og Been.

Saa lad os offre, bede til hver Fugle-Gud!

En Poet *) (kommer.)

Ruftkastellenborg, det lykkelige,

900

lovsyng, o Muse,

i jublende Qvad!

Raadfær.

Hvad er dog dette for et Dyr? — Hvem er du, tael!

Poet.

Jeg synger den lifligste Sang, som Honning saa sød,

jeg Musernes Tjener,

905

rørig og raff, som Homer siger.

B. 898. Guderne fik af Offret kun Benene; Kjødet fortæredes af de Offrende. — *) Denne Poet viser sig som Leilighedsdigter og Snyltegjest, hvoraf der var en Mængde i Athen, og sammenspyer sine Vers af alle bekendte Lyskere.

Raadfjær.

Hvad! du er Slave? og du bærer lange Haar?

Poet.

Nei! Alle vi, som ere Mestersangere,
vi kaldes Musers Tjenere,
rørige og raske, som Homer siger.

910

Raadfjær.

Naturligt altsaa, at din Kittel er forslidt.
Men for en Usæd, hvorfor kom du her, Poet?

Poet.

Jeg Digte til jert Lustkastellenborg har gjort
og mange stjerne Qvad af dithyrambisk Art,
og Jomfruchor, samt i Simonides' Manceer.

915

Raadfjær.

Hvor lang Tid er det siden du har digtet det?

Poet.

For lange siden har jeg lovpriist Ederes By.

Raadfjær.

See see! og jeg har nylig holdt dens Navnefest,
og nylig har jeg givet den, som Barn, sit Navn.

Poet.

Ia hurtig gaaer Sagn til Musers Hjem,
hurtig som Hestens Lynsart.

920

Men du, Fader, Omnas Stifter;
opkaldt efter de Hellige!

giv mig, hvadhelst

du efter dit eget Tykke

925

gunstig vil gjøre fra Dit til Mit!

Raadfær.

Den uøle Karl vil stedse kunne plage os,
naar ei vi slippe fra ham ved at gi'e ham lidt.

(til en Fugl) Hør du, du har jo baade Pels og Troie der:

træk Pelsen af og giv den lærde Herr Poet!

930

(til Poeten) Tag Pelsen du! du fryser nok, saavidt jeg seer.

Poet.

Ei uvillig tager Muijen

venlig imod din Gave.

Saa hør da nu med Agt

et Pindarss Digt!

935

Raadfær.

Den flemme Knekt han hanger som en Burre ved.

Poet.

Blandt Skythiste Hyrder

slakker Straton omkring,

B. 922. Den her efterlignede Pindarss Sang er ligesom flettet til Hieron (af *iepos*, hellig), som havde anlagt Byen Orta paa Sicilien. —

B. 937. Straton havde af Hieron, for hvem han som Vognstyrer havde seiret, faaet et Svand Muuldyr. Da han nu ogsaa onskede sig en Vogn, men ingen fik, sang Pindar som ovenanført. De Skythiste Nomader førte nemlig deres Huse (Telte) paa Begne, og hvo som ikke eiede en saadan, var ringeagtet.

og eier ei vævet Pjalt paa sin Krop:
 Og hvad er en Pels, naar man ikke har Troie? 940
 Forstaa mig vel!

Raadfjær.

Forstaaer — du vilde gjerne hae' en Troie med.
 (til Fuglen) Træk af! Poetens Helbred maa man sørge for.
 Naa tag nu det, og gaa saa strax din Bei!

Poet.

Jeg gaaer!
 og naar jeg kommer til jer Stad, saa synger jeg: 945
 Lovpriis, o du Guldthronende,
 den gysende, frysende!
 Til sneedæfte, frugtbugnende Marker
 kom jeg, hurra, hurra! (gaaer).

Raadfjær.

Ah du, du slap jo dog ret godt fra Markerne 950
 de frysende, tæthyllet i den Pels du fik!
 Men det jeg havde saamand aldrig ventet, at
 den Knegt saa hastig skulde snuse op vor By!
 (til en Slave).
 Gaa rundt nu atter og tag Vievandet med!
 Nu hellig Tausshed!

En Spaamand*) (kommer).

Holdt! Indvi ei denne Buf! 955

B. 947. frysende (By). — *) Saadanne hellige Mænd, listige, frække, paastrængende, hvor der var Noget at fortjene, naar de misbrugte Almuens Overtro, vrinsler der af i Athen.

Raadfjær.

Og hvem er du?

Spaamand.

Jeg er Profet.

Raadfjær.

Ih gid du skee —

Spaamand.

Forblindede! foragt dog ei hvad Guders er!

Et Spaadomsqvad af Bafis (veger paa en Bog han har i Haanden)
tyder klarlig hen

paa Luftkastellenborg.

Raadfjær.

Hvorfor har du da ei

forkyndt mig dette Sandsagnsord, før jeg endnu
grundlagde denne By?

960

Spaamand.

En Gud forbød mig det.

Raadfjær.

Men nu er Intet jo i Veien for dit Ord.

Spaamand (læser i Bogen).

„Men naar Ulve med sortegraae Krager engang har sig fæstet
„Bo paa selysamme Sted imellem Korinthos og Sifyon“ —

Raadfjær.

Hvad kommer mig Korinthiernes By vel ved?

965

B. 964. Imellem Korinthos og Sifyon laae Byen Orneæ (Fuglebo).

Spaamand.

Jo, Bafis tyder gaadefuldt paa Lusten hen.

(læser)

„Offrer saa først til almoderlig Jord en hviduldet Væder!

„Den dog, som først træder frem og fortolker min varslende

Gaade,

„ham bør gives en stadselig Kjortel og splinternye Støvler“.

Raadfjær.

Staaer ogsaa Støvler der?

Spaamand.

Tag Bogen selv og see! 965

„og ham bør rækkes et Væger, og Haanden med Kjødmat

ham fyldes“.

Raadfjær.

Staaer ogsaa der om Kjødmat?

Spaamand.

Der! tag Bogen selv!

„Naar da, herlige Yngling, du gjør, som jeg dig befaler,

„da vil du stige som Ornen i Sky. Men hvis Intet du giver,

„vil ei en Orn, ei en Spurv engang eller Fiske du blive.“ 970

Raadfjær.

Og Alt det staaer da ogsaa der?

Spaamand.

Tag Bogen selv!

Raadfjær.

Alt dette stemmer ikke med det Barselsord,

som i Apollons Tempel jeg har tegnet op:

(Læser paa en Bidst, han har i Haanden)

„Hvis der et Menneske kommer, ubuden, næsviis, og
løgnfuld,

„og forstyrrer et Offer, og fuldtop af Rjødmad forlanger, 975

„saa bør Skindet ham garves imellem begge hans Lender“.

Spaamand.

Jeg synes, det er noget Snak.

Raadfjær.

Tag Bogen selv!

„Skaan ham kun ei, om endog han svæver en Dri mellem
Sfyer,

„ja om end Lampon det er, eller og Diopeithes den store.“

Spaamand.

Og dette staaer da ogsaa der?

Raadfjær.

Tag Bogen selv!

980

Og nu affed! gaa du til Galgen! (prygler ham.)

Spaamand.

Ah! au, au!

Raadfjær.

Og påk dig hen et andet Sted og spaa saa der!

(prygler ham ud.)

Mathematikeren **Meton** (femmer, gravitetist).
Jeg kommen er til Eder —

Raadfjær.

Nok en Ulykkesfugl!

Naa hvad vil du? og hvad har du i Sinde vel?
hvad har du for? — og hvorfor paa Rothurnen du? 985

Meton.

Jo, jeg vil geometrist maale Luften op
hos Jer, og sætte den i Hartforn.

Raadfjær.

Naa? ja saa?

Hvad er da du for En?

Meton.

Hvem? jeg? Jeg Meton er,
Hvem Hellas og Kolonos kjender.

Raadfjær.

Siig mig da,

hvortil er dette her? (peger paa de Landmaalerredskaber, Meton
fører med sig.)

Meton.

At maale Luften med; 990
thi seer du, Luften er i Skabning ganske liig
en Vagerovn, og naar jeg nu vil lægge an
derovenpaa min Maalestang, og stille saa
derpaa det krumme Pæsserbeen — forstaaer du?

Raadfjær.

Nei!

Meton.

Jeg lægger an min Lineal og maaler ud, 995
 at Kredsen blier en Firkant, og at Torvet blier
 i Midten, og at lige Gader løbe hen
 dertil, som til et Middelpunkt, saaledes som
 fra Solen, skjøndt selv rund, udstrømmer overalt
 dog lige Straaler —

Raadfjær.

Ja en Thales er den Mand! — 1000

Meton!

Meton.

Hvad vil du?

Raadfjær.

Veed du, at jeg er din Ven:

Hvis derfor du vil lyde mig, saa gaa din Ve!

Meton.

Hvad er paafærde?

Raadfjær.

Her det som i Sparta gaaer:

Hver Fremmed jages bort; nys drev vi nogle væk;

her vanke jævnlig Prygl, —

Meton.

Er Oprør blandt Jer her? 1005

Raadfjær.

Bist ikke nei!

Meton.

Hvad er det da?

Raadfjær.

Det er, at vi
er enige om, vi prygl'er alle Narre bort.

Meton.

Saa lister jeg mig.

Raadfjær.

Ja, men knap alligevel
undgaaer du dine Prygl — de regner over dig!

(prygl'er ham.)

Meton.

O, vee mig Staffel!

Raadfjær.

Sa'e jeg dig det ikke strax?

1015

Tag af dig selv nu rigtig Maal — og paa dig saa!

(Meton gaaer.)

En Landfoged (kommer,

brystende sig med to Stemmetrukker, Tegn paa hans Dommerværdighed.)

Hvor boer vor Consul?

Raadfjær.

Hvad er det for en Sardanapal?

Landfoged.

Til Landfoged er jeg bleven valgt, og kommer nu
herhid til Lustkastellenborg.

Raadfjær.

Til Landfoged du?

Hvem har dig sendt?

Landfoged.

Na denne Smule Bestalling her 1020
fra Teleas.

Raadkjer.

Hør, vil du tage mod din Løn,
og uden mere Brevl gaae bort?

Landsfoged.

Ja! — Jeg burde jo
vist ogsaa hjem som Medlem af det store Raad:
Jeg har alt virket Meget der for Persiens Hof.

Raadkjer.

Nu vel, saa tag din Løn og gaa — der har du den! 1025
(prygler ham.)

Landsfoged.

Naa hvad er det?

Raadkjer.

En Hilsen fra dit Perserhof.

Landsfoged.

Bær Vidner J, at jeg, en Landsfoged, har faaet Brygl!

Raadkjer.

Pak dig afsted! tag dine Stemmekruffer med!

(Landsfogden løber.)

Er det ei dumt! de sende Fogder her til os,
før vi endnu har Offer bragt til Guderne! 1030

En Lovhandler

(bepaaket med Papirer, kommer læsende i en Bog.)

„Men naar en Luftkastellenborger fornærmer en Athener —“

Raadkjer.

Hvad Djæveln er nu det dog for en Bog han har?

B. 1021. Fra Teleas, d. e. udvirket af Folsketaleren Teleas.

Lovhandler.

Lovhandler er jeg, og jeg kommer her til Jer,
for nye Love Jer at sælge.

Raadfjær.

Hvordan det?

Lovhandler (læser.)

„Luftkastellenborgerne skulde have samme Maal og Bægt 1035
og Love, som Hylestederne.“

Raadfjær.

Og du den samme Bægt som Bryglestederne.

(prygler ham.)

Lovhandler.

Hvad gaaer der af dig?

Raadfjær.

Bæk med dine Lovforslag!

Jeg ellers snart skal give andre Forslag dig.

(jager ham bort.)

Landfogden (kommer igjen.)

Jeg indstævner herved Raadfjær, til Undgjeldelse for
Injurier, at møde i Retten forstkommende Munychions 1040
Maaned.

Raadfjær.

Nei virkelig? ei, ei! saa du er her endnu?

Lovhandler (kommer igjen, læser.)

„Hvis Nogen udjager Øvrighedspersoner, og ikke mod-
tager dem efter Lovens Bydende —“

Raadfjær.

Saa skal du skee allandsjens — er du ogsaa her? 1045

(Lovhandleren løber.)

Landsfogden.

Nei du skal skee allandsjens — titusind Drachmers Mølt —

Raadfjær.

Og jeg skal knuse dine Kruffer — alt dit Kram!

Landsfogden.

Ah du — bekaffer Politiplakaterne —

Raadfjær.

Hei holla, hold paa ham! — hei her dog, bliv dog lidt!

(Landsfogden løber.)

Nu, lad os skynde os og strax gaae indensfor, 1050

og offre festlig der til Guderne vor Bøf!

(De gaae.)

Chor.

Nu til mig, som skuer Alt,

som styrer Alt, hvert et Følf

offre skal med ydmyg Bøn!

Landet heelt jeg overskuer,

vogter Frugten i sin Blomst,

dræbende den Utois Brimmel,

alleslags, som rundt fortærer

1055

Altting hvad paa Jord og Marker spirer frem af Vægrets
 Svøb,

og paa Træerne al Frugten, gnabende med graadigt Gab. 1060

Jæ jeg dræber Alt, hvad der skader
 med ædende Bid de dustende Hauger.

Alt ødelæggende Kryb
 skal under min Binges Slag

knuses og døe!

1065

Chorfører (til Tilskuerne.)

Just i denne Tid forkyndes overalt et saadant Bud:

„Hvo af Jer som slaaer ihjel Diagoras fra Melos' Ø,
 „faaer til Løn en heel Talent; og hvo som af Tyrannerne,
 „selv de døde, dræber een, han faaer til Løn en heel Talent.“

Saadan vil nu ogsaa vi kundgjøre Alle Følgende: 1070

„Hvo af Jer som slaaer ihjel hin Finkeridder Filokrates,
 „han faaer een Talent, og fire, bringer han ham levende:
 „thi han binder Spurve sammen, sælger syv for en Obol,
 „og han puster Lærker op, mishandler dem og sælger dem,
 „og paa Finkerne han stifter Binges Epidi i Næbet ind, 1075
 „og han fanger ogsaa Duer, og han spærrer dem i Buur,
 „og dem tvinger til at lokke andre Duer i sit Garn.“

Dette vil vi lydt kundgjøre; og hvis Nogen af Jer har
 Hjerfræ i sin Gaard indsluttet, raade vi at gi'e det fri.
 Hvis I ei vil lyde, skal I gribes af vor Fugleslof, 1080
 og hver En til Straf fastbindes, for at være Lokkefugl.

B. 1067. Diagoras, Gudsforbryder. — B. 1069. De døde d. e. de
 dødsdømte.

Chor.

Lykkelige, vingelette
 Fuglefare, som i Vinter
 ei os hyller ind i Pels!
 og om Somren ikke brænde 1085
 Solens Flammepile os.
 Hift jeg boer paa blommet Eng,
 her i Bladenes kule Skjød,
 mens Cicaden høibegeistret frydefuld i Solens Glands
 under Middagshedens Straaler stemmer i sin Qviddresang. 1090
 Om Vintren jeg kurer i Klippekløster
 og spøger med Bjergenes Nymfer.
 Men naar saa Vaaren kommer igjen,
 plukke vi skære Jomfrumyrter
 i Chariters Blomsterlund! 1095

Chorforer

(til Genforerne over de til Concurs indleverede Komedier.)

Nu til Dommerne jeg vender et Par Ord om Seirens
 Priis:

Store Skatte vi Jer give, naar I Prisen giver os.
 Bedre Gaver skal I faae, end dem, som Paris fik engang!
 Først skal nemlig det, hvorefter hver en Dommer higer meest,
 Ugler fra Laureions Solværk, ingensinde mangle Jer; 1100
 de skal boe hos Jer som hjemme, og i Eders Pengepung
 skal de yngle, og i Mængde stedse ruge Smaaamint ud.
 Og desuden skal I Alle som i Gudetempler boe,

B. 1100. Præget paa Solamynter i Athen var en Ugle.

thi paa hvert af Eders Huse skal vi bygge Ornegavl,
 Taaer I saa en lille Post, og onsker der at rappe lidt, 1105
 vil vi give Jer tilhaande ret en vever lille Høg.
 Hvis I er etsteds til Gjest, vi Fuglemaver sende Jer.
 Men isald I fælder os, saa gjør Jer hver en Kobberstjerm,
 ligesom Billedstøtter have, thi hvis Nogen ei har Skjerm,
 og har just en kridhvid Kappe, da skal han betale os 1110
 strax paaastand, thi hver en Fugl, som flyver, skal befaffe ham.

Raadfjær (kommer.)

Vor Dffring er, o Fugle, heldigen fuldbragt.
 Men fra vor By der kommer intet Budskab hid,
 af hvem man kunde høre, hvordan Alt staaer til.
 Dog see, der kommer En jo hæseblæsende. 1115

Et Bud (kommer.)

Hvor, hvor, hvor er han? hvor, hvor er han? hvor, hvor er —
 hvor er dog Raadfjær, Hordingen?

Raadfjær.

See her han er!

Bud.

Din Muur er bygget færdig.

Raadfjær.

Raa det glæder mig!

Bud.

Et saare prægtigt, høist beundringsværdigt Værk!

B. 1104. Templernes trekantede Fronton eller Gavl kaldte Graeberne
 Orn, fordi den lignede en Orn med udbredte Vinger. — B. 1109.
 Over Billedstøtterne vare Regnstjerner anbragte.

Ja ovenpaa der kunde godt Progenides,
 fra Prælebolle, og Theagenes tilvogns
 forbi hinanden komme efter Breden, om
 hver Hest endog var stor som den trojanske Hest. 1210

Maadfjær.

Nei vil man see!

Bud.

Og Hviden er, jeg selv har maalt,
 ethundred Favne.

Maadfjær.

O Poseidon! naa hvor hoi! 1125
 Hvem har da bygget denne Muur saa kæmpestor?

Bud.

Kun Fugle har den bygget. Fra Egypten var
 der ei Haandlanger, Murer eller Tommermand.
 De gjorde Alting selv, — ja jeg forbausedes.
 Fra Libyen kom hid vel Tredivetusinder 1130
 af Traner, som af Stene havde Maven fuld;
 og dem tilhugged Krejerner med deres Næb.
 Titusind Størke bragte Tegl til Muren hen.
 Og Vandet bragtes nedensfra i Luften op
 af Vandhøns og af andre Dyfferfugles Flok. 1135

Maadfjær.

Og hvo har bragt dem Leer?

B. 1120—1121. Progenides og Theagenes, to Vindmagere. —

B. 1127. Egyptierne gjeldte for Grækerne, formeddelt deres Kæmpebygninger, som Lastdragere.

Bud.

Det bragte Heirerne
i Truge.

Raadfjær.

Hvordan fik de Leret op i dem?

Bud.

Ja det var overmaade vittig fundet paa:
Jo Gæstene de grov med deres Fodder, som
med Spader, Leer, og læssed det paa Trugene.

1140

Raadfjær.

Hvad er der dog, som Foden ikke gjøre kan!

Bud.

Ja ogsaa Anders Gloffe, rundtopfildede,
bar Teglsteen til. Og Svalerne, med Muurskee bag
paa Ryggen fæstet, retsom Svende, fløi didhen
i Luften op, og bar i Næbet Hver sit Leer.

1145

Raadfjær.

Saa behoved vi jo ei at leie Arbeidsfolk?
Nu siig mig ogsaa: Hvem har hugget Tomret til
ved Murens Bygning?

Bud.

Fugle vare Tommermænd,
de dygtige Bedhuggere, som med deres Næb
tilhugged Byens Porte, saa der var en Larm
af deres Dæhug, som paa et Skibsværst. — Ja,

1150

B. 1141. Det græske Ordsprog lader: „Hvad er der dog, som Haanden
ikke gjøre kan.“

see nu er Alt forsynet vel med Porte der,
 og stærkt tilluftet, og bevogtet overalt;
 og Runden gaaer, og Kloffen flinger; allesteds
 er Bagter stilled' ud, og Bauneblus rundtom 1155
 paa Taarnene. — Men hillemænd jeg maa jo ind
 og vaske mig! Besørg saa du nu Næsten selv!

(gaaer.)

Chorfører

(til Raadfjær, som staaer i dybe Tanker.)

Naa, Ven, hvad er der? Er du saa forbausset ved,
 at Muren er i saadan Fart alt bygget op?

Raadfjær.

Ja vist, ja vist! det er jeg, og med Rette vel, 1160
 thi Alting forekommer mig som lutter Vogn.
 Men see, der styrter jo en Vagt herhid mod os —
 han vil fortælle Ryt, og seer forvirret ud.

Et Bud (kommer.)

O vee, o vee, o vee!

Raadfjær.

Hvad er paaferde?

Bud.

Det er frygtelige Ting! 1165

Nu nylig er en Gud af dem, som er hos Zeus,
 igjennem Porten floiet ind i vores Lust,
 heel ubemærkt af Allikerne, som Dagvagt var.

Raadfjær.

Saa, hvilken nederdrægtig Streg af slig en Gud —
 hvad er det for en Gud?

Bud.

Jeg veed ei. Kun jeg veed, 1170
den havde Binger.

Raadkjær.

Lad os sende ud imod
den vore Grændseryttere!

Bud.

Vi har alt sendt
en tredivetusind Følge Skyttefolk til Hest.
Hver En gaaer med, som har paa Skæftet frumme Kløer:
Steenorn, og Glente, Guldgrib, Rathøg, Slangesalk. 1175
Af deres tunge Bingebaast og susende Sving
dybt ryktes Lusten, da de søge Gudens Spor:
og Guden er ei langt herfra, men heromkring
etsteds.

Raadkjær.

Saa maae vi gribe Slynge da og Pæl
og Bue! — Nu, Drabanter, kommer alle hid! 1180
Stik, skyd og slaa! — Giv ogsaa mig en Slynge hid!

Chor.

Krig der begynder nu,
Krig, ubeskrivelig,
mellem Guder og mig!
Hver og En vogte den 1185
skydakte Lust,
frembragt af Grebos,
at ei nogen Gud
ubemærkt slipper frem!

Chorfører.

Speid Enhver rundtomkring!

1190

Thi nær jeg hører allerede Lyden af
en lustthensvævende Guddoms stærke Bingeslag.

(Iris kommer.)

Raadkjær.

Hør du! hvor flyver du vel hen? — Vær stille nu!

Slaa dig til No! Bliv her paa Stedet, stands din Flugt!

Hvem er du, og hvorfra, du burde sige mig!

1195

Iris.

Fra Guderne jeg kommer, de Olympiske.

Raadkjær.

Hvad hedder du da vel? (peger paa hendes Hat, Slør og Binger)

Mon Solhat eller Skib?

Iris.

Den rappe Iris.

Raadkjær.

Salamis- eller Paralos-Jagt?

Iris.

Hvad skal den Snak dog sige?

Raadkjær.

Bil en Steenørn ei
sig lette flux og gribe hende?

Iris.

Gribe mig?

1200

B. 1198. Paralos og Salamis, to Hurtigseilere.

hvad for en Ufærd —?

Raadfjær.

Snart du raaber af og vee!

Iris.

Hvor taabelig du taler!

Raadfjær.

Gjennem hvilken Port
kom ind i Byen du, du gudsforjaaene Qvind?

Iris.

Bed Zeus jeg veed ei, gjennem hvilken Port jeg kom.

Raadfjær (til Ghoret.)

Naa, horer du, hvordan hun holder os for Nar?

1205

(til Iris.) Har du ei meldet dig hos Allikevagten? hvad?

Har du ei Pas fra Storkene?

Iris.

Pas? primer du?

Raadfjær.

Ei faaet Pas?

Iris.

Er du ret flog?

Raadfjær.

Og heller ei

har Fogden egenhændig paatrykt dig sit Tegn?

Iris.

Nei! Ingen har paatrykt mig noget, Dumrian!

1210

Raadkjær.

Og saadan flyver altsaa uden videre du
igjennem denne fremmede By og fremmede Lust?

Iris.

Hvad anden Vei skal Guderne da flyve vel?

Raadkjær.

Bed Zeus det veed jeg ikke, — kun ei denne Vei! —

Ja du, du har forsyndet dig! Og veed du vel, 1215
at fremfor alle Iriøser fortjente du
at bøde strag med Livet, skete dig din Ret!

Iris.

Jeg kan ei doe!

Raadkjær.

Du skulde doe alligevel!

Det vilde være, mener jeg, dog altfor haardt
for os, at, medens vi var Herrer over Alt, 1220
I Guder leved frækt med Trods, og indsaae ei,
at I bør alle lyde os de Mægtigste! —

Dog sliig mig, hvorhen gjelder nu din Lustfeilads?

Iris.

Jeg flyver ned til Menneften fra Fader hist,
med Bud, at de skal offere til Olympierne, 1225
og slagte Faar og Dvæg, og fylde Beiene
med Offerdamp!

Raadkjær.

Hvordan? til hvilke Guder? Svar!

Iris.

Til hvilke? til os Guder, som i Himlen boe.

Raadfær.

Er I da Guder?

Iris.

Er der andre Guder da?

Raadfær.

Vi Fugle, vi er Menneskenes Guder nu: 1230
til os bør offres, men, ved Zeus, ei meer til Zeus!

Iris.

O Daare, Daare! Væk dog ikke Guders Harm
den grumme! at ei Dike skal din hele Slægt
ved Zeus's Haffe styrte til Fordærø og Død,
og Flammedampen ei fortære skal dig selv, 1235
din stolte Bolig ved Likhymnisk Tordenpiil!

Raadfær.

Giv Lyd engang! Hold op med denne Svalder, og
vær rolig! Troer du, jeg en Lyder, Fryger er,
hvem du ved slige Ord kan kysse som en Træl?
Beed du, at dersom Zeus mig ærgrer endnu meer, 1240
da skal hans Gudeborg med samt Amfions Huus
jeg brænde af ved Ildens Bærer, Lynets Dn.
Jeg sender til Olympos flux imod ham op
Porfyrioner, Fugle, klædt i Pardederskind,
meer end seghundred vel i Tal; og alt engang 1245
har een Porfyrion ham gjort det broget nok.

B. 1236. Likhymnisk Tordenpiil d. e. Lyn af Euripides's Tragedie Likhymnios, altsaa et Theaterlyn. — B. 1242. Vers af Æschylos's Tragedie, Niobe, hvis Mand var Amfion. — B. 1246. Porfyrion, en Gigant.

Og dersom du vil gjøre mig Fortred, saa skal
 jeg gribe dig, du Terne, strax saaledes fat,
 at Iris selv skal heilig undres over, at
 jeg gamle Karl endnu kan holde mig saa strunk. 1250

Iris.

Ha gid du quæles i dit eget Ord, du Nar!

Raadkjær.

Vil du nu ikke paffe dig i lynende Fart!

Iris.

Min Fader vil nok stække snart dit Overmod.

(flyver bort.)

Raadkjær.

Oh Gudbevares! Naa saa flyver du nu bort,
 for andensteds at stifke yngre Mænd i Brand? 1255

Chor.

Nu har vi befalt
 hver zeusfødt Gud,
 at ikke meer
 de gjennemfare vor By!
 at ingen Dodelig
 gennem Lusten fra Jord
 opsende til Guder's Hær
 Brændoffers Røg! 1260

Raadkjær.

Bandsat med den Herold, som blev til Menneffen
 nedsendt — om han nu aldrig kommer meer igjen! 1265

En **Herold** (kommer).

O Raadfjær, du lykkelige, du viseste,
du herligste, du viseste, du fineste,
du trefold salige! lyt til!

Raadfjær.

Hvad mener du?

Herold.

Med denne gyldne Krands, din Viisdoms Fædersløn,
bekræft dig og ære dig al Verdens Folk!

1270

Raadfjær.

Jeg tager den. Men hvorfor hædre de mig saa?

Herold.

O du, som bygged denne stolte Lustens Borg!

Du veed ei, hvor du æres høit af Jordens Born,
hvormange Benner du har vundet for din By!

Thi før du bygged denne Muur og Stad, var hver

1275

en Mand lakonergal, lod Haaret voxe langt,

og hungred, ynded Smuds, sokratiserede,

og gif med Stof. Nu tvertimod — nu er

de fuglegale, gjør med største Glæde Alt

1280

hvad Fugleslægten gjør, og efteraber dem.
Nu flyve allesammen strax om Morgenens

fra Leiet, ligesom vi, til deres Yndlings = Ret;

og derpaa de fordybe sig i Bladene,

B. 1276. lakonergal. Efterbelse af Lakonke eller Spartanke Sæder og Dragt var bleven Mode i Athen. — B. 1282. Yndlings = Ret, fercula et judicia (Mad og Proces). — B. 1283. Bladene. Folkebeslutningerne bleve indført i Bøger; tillige maae her forstaaes Træblade.

- og nyde ret med Glæde alskens Brøylesnaf. 1285
 Ja Hvermand er saa oienlytlig fuglegal,
 at mangel En endog af Fugle Tilnavn har.
 En bovlam Kræmmer for Exempel kaldes nu
 Brastanden; og Menippos Navn af Svale fik.
 Opuntios med det ene Die hedder Ravn,
 Filokles Værke, og Theagenes Røvegaas, 1290
 Lykurgos Ibis, Flagermusen Chæreson;
 Syrakosios hedder Skaden, Vagtlen Meidias
 er kaldet, thi han ligner just en Vagtel, som
 i Kamp har faaet Hovedet plukket ret tilgavn.
 Begeistrede for Fugleslægten synge de 1295
 bestandig Qvad, hvori fortælles om en And,
 hvad eller om en Due, Svale, lille Gaaß,
 og i det mindste dog om Vinger og om Hjer.
 Saaledes gaaer det hist paa Jord. — Kun Gæt endnu:
 Snart vil der komme meer end Tyvetusind hid, 1300
 for Hjer at faae, og lære Fuglenoder ret.
 Skaf altsaa Vinger flux til disse Fremmede!

Naadfær.

- Saa maae vi da ei længer spille Tid og Tild!
 Gaa du nu strax paa Diebliffet hen og paf
 mig alle Kurve, alle Sætte fulde af Hjer, 1305

B. 1289. Opuntios stjal af Statskassen. — B. 1291. Lykurgos, en Taler, bestandig spottet formedelst hans Ægyptiske Forholde. — B. 1292. Syrakosios, inaffeyg Demagog. — B. 1294. Spillet bestod deri: Man vædder, om en dertil dresseret Vagtel bliver staaende, naar den faaer et Knips, eller den løber bort. I første Tilfælde vinder Gieren, i sidste Modparten.

og lad saa Manes bringe dem herud til mig!

Jeg selv vil tage mod Enhver, som kommer hid.

(Herolden gaar.)

Chor.

Snart vil Mennesken kalde vor By

Heltenes By!

Raadfjær.

Gid Lykken staae venlig os bi!

1310

Chor.

Alle hige med Lyst til min Stad.

Raadfjær (til Hjerdragere).

Ru skynd dig! hurtig dog!

Chor.

Dg intet den mangler af

Alt, hvad kan fryde hver en Beboer.

Her er Viisdom og Elskov og hulde Chariter,

1315

og den milde livsalige Fred

med sit venlige Blik!

Raadfjær (til Manes).

Hvor er du langsom til din Dont!

Raa kan du ikke rappe dig!

Chorfører.

Ru flux bring en Kurv dog med Hjere herhid!

1320

Dg du, væk ham op,

giv ham Prygl ligesom jeg!

han er jo dog ret som et Usen saa doven.

Raadfjær.

Ja Manes er et Dovendyr.

Chorfører.

Læg du i Orden nu 1325

først disse Fjer,

Sangfugles, Spaafugles, Havfugles Fjer

hver i sit Bundt, at med skjelnende Blik

du Enhver kan besjædre!

Raadfjær (til Manes).

Nei, Uglen tage mig, naar jeg længer skaaner dig, 1330

da nu jeg seer, du er en træg og doven Knekt.

En vanartig Søn (Femmer).

Ha gid jeg var en hoitslyvende Dn,

hvor skulde flux jeg svinge mig hen

over Havets blaalige Slette!

Raadfjær.

Det lader, som vort Bud dog ei et Lognbud er: 1335

Der er jo En, som synger høit til Drenes Priis.

Sønnen.

Ja vist!

Ja intet er saa deiligt dog som Fugleslugt!

Jeg elsker hver en Skif og Brug hos Fuglene!

Ja jeg er fuglegal, jeg flyver, og jeg vil 1340

hos Eder boe, og gjerne følge hver en Skif.

Raadfjær.

Men hvilke Skifke? Vi har mange Skifke her.

Sonnen.

Dem alle, isærdeleshed den skjonne Skif,
at Fugl tør hafte paa sin Fader, til han doer.

Raadkjær.

Ja vist! ja det er just mandhastigt, synes vi, 1345
naar Ungen kan sin Fader banke dygtig af.

Sonnen.

Ja derfor er jeg flyttet just herop til Jer,
for Fader at faae af Veien, og saa arve ham.

Raadkjær.

Ja men vi Fugle har et andet Bud, som alt
fra gammel Tid paa Storkelovens Tavler staaer: 1350
„Naar Fader Stork har opfodt sine Unger, og
„dem alle lært at bruge deres Vinger ret,
„saa bør det dem igjen at føde Faderen“

Sonnen.

Det var en rar Fornøielse at komme her,
naar jeg endogsaa skulde fore Fader — jo pyt! 1355

Raadkjær.

Vist ikke! Da du kommen er med venligt Sind,
saa vil jeg dig bejjedre som Fugl Faderløs.
Jeg vil ei raade daarligt dig, min unge Ven,
men hvad jeg i min Barndom selv har lært: „Du skal

B. 1357. Fugl Faderløs, saa at du ikke behøver at underholde
nogen Fader.

ei slaae din Fader!" — Naa saa kom da hid og tag 1360
 nu denne Vinge her, og denne Spore her!
 og denne Hjelmbugt tænk dig den som Hanekam!
 gaa saa i Krig, gjør Vagt, tjen Brødet som Soldat,
 men lad din Fader leve! — Du har Lyst til Kamp,
 nu vel, saa flyv til Thrake hen, og kamp saa der! 1365

Sonnen.

Bed Dionysos! ja du taler saare vel!
 Jeg lyder dig!

Raadfær.

Saa vil du handle klogt, ved Zeus!
 (Den Vanartige gaaer.)

Kinesias (kommer syngende).

Op jeg mig svinger høit til Olymp paa mine Vinger de
 lette,
 jeg flyver og farer fra Sang til Sang paa Poetens kryd-
 sende Bei! 1370

Raadfær.

Til saadan Fart der skal jo hele Læs af Fjer.

Kinesias (syngende).

Frygtløs paa Legem og Sjel jeg flyder en ny Bei.

Raadfær.

Velkommen vær, min lindelange Kinesias!

B. 1365. I Thrakien laa en attisk Feltherre for at beleire Byen Am-
 fipolis. Athenærerne havde nemlig, formedelsk Pragttoget til Sicilien,
 forglemte det dem vigtigere Thrakien, hvor de havde de største Gien-
 domme. — Kinesias, Syksofant og bombastisk Poet.

Hvad vil du her paa dine visne Skeitebeen?

Kinesias.

En lille Fugl jeg vorde vil,
en sedtfløitende Nattergal! 1375

Raadfjær.

Hold op med den Trallallen! siig mig, hvad du vil!

Kinesias.

Al dig bevinget vil jeg, heit mig svingende,
fra Skyen hente nye Melodier mig
i Luft henvirvlede, sneestormhensyngende. 1380

Raadfjær.

Kan Nogen hente Melodier fra en Sky?

Kinesias.

Ja deraf vælder hele Skaldrekunsten ud,
thi vore Dithyramber vinde deres Glands
fra Luften, Taagen, fra det dunkle Dæmringsskjær,
fra Vingekastet. Hør, og du skal mærke det! 1385

Raadfjær.

Jeg vil ei høre.

Kinesias.

Bed Herakles jo du skal.

Jeg skal nu gennemgaae dig hele Luftens Kreds,

(syrger.)

Billeder af de vingede,
luftgjennemfarende
halsudstrækkende Fugle. 1390

Raadfjær.

Stop, stop!

Kinesias.

Gid jeg i ispringende Løb over Havet

vandre med Vindenes Pust!

Raadfjær.

Oho! jeg skal nok standse dine Vindes Pust!

Kinesias.

Snart henslyvende Veien, som vender mod Syd, 1395

snart fremstormende hist mod Nordvindens Egn,

skarende Lustens havnløse Fure —

(betragter sig selv, da Raadfjær har uglet ham ud som Fugl.)

Hvor yndigt, hvor forstandigt du har ordnet Alt!

Raadfjær (svinger Vidsken).

Saa mor dig da ved en Svingom med disse Fjer!

Kinesias.

Og slikt du byde tør Chordandseimesteren, 1400

hvem alle Byens Girkler stedse tvistes om.

Raadfjær.

Men vil du ikke blive her hos os, og med

vor Leotrofides, et Lem af Bipstjertslægt,

indøve Fuglechor?

Kinesias.

Nei, du gjør Nar af mig!

B. 1403. Leotrofides, en slet Dithyrambedigter, der indøvede Chor og Chordandse.

Men vær du sikker, jeg skal ikke helme før
 bejdret jeg igjennem Luften svinger mig.

1405

(bort.)

En Angiver (i en rjaltet Kappe kommer.)

Hvad er det dog for Fattigfugle med de spraglede Fjere der?
 hvad? o du vingestrækkende, spraglede Svale!

Raadfjær (til Chorer).

Det er jo dog en bandsat Plage med de Fjøl.

Der kommer atter En og quidder jammerlig. 1410

Angiver.

O du vingestrækkende, spraglede — nok engang!

Raadfjær.

En Kappe gjelder nok hans Qvidder, som jeg seer:
 Men dertil vil behøves mange Svalers Fjer.

Angiver.

Hvem er det, som hos Jer bejdret Fremmede?

Raadfjær.

Her seer du ham. Naa siig mig da, hvad ønsker du? 1415

Angiver.

Kun Binger, Binger. Spørg saa ikke videre!

Raadfjær.

Før strax at flyve lige til Pellene hen?

B. 1407-8. Reminiscenser fra Digtere. — B. 1417. I de i Pellene,
 en achæisk By, holdte Værdkampen var en Kappe Seierspriis.

Angiver.

Ah Snak, vist ikke! Jeg er Fiskal paa Derne,
Angiver er jeg,

Raadfjær.

Gratulerer med sligt Hverv!

Angiver.

Procesmager; derfor jeg behøver Vinger, for 1420
at fare om til Byerne og stævne Folk.

Raadfjær.

Saa stævner bedre du maaskee med Vinger paa?

Angiver.

O nei! Men for at undgaae Vold af Røvere,
saa vil jeg reise hjem igjen med Tranerne,
naar som Baglast først jeg har en Hob Processer slugt. 1425

Raadfjær.

Saa den Forretning driver du? Forklar mig dog,
at du, saa ung, Angiver er mod Fremmede!

Angiver.

Hvad skal jeg gjøre? — grave, det forstaaer jeg ei.

Raadfjær.

Ah Snak! Der gives anden hæderlig Erhverv,
hvorved en Mand, som du, kan skaffe Bredet sig 1430
paa ærlig Viis og ei ved lumst Lovtrækkeri.

Angiver.

Du Nar, giv mig ei Raad, men giv mig Binger, du!

Raadfjær.

Ja mine Ord dig give Binger.

Angiver.

Hvor kan du
ved Ord bevinge Nogen?

Raadfjær.

Jo ved Ordet just
bevinges Alle.

Angiver.

Alle?

Raadfjær.

Har du ikke hørt,
1435
hvorledes Fædre tidt de unge Fyre, de
paa Badskerstuer træffe, tale saadan til:
„Mærkværdigt har Diitrefes min egen Dreng
ved Ord bevinget, saa nu han tumler Bogn og Hest.“
En Anden siger, at hans Søn bevinget er
1440
som Tragifer, og at hans Aand sig svinger heit.

Angiver.

Altjaa bevinges man ved Ord?

Raadfjær.

Naturligviis.

Bed Ordet hæves Sjelen heit i Veiret op,
og Menneffet sig løfter. Saadan vil og jeg
bevinge dig, og drage dig ved velmeent Raad
1445
hen til en lovlig Levevei.

Angiver.

Men jeg ei vil.

Raadfær.

Hvad vil du da?

Angiver.

Jeg vil min Slægt ei gjøre Skam:

Fra Bedstefader er Angiveri min Arv.

Saa giv mig hurtige og lette Vinger af

en Høg, en Falk, at jeg, naar jeg beluret har

1450

de Fremmede, og hersteds flaget over dem,

kan atter flyve did igjen!

Raadfær.

Ah jeg forstaaer:

for at den Fremmede kan blive dømt, endnu

før selv han kommer hid, ei sandt?

Angiver.

Jo, du forstaaer.

Raadfær.

Naar han saa kommer herhen, gaaer du derhen, og

1455

saa plyndrer du ham rigtig ud.

Angiver.

Guldkommen ret:

Man maa jo ligne Sysselfkønen.

Raadfær.

Ja ja vist!

B. 1451. hersteds i Athen. — B. 1454. hid til Athen.

Jeg har jo netop til en Sysselskone her,
 see kun, et deiligt korfyraist Vingeflag!

Angiver.

Alt vee mig, det er jo en Pidsf!

Raadfjær.

Det Vinger er, 1460
 som lette skal din Fod til Sysselskonespring.

Angiver.

Au, au!

Raadfjær.

Naa lister du dig ikke snart afsted!
 Vil du ei paffe dig, du nederdrægtige Skurk? (vrugler ham.)
 Det er den bittre Frugt af lumist Lovtrækkeri!

(Angiveren gaaer.)

Lad nu os samle alle Fjerene og gaae! (de gaae.) 1465

Chor.

Mange nye og underlige,
 store og forfærdelige
 Ting vi paa vor Flugt har seet.
 Saadan er et sælsomt Træ
 voget op, men meget fjernt
 fra Hjertebo, Kleonymos,
 reent ubrugeligt til Alt,
 og forresten vegt og langt.

1470

B. 1459. Korfyra=Pidsfe, med dobbelt Snert, vare de bedste. — B. 1471.
 Hjertebo, en By. — Kleonymos, en Skryder, som før Krigen
 praler med sine Heltegjerninger, men i Krigen kaster sit Skjold og
 løber bort.

Kun i Baarens Fred det stedse
 flyder Blad, angiver Figen; 1475
 men i Krigens Vinter kaster
 det, som Blade, hvert et Skjold.

Ogsaa gives der en Egn
 nærved selve Mørkets Bo,
 uden Lamper, uden Lys. 1480

Derhen samles med Heroer
 Mennesker i Gildelag,
 men dog ei ved Aftenstid;
 da er det just ikke længer
 sikkert, der at møde dem. 1458

Traf en Dødelig om Natten
 paa Drestes, denne Heros,
 blev af ham han plyndret ud og
 gjennnempryglet fra Top til Taa.

Prometheus *) (tætindhyllet, kommer).

Jeg arme! Gid dog Zeus mig ikke faaer at see! 1490
 Hvor er nu Raadfær?

Raadfær.

Ei! hvad er nu dette her?

Hvad er nu dette for et Nummeri?

B. 1475. angiver Figen. Oprindelsen til Navnet Syfofant (Figen-angiver) er fra den Tid, da Udsøfelen af Figen fra Attika var forbudt, hvilket gav Anledning til mange Angivelser. — B. 1478. Egn udenfor Athens Mure. — B. 1487. Drestes, en Slagsbroder. — B. 1489. Her sigtes uden Tvivl til nogle kun dengang velbekendte Dags historier. — *) Prometheus, den gamle Menneskeven, som for de Velgjerninger, han havde beviist Menneskeslægten, blev af Zeus smedet til en Klippe, kommer nu som Overløber.

Prometheus.

Seer du
ei nogen Gud forfølge mig?

Raadfjær.

Bist ikke nei!

Men hvem er du?

Prometheus.

Hvad Tid er det paa Dagen nu?

Raadfjær.

Hvad Tid det er? Lidt over Middag vel. Men hvem 1495
er du?

Prometheus.

Er det ved Solstæt, eller senere?

Raadfjær.

Du er mig ret en slau Person.

Prometheus.

Hvad gjer nu Zeus?

Opklarer eller dækker Himlen han med Slud?

Raadfjær.

Saa gid du stee allandsjens —!

Prometheus.

See da, hvem jeg er!

Raadfjær.

O fjære Prometheus!

Prometheus.

Stille, stille! raab dog ei!

Hvorledes?

Raadfær.

Prometheus.

Iys! ti stille! nævn dog ei mit Navn!

Jeg er fortabt, hvis Zeus mig seer blandt Eder her.

Nu skal jeg dig fortælle Alt herovenfra;

men tag saa denne Skjerm og hold den over mig,

at ikke Guderne skal faae mig her at see! 1505

Raadfær.

Ei, ei!

Det har du snildt og prometheisk fundet paa.

Saa trød da ind her under den, og tal saa frit!

Prometheus.

Saa hør da nu!

Raadfær.

Jeg hører Alt; fortæl du kun!

Prometheus.

Det er forbi med Zeus!

Raadfær.

Forbi? Naar skete det? 1510

Prometheus.

Fra den Tid af, da I bebygged Luftens Rum.

Nu intet Menneske der er, som offerer meer

til Guderne, og ingen Damp fra fede Bov

har hvirvlet sig didop til os fra hin Tid af.

Vi faste, som i Ihesmosforiernes Fæst,

foruden Offre. Og Barbarerguderne,

1515

i Hungersnød, og som Illyrier quækkende,
høit true med, fra oven at bekrige Zeus,
hvis ei han skaffer Handelsveien aaben strax,
at skaaren Indmad nu igjen kan føres ind.

1520

Raadfjær.

Men gives der da og Barbarerguder, som
staaer over Jer?

Prometheus.

Ja er det ei Barbarers Gt,
blandt hvem en Grefestides har Fædregud?

Raadfjær.

Hvad er da disse smaa Barbarerguders Navn?

Prometheus.

Hvad Navn? Triballer kaldes de.

Raadfjær.

Ah! Jeg forstaaer:

1525

Fordi de stedse raabe paa: „Driv alle ud!“

Prometheus.

Ja rigtig! Gæt endnu jeg siger dig for vist:
Gesandter, Underhandlere, vil komme hid
fra Zeus og fra Triballerne derovenfra.
Men hør, indlad i sligt Jer ei, naar ikke Zeus
vil atter give Scepteret til Fuglene,
og skænke Basileia dig til Egteviv.

1530

B. 1517. De barbarste Illyrier boede Norden for eller ovenfor Attika,
og deres Sprog kaldte Grækerne Quæk. — B. 1523. Kun for
frisødte Børn var Apollon Fædregud

Raadfær.

Hvem er den Basileia?

Prometheus.

O! en deilig Mo,
som i sin Haand har Zeus's Torden og hans Lyn,
og alle Ting forresten: klogtig Politik,
Retfærdighed, forstandig Tugt, Skibsbyggeri,
Angiveri, Finantserne, og Dommerløn.

1535

Raadfær.

Og dette ligger Alt i hendes Haand?

Prometheus.

Ja vist!

Naar du af Zeus har faaet hende, har du Alt.
For dette at forkynde dig, jeg kom herhid;
thi jeg har stedse været Ven af Mennesken.

1540

Raadfær.

Kun du blandt Guder gi'er os Glød at stege ved.

Prometheus.

Jeg hader alle Guderne, som du jo veed.

Raadfær.

So derfor har du stedse baaret Gudenhad.

Prometheus.

En ægte Timon. Men jeg maa affted igjen!

1545

B. 1733. Basileia, Kongemagt. — B. 1542. Prometheus stjal Ilden fra Himlen.

Saa giv mig Skjermen, for at Zeus, hvis han mig seer,
maa troe, at jeg er Ternen hos en Kanefor.

Naadfær.

Saa tag nu og, som Sædebærer, Sædet med!

(Prometheus gaaer.)

Chor.

Narved Skyggefodderne
er en So, hvor Sokrates, 1550
utoet, maner Sjele frem.

Derhen kommer og Pisandros,
ønskende at see sin Sjel,
som forlod ham end i Live.

En Kameel var Offerlam; 1555
Struben paa den skar han over,
treen jaa, som Odysseus, hen til Siden.

Derpaa kom hist nedefra,
loftet ved Kamelens Blod,
Charefon, den Flagermuus. 1560

B. 1547. Med de Piger (Kaneforer), som bare Kurve med Helligdoms-
mene, fulgte andre Piger, hver med en Sol skjerm og et Sæde. —

B. 1549. Skyggefodderne havde saa store Fodder, at de brugte den
ene af dem som Sol skjerm, og gik paa to Hænder og en Fod. Ari-
stofanes fremstiller Sokrates som den, der, i cynisk Dragt, deels søgte
at fange Sjele ved sin Underviisning, deels at mane dem fra Under-
verdenen. Pisandros havde en Kæmpefry, men en feig Sjel.
Odysseus (Odysseen II. 25) manebe Spaaemanden Tiresias fra Under-
verdenen ved at udgyde Offerblod, ved Lugten af hvilket Sjelen kom
frem. — B. 1560. Det Hele sigter uden Tvivl til en fun dengang
almeenbekjendt Anekdote.

Poseidon. En Triballergud. Herakles. (femme.)

Poseidon (til Herakles).

See der! der seer du Byen Luftkastellenborg,
til hvilken vi nu drage som Gesandter hen.

(til Triballerguden) Men hør, hvorfor har du din Kappe sat
jaa skjævt?

Træk den dog længer hen til høire Side du!

O Stakkel! er det sat med dig, som med Læspodias? 1565

O Demokratie, hvor bringer du os hen tilsidst,
naar Guderne kan vælge sig Repræsentant?

Triballergud.

Du være rolig!

Poseidon.

Gaa til Hel! Du er den meest
barbarisk-raae af alle Guder, jeg har seet.
Herakles! naa, hvad gjer vi saa?

Herakles.

Du horte jo, 1570
at jeg vil slaae den Mand ihjel, i hvem det er,
som med en Muur har spærret Guder deres Bei.

Poseidon.

Min Ven! vi er jo valgte til Gesandter, for
at stifte Fred.

Herakles.

Just derfor slaaer jeg ham ihjel.

B. 1565. Læspodias havde en Legemsskade, som han søgte at dække
med sin Kappe.

Raadkjær

(i Baggrunden mellem Koffedrengene).

Giv hid mig Rivejernet! — Ræk mig Timian! — 1575
og ræk mig Ost! — Pust Ilden op i Kullene!

Herafles.

Vi hilse dig, o Menneſte, vi Guder her,
vi alle tre.

Raadkjær (uden at høre ham).

Nu ſtrøer jeg Timian herpaa.

Herafles.

Hør, hvad er det for Kjødmad der?

Raadkjær.

Et Fugle = Par,

som ved et Oprør imod Fuglenes Folkemagt 1580
har deres Liv forbrudt.

Herafles.

Og nu beſtrøer du

dem ſørſt med Timian.

Raadkjær.

Ei, ei, Herafles! ſee

god Dag! Hvad Godt?

Herafles.

Vi kommer ſom Gefandter her,
fra Guder ſendte, for at forebygge Krig.

En Koffedreng.

Nu er der ikke Olie meer i Flaſken her.

Raadfjær (til Drengen).

Hør! Fuglene skal laves fedt og lækkert til!

Herafles.

Vi har jo ingen Fordeel af at føre Krig;
og saalænge med os Guder I vil holde Fred,
saa vil I have Regnvand nok i hver en Part,
og leve hver en Dag i fuld Skjærfsommerlyst. 1590
I dette Alt vi uindskrænket Fuldmagt har.

Raadfjær.

Vi har jo aldrig forhen yppet Riv og Krig
med Jer, og nu vi vil, ifald Jer synes saa,
og hvis I ellers ville gjøre Ret og Skjel,
indgaae Forlig; og Ret og Skjel jeg kalder det, 1595
at Zeus nu atter giver Herferstaven til
os Fugle hen. — Naar saadan vi har sluttet Fred,
jeg byder Jer, Gesandter, til mit Frokostbord!

Herafles.

Mig synes det antageligt — jeg siger Ja.

Poseidon.

Hvad, Ulsing? Ha du er en Nar, en Læffermund. 1600
Du vil berøve Faderen sin Kongemagt?

Raadfjær.

Saa? sagde du det? Men faaer I Guder ikke just
en større Magt, naar Fugle herske nedenfor?
Nu krybe Jordens Born i Skjul og dufte sig
bag Skyerne, saatidt de sværge falsk ved Jer. 1605

Men har I Fuglene til Allierede,
og Nogen spørger falsk ved Ravnens og ved Zeüs,
saa kommer Ravnens uførmærket flyvende
og hakker Diet paa Meenederen flux ud.

Poseidon.

Ha ved Poseidon, det er deiligt sagt af dig! 1610

Herafles.

Det synes jeg med.

Raadfær (til Triballerguden).

Hvad mener du?

Triballerguden.

Nabaisatreu.

Raadfær.

Seer du, han er af samme Mening. — Men her nu
en anden Ting, hvori vi kunne tjene Jer.
Hvis en af Jordens Børn har lovet til en Gud
et Offer, men sig luffer bort med saadan Snaf
at „Guderne kan bie,” og af Gjerrighed
ei offerer, vel! saa driver vi det ind. 1615

Poseidon.

Hvordan?

Raadfær.

Naar han maaskee just tæller sine Skillinger
imag, hvad eller sidder i sit Badefar,
saa styrter ned en Høg og rober uførmærkt
Bærdien af et Par Faar, og bringer Guden det. 1620

Herafles.

Jeg stemmer atter for, at give Scepteret
til disse her.

Poseidon.

Saa spørg nu og Triballeren!

Herafles.

Triballer! skal vi give Kjob du?

Triballerguden.**Saunaka**

Baktarifrusa.

Herafles.

Hør, han siger Ja til Alt. 1625

Poseidon.

Ja naar I synes det, saa synes jeg det med.

Herafles (til Raadfær.)

Hør nu, hvad Sceptret angaaer, skal det stee som sagt.

Raadfær.

Ja, men der en anden Ting jeg tænker paa.

Jeg Here overlader til Zeus naturligheds;
men Basileia, Jomfru fin, maa gives mig
til Hgteviv. 1630

Poseidon.

Jeg seer, du har ei Øyst til Fred:

Saa lad os gaae!

Raadfær.

Det bryder jeg kun lidt mig om.

Hør, Kof! hør, du maa gjøre Sausen dygtig fed!

Herafles.

Men Menneſte Poſeidon dog, hvor vil du hen?
Saa ſkal vi for en Qvindes Skyld nu føre Krig? 1635

Poſeidon.

Hvad ſkal vi gjøre da?

Herafles.

O hvad! forliges ſkal vi!

Poſeidon.

Din Staffel! ſeer du ikke, at man narrer dig?
Dig ſelv du ſkader, thi naar Zeus nu doer engang,
og forſt har givet diſe al ſin Kongemagt,
jaa bli'er du Fattiglem, thi dig tilfalder alt 1640
det Guds, ſom Zeus ved Døden efterlader ſig.

Raadfjer.

Ulykſjalige! Hvor fører han bag Lyſet dig!
Kom hid til mig, jeg vil fortælle Noget dig.
Din Farbroder trækker dig ved Næſen, ſtakkels Pjalt!
Af Fædregods tilfalder dig jo ikke en Deit 1645
iſølge Loven, thi du er et Slegfredbarn.

Herafles.

Et Slegfred — jeg? hvad ſiger du?

Raadfjer.

Ja, ja, ved Zeus,

B. 1644. Farbroder, Poſeidon. — B. 1646. Slegfredbarn, ſom
Søn af en Ikke-Qubinde Alkmene.

af fremmed Qvinde født: hvor troer du dog,
at Athenaia ellers kunde tage Arv
som Datter, naar der ægtefødte Sønner var? 1650

Herafles.

Men naar nu Fader paa sin Dødsfeng giver mig
sit Guds som Slegfredsarv?

Raadfjær.

En Lov forbyder det.

Poseidon selv, som nu ophidjer dig, vil først
dig gjøre stridigt dette Arvegods, naar han
som Zeus's kjædelige Broder melder sig. 1655

Nu skal du høre, hvad der staaer i Solons Lov:

„Slegfredsbarn har ingen Arveret,

„naar der findes ægtefødte Børn.

„Er der ingen ægtefødte Børn,

„gaaer Arv til nærmest Frænde.“ 1660

Herafles.

Alf Faders Efterladenskab tilfalder mig
da Intet?

Raadfjær.

Nei, ved Zeus, slet intet. — Siig mig dog,
har vel din Fader skaffet dig et Borgerbrev?

Herafles (hidtill.)

Det har han ei, — og det har længe undret mig!

B. 1649. Athenaia, Athene. — B. 1663. Dette skete kun med ægtefødte Børn.

Raadfjær.

Hvad gaber nu du efter med det biftre Blik? 1665

Hvis du med os vil holde, skal jeg gjøre dig
til Konge, og beverte dig med Fuglemælk.

Herafles.

Hvad du om Pigen sagde, forekom mig strax
heel billigt: jeg hende giver dig til Vgteviv.

Raadfjær (til Poseidon.)

Raa du, hvad siger du?

Poseidon.

Jeg stemmer tvertimod. 1670

Raadfjær.

Nu Alt berøer paa dig, Triballer. Hvad siger du?

Triballer.

De schmuk og deilig Pig, de stur Dronning, if
te Fugel giv.

Herafles.

Til Fuglen giver, siger han.

Poseidon.

Bed Zeus, han siger ikke, at han giver, nei!
men Anebbren gaaer jo paa ham ret som Svalenæb. 1675

Raadfjær (fort afbrydende.)

Javist! han mener, at han gi'er til Svalerne.

Poseidon (forbløffet.)

Nu saa forliges og kommer venlig overeens!

og naar det saadan tyffes Jer, jeg tier strag!

Herafles (til Raadfjær.)

Altting hvad du forlanger vil vi tilstaae dig.

Saa kom da nu og gaa med os til Himlen op,
for selv at hente Basileia der og Alt!

1680

Raadfjær.

Saa har vi slagtet disse jo i rette Tid
til Brylluppet.

Herafles.

Isald I vil, saa bliver jeg
og steger disse Bare her. Gaaer I saa kun!

Poseidon.

Dg steger disse? Ah du er en Læffermund!

1685

Du gaaer ei med?

Herafles.

Na nei! jeg har det godt nok her.

Raadfjær (til en Tjener.)

Nu vel! saa ræk mig da en Bryllupskjortel hid!

(De gaae.)

Chor.

I Skurkerup, ved Vanduhr,
boer et sær forslagent Folf,
Thingstudsfolket kaldt.

1690

Disse Menneſter høſte, jaae,

B. 1688. *St Vanduhr stod i Domhuset, hvor Advocaterne samlede.
Foranlediget ved Raadfjærs Mund- eller Tunge-Hærdighed gøres her
et Udfald mod Athens Rabulister og Sykefanter.

sanke Druer, plukke Eigens
Frugt — med Tungen.

De Barbarer er af Fødsel,
Gorgiasser og Filipper.

1695

Disse Thingstude, disse Filipper
ere Skylden i, at
overalt i Attika
flares Tungen af hvert Offerdyr.

Et Bud (kommer.)

Langt meer end Ord kan sige, høist lyksalige,
o trefold salige, vingelette Fugleslægt!

1700

Modtager nu i stolte Haller Eders Drot!

Ihi see han nærmer sig sin gyldenblanke Borg,
i Høitidspragt, som overgaaer hver Stjernes Blink;
og ikke Solen i sin Straaleglands er høi
som han. Og ved hans Side gaaer hans Ægteviv,
og hendes Skjønhed kan beskrives ei med Ord.

1705

Han svinger Lynet, Zeus's snelbevingte Pii.

En Duft, unævnelig, mod Himmelbuens Dyb
sig hæver; og, o skjøne Syn, en Viraksdamp

1710

sig trænger høit igjennem Rogens Hvirvelslugt. —

Men see, der er han! Saa lad Himlens Musa selv
i helligt Qvad huldte bringe Velkomsthilsen ham!

Chor.

Samler Jer, stiller Jer, retter Jer, hæver Jer!

Omslagrer den Salige! 1715

Saligt er hans Lod!

O hvilket Blomster, o hvilken Skjønhed!

Ja du har sluttet en Pagt
til Fryd for vor Stad!

Herligt, o herligt er Lykkens Held, 1720

som skal spire ved dig for Fuglenes Slægt!

Saa hilser med Bryllupsquad og med Sang

vor Drot og hans Brud Basileia!

Første Halvchor.

Ogsaa Here, den Himmelske,

og Ham, høit paa Kongestol, 1725

Gudernes store Drot,

knyttet Moererne sammen

ved سراalende Bryllupsfest.

Hymen, o Hymenæos!

Andet Halvchor.

Gros, den blomstrende, 1730

guldbvingeslagrende,

styrrede stramt Brudevognstommen,

ved Siden af Zeus og

den salige Here!

Hymen, o Hymenæos! 1735

Raadfjær (med Basileia.)

Jeg frydes ved Hymnen, jeg frydes ved Sangen,

og kjært er mig Digtet. Lovsynger nu og
Zeus's jordforsærdende Tordenbrag
og det knyttrende Glimt fra Skyens Mulm
og Lynstraalens drøbende Slag!

1740

Chor.

O vældige Lynstraales gyldne Lys!
O Zeus's evige Flammepil!
O rædsomt drønende, regnsvangre Torden!
Med dig i Haand vor Drot ryster Jorden,
ved dig almægtig! Og nu har han vundet
en Medhersterinde, Zeus's Basileia.
Hymen, o Hymenæos!

1745

Ledsager Bryllupsstoget nu,
I Brødre, Søstre alle,
letvingede, til vor Zeus's Borg!

1750

Raadkjær (til Basileia.)

Til Brudeleiet hen
ræk mig din Haand, Gudinde!
Hold dig ved mine Binger,
og dans med mig, saa svinger
jeg dig i Luften let!

1755

Chor.

Hurra, Tralla, Tirrelit!
Hil dig, hil i Seiersglands,
mægtigst Gud blandt Guder alle!

Nidderne,

Komedie af Aristofanes.

Oversat

af

N. B. Dorph.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samsundet til den danske Litteraturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1857.

Missive

Samuel J. May

W. B. E. May

Indledning.

1.

Aristofanes' Komædie „Ridderne“ er opført ved Lenæerfesten (i Januar Maaned) 324. Den peloponnesiske Krig havde allerede raset i 7 Aar. Folket havde bragt tunge Offere og længtes efter Fred; men Begeistringens over de vundne Seire og Haabet om de endnu større, som dets Ledere lovede det, talte for Krigens Fortsættelse. Spørgsmaalet om Fred eller Krig beiskjæftigede hver Mand i Athen fra Morgen til Aften; det gaaer ogsaa igjennem dette Stykke.

Fra Begyndelsen af var Krigens en Nødvendighed for Athen, hvis det ikke vilde opgive sin politiske Selvstændighed. Den samme Perikles, der havde fundet sig i, at hans Fædreland opgav Herredømmet over Bootien og Megara, maatte raade det til Krig, da Spartanerne vilde blande sig i dets indre Anliggender og understøttede dets oprørske Undersaatter. Han saae, at Kampen vilde blive haard, men ogsaa, at Athen havde større Kraft til at holde ud i Længden end Sparta. Det gik, som han havde forudseet. Spartanerne faldt ind i Attika. Efter Perikles' Raad opgave Athenæerne at forsvare det aabne Land,

og flyttede sammen i den befæstede Hovedstad, hvor snæver endog Pladsen var til en saadan Befolkning, og hvor tungt det end faldt dem at see rolig til, medens Fienden brændte og ødelagde deres Eiendom udenfor Murene. Men den store Mand, hvis overlegne Forstand og hæderlige Charakter ene syntes i Stand til at styre Athen i denne Nødens Tid og føre den seirrig ud af den, døde af Pesten 429, og de Talere, der efter ham prøvede at tage Statens Ror, manglede aldeles det ædle og uegennyttige Præg, der betegnede ham, og hans igjennem et heelt Livs Erfaring og Opoffrelse dannede Mand. Det var Haandværkere og Fabrikanter, der pludselig forlode deres Værksteder, for at træde op som Statsmænd. Da der ikke mere var nogen Storhed tilstede, som Folkemassen var nødt til at bøie sig for, fulgte den helst dem, der syntes at staae den nærmest, og som den bedst kunde forstaae. Den betydeligste af disse var Garveren Kleon, Kleonetos' Søn, der er Hovedgjenstanden for Digterens Angreb i dette Stykke. Det var en raak og kraftig Charakter, men raak og hensynsløs som faa. Han meente, at Athens Herredømme og demokratiske Forfatning kun kunde sikkes ved Spartas Ydmygelse. Derfor krævede han en energisk Fortsættelse af Krigen, og hvor han fandt modsatte Anskuelser, viste han den bittreste Mistænksomhed og den ubønhørligste Strengbed. Krigen nødte Athen til at paalægge de forbundne Stæder større Byrder end før. Det kunde derfor ikke være Andet, end at der hist og her i Forbundet udtrede sig Uvillie mod Krigen, og at de, der i Forveien havde Forsjærlighed for Lakædæmon, tænkte paa at rive sig løs fra Athen. Mithylene faldt virkelig fra i Aaret 428; og det var først efter en langvarig Beleiring, i det følgende Aar, at Athenæerne igjen

bleve Herrer over den. Kleon meente, at dette første Forsøg paa at afkaste det athenæiske Lag maatte straffes exemplarisk, og fik Folkeforsamlingen til at bestemme, at Staden skulde ødelægges aldeles, alle voksne Mænd uden Undtagelse dræbes, og Kvinder og Børn sælges som Slaver. Dog lyffedes det, da den første Hidsigthed havde sat sig, den følgende Dag at faae en ny Folkeforsamling sammentaldt, hvor Diodotos, trods Kleons heftige Indsigelser, fik sat igjennem, at kun det oligarkiske findede Partie, der havde været Skyld i Træfaldet, henved 1000 i Tallet, skulde bøde med Livet. Det følger af sig selv, at Kleon i den følgende Tid med den største Paapassenhed vogtede paa enhver Bevægelse blandt de Forbundne.

Den langvarige Krig havde trængt det hele Folk; men det var dog især de mere velhavende Borgere i Athen, der følte Trykket af den. De fattigere fik nu ikke mindre end før, hvad de behøvede til deres Underholdning; men de Rige maatte udrede store Skatter, og deres Landeiendomme bleve et Bytte for Fienden. Naar nu disse ønskede Fred og arbejdede derfor, saae Kleon deri kun Venskab for Lakædæmon, Fædrelandsforræderi og Sammensværgelser imod Staten. Mistænksom paa sine hver en Embedsmand, der havde med Tjänsterne eller med Krigsførelsen at gjøre; selv virkede han hjemme, i Folkeforsamlingen og for Domstolene, og, da han traadte op som Feltherre og vandt sin uvisnelige Laurbærkrands, var det ikke hans egen Lyst, men Omstændighederne, der nødte ham dertil. Den store Krig imellem Joner og Dorer havde ogsaa udbredt sig til Sicilien, og i Aaret 425 sendte Athen en Flaade ud for at hjælpe deres Stammefrænder der. En af Anførerne, Demosthenes, en rask og dristig Kriger, fattede

undervejs den Plan at befæste et Punkt paa Messeniens Kyst, for derfra at ægge Messenierne til Graftad og berøve Spartanerne Halvdelen af deres Land. Den ogsaa i vor Tids Krigshistorie berømte Bugt ved Navarino begrændses imod Nord af et lille Fjorbjerg, hvorpaa den gamle Stad Pylos havde ligget. Det var denne øde Plads, som Demosthenes befæstede. Lakedæmonierne beredte sig strax til at fordrive ham derfra. De indesluttede ham med en betydelig Land- og Sø-Magt, og angreb ham deels fra det faste Land, deels fra den ligeoverfor liggende Ø, Sfakteria; men Demosthenes afflog deres Storme og holdt ud med sin lille Trop, til en athenæisk Flaade kom ham til Undsætning. Her viste sig atter Athenæernes Overlegenhed til Søes. Den spartanske Flaade blev aldeles tilintetgjort, og de Lakedæmoniere, der vare posterede paa Den, 420 i Tallet, vare afstaaene fra al Forbindelse med Fastlandet. Denne Ulykke bevægede Spartanerne til at sende Gesandter til Athen for at underhandle om Fred. Efter Kleons Raad opstillede Folket haarde Fredsbetingelser: det forlangte Tilbagegivelsen af hvad der var afstaaet i Freden 445, nemlig Nisæa, Pegæ, Trözen og Achaia. Saa Meget havde Lakedæmonierne ikke i Sinde at indrømme; dog affloge de det heller ikke ubetinget, men bade om, at der maatte blive udnævnt en Kommission til at underhandle med dem, da de ikke kunde forhandle med Folkesforsamlingen i sin Heelhed. Men saa blev Kleon hestig og sagde, at nu fik han Stadsfæstelse paa, hvad han altid havde troet, at de ikke havde ærlige Hensigter, siden de selv erklærede, at de kun vilde underhandle hemmeligt og med nogle saa Udvalgte. Gesandterne vendte tilbage med usorrettet Sag, og de 400 Lakedæmoniere vedbleve at være indesluttede paa Sfakteria.

Athenæerne fandt det ikke raadeligt at gjøre et Angreb paa denne veløvede Hær, der naturligviis vilde kæmpe med Fortvivlelsens Mod, og som begunstiges af Terrainet paa den skovbegroede Klippe; men de meente, at Hungeren snart vilde nøde dem til at overgive sig. Dog kunde de med al deres Anstrængelse ikke holde Blokaden strengt nok; Lakedæmoniernes Benner fandt stedse Leilighed til at forsyne dem med Levnetsmidler, medens Athenæerne selv hverken havde Vand eller Korn i tilstrækkelig Mængde, og den stormfulde Vinter, der nærmede sig, maaskee snart vilde nøde dem til at opgive Blokaden aldeles. Da dette rygtedes i Athen, knurrede Folket imod Kleon, der havde faaet dem til at afbryde Fredsunderhandlingerne i Tillid til det sikke Bytte paa Sfacteria; men han paa stod paa sin Side, at Efterretningerne vare falske; der kunde umulig være saa stor Nød og Vanskelighed for Athenæerne ved Pylos. I denne Anledning bestemte Folketsforsamlingen, at to Kommissairer, af hvilke Kleon var den ene, skulde rejse til Pylos, for at bringe nøiagtig Efterretning om Sagerens Stilling. Men Kleon meente, at man ikke skulde spille Tiden med saadanne Undersøgelser; hvis Feltherrerne vare Mænd, maatte de for længe siden have stormet Den og faaet Lakedæmonierne i deres Bold; det skulde man gjøre og intet Andet. Da tog en af Feltherrerne Ordet, Nikias, Nikeratos' Søn, en af Athens rigeste og hæderligste Mænd, dygtig til at føre en Hær og modig paa Kamppladsen, men overtroisk og svag, naar det gjaldt om at bestemme sig til Kamp. Han var en af Hovedmændene for Fredspartiet, og det var især ham, paa hvem Kleon havde tænkt, da han sagde, at Feltherrerne manglede Mod eller Villie til at gjøre Ende paa Krigen. Han visste, at

det var en mislig Sag at storme Den, og erklærede, at han ikke kunde paatage sig et saa Halsbrækkende Foretagende; men, tilføiede han, troede Kleon sig i Stand dertil, vilde han gjerne overlade ham Ansørselen. Kleon, der ^{der} troede, at dette var alvorlig meent, erklærede sig villig dertil; men Nikias tog Sagen alvorlig og paastod, at han vilde aftræde ham sin Felttherrepost. Nu blev Kleon bange, og søgte at trække sig ud af det igjen; det var jo en Selvfølge, at det var Felt herrerne og ikke Talerne, der skulde anføre Hæren; men Folket, der morede sig over hans Forlegenhed, antog Nikias' Forslag og nødte Kleon til at indfri sit Løfte. „Nu vel!“ raabte han, „det skal jeg. Inden 20 Dage skal jeg bringe Lakædæmonierne her enten døde eller levende;“ og han drog bort med en Hær, som for Størstedelen bestod af Letbevæbnede og Bueskytter. „Athenæerne loe ad hans Pral,“ siger Thukydid, „men de Forstandigere glædede sig dog over, at det var gaaet saaledes; thi nu vilde de enten blive frie for Kleon, eller, hvis dette Haab skulde slaae feil, faae Spartanerne i deres Magt.“ Saa skarpt stode de politiske Partier imod hinanden.

Men denne Gang havde Kleon Ret. Da han kom til Pylos, havde Demosthenes allerede gjort Forberedelser til en Landgang paa Sfakteria. Nu havde de det fornødne Mandskab til at iværksætte den. En Skovbrand lettede dem Arbeidet ved at rydde en stor Deel af Den. En Hær af 800 Sværtbevæbnede og to eller tre Gange saa mange Letbevæbnede blev kastet i Land. Den store Overmagt, navnlig den tætte Regn af Spyd og Pile nødte Lakædæmonierne til at trække sig tilbage til en Høi paa Dens nordlige Ende; men ogsaa der bleve de omgaaede, og — overgave sig. Kleon vendte virkelig tilbage til

Athen med 299 Fanger, hvoriblandt 120 vare fuldtberettigede spartanske Borgere. Menigmand jublede og hævdede sin Fører til Skyerne, men „de Forstandigere“ meente, at hele Gren egentlig tilkom Demosthenes. En upartist Dommer vil sikkert antage, at Demosthenes ikke havde kunnet indtage Den uden den Forstærkning af Bueskytter og Letbevæbnede, som Kleon bragte ham; og hvis Demosthenes har Fortjenesten af at have ordnet og ledet Angrebet, har Kleon den Fortjeneste, at have sat igjennem, at Angrebet blev udført. Men derfor tør vi ikke sige, at Thukydides har bagtalt ham, eller at Aristofanes har angrebet ham med Urette. De have Historiens Vidnesbyrd for sig. Kleons Udhytighed som Feltherre viste sig klart, da han anden Gang forsøgte sig i denne Egenkab, ved Amfipolis i Aaret 422, hvor han faldt efter at have sat Hæren til. Hans Udhytighed som Statsmand viste sig i, at han endnu i dette Dieblif gjorde Freden umulig ved de urimelige Fredsbetingelser, han opstillede. Athen havde aldrig staaet saa glimrende ligeoverfor Sparta, som i Vinteren 425—24, og Sparta havde aldrig været ivrigere for at slutte Fred, end nu, da det gjaldt om at frie saa mange ansete Borgere fra Fængslet; men Kleon forsømte Diebliffet, og fra den Tid gik det ned ad Bassen for Athen.

2.

Aristofanes havde allerede i sine tidligere Komedier flere Gange leilighedsvis angrebet Kleon; men „Ridderne“ er fra først til sidst rettet imod ham. Derfor lod Digteren ogsaa Choret bestaae af disse hans svorne Fjender, Ridderne. I Athen, som overhovedet i Oldtidens Fristater, forrettedes Ryttertjenesten

af de meest velhavende unge Mænd. Staten ydede Bidrag til Hestenes Underholdning — 40 Talenter om Aaret — men ofte gif der mere med, og Rytterne skulde selv anskaffe Hestene og Rustningerne, saa at kun de Rigere kunde paatage sig denne Byrde, hvorfor vi i vort Sprog hellere kalde dem Riddere end Ryttere. Det var et Corps af 1000 Mand, der ikke, som Fodtropperne, først bleve udstrevne naar Krigen udbrød, men som ligesulot fandtes i Fredstid, og under Anførsel af de to Hipparcher deeltog i Optogene paa de store Fester. Disse fornemme unge Mænd vare i Regelen oligarchist og lakonist sindede; de ønskede Fred og hadede Ultrademokraten Kleon, medens denne paa sin Side forfulgte dem med et lignende Had og beskyltede dem for Feighed og Sammensværgelse.

Idet Digteren stillede sig den Opgave at angribe Folkets Leder, kunde Folket selv heller ikke gaae fri. Folket fremstilles som en gammel Mand, der gaaer i Barndom og bliver Bytte for Enhver, der forstaaer at smigre ham og føie hans Lyster. Embedsmændene og Statsmændene ere hans Tjenere. I de to Tjenere, der først træde frem paa Scenen, gjenfjender man let den kjække, men til Drik noget hengivne Demosthenes, og den overtroiske og ængstelige, men snilde Nikias. Disse to begynde Stykket, med at klage over at Tjenesten i den sidste Tid er bleven uudholdelig, siden Herren har kjøbt sig en ny Slave, der er bleven Opfjnsmand over hele Huset, og som altid mishandler og bagtaler de andre Slaver. Derved menes naturligvis Kleon. Han betegnes som en Paflagoner, ikke fordi Paflagonien leverede flere eller flettere Slaver end andre barbariske Lande, men for at tilveiebringe et Ordspil; thi paa Græsk kunde dette Ord betegne „den Brusende, Røgende,” og

altsaa være en ikke upassende Benævnelse for den opfarende og fremfusende Kleon. De stakkels Slaver vide ikke andet Raad til at lindre deres Nød, end at løbe bort; men det tør de heller ikke vove, thi Paslagoneren passer paa allevegne. Først da Demosthenes' Hoved er bleven oplivet af Vinen, faaer han det Indfald, at de skulde stjæle de Drakelsvar, Paslagoneren er i Besiddelse af. Nikias udfører det for ham, og de finde deriblandt eet, der omtaler, hvorledes Statens Styrelse stedse falder i slettere og slettere Hænder, og den uværdige Kleon skal styrtes af en endnu Uværdigere: „Faderkrammeren skal styrtes af en Bølskrammer.“ I det Samme kommer en Saadan netop ind paa Scenen. De hilse ham strax som deres forventede Frelser og Athens vordende Hersker. De have ondt nok med at faae ham til at begribe, at det ikke skader Noget, at han er raa og udannet, men at det tværtimod hjælper, thi Paslagoneren kan kun overvindes af den, der kan overgaae ham i Lavhed og Grækhed. Det er først ved at opløse og forklare ham Drakelsvaret, og ved at love ham Riddernes Bistand, at de formaae ham til at paatage sig Kampen. Nu kommer Paslagoneren, skjældende og smældende. Bølskrammeren bliver bange og vil løbe sin Vej; men Riddernes kjække Optræden giver ogsaa ham Mod til at standse, og der begynder en heftig Kamp imellem de to Medbeilere om, hvem der kan overbyde den Anden i Bagvaskelser, Trusler, Skjældsord o. s. v. Bølskrammeren, som understøttes af Ridderne, slaaer sin Modstander tilbage paa ethvert Punkt, saa at denne tilsidst iler fortvivlet bort, for at anklage ham for Raadet. Men medens han er midt i sin Tale til Raadet, bryder Bølskrammeren ind igjennem Sranterne og afbryder ham for at fortælle, at Sildene ere blevene saa billige,

som de ikke have været i mange Aar. Raadmændene juble over det glade Budskab, kaste Paflagoneren paa Døren, og ile bort for at kjøbe Sild. Da han saaledes ingen Veie kunde komme i Raadet, indstævner han Sagen for Folkets egen allerhøieste Domstol. Herr Folk er fra først af meest tilbøielig til at høre efter sin Yndlingslave, men Pølsekræmmeren forstaaer snart at vinde ham ved nye Smigrerier, og at fremstille Alt, hvad Paflagoneren roser sig af, i det modsatte Lys, som gennemtrængt af uæsel Kærrighed, udsprunget af egennyttige Bevæggrunde og som farligt for Folkets Frihed. I sin Fortvivlelse beraaber denne sig paa sine Drakelsvar; men hans Modstander har ogsaa Drakelsvar, og nu gjælder det om, hvem der kan komme frem med de meest lovende Drakler. Ogsaa her seirer Pølsekræmmeren, navnlig ved sin Fortolkning af den Andens Drakler, og Folket har allerede i Sinde at overgive sig til ham, da Paflagoneren beraaber sig paa, at det er ham, der ernærer Folket og giver det sin daglige Underholdning. Men dette mener Pølsekræmmeren ogsaa at kunne, og den tredie Kamp begynder, hvor de komme hver med sin Madkurv for at vise, hvem der kan traktere Folket bedst. Paflagoneren er godt forsynet; men det hjælper ham ikke. Da han vil byde Folket en Haresteg, stjæler hans Modstander den fra ham, og byder den i sit eget Navn (Gjengjæld for Pylos), og gjør saa Folket opmærksom paa, at nu er hans Kurv tom; han har givet Folket Alt hvad han havde, medens Paflagoneren endnu har det Bedste tilbage i sin, hvilket han naturligviis havde forbeholdt sig selv. Den Ulykkelige har Intet tilbage uden en afmægtig Protest, og selv denne maa han lade falde, da han erfarer, at hans Overvinder virkelig er, som Draklet havde sagt, en Pølsekræmmer af det allerlaveste Slags. —

Efter Paflagonerens Fald antager Alt en ny Skikkelse. Hans Overvinder er ikke mere den væmmelige Pølsekræmmer, men en ædel og fædrelandssindet Borger ved Navn Agorakritos. Folket er blevet ungt igjen, som i de Dage, det seirede ved Marathon, det lader sig ikke mere tage ved Næsen af enhver Smigrer; det lyder ikke mere Egennyttens, men Retfærdighedens Lov, og det faaer sit høieste og bedste Ønske opfyldt: det faaer Freden igjen. Men Paflagoneren dømmes til at gaae paa Gaden og sælge Pølser og færdes imellem den allerlaveste Pøbel.

3.

Det var en farlig Sag at angribe en saa mægtig Person som Kleon, der antoges baade at have Magt og Villie til at hævne sig. Aristofanes havde ønsket, at Paflagonerens Mafse skulde være et Portrait af Kleon, men han kunde ikke faae nogen Mafsefabrikant til at gjøre det; han maatte nøies med en almindelig Slavemaske. Den samme antagne Fare nødte Aristofanes til at navngive sig selv som Forfatter til „Ridderne“. Han havde ladet flere Stykker opføre før dette, Stykker, der havde gjort Lykke, og af hvilke eet (Ucharnerne) endnu er bevaret; men ungdommelig Blufærdighed havde hindret ham i at træde aabenhjst frem, og andre Forfattere (Filonides og Kallistratos) havde laant ham deres Navne; men nu gjaldt det en personlig Kamp og et Ansvar, som han ikke kunde paalægge nogen Anden. Der er imidlertid Intet berettet om, at Kleon har søgt at hævne sig paa Digteren. Man maa heller ikke troe, at dette Stykke fik nogen politisk Indflydelse i Athen; Kleon vedblev at staae i Epidjen for Staten indtil sin Død, og Aristofanes kunde endnu, to Aar senere, i „Gedehamsene“ rette et

lignende Angreb imod ham. Men ikke desmindre havde Athenærne med Glæde fulgt dette herlige Digterværk, og leet hjertelig ad dets kraftige Komik og dets træffende Satire. Vi vide, at Aristofanes' „Riddere“ vandt den første Priis, medens den gamle Kratinos vandt den anden for sit Stykke „Satyrerne“.

Personerne.

Herr Folk.

Første Tjener (Felttherren Demosthenes).

Anden Tjener (Felttherren Nikias).

Paslagoneren, Huusforvalter (Statsstyrer } i Tjeneste hos Herr Folk.
Kleon).

En Polsekrammer.

Chor af Middere.

Første Tjener (kommer).

D vee, o vee! o Jammer og Rød, o vee, o vee!
Gid Guder slaae den nylig kjøbte Slavesturf,
den Paslagonerknekt med samt hans lumste Raad!
thi lige fra den Tid, han kom i Huset her,
han dænger stedse Husets Slaver til med Prygl.

5

Anden Tjener (kommer).

Ja gid den Erkepaslagon maa skee alt Ondt,
den Rænfesmed!

Første Tjener.

Du stakkels Fyr, hvor gaaer det dig?

Anden Tjener.

Ah! slet det gaaer med mig som dig.

Første Tjener.

Saa kom da hid,
og lad os tude sammen en Olympisk Sang!

10

B. 9. Frygeren Olympos, en af Grækenlands ældste Musikere, havde især uddannet Fløitespillet, og hans Musik havde en egen, sørgmodig Charakter.

Begge.

Hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy!

Første Tjener.

Men hvorfor klynke hen i Beiret? Nei, lad os paa Redning tænke nu, og ikke tvine meer!

Anden Tjener.

Ja, men hvordan?

Første Tjener.

Ja, sig mig det!

Anden Tjener.

Nei sig du mig — jeg vil ei strides med dig.

Første Tjener.

Nei, jeg gjør det ei.

Anden Tjener.

„O kunde du mig sige, hvad jeg sige skal!“

15

Første Tjener.

Nei tal du frit, saa skal og jeg forklare mig.

Anden Tjener.

Nei, nei! jeg mangler dette „hei vil du gaae!“ Ja, naar jeg kunde tale ret euripideisk pønt!

V. 15. Dette Vers er laant fra Euripides's 4 Aar tidligere opførte Tragedie Hippolytos (V. 349), hvor Fædra ikke selv vover at udtale sin Hemmelighed (sin Kjærlighed til Stiefsonnen Hippolytos), men forlanger, at Ammen skal gjette det og sige det for hende.

Første Tjener.

Nei, kom nu ei for meget Grønt i Suppen, du,
men find en Maade at slippe fra vor Herre paa! 20

Anden Tjener.

Saa siig da: løbe — saadan hver Stavelse for sig!

Første Tjener.

Nu siger jeg da: løbe.

Anden Tjener.

Du har løbe sagt;
saa sig derefter: lad os.

Første Tjener.

Lad os.

Anden Tjener.

Ja ret saa!

Som naar du er i Lyste, siig saa rolig først
dit løbe, derpaa lad os med rivende Fart! 25

Første Tjener.

Naa: (ramfende) løbe, lad os løbe —

(idet han forstaaer Meningen)

lad os løbe!

Anden Tjener.

er det ei rart? Naa!

Første Tjener.

Ja, men jeg er dog bange for,
den Spøg vil koste mig mit gode Skind.

B. 19 figter til, at Euripides's Moder havde været Grænfene.

Anden Tjener.

Hvordan?

Første Tjener.

Jo, bliver man garvet, gaaer jo Skindet Pøkker i Vold.

Anden Tjener.

Det bedste var da vel i denne Nød, at vi
gik hen og kasted os for Guderis Billeder ned.

30

Første Tjener.

Hvad? Billeder? Saa troer du, der er Guder til?

Anden Tjener.

Ja vist!

Første Tjener.

Nu vel! men hvad Bevijer har du da?

Anden Tjener.

Jeg er af Guderne forhadet: er det ei nok?

Første Tjener.

Du har mig overbevist; — men her maa Andet til.

35

(betænker sig)

Hør, skal jeg foredrage Sagen for Publikum?

Anden Tjener.

O ja! Kun eet der er, som vi maae bede om!
at Publikum i deres Miner viser os,
om det sig morer over, hvad vi siger og gjør.

Første Tjener.

Saa vil jeg tale. — (til Tilskuerne) Vi har en Herre, seer I vel, 40
som arrig er og bønnegraadig, plump og grov,

B. 41. Bonner var en Hovedspise for Menigmand i Athen, ligesom
Macaroni i Italien og Grød hos os.

Herr Folk fra Pnyx; det er en gammel gnaven Knarf, tunghor; han kjøbte sig paa sidste Markedsdag en Slave, som er Garver, fra Paslagonien, den snedigste og meest forslagne Skumlerskurk. 45
Han lured snart, den Paslagoniske Lædertamp, sin Herre af, at Smiger kunde fange ham. Han krøb, og hyffled, logred, og bedaaered ham ved uæsel Slidderkladde, og saa sagde han: „Herr Folk! du har alt een Sag paadømt; nu, saa gaa 50 i Bad, og spis og drikk og nyd din Dommerløn! Befaler du, jeg retter an?“ Saa tager han hvad en af os har lavet til for Herren, og Paslageren saaer Tak derfor. Jeg havde selv for nylig i Pylos ættet en Lakonisk Dei; 55 saa listed denne Rad sig til at snappe den bort, og retted friskvæk an, hvad jeg havde lavet til. Os skubber han af Beien, og ingen anden maa

B. 42. Naar man vilde betegne en Athenæer med hans fulde Navn, tilføiede man altid det Sogn, hvorfra han var. Saaledes siges Herr Folk at være fra Pnyx, en stenig Høi i Nærheden af Vorgen, hvor Folkeforsamlingerne holdtes i den ældre Tid.

B. 50. I Athen havde Folket den dømmende Magt, og der var intet offentligt Arbejde, der lagde mere Beslag paa dets Tid og Kræfter, end Dommerfaldet, idet hvert Aar 6000 Borgere, d. e. omtrent en Femtedeel af den hele mandlige Befolkning, ved Lodkastning udtoges til Navninger. Denne Folkebedømmelse kaldtes *Helia* og Dommerne *Heliaister*. De fik Løn for hver Dag, de mødte, 3 Oboler, eller omtrent 1 Mk. i Sølvyardi; men Tjenesten kunde stundom være streng nok, og de maatte ofte sidde hele Dagen i Retten, thi det var ikke blot fra Athen selv, men fra hele det athenæiske Forbund, at Sager indstævnedes for dem.

B. 55. Her er i Originalen et Ordspil: i Stedet for Pylos staaer der *Pyelos*, hvilket betyder et Deitrug.

opvarte Herren; med Bluesmaak han stiller sig bag ham ved Bordet for at bortgjenne Talerne, 60
declamerer Barfler — Herr Folf er jo sibyllegal.

Dg naar han nu saaledes har ham tøsset gjort, begynder han sit Spil. Os, Huset's Dyende, bagvasker han, den Løgnehal's — saa faaer vi Prygl. Saa lober den Paflagerknekt til Dyendet om, 65
og trygler, ængster, tager Gaver, hvissende:

„Saae I, hvor jeg fik pryglet Pylas dygtig af? Ja, hvis I ei har mig til Ven, saa bli'er I hængt“. Saa giver vi; hvis ei, den Gamle træder os med Fod saa haardt, at vi gi'er fra os tigung meer. 70
(til anden Tjener)

Men lad os nu som snarest tænke paa, min Ven, hvad Bei vi to vel skulle tage, og til hvem.

Anden Tjener.

Det er, som sagt, nok bedst, vi smøre Haser, du!

Første Tjener.

Men for Paflageren kan Intet holdes skjult; han seer jo efter Altting selv: eet Been han har i Pylas, et andet her paa Folfets Samlingsplads. 75
Dg medens han nu saadan staaer og skræver ud, saa er hans Bag livagtig over Floseby, hans Hænder i Tiggerød, hans Sjæl i Tyverup.

B. 61. Grafernes Tro paa Spaadomme blev let misbrugt, og opdigtede Drakelsvar benyttedes til at understøtte politiske Planer. Athenærnes taabelige Begjærlighed efter at høre saadanne Drakler, og Kleons frække Benyttelse af deres Overtro gennemhegles fuldstændigere nedenfor B. 110 ff. og 997 ff.

Anden Tjener.

Saa var det dog nok bedst for os at doe.

Første Tjener.

Ala ja! 80

Men tænk, vi skulde jo dog doe paa Helteviis!

Anden Tjener.

Ja vist! men hvordan gjør man det paa Helteviis?

(betænker sig)

Det bedste, seer du, er, vi drikker Tyreblood:

Themistokles's Død — den maae vi vælge os!

Første Tjener.

Nei! Driesaft — et Bæger for „den gode Aand!“ 85

saa finde vi endnu maaskee det bedste Raad!

Anden Tjener.

Aha! naa Viin? saa det er Drik det gjelder om? —

Men hvordan kan en Drukken finde gode Raad?

Første Tjener.

Hvad? tvivler du? Du er en Vanddriftsvaaser, du!

Ter du forhaane Vinens Tankesløberkraft? 90

Beed du da noget meer Daadkraftigt end just Viin?

B. 84. Efter Thufydid er Themistokles rigtignok død en naturlig Død; men det var et almindeligt Rygte, at han havde taget sig selv af Dage, fordi han ikke kunde holde de Løfter, han havde gjort Perserkongen om at undertvinge Grækenland for ham. Han skulde ved en Offring have druffet det varme Blod af Offertyren, og være død paa Stedet.

B. 85. Den gode Aand er Dionysos, Vinens Giver. Ved Drickelag pleiede man at begynde med et Bæger ublandet Viin, der helligedes til Dionysos' eget Vinde.

Du seer jo, at, naar Folk har druffet, saa vinde de
Processer, gjøre Penge, Alting gaaer saa glat,
og, rige selv, de hjelpe deres Venner let.

Naa skynd dig ind, og hent mig hurtig et Aaruus Viin, 95
at jeg kan vade Geisten, og saa tale snildt!

Anden Tjener.

Hvad vil du gjøre af os med den Driften dog?

Første Tjener.

Alt Godt. Men skynd dig! (Anden Tjener gaaer ind i Huset)

Naa, nu vil jeg lægge mig ned!
for naar jeg bliver druffen, saa er jeg nu saa fuld
af Listighed og Fiffighed og Vittighed. 100

Anden Tjener (kommer).

Hvor heldigt, at jeg ei blev greben, da jeg kneb
den Viin!

Første Tjener.

Hør! hvad bestiller Paflagoneren?

Anden Tjener.

Han har fortært sit konfiskeerte Syltetoi,
det Bæst, og snorker druffen nu paa Skind henstrakt.

Første Tjener.

Naa kom og skjænk mig, du, en dygtig Slurk af Viin! 105

Anden Tjener.

See der! en Offerdrik nu for „den gode Aand“!

Første Tjener.

Stif ud, stif ud for Druesfastens ædle Aand! (drifter dygtig)
O gode Aand! dit er det Indsald, ikke mit.

Anden Tjener.

Hvad mener du?

Første Tjener.

Hør du! gaa strax herindenfor
hos Paslagoneren, og stjæl Drakelsvarene,
imens han sover!

110

Anden Tjener.

Ja! (affides) Men jeg er bange, at
hans gode Aand skal blive mig min onde Aand.

(gaaer.)

Første Tjener.

Nu vil jeg selv da skænke mig en lille Taar!

Anden Tjener (kommer).

Uh! hvor Paslageren snorker og sjerter grueligt;
han mærked ikke, at jeg tog den hellige Bog,
som han saa nøie passer paa.

115

Første Tjener.

Du snu Arabat!

Kom med den, lad mig læse den! — Men hør du, skænf
engang! — Lad mig nu see dog, hvad der staaer der! —
O, Guddomsord! — Giv hid, naa giv mig Bægret strax!

Anden Tjener.

See der! — Hvad siger saa Draklet?

Første Tjener (drifter).

Skænf atter i!

120

Anden Tjener.

Hvad siger du? i Bogen staaer: „skjænt atter i“?

Første Tjener.

O Bafis!

Anden Tjener.

Hvad er det?

Første Tjener.

Giv strax et Bæger hid!

Anden Tjener.

Jeg synes, Bafis bruger Bægret meget tidt.

Første Tjener.

Ha, Paflagoner-Skjelm! Derfor du gjemte den,
fordi du frygted Varslet om dig selv!

Anden Tjener.

Hvordan?

125

Første Tjener.

Her staaer, hvorledes han vil blive styrtet selv.

Anden Tjener.

Hvordan?

Første Tjener.

Hvordan? Drafllet siger ligesvem,
at allerførst en Hampekrammer kommer frem,
som først vil overtage Statens Styrelse.

B. 122. Bafis, en bootisk Spaamand, der havde levet Aarhundreder tidligere, i hvis efterladte, eller for efterladte udgivne Draflsboar man fandt Forudsigelser baade om Perserkrigene, om den peloponnesiske Krig og om andre vigtige Begivenheder.

B. 128 ff. Drafllet omtaler de forskellige Statsmænd, der efter Perikles's

Anden Tjener.

Det var en Kræmmer den! — nu videre! bliv ved! 130

Første Tjener.

Efter denne vil en Lammekræmmer træde op.

Anden Tjener.

To Kræmmere! — naa! — hvad bliver saa af Kræmmeren?

Første Tjener.

Han skal regere, til der kommer en anden Mand,
en større Kjeldring; saa gaaer han til Grunde med.
Saa kommer der en Læderkræmmer, vor Pafslagon, 135
en Røver, Skrighals, med en Røst som buldrende Jøs.

Anden Tjener.

Saa Lammekræmmeren skulde altsaa styrtes af
vor Læderkræmmer?

Første Tjener.

Ja vist.

Anden Tjener.

Jh, stakkels Tyr!

Hvor er der nu en eneste Kræmmer meer at faae?

Død havde styret Staten. Ingen af dem besad hiin store Mands Uegen-
nyttighed, hvorfor Digteren fremstiller dem alle som Kræmmere, der be-
rigede sig hver med sin Næringsvei. Samvekrammeren er Eukrates
fra Melite (ndfr. B. 253), „Bildsvinet“ eller „Bjernen“, som Aristof-
anes og andre samtidige Komikere kaldte ham paa Grund af hans
Udseende. Lammekræmmeren (B. 131) er Lysikles, med hvem
Aspasia giftede sig efter Perikles's Død. Han blev i Efteraaret 428
sendt som Feltherre til Karien, for at inddrive Penge der, ved hvilken
Leilighed han omkom.

Første Tjener.

So een der er endnu i glimrende Næringsvei. 140

Anden Tjener.

Jeg beder, stig mig, hvad for een?

Første Tjener.

Skal jeg?

Anden Tjener.

Ja vist!

Første Tjener.

En Pølsekræmmer er det, som skal styrte ham.

Anden Tjener.

En Pølsekræmmer? Zeus dog! hvilken Næringsvei!

Men hør! hvor skal vi da nu finde denne Mand?

Første Tjener.

Ja, lad os søge ham!

Anden Tjener.

Nei jee! der kommer han,

145

som gudsendt, hen til Torvet.

(Pølsekræmmeren kommer med et Pølsestrug og andre Pølsekræmmer-
Redskaber.)

Første Tjener.

O Lykkelige!

Blodpølsekræmmer! stig herop, o bedste Ven!

Du kommer som en Frelser for vor By og os.

Pølsekræmmeren.

Hvad godt? Hvad vil I mig?

Første Tjener.

Kom hid, og hør, hvilket Held du har, og hvor lyksalig du dog er! 150

Anden Tjener (til Første Tjener).

Gaa du nu hen og tag hans Trug! forklar ham saa Drakelsvaret, forsaavidt det angaaer ham.
Jeg gaaer nu ind og seer til Paslagoneren. (gaaer.)

Første Tjener (til Polsekræmmeren).

Naa, læg nu dine Sager fra dig allerførst!
kast dig til Jorden ned, og bed til Guderne! 155

Polsekræmmeren.

Nu ja! — hvad saa?

Første Tjener.

O rige Mand! lyksalige Mand!
idag et Intet, imorgen overvættes stor!
O høie Hersker i lyksaliggjort Athen!

Polsekræmmeren.

Nei hør, min Ven, lad du mig vaske Kallun ud
og sælge Polser! — hvorfor gjør du Nar af mig? 160

Første Tjener.

Ah! Waas! hvad snaffer du om Kallun? Nei, see hist!
(peger paa Tilskuerne)
Der seer du lange Rækker jo af Folk?

Polsekræmmeren.

Ja! ja!

Første Tjener.

Over alle disse skal du være Hovedsmand

og over Torvet, over Havnene og Pnyx;
skal træde Raadet ned, — hver Hærdrot fue strengt, 165
dem binde, sængsle — bole saa i Prytaneion.

Polskræmmeren.

Og det skal jeg?

Første Tjener.

Ja vist! — Du seer ei Alt endnu.
Nei, stil dig, Bedste, ovenpaa dit Polsietrug,
betragt saa alle Verne her rundtomkring!

Polskræmmeren.

Jeg seer.

Første Tjener.

Seer Bareoplag du og Skibe med? 170

Polskræmmeren.

Ja! ja!

Første Tjener.

Naa, er du nu da rigtig lykkelig?
Kast ogsaa nu dit høire Dæ hidsæt hen
paa Karien, og det andet til Karthago hen!

- B. 166. I Prytaneet (Raadhuset) spiste daglig Prytanerne (d. e. den Tiendedeel af Raadet, som for Diebliffet havde Forretningerne), og tilligemed dem enkelte fortjente Mænd, hvem Staten vilde vise en særegen Ære. Men denne Ære, som ogsaa Andre nød, er ikke nok til Polskræmmeren; han skal i endnu højere Grad være hjemme der.
- B. 173. Athenæernes Herredomme til Søes strakte sig ikke blot over det Ægeiske Havs Der og Kyster, men ogsaa udenfor dette. Nylig havde de sendt en betydelig Flaade til Sicilien, og sangvinke Ander drømte allerede om, at Athen var Herre over hele Sicilien og Karthago med.

Pølskræmmeren.

En deilig Lykke, at vride sine Dien af Led!

Første Tjener.

Seer du: alt dette faaer du Lov at hofre med; 175

du bliver nemlig, som Draklet siger her,

den „første Mand.“

Pølskræmmeren.

Men sig mig dog, hvorledes jeg,

som er en Pølskræmmer, bliver sig en Mand?

Første Tjener.

Jo derfor er det just du vorde vil saa stor,

fordi du er fra Gaden, er gemeen og grov. 180

Pølskræmmeren.

Jeg troer ei, jeg er værdig til saa stor en Magt.

Første Tjener.

Ah Snak! — naa hvorfor troer du dig ei værdig da?

Hør, troer du da, der er det Mindste Godt hos dig?

Er du af fiin og dannet Slægt?

Pølskræmmeren.

Nei, tvertimod

af den gemeneste.

Første Tjener.

Lyfsalige Menneske! 185

Tænk, hvilken Adkomst til Regjeringen du har!

B. 175. Den, der stod i Spidsen for Athen, kunde paa mange Maader udfuge de forbundne Stader, snart ved at inddrive svære Contributioner hos dem, snart ved at afpresse dem Sidspenge for at staae dem i denne Henseende.

Pølseframmeren.

Ja men, min Ven, jeg har jo ingen Dannelsje;
kun læse, skrive kan jeg lidt, og daarligt nok.

Første Tjener.

Ja det alene vil just skade dig, om det
er nok saa daarligt. Folkets Førelse betrøes 190
ei meer til nogen dannet og retsindig Mand;
kun til den Naae og Smudsige. Men glem du ei,
hvad Guder her i dette Svar har tiltænkt dig.

Pølseframmeren.

Hvad siger da Draklets Svar?

Første Tjener.

Bed Guderne

det snildt er fremsat i et gaadedunkelt Sprog: 195

„Aldrig saasnart gjør frumfloet Ræderørn stormende Angreb
„rask med sit Røb paa den tosjede Slange, den graadige
Blodhund,

„strax gaaer Paflagonerens Garverlage til Spilde;
„men til Pølseframmeren Gud skænker Høihed og Ære,
„hvis ei de hellere vil fremdeles handle med Pølser.“ 200

Pølseframmeren.

Men hør, hvad angaaer dette mig? forklar mig det!

Første Tjener.

Jo, Ræderørnen det er Paflagoneren.

Pølseframmeren.

Men „frumfloet“ hvad er det?

Første Tjener.

Jo, det vil sige, han
med frumme Fingre rapser, river Alt til sig.

Polskræmmeren.

Men Slangen hvad skal den til?

Første Tjener.

Det er soleklart. 205

See! Slangen er jo lang, Blodpølsen ogsaa lang;
blødtørstig er jo Slangen, Pølsen ligesaa:
Altsaa vil Slangen, hedder det, ifald den ei
ved Snak bedaares, styrte flug hin Læderørn.

Polskræmmeren.

Draklet smigrer mig. Men det er underligt, 210
hvor jeg kan være dygtig til at regere, jeg!

Første Tjener.

Ah Lapperi! Bliv ved at gjøre, hvad du gjør!
Rør Alt i Staten i en Missmass sammen som
en Pølsemad, og søg at vinde Folkets Gunst!
smør blot om Munden det med sukkersøde Ord! 215
Alt Andet hos dig er jo demagogiskt nok:
En hæslig Røst — gemeen af Byrd — en Bondefnold —
fort, du har Alt, hvad hører til en Statsmand just.
Og hermed stemmer Barslet og Apollons Ord.
Befrands dig da, og ofre saa til Dumhed's Gud, 220
at du hin Mand maa styrte!

Polskræmmeren.

Ja, men hvem vil mig

som Kammerat staae bi? thi alle rige Folk
de frygte ham, og Fattigfolk de fjer af Angst.

Første Tjener.

Der er de brave Riddersmand, et Tusinde,
de hade ham, og de vil sikkert staae dig bi; 225
og saa blandt Borgerne hver god og dannet Mand,
og af Tilskuerne hver Mand med sund Forstand,
og jeg med dem, og Guden selv vil hjelpe os.
Frygt du kun ei! hans Maske er jo ei Portræt
der var jo ingen Maskemager, som voved sig 230
at eftergjøre ham; men jeg er rolig for,
han bliver kjendt, thi Publikummet har Forstand.

Polskekrammeren.

O vee mig, vee! der kommer Paflagoneren.

Paflagoneren (løber over Scenen).

Bed alle Guder! nei, I skal ei glædes ved,
at I har sammensvoret Jer imod Herr Folk. — 235
Hvad? et chalkidisk Driskekar? hvad gjør det her?
I gjør Chalkiderne oprørste, seer jeg nok.
Til Galgen med Jer, I skal døe, I Hundepak!

B. 234. Kleon betegnes strax ved sin første Optræden som den voldsomme Demagog, der anerkjender Sammensværgelse og Oprør allevegne, og som finder Stof til Mistanke i de alleruskyldigste og naturligste Ting. Det Væger, den „Første Tjener“ havde brugt, var af det Slags, man pleiede at kalde chalkidiske. Heraf aner han strax en Forbindelse med Chalkidiske, den store makedoniske Halvo, hvis mange og blomstrende Stæder alle havde hørt til det athenæiske Forbund, men netop nu begyndte at røre sig og knytte Forbindelser med Spartanerne.

Første Tjener (til Polsekræmmeren).

Naa, hvorfor løber du? saa bliv dog, Hædersmand,
o Polsekræmmer! forraad dog ei den gode Sag! 240

(taler ud af Scenen)

Riddersmænd, o kommer nu, o kom til Hjælp! nu er det Tid!

Simon og Panatios, raſt ſvinger ind paa høire Fløi!

(til Polsekræmmeren)

See! der kommer de; og du, vend atter om, forſvar dig kjæft!

See! hin Stevſky hiſt forkynder, at de alle trænge frem.

Ha! forſvar dig da, forfølg ham, og ſlaa modig ham paa

Flugt! 245

Chor (kommer).

Slaa ham, ſlaa ham, denne Riding, Ridderhærſbagsvaſkeren,

denne Tolder, dette Afſkum, ham, Charybdis' Røverſvæl,

denne Riding, denne Riding, atter atter ſiger jeg;

ja en Riding var han ſtedſe tuſind Gange hver en Dag!

Op da, ſlaa ham og forfølg ham, og forſkræk ham, bank

ham mor, 250

og forband ham, ſom vi alle, ſtyrt imod ham ſlug med

Strig!

Men lad ei ham ſlippe fra dig, thi han kjender grant den

Bei,

hvorad Eufrates ſig ſneg, og flygted hjem til Skjæverne.

B. 242. Ridderne komme ind anførte af deres 2 Hipparcher, Simon og Panatios. Af diſe er Simon beſendt ſom den ældſte Forfatter over Ridekonſten. I Cleuſiniet i Athen havde han indviet en Malmheſt, og paa Fodſtykket laadet ſine egne Bedrifter afbilde. Konſtværket var udført af den ſtreng Naturaliſt, Demetrius.

B. 253. Eufrates, ſ. Anm. til B. 128. Vi kjende intet Nærmere til denne Hiſtorie om, at den mægtige Demagog maatte flygte forfulgt af ſine Fiender, og gjemme ſig i ſit Samphogleri.

Paflagoneren.

O bedagede Heliaster, Treobolskolleger, I,
 som jeg føder ved min Skrigen — om med Uret eller Ret — 255
 kommer mig til Hjælp! — jeg prygles her af sammen-
 svorne Mand.

Chor.

Ja med Ret, thi Fælledsgodset, før det skiftes, sluger du,
 og som Figener du trykker hver en regnskabspligtig Mand;
 prøver, hvem af dem er raa, og hvem er moden eller ei;
 og hvis du da finder Nogen sorgløs rolig gabende, 260
 tager du i ham et Greb, og bringer ham fra Chersones,
 lader fare smukt den raae, men sluger heel og holden hin;
 ogjaa snuser du blandt Borgre hvert et Faarehoved op,
 som er rig og ei gemeen og gyjer for at faae Proces.

B. 254. Om Heliasterne s. Anm. til B. 50. Kleon roiser sig af, at han ved sine hoiroftede Klager og ved sit bestandige Angiveri skaffer dem Noget at leve af.

B. 258. Enhver Embedsmand var pligtig til at aflægge Regnskab for sin Embedsførelse. I den nærmeste Tid, efterat hans Funktionstid var udløbet, kunde Enhver, der vilde, anklage ham for Regnskabsretten, og, havde han handlet uredelig, blev han idømt en Bøde til Staten. Kleon var en farlig Mand, naar han vilde anklage Nogen i en saadan Anledning; men efter Aristofanes var det kun de Rige, han brød sig om; dem truede han, og tog svære Stikvenge af dem, for at lade dem have Fred (see ndfr. B. 825); og saaledes tilegnebe han sig alene, hvad der egentlig skulde være Fællesgods, eller salde i Statens Kasse. De Fattige lod han derimod gaae, ligesom raae Figener, der ikke vare værd at nyde. I Originalen er her et Ordspil, idet det græske Ord paa en falsk eller chifaneus Anklage, Sykofanti, egentlig betyder en Egenklage.

B. 261. „fra Chersones“ sigter uden tvivl til et enkelt bestemt Tilfælde; men vi kjennde det ikke.

Paflagonereren.

Alle mod mig styrter I; men jeg for Eders Skyld faaer
Brygl, 265

jeg som vilde Forslag stille, at det ret og billigt var,
her at sætte paa vor Borg et Minde om jer Heltedaa.

Chorfører.

Ha, du Pralhals, ha, du Skjelm! nei her, hvor han sig
smigrer ind!
Ret som var vi gamle Tøsser, vil han holde os for Nar!
Men om hist det Kneb ham lyffes, skal han her dog nu
ha' Brygl. 270

Og om end han undgaaer Ræven, skal han joses af mit
Been.

Paflagonereren.

Stad og Folk! o hvilke Bæster trænge mig paa Livet ind!

Chorfører.

Naa, du skriger, — du som stedsse holdt vor By ved Skrig
i Angst!

Polsekræmmeren.

Kommer det paa Skrigen an, jeg skal dig jage let paa Flugt.

Chor.

Ja, hvis ham du overskriger, skal du høre vort Hurra! 275
Og hvis du i Fræthed seirer, da er Seierskagen vor!

B. 267. Den Heltedaa, som omtales udførligere ndfr. B. 594 ff.

B. 276. Ved Driffelag fik den dygtigste Svirebroder en Kage som Seiers-
belønning.

Paflagoneren.

Denne Mand angiver jeg, og paaftaaer, at han udført har til de Peloponnesers Skibe Polsevere hemmelig.

Polsekrammeren.

Jeg, ved Zeus, angiver denne, at med slunken Mave han skynder sig til Prytaneion, vralter hjem med strutfuld Bom. 280

Første Tjener.

Ja, ved Zeus, han fører ud forbudne Sager, Brød og Kjød og Fiskebudding, som Perikles aldrig ansaaes værdig til.

Paflagoneren.

J skal hænges her paa Stedet!

Polsekrammeren.

Tregang saa høit jeg skriger som du gjør.

Paflagoneren.

Skrigende skal jeg dig overskrige. — 285

B. 278. Det var naturligtvis strengt forbudt at udføre Krigsmateriale til Fienden. En Art svære Louge, som de Gamle brugte til at sammenholde brostfaldige Skibe med, kaldtes *Hyponomata*, et Ord, der har megen Lighed med det græske Navn for „Polsevere“, som Digteren ved et Ordspil har sat i Stedet.

B. 280. Prytaneion s. ovfr. B. 166. Denne Beskyldning er endnu latterligere end den foregaaende. Kleon kommer daglig efter Statens hæderfulde Indbydelse til Prytaneet for at spise der; dette fremstiller Polsekrammeren, som om han ulovlig tog Statens Eiendom til sig, og Tjeneren, som om han udførte Levnetsmidler, der ikke maatte udføres i denne Krigens Tid.

B. 282. Perikles spiste ikke paa Statens Bekostning i Prytaneet.

Pølseframmeren.

Brolende skal jeg dig overbroler.

Paslagoneren.

Jeg anslager dig, bliver du Hærdrot.

Pølseframmeren.

Jeg din Ryg skal sonderflænge.

Paslagoneren.

Jeg skal pille ud din Frækhed.

Pølseframmeren.

Jeg skal knuse dine Rænker.

290

Paslagoneren.

See du paa mig uden Blinken!

Pølseframmeren.

Ogsaa jeg er Dreng fra Gaden.

Paslagoneren.

Jeg dig knuser, hvis du muffer.

Pølseframmeren.

Jeg bemøger dig, hvis du snaffer.

Paslagoneren.

Vel! ja jeg er Tyv — nu du da!

295

Pølseframmeren.

Jeg, ved Hermes, Torvets Skytsgud,
svær mig fri mod Dienvidner.

Paflagoneren.

Du i fremmed Haandværk suffer.
 Men jeg melder for Øvrigheden,
 at du bruger helligt Kallun, 300
 uden Tienden at yde.

Chor.

O du Halunk, du Skumler og Skrighals!
 Af din Frækhed
 fuldt er hvert et Land,
 hvert et Samsund, 305
 Toldbodbøger, Protokoller,
 hver en Domstol, du
 Skarnsnager, du,
 som vor hele Stad
 plat forvirrer, 310
 du, som med dit Skrig og Skraal
 har bedøvet vort Athen,
 og fra Fjeld, som Thunfiskfanger,
 speider efter Skattepenge.

B. 300. De Templerne tilhørende Giendomme bleve bortforpagtede imod Tiende. Den, der benyttede hellig Jord uden at yde Tiende deraf, vilde naturligviis blive angivet for Øvrigheden, saasnart dette Forhold blev opdaget. I Analogi hermed fremfører Kleon den latterlige Baaastand, at de Tarme, Kjød, Fedt, Blod eller hvad Andet Manden bruger til at lave sine Pølser af, egentlig var hellig og tiendepligtig Giendom.

B. 313. Thunfiskene komme i store Stimer og svømme nær ved Havets Overflade, saa at man kan see dem længe i Forveien. De, der beskæftigede sig med dette vigtige og indbringende Fiskeri, havde opnaaet en beundringsværdig Færdighed i at kjende dem paa lang Afstand. Paa samme Maade siges Kleon fra Athens Fjelde at see ud over

Paslagoneren.

O jeg veed, hvo denne Sladder sammensliffet har forlængst. 315

Polskræmmeren.

Ja du kjender Glitteri saa godt som jeg mit Polseri.
Ofte du paaskraas har skaaret Huden af en daarlig Ro,
og snydt Bønderfolk dermed. Den tyktes dem saa deilig tyk;
Men før een Dag den var baaret, Skoen var to Spand
for vid.

Første Tjener.

Ha! ved Zeus, ja ogsaa mig han handled med paa samme
Blis, 320
og for alle Kammerater blev til Latter jeg og Nar,
thi før Pergasæ jeg naaede, svømmed jeg i mine Skoe.

Chor.

Har du da ei fra Begyndelsen alt
oien synligen viist
Skamløshed,

325

Sofisternes eneste Vaaben?

Stolende paa den, du plukker hver en Fremmed, som bær
Frugt,
medens Hippodamos' Søn kun jeer derpaa og ærgrer sig.

Havet (hvis Der og Kyster vare Athen statskyldige), for at opdage,
hvor der er Noget at fiske.

B. 317. Naar han skulde skjære Læder ud til Saaler, forte han Snittet
ikke lodret, men skævt, for at Saalen skulde synes tykkere end den
var; men derved blev den strax traadt ud, naar man gik paa den.

B. 322. Pergasæ, et Quartier i Athen, hvor Demosthenes boede.

B. 328. Hippodamos, en af sin Tids fornemste og ansetteste Mand,
er især bekendt som den, der indførte et nyt System for Anlæggelsen

Men en anden Mand er nu traadt frem,
 langt meer ryggesløs end du — det fryder mig —, 330
 han skal stække dig og knække dig, det seer man strax,
 i List og Grækhed
 og i Narrestreger.

(til Pølsekræmmeren)

O du, opfostret der, hvorfra nu vore Statsmænd komme,
 viis nu, at Tugt og ædelt Sind har intet at betyde! 335

Pølsekræmmeren.

Saa hør! nu skal jeg sige Jer, hvad han er for en Borger.

Paslagoneren.

Tillader du mig ikke —

Pølsekræmmeren.

Nei! thi slet jo ogsaa jeg er.

Chor.

Og giver han ei tabt, saa siig, at slet er og din Herkomst!

Paslagoneren.

Tillader du mig ikke —

Pølsekræmmeren.

Nei!

Paslagoneren.

Jo!

af Byer, med vinkelrette Gader og regelmæssige Torve. Han havde anlagt Athens Havnestad, Piræus, og er vel i den Anledning bleven attist Borger. Hans Søn, Archepolemos, hørte ligesom Faderen til de fine Folk i Athen, og blev senere bekendt som en af Hovedmændene for den oligarchiske Revolution Aar 411. Digteren mener, at han burde have mødt Kleon med Kraft.

Polskræmmeren.

Nei dog, ved Poseidon!
Det første Ord skal være mit; det er min første Paaastand. 340

Paslagoneren.

Fordømt! ha jeg maa briste!

Polskræmmeren.

Nei, nei! jeg tillader ikke —

Chor.

O jo tillad, for Gunders Skyld, tillad ham dog at briste!

Paslagoneren.

Hvad stoler du vel paa, da du saa fiendst imod mig træder?

Polskræmmeren.

Jo jeg kan ogsaa tale, du, forstaaer at pebre Sausen.

Paslagoneren.

Naa du kan tale! Ja vistnok, fik du en Sag at føre, 345

Du vilde hafte, mase den, og lave den fortrinlig.

Hør, veed du, hvordan dig det gaaer? Som næsten alle Andre.

Naar du engang en lille Sag har vundet mod en Fremmed;

og har om Natten øvet dig paa Gaden, hæs dig skreget,

og druffet Vand, og plaget hver din Ben med Taleprøver, 350

jaa troer du, at du Taler er, o stakkels Tøsehoved!

B. 348. De Fremmede, der bosatte sig i Athen, nøde vel større Rettigheder, og vare mere visse paa Lovenes Beskyttelse der, end i de fleste andre Byer; men deres Mangel paa Forbindelser og deres Ube kjendtskab med attisk Lov og Ret gjorde dog, at det var langt lettere at vinde en Sag imod en Fremmed, end imod en Borger.

Polskræmmeren.

Bed hvilken Drif begejstret, har da du saavidt bragt Staden, at den, af dig besnaffet, stum nu falder reent i Staver?

Paslagoneren.

Mod mig du nogen Dødelig tør stille? mig, som, naar jeg min varme Thunfist først har spiiist, og druffet mig en Kande 355 ublandet Viin, skal kuste snart Feltherrerne fra Pylos.

Polskræmmeren.

Og jeg, naar jeg min Kallunsbrad har slugt og Svinemave, og dertil søbet en Skaal Mos, saa skal jeg slug, uvasfet, nok stoppe hver en Talers Mund; selv Nikias jeg kysr.

Chorfører.

Hvad du har sagt, jeg synes om, kun een Ting dog undtagen, 360 det er: at du vil nyde al den Søbemad alene.

Paslagoneren.

Du æder ei milesfisk Fisk og fuer de Mileter.

Polskræmmeren.

Men har jeg spiiist min Skanf, jeg strag Bjergværkerne forpagter.

B. 362. Det synes som om Kleon har havt Milesierne mistænkte for at ville falde fra Athen, hvilket de i Virkeligheden gjorde Aar 412, og som om hans Trusler imod dem have bevæget dem til at forføre ham med en anseelig Gave; smlg. ndfr. 931. Kleon roser sig nu af, at han har fuet dem. Digteren lader ham med det Samme paa en komisk Maade omtale de Stikpenge, han har faaet, som om det var ved denne Udskrivning at han havde udmattet dem. I Stedet for Penge sættes i denne Scene, hvor Striden dreier sig om de to Modstanderes Levemaade, milesiske Fisk, en i Oldtiden meget yndet Spiise.

B. 363. Polskræmmeren kan ikke rose sig af at have udsuget Athens

Paflagoneren.

Men jeg i Raadet springer ind, og vender Alt paa Hov'det.

Polskræmmeren.

Men jeg skal fløe din Ende dig, og ælte den som Polse. 365

Paflagoneren.

Men jeg skal med et Bagtag kaste næsgrus dig paa Døren.

Chorfører.

Saa, ved Poseidon, kast og mig, hvis ud du ham vil kaste!

Paflagoneren.

J Blokken strag jeg spænder dig!

Polskræmmeren.

Jeg sigter dig for Feighed, du!

Paflagoneren.

Din Hud jeg artig garve skal.

370

Polskræmmeren.

Til Tyvesæk jeg flaaer dit Skind.

Paflagoneren.

Til Jorden ploer jeg din Krop.

Polskræmmeren.

Til Finker haffer jeg dig smaa.

Paflagoneren.

Jeg river ud dit Dienhaar.

rigeste Vasalstat, men han lover at ville forpagte Bjergværkerne, og behandle dem saaledes, at Staten derved mister en endnu vigtigere Indtægtskilde.

Polskræmmeren.

Jeg skær din Kro af Livet dig. 375

Første Tjener.

Ja vi vil stifte ham en Vind
 paa Koffeviis i Munden ind,
 og rive saa hans Tunge ud;
 og naar han saa mandhastig stjønt
 slaaer Gabet op, vi lige ned 380
 til Rumpegattet figer,
 og seer, om han har Tinter.

Chor.

Noget der er da meer hedt end Jld,
 og Ord meer skamløse selv end de,
 der lyde midt i vor By;
 og den Ting gaaer ikke saa slet. 385

(til Polskræmmeren)

Nu paa ham! endevend ham!
 men Intet halvgjort!
 Han jo alt i Kniben er.

Naar du i det første Angreb strax faaer rigtig tærffet ham, 390
 skal du see, han er en Kryster: jo jeg kjender ham tilbunds.

Første Tjener.

Saadan Stymper har han været i sin hele Levetid,
 og dog gjaldt han for en Mand, da ind han høstede Andens
 Sød;

B. 376 ff. Der foreslaaes, at Kleon skal underkastes den samme Behandling, som Koffen, der skal købe et slagtet Sviin, underkaster dette, for at forvise sig om, at det ikke har Tinter.

B. 393. Ved Grobringen af Skafteria høstede Kleon, hvad Demosthenes

ja han lader nu de Kornag, som han derved fik i Huus, bundne til en Blof fortørres, og vil gjerne sælge dem. 395

Paflagoneren.

Ei jeg frygter Jer saalænge, som vort Raad endnu er til, og Herr Folk, med egen Masse, sidder der og gloer saa dumt.

Chor.

Ha! hvor fræk han trodser Alt!

Aldrig skifter Farven han,

som hans Fjæs engang nu har. 400

Hader jeg dig ei, saa gid jeg var Kratinos' Sengebund, eller skulde lære Chor i Morfimos's Sørgepsil!

O du som overalt i Alt, hvad du gjer,

juger som Bien af Blomsterne Mont,

gid du Alt, hvad du har suget, strax maa faste op igjen! 405

saa vilde jeg bestandig synge:

„Drik, drik ud for Held og Lykke!“

Selv Spudias' Søn, jeg troer, den gamle Kornpuger, istemte jublende vort Qvad, og sang sit „Bakchos, Bakchos!“

havde saet. De Ar, han derved fik i Huus, ere de fangne Spar-
tanere. Nifias og Alkibiades søgte at lette deres Lod saameget som
muligt; men Kleon sørgede for, at de bleve holdte i strengt Fangen-
skab. Vi vide, at han lod Athen stille strenge Betingelser for deres
Frigivelse; men her antyder Digteren endvidere, at han kun vilde til-
raade deres Frigivelse, naar han selv blev godt betalt derfor.

B. 401. Komediebigteren Kratinos (ndfr. B. 524) var en Dranker
(ndfr. B. 533); det maatte hans Rattleie undgælde.

B. 402. Morfimos var en daarlig Tragedieforfatter, som oftere angribes
af Aristofanes, f. Gr. i Freden B. 802 ff.

B. 407. Begyndelsen af en Sang af Simonides.

B. 408. Spudias' Søn (Navnet er skrevet efter Kochs Conjectur), der
her skildres som en Mand, der kun havde Sands for sin Kornhandel
og aldrig spøjte, skal have havt Kornleverancen til Prytaneei.

Paflagoneren.

J Frækhed, ved Poseidon! ei du skal mig overtræffe, 410
 saasandt jeg ei vil luffes ud fra Zeus's Offermaaltid.

Polsekræmmeren.

Og jeg, ved hver en Kindhest, som alt fra min Barndoms
 Dage
 har regnet over mig saa tidt, og ved hvert Stik af Kniven,
 i Frækhed nok skal knække dig; jeg ellers jo forgjæves,
 med Biskebrød opfødt, var til en saadan Karl fremvoget. 415

Paflagoneren.

Med Biskebrød ret som en Hund? Du slette Karl, du vover,
 med Hundekost opfødt, i Kamp dig med en Hundeabe?

Polsekræmmeren.

Bed Zeus ja mangt et andet Puds jeg alt som Dreng har
 spillet.

Jeg narred nogle Koffe, da engang jeg raabte til dem:
 „See, Karle, der! — naa seer I ei? — nu kommer Vaaren,
 Svalen!“ 420

De saae i Veiret — en, to, tre, jeg kneb af Stegen et Stykke.

Chor.

O du forslagne Kjædblof, du, hvor snildt var det ei udtænkt!
 Til første Grønt du kneb dit Kjød, endnu for Svalen
 kommer!

Polsekræmmeren.

Og Ingen mærked det; og hvis der Nogen af dem saae det,

B. 415. I Mangel af Servietter viskede man sig ved Bordet med Brød-
 stumper, som siden fastedes til Hundene.

jeg stak det mellem mine Been og svor mig fri ved Guder. 425
 See derfor sa'e en klogtig Mand, som havde seet paa dette:
 „Det feiler aldrig: denne Dreng bli'er engang Folkets Leder.“

Chorfører.

Han spaaede ret, og det er klart, hvorfra han har sin Viisdom:
 du stjal behændig, svor dig fri, og Kjødet stak i Rumpen.

Paflagoneren.

Jeg kue skal din Grækhed, ja, jeg troer vel, ogsaa Ederø. 430
 Jeg farer som en Lynild frem, og styrter som en Stormvind
 mig ned, og blander Land og Hav tilsammen i Forvirring.

Polskræmmeren.

Men jeg vil bjerge mine Pølser først, og saa betroe mig
 til Vindens Pust paa vilden Hav, og ønske dig til Galgen!

Første Tjener.

Og jeg, ifald der mærkes Læk, vil stille mig ved Pumpen. 435

Paflagoneren.

Bed Demeter, nei, du ikke skal ustraffet have stjaalet
 saa graadig fra vort Golt.

Chorfører.

Nu klar til Bending! løs med Skjødets!

Den barste Syksofantervind begynder slemt at blæse.

Paflagoneren.

Gra Potidæa, veed jeg nok, modtog du ti Talenter. 440

B. 440. Potidæa, en forinths Kolonie paa Makedoniens Kyst, men
 Athens Basalstat, gjorde Oprør i Aaret 432, og blev derved en af

Polskræmmeren.

Hvad saa? Naar een af dem du saae, saa tier du jo
gjærne. 440

Chorfører.

Det gjør han med Fornoielse, den Hædersmand. Heis
Seilet!

Nu lægger Binden sig alt meer.

Paslagoneren.

Jeg stævner i fire Sager dig
paa hundrede Talenter hver.

Polskræmmeren.

For Remning jeg stævner en Snees Gange dig, 445
og over tusind for Tyveri.

Paslagoneren.

Og du, du stammer jo ned fra dem,
som mod Gudinden sig forbrød.

Anledningerne til den peloponnesiske Krig. Den blev først efter to
Aars Beleiring bragt til Lydighed igjen.

- B. 448. I Aaret 612 f. Chr. gjorde Kylon et Forsøg paa at opkaste
sig til Tyran i Athen, og satte sig i den Anledning i Besiddelse af
Borgen. Forsøget mislykkedes; han maatte flygte og hans Tilhæn-
gere søgte Tilflugt i Athenes Tempel. Det var kun ved at love
dem at spare deres Liv, at Athens Styrere kunde bevæge dem til at
forlade det hellige Sted; men de brød det givne Løfte, og henrettede
dem alligevel. Dette Mord paa de Mand, Gudinden havde beskyttet,
hvilede tungt paa dem, der havde begaaet det. Alkmaonidernes Fa-
milie maatte af denne Grund forlade Athen, og endnu ved den pelo-
ponnesiske Krigs Udbrud gjorde Spartanerne Fordring paa, at Perikles,
der henhørte til den samme Familie, skulde forvises fra Athen, fordi
hin gamle Forbrydelse endnu tyngete paa Slægten.

Polskræmmeren.

Din Bedstefader har jo tjent
som Livvagtskarl —

Pastagoneren.

hos hvem? tal ud!

450

Polskræmmeren.

Hos Hippas' Viv Byrsine.

Pastagoneren.

Du er en Nar.

Polskræmmeren (slaaer ham).

Du er en Skurk.

Chor.

Slaa dygtig til!

Pastagoneren.

Au, au! au, au!

de Sammensvorne prygle mig.

Chor.

Slaa du kun til af Liv og Magt,

455

og bank ham med dit Kallun og

din Mastetarm,

saa Bankeskjød han bliver!

B. 451. Tyrannen Hippas's Hustru hed Myrsine. Dette Navn foretoges til Byrsine, af *βύρσα*, en Hud, for at frembringe et Ordspil. Den, der læser Originalen, forstaaer ikke blot, at Kleons Forfædre skulde have tjent Tyrannens Familie, hvilket de vistnok ikke havde gjort, men ogsaa, at de havde opsat Stænger til at tørre Hesteskuder paa, eller været Garvere, hvilket er meget sandsynligt.

O du fortræffelige Rjæddblof, bedste Sjel af alle! 460
 Du kom som Frelser for vor By og for enhver dens Borger!
 Hvor fint og snildt har ei du ham med dine Indfald tirret!
 Dog nei, hvorledes kan vor Roes vel veie op vor Glæde?

Paflagoneren.

Nei, ved Demeter, det er ei undgaaet mig,
 hvordan den Sag er hugget til; jeg veed ret godt, 465
 hvordan det Alt er naglet, skarret sammen vel.

Chor (til Polsekræmmeren).

O vee! du kjender vist ei Hjulmands sproget ret?

Polsekræmmeren.

Da veed jeg dog, hvad han i Argos hist har for.
 Han lader som han Folkets Gunst vil skaffe os,
 men underhandler skjult med Lakædæmon der. 470
 Jeg veed, hvortil man slige Jern i Jlden har:
 Man smeder Roget sammen imod Fangerne.

Chor.

Ret saa! ret saa, du! Smede-Snak for Hjulmands-Brevl!

Polsekræmmeren.

Ja der er Folk, som smede med ham endnu meer.
 Og om du byder Sølv mig eller Guld, og om 475

B. 466 f. En Snert til de Talere, som, for at være populære, bruge
 Haandværksudtryk.

B. 468. Argos havde hidtil holdt sig neutral i Krigen. Naar Kleon
 opholdt sig der, for at see at vinde dem for Athen, paastaar hans
 Modstander, at han har ganske andre Hensigter; han fører hemmelige
 Underhandlinger med Spartanerne om, hvad de ville give ham for at
 faae deres fangne Medborgere frie, see ovfr. B. 393.

du skifter Benner til mig, du skal aldrig dog
formene mig at sige Alt til Folket her.

Paflagoneren.

Og jeg, jeg gaaer nu lige strax i Raadet hen
og melder alle jere Sammensværgelser,
og at I holde Nattemoder i vor By, 480
og have sammensvoret Jer med Meders Drot,
og hvad I med Boeoter sammensvoret har.

Folketrammeren.

Aa, hvad er Prisen i Bootien nu paa Smør?

Paflagoneren.

Ha, ved Herakles, jeg skal smøre dig dit Skind.

(gaaer.)

Chor (til Folketrammeren).

Velan, min Ven, har du Forstand og Vittighed, 485
saa viis det nu, saasandt du Kjøb har skjult engang
imellem dine Been, som selv du siger jo.
Nu skal du skynde dig til Raadsforsamlingen,
thi han vil styrte jo derind, bagvaske fræk
os alle sammen, og skrige, støie som en Gal. 490

B. 481. Mæret før Dødsfælsen af „Ridderne“ havde Athenæernes Flaade opsnappet en Gesandt fra Perserkongen til Sparta. Han blev ført til Athen, og, efter at være forhørt der, sendt tilbage til Persien i Selskab med Gesanden fra Athen. Disse sidste vendte imidlertid om paa Veien, da de erfarede, at Kong Artaxerxes var død.

B. 482. Omtrent ved denne Tid begyndte Demokraterne i Athen at underhandle med Demokraterne i Bootien om at styrte de aristokratiske Forfatninger der. Det var dette, der i den paafølgende Sommer foranledigede Athenæernes Indfald i Bootien og deres Nederlag ved Delion.

Polsseframmeren.

Jeg gaaer; men først jeg vil dog, som nu Sagen staaer,
mit Kjød og mine Knive gjemme her etsteds.

Chor

(peger paa et Snykke Fædt i hans Kurv).

Men hør, smør dog din Hals nu først med dette her,
at du kan smutte glat fra hans Bestyldninger!

Polsseframmeren.

Du taler vel og som en Brydemester bør.

495

Chor (peger paa et Hvidløg).

Der! tag nu ogsaa det og slug det ned!

Polsseframmeren.

Hvorfor?

Chor.

Alt, hvidløgfyldt, du hidses maa end meer til Kamp.

Naa, skynd dig saa!

Polsseframmeren.

Jeg skynder mig.

Chor.

Gjerglem nu ei:

biid, slaa ham ned, haf Rammen reent fra Naffen ham!
og har du ædt hans Skægslæp, kom saa atter hid!

500

B. 493. I Brydestolerne pleiede man altid før Kampen begyndte at indgnide Kroppen med Fædt eller Olie, for at gjøre Legemet smidigere.

B. 497. Hanekampe var en Yndlingsforneielse for Athenæerne. Man gav Hanerne Hvidløg for at gjøre dem arrige.

Gaa da trostlig med Held og fuldsfor dit Værk
alt efter vort Onske! og Torvskjærmer Zeus
bevare dig vel! Har du saa vundet Seir,
saa kom tilbage fra Kampen igjen
til os, overstrøet med Krandsje!

505

(Polsefræmmeren og Første Tjener gaae.)

(til Tilskuerne)

Men I, o laaner Dre med Gunst

til vore Fæst-Anapæster,

I som alle selv og ved egen Kraft

hver Musafunst have prøvet!

Harde nogentid fordum engang en Mand blandt de gamle

Romediemestre

510

overhængt os med Bøn om at træde frem for at sige hans

Bers paa Theatret,

han havde saa let ei erholdt det af os; men denne Poet

det fortjener,

thi han just hader de Samme som vi, og vover Sandhed

at sige,

og freidigt træder han frem og byder sit Bryst mod den hylende

Stormvind.

Da nu Mange blandt Jer, som han siger, med sær Forundring

har henvendt sig til ham

515

og spurgt, hvorfor aldrig i eget Navn han selv har et Skue-

spil opført,

har han anmodet os at forklare Jer denne sin Sag. Han

altsaa forsikker,

at han ikke af Sløvhed saaledes har tøvet, men netop fordi

han har troet,

at det var det sværeste Arbeid af alle, at bringe paa Scenen
 thi Mange beiled til Scenens Held, men Saa den skjænkte
 sin Gunst dog. 520
 Han ogsaa forlængst har lært Jer at kjende som dem, der hver
 Stund skifte Luner
 og forkaste de forrige Digtere haant, saasnartsom Aldren sig
 nærmer.
 Han husker det godt, hvordan Magnes det gif, da Tiden
 bleged hans Voffer,
 som saamangen en Seir havde vundet mod dem, der paa
 Scenen beiled til Prisen;
 men hvilken Tone han end slog an, ved Harpen, ved Fugle-
 quidder, 525
 ved Lydisf Sang, ved Vespesurren, ved Masket med Frøernes
 Farve,
 han ei var tilpas Jer; nei, da han blev gammel — som ung det
 håndte ham ikke —
 han blev forkastet, den ædle Gubbe, da Biddets Griskhed
 ham svigted.
 Han mindes ogsaa Kratinos, som før paa Bisaldets rullende
 Strømme

B. 523. Magnes fra Ikaria var en af de ældste attiske Komediedigtere. Han skal have vundet Prisen 11 Gange, men da han blev ældre, kunde det ikke mere lykkes for ham, skjøndt han var utrættelig i at opfinde nye og pudseerlige Skikkelser at lade Choret træde frem i, ikke blot som „Harpepillere“ eller som „Lybier“, men ogsaa som „Fugle“, „Vesper“ og „Frøer“. Man seer, hvorledes han var Aristofanes' Forgænger.

B. 529. Kratinos, næst efter Aristofanes den berømteste af de gamle attiske Komediedigtere, var endnu i Live. Saa gammel han var, var

foer hen over videne Sletter og oprev med Roden og bort-
 forte med sig 530
 Plataners og Eges vældige Stammer med samt alle Fiender
 fra Grunden;
 da blev der ei sjunget i Driffelag andet, end „Figenbesfoede
 Doro!“
 og „I Sangens kunstrige Mestres!“ Saaledes blomstred han
 dengang jo herlig;
 men det rører dog Jngen af Eder, naar nu I see den sind-
 svage Gubbe,
 med Harpen, uden sin gyldne Pryd, og uden Klang i sin
 Tone, 535
 med Jugernes Revner vidtaabne: see saadan vandrer omkring
 nu den Gamle,
 som Konnas, med Krandsen visnet om Isen, af Tørst van-
 smægtende saare,
 den Mand, som ved fordums Seire var værdig i Prytaneion
 at drikke,

han endnu virksom, og beilede til den samme Krands som Aristofanes;
 men hans „Satyrer“ blev overvundet af „Ridderne“. Dog var han
 ikke ganske, som Aristofanes her fremstiller ham, et gammelt Brøyle-
 hoved og en Dranker, der havde overlevet sig selv; Aaret efter viste
 han i sin Komædie „Flasken“, at han endnu havde bevaret sin gamle
 Kraft.

B. 532. „Figenbesfoede Doro“. Saaledes begyndte en af Kratinos'
 meest yndede Viser. Doro er Besikkelsens Gubinde. Hun sniger
 sig frem med lydløse Fjæ; hendes Gang er sød som den modne
 Figen; men, mærker man den, er hun Sykasantens Bytte.

B. 537. Konnas, en berømt Musiker, der havde vundet Seierskrandsen
 i Olympia, men i sin Alderdom var fattig og foragtet, var bleven
 behandlet af Kratinos paa samme Maade som denne selv her bliver
 behandlet af Aristofanes.

ei være til Spot, men som Tilskuer sidde, festsmykket, næst
Dionysos.

Dg hvilke Luner og Stik og Stød har af Eder Krates ei
døiet? 540

som med Huusmandskøst af simpelt Slags beverted Eder til
Frokost,

imens med fastende Mund han tygged for Eder mangt
Bittighedsindsald;
og dog holdt han sig alene, skjøndt snart han faldt, snart
høstede Bisald.

Af Frygt for Saadant tøved vor Digter bestandig, og
pleied at sige,

at, førend man Skibets Ror torde gribe, man først maatte
tjene som Rorkarl, 545
og derpaa ligge paa Udfig i Forstavn og agte paa Veiret
og Vinden,

og da først styre selv ene sit Skib. Nu altsaa isølge alt dette,
da beskedent han kom, ei letfændig stormende frem med tanke-
løs Gladder,

lad en Bisaldsstorm høit bruse for ham! og som Pladsk af
elleve Arer

B. 540. Krates var først Skuespiller i Kratinos Stykker, men blev siden selv en berømt Komedieforfatter. Det synes, at han mere har havt sin Styrke i at opfatte Hverdagslivets Komik og i komiske Situationer, end i en tøilesløs Fantasi og faade politiske Allusioner.

B. 549. Tilskuerpladsen i de Gamles Theatre bestod af concentrisk opadstigende Rænke, hvortil Afdgangen lettedes ved Trapper, der gik ud fra Orkestret, som Radier fra Cirkelens Centrum. Det synes som om der i Theatre i Athen vare 10 saadanne Trappelinier, hvorved Tilskuerpladsen blev deelt i 11 fileformige Afdelinger. Disse Afdelinger kaldte Grækerne, paa Grund af en vis Lighed i Formen,

opløfter lenæist Jubelraab, 550
at Digteren glad maa vandre herfra,
efter vellykket Værk,
munter med straalende Pande!

Første Salchor.

Gangerdrot, o Poseidon, du,
hvem malmklingre Hestes trampende Hov 555
og vrinskende Jnys behager saa vel,
og snabelblaa hurtige Langflib,
med Stridsmand ombord,
og Ynglingers raske Væddedyt,
idet de kneise fra Vognens Karm, 560
eller styrte midt i Seirens Ruus!
kom til vort Chor med gylden Tresfork,
Delfinedrot, Sunions tilbedte Guddom,
Geræstier, Kronos's Son,
Formions høielsfte Ven, 565

Bæverskytter. Her har Digteren brugt et andet Billede og sammenlignet dem med Narer; han ønsker, at Bisaldsklappet fra dem maa lyde som et Blad af elleve Narer.

- B. 550. Lenæerne var den Bacchosfest, paa hvilken „Ridderne“ blev opført.
- B. 554. Poseidon, Hestens Skaber, paakaldtes med Rette som Riddernes Beskytter.
- B. 559. Hestevæddeløb feiredes især til Poseidons Ære.
- B. 563. Han havde berømte Templer paa Forbjergene i Attika, og i Sø-Staden Geræstos paa Eubœa.
- B. 565. Formion, en attisk Admiral, der især blev berømt ved de to store Sejslag, han i Begyndelsen af den peloponnesiske Krig vandt ved Afarnaniens Kyst, en streng og pletfri Charakter.

fremfor alle Guder du
Athenæers mægtige Bærn!

Chorfører.

Prise vil vi vore Fædre, at de har sig viist som Mænd,
der er Fædrelandet værd, og værdige vort Fæstgebandt,
Mænd, som i hver Kamp til Lands, med Skibes Hær i
sluttet Råd, 570
overalt og altid feired og forherliged vor By;
Ingen af dem nogensinde, naar han Hænder før sig saae,
talte dem, o nei! thi Modet raabte flug: forsvar dig kjæk!
Og naar En i Kampens Hede var paa Skuldren styrtet ned,
rystet strag han Støvet af, og nægted, at han faldet var, 575
og begyndte Kampen atter; og af Hærens Drotter før
var der end ei een, som bad Kleonetos om Statens Bord.
Men naar nu de Hæderspladsen og Prytanermad ei saae,
nægte de at gribe Sværd. Men vi er rede, uden Sold
kjækt at værne denne By og Landets høie Gudehær, 580
og forlange derfil intet meer end dette Lidet kun:
Naar engang der Fred er sluttet, og al Trængsel er forbi,
af misunder os da ei vor Loffepryd og Salvedust!

B. 569. Paa den store Panathenæerfest, som holdtes hvert 4de Aar, bragte Athenæerne Borggudinden en ny Kaabe (Peplos). I denne var Gudernes Kampe med Titaner og Giganter indbævet. Athenæernes Seir over Perserne ved Marathon var en saa gigantisk Helte-daad, at Choret synes, den kunde ogsaa fortjene at komme med i Gudindens Fæstgebandt. Smlg. ndfr. 781 f.

B. 577. Vi kjende ellers Intet til denne Historie om en Feltsherre, der har nedladt sig til at bede en indflydelsesrig Mand om at skaffe ham Bespisning i Prytaneet.

B. 578. Hæderspladsen i Theatret.

Andet Salvchor.

Stadbeffjærmende Pallas, o du
vogtende huldt vort hoihellige Land, 585
som hæver sig stolt
i Krigerdaad over alle andre,
i Digterflor og i herlig Kraft!
kom du til os og bring med dig hid
vor Medhjælperinde 590
i Vedingsstog, i Vaabengny,
Rife, som er af Choret Ven
og træder med os imod Fienders Hær!
O kom da herhid! thi dig det bør,
os Riddersmænd at stænke huldt, 595
paa hvad Maade du kan, Seirens Fryd
nu idag, hvis nogentid ellers!

Chorfører.

Hvad vi veed om vore Heste, vil vi nærne høit med Roes,
de fortjene Lov og Priis, thi mangt et dristigt Eventyr
de med os bestaaet have, mangt et Streiftog, mangt et Slag. 600
Dog hvad de paa Land har øvet, ei beundre vi saa høit,
som da ud paa Rytterprammes Dæk de sprang med mandigt Mod,

B. 592. Rife, Seirens Gudinde, var Athenes stadige Tjenerinde; den store
Gudinde fremstilles ofte med hende paa Haanden. Svortledes hun havde
viist sig som Riddernes Ven og Medhjælperinde, omtales firar ndfr.

B. 598. I det sidst afvigte Efteraar havde Rifikas gjort et dristigt Ind-
fald i det korinthiske Land med 1000 Fodfolk og 200 Ryttere. Strax
efter at de vare komne i Land, bleve de angrebne af en betydelig
korinthisk Hær, men sloge den tilbage med stort Tab. Det var ifær
Riddernes Tapperhed, der gjorde Udslaget. For ikke at rose sig selv
ved at omtale denne Bedrift, give de paa en humoristisk Maade deres
Heste Æren for det Hele.

efter først at have indkjøbt Drifkebægre, Purre, Løg.
 Og nu greb de hver sin Mare, ligesom vi Menneskebørn,
 haled ud, og hveen i Beiret: „Gangerhøi! nu haler ud! 605
 tag nu rigtig fat! — nei see dog — vil du trække, Sved=
 fug du!“

Bed Korinth de sprang i Land, og derpaa gif de Yngste hen
 og med Hov de grove Leier, og de søgte Stroelse;
 og for Medisf Kløverhø de aad sig mæt i Tassekrebs,
 naar en saadan frøb paa Stranden eller de den fished op; 610
 saa at en Korintherkrebs, som vor Theoros sagde, ifreg:
 Det er rædsomt, o Poseidon, naar jeg ei i Havets Dyb,
 ei til Lands og ei til Vands kan undflye disse Riddersmænd!

(Pølsekrammeren kommer).

Chor.

O allerkjæreste, ungdommeligste Mand!
 hvor har dog din Graværelse os ængstet svart! 615
 Men da du nu er velbeholden her igjen,
 fortæl, hvordan du har forsegttet denne Sag!

Pølsekrammeren.

Jeg vandt min Sag i Raadet — hvordan ellers vel?

Chor.

Saa fortjener du, vi alle juble dig imøde!
 O du Ordets Mester! ja, hvad der er mere sjønt end Ord, 620
 du Daadens Mand! gid du vilde mig
 flart fortælle Alt!

B. 611. Korintherkrebs er et Ogenavn for en Korinthier; Theoros
 en af Ridderne.

thi mig tyffes,
at jeg kunde løbe milevidt
for at høre dig. Derfor, Bedste, 625
tal kun trostlig,
thi du er vort Hjertes Fryd!

Pølsekræmmeren.

Ja, det er værdt at høre, hvordan det gik til.
Jeg skyndte mig da strax bag efter ham herfra.
Han stod derinde alt, og brød forfærdelig 630
i Talens flippesplittende Tordenbulder løs
mod Ridderne, og raabte høit med Trods, at de
var Sammensvorne. Hele Raadet lytted til,
og slugte raat hvert Ord af denne Vognehals,
og saae saa sennepsurt, og rynked Panden mørk. 635
Da nu jeg mærkte, Raadet tog sig Sagen nær,
og lod sig skuffe af hans Lurendreieri,
saa tænkte jeg: „Nu op, hver Trolld, hver Galgefugl,
I Tusser, Underjordiste, hver Helvedhej!
og du, o Torv, hvor jeg som Dreng er fostret op! 640
nu giv mig Frækhed, giv mig Tongefærdighed,
en skamløs Mund!“ Saaledes tænkte jeg ved mig;
da buldred det til Høire fra et Alfargat;
jeg modtog Varslet, og ved Trykket af min Bag
jeg brød igjennem Sprinkelværket ind, og skreg 645
af fulde Hals: „O Raad, jeg bringer Glædesbud,
og ønsker, at jeg først maa Eder bringe det!

Fra den Tid af, da Krigens Uveirstorm brød løs,
jeg aldrig har seet Sild i lavere Priis end nu."

Da klaredes hvert Ansigt op i samme Nu. 650

Derpaa de frandsed for mit gode Budskab mig.

Saa raaded jeg dem hemmeligt, at strax Beslag

de skulde lægge paa hvert Fad i Byen her,

at Ingen skulde gjøre Silden stridig dem.

De flapped høit, og saae paa mig med aaben Mund. 655

Men Paslagoneren, som mærked det, og veed,

i hvad Slags Taler Raadet finder meest Behag,

brød ud i disse Ord: "I Mænd, jeg foreslaaer,

i Anledning af det glædelige Bud, vi fik,

til Tak at offre Pallas hundred Dyne strax." 660

Da vendte Raadet atter Bisaldsnif til ham.

Og jeg, saasnart jeg seer besejret mig af Dvæg,

strax overbød med tvende hundred Dyne ham,

og raaded til at love Jagtgudinden til

den næste Dag et tusind Gedebukkes Blod, 665

hvis hundred Brislinger man fik for en Obol.

Nu vendte Raadet atter Dinene til mig.

Bed mine Ord han blev besippet, kom med Brøvl.

Da trak Prytanerne og Skytherne ham bort.

De Andre reiste sig og stoied om Sildene. 670

Han bad og sagde: Løver blot et Dieblif,

og hører, hvad Herolden fra Sparta melde vil,

thi han er kommen for at handle her om Fred.

B. 669. Om Prytanerne s. Anm. til B. 166. Skythiske Slaver, bevræbnede med Due og Pøll, gjorde Tjeneste som Politiesoldater i Athen.

Da skreg de alle høit i Munden paa hverandre: „Hvad
 for noget? om Fred, da de har hørt, du Dumrian, 675
 at Sildene nu faaes for billig Priis hos os?
 Nei, ingen Fred! Lad Krigen have frit sin Gang!“
 Saa skrege de: „Prytaner, hav Forsamlingen!“
 Saa sprang de allevegne over Gittret ud.
 Men jeg mig listet bort, og kjøbte Alt hvad der 680
 paa Torvet var af Koriander og af Løg:
 Nu kunde Ingen til sin Sild faae Kryderi,
 men jeg forærte dem det, og fik Tak derfor.
 Da overvælded alle mig saadan med Klap
 og Bravo, at for en Skilling Koriander jeg 685
 nu bringer her i Kommen Jer det hele Raad.

Chor.

Guldbragt har du alle Ting, som Lykkens Yndling sømmer.
 Altsjaa fandt dog denne Skurk en Anden langt meer dreven
 i alslags Skurkestreger,
 List og Rænker, 690
 fagre Ord.
 Men tænk nu paa, hvordan du bedst
 bringer denne Kamp til Ende.
 Vi er dine troe Forbundne,
 det har du alt længe vidst. 695

Pølseskræmmeren.

Men see, der kommer jo vor Pasflagonier;
 med hule Bølgeslag han bruser, skummer vildt,
 som om han vilde sluges mig, hu ha! hvor rask!

Paflagoneren.

Hvis ei jeg knuser dig, saasandt jeg noget har
af gammel Løgn i Livet, saa gid jeg plat forgaae! 700

Polskeframmeren.

Din Truen morer mig, din Pralen leer jeg ad,
jeg dandser Hopsaja, og traller høit Ruffuf!

Paflagoneren.

Ha, ved Demeter! æder jeg dig ikke ud
af dette Land, saa vil jeg ikke leve meer!

Polskeframmeren.

Du æde mig? — nu vel! saa vil jeg drikke dig, 705
om selv jeg ogsaa skulde revne ved den Drif!

Paflagoneren.

Bed Forsædet, som mig Pylos gav, jeg dræber dig!

Polskeframmeren.

Ei see! Forsædet! — Det skal more mig at see
dig skifte første Plads med allerbagest Bænk!

Paflagoneren.

I Blokken skal jeg spænde dig ved Uranos! 710

Polskeframmeren.

Hvor hidsig! man maa gi'e den Hund et Been.
Hvad vilde du fortære helst? en Pengepung?

Paflagoneren.

Jeg rive vil med Negle dine Tarme ud!

Polskræmmeren.

Jeg river dig af dit Liv din Prytaneionsmad!

Paslagoneren.

Jeg slæber til Herr Folf dig — du skal gi'e mig Bod. 715

Polskræmmeren.

Jeg slæber ogsaa dig, du skal gi'e større Bod.

Paslagoneren.

Herr Folf har ikke Tro til dig, du slette Karl!
men jeg ham har til Nar saameget som jeg vil.

Polskræmmeren.

Ei, ei! saa troer du da, at Folfet det er dit!

Paslagoneren.

Na ja! jeg veed, hvormed mit Folf vil mades helst. 720

Polskræmmeren.

Men ligesom Ammer mader du det farrig knapt;
af Dyggemaden putter du en lille Bid
i Folfets Mund, og sluger trefold mere selv.

Paslagoneren.

Ja vist, ved Zeus! jeg er saa klog en Karl, at jeg
er nok istand at gjøre Herr Folf snart tyk snart tynd.

Polskræmmeren.

Ja vist! den Kunst forstaaer min Rumpen ogsaa godt. 725

B. 715. „Bod“, for den Overlast, han havde tilføiet ham, da han blev
kastet ud af Raadet.

Paflagoneren.

Tænk ei, Godskar!, du har i Raadet fuet mig!
Lad til Herr Folk os gaae!

Pølsekræmmeren.

O ja! jeg færdig er.
Gaa med nu strax, og lad nu Intet hindre os!
(De banke paa hos Herr Folk.)

Paflagoneren.

Herr Folk, o kom herudensfor!

Pølsekræmmeren.

Ja, Fatter, ja,
o kom herud!

730

Paflagoneren.

O lille, kjære, rare Folk!
o kom og see, hvor grusomt man mishandler mig!

Folk.

Hvem skriger der? — Naa, væk med Jer fra Døren strax!
Min Høstgreen har I revet jo i Stykker alt.
Hvo gjør min Paflagon Fortred?

Paflagoneren.

For din Skyld faaer
jeg Brygl af ham der og af Junkerne.

735

B. 734. I Begyndelsen af October Maaned holdt Grækerne en Høstfest til Ære for Apollo, paa hvilken man pleiede at bære Høstgrene omkring under Sang og Lystighed. Det var Oliegrene, ombundne med hyide Baand og behængte med Figener, smaa Brød, smaa Kruffer med Honning, Olie og Vin. Efter Festen stak man Grenen ind ved Siden af Husets Dør, og der blev den siddende til næste Aar.

Folk.

Hvorfor?

Paflagoneren.

Fordi jeg holder af dig, og din Elsker er.

Folk (til Polsekræmmeren).

Og hvad er du for en?

Polsekræmmeren.

Jeg hans Medbeiler er.

Jeg længe alt har elsket dig og vil dig vel,
som alle andre dannede og pene Mænd;
men vi kan ikke komme til for ham der. Du
er ligesom Dreng, som man er forelsket i:
de dannede og pene Mænd modta'er du ei,
men hver en Lampekræmmer, hver en Garverflab,
hver Remmesnider, Skoskifferpjalt du feier strag.

740

745

Paflagoneren.

Ja! jeg gjør vel mod Folket.

Polsekræmmeren.

Naa, hvad gjør du da?

B. 744. Ved Lampekræmmeren sigtes til Hyperbolos, en foragtelig Demagog, som paa denne Tid begyndte at spille en Rolle i Athen, og blandt Andet havde raadet Athenæerne til ikke blot at erobre Sicilien, men ogsaa Karthago (s. ovfr. 173; ndr. 1305). Efter Kleons Død steg hans Indflydelse dog ikke mere, end at det betragtedes som latterligt og overskødt, da man forjog ham ved Straksimos. — De følgende Skjælsord ere alle at henhøre til Kleon.

Paflagoneren.

Da Harens Drotter gøs tilbage, seiled jeg
til Pylos, bragte saa Lakonerne derfra.

Polskræmmeren.

Jeg ogsaa drev engang omkring, og fra en Bod
jeg kneb en Andens Potte, som paa Jlden stod.

750

Paflagoneren.

Kald strax nu en Forsamling sammen, for at du,
Herr Folk, kan see, hvem der af os to er dig meest
hengiven, og hvem da du foretrække vil.

Polskræmmeren.

O ja, Herr Folk! afgjør du det kun ei paa Pnyx!

Folk.

Jeg sidder i Retten ei paa noget andet Sted;
nei! Hver, som forhen, maa indfinde sig paa Pnyx!

755

Polskræmmeren (til Tilskuerne).

Jeg Stakkel, af, saa er det da forbi med mig!
I sit Hjem er Gubben der en meget dygtig Mand,
men strax saasnart han paa hin Steenbænk har sig sat,
han gaber i Veiret som en Figen-snapperpog.

760

Chor.

Nu maa du heise hvert et Seil, som Skuden din kan føre,
og bringe med dig fyrigt Mod, rænfefulde Taler,

B. 747. „Harens Drotter“, Mikias, see Indledningen.

B. 760. En Drengelæg skal have bestaaet i at snappe en i en Traad
hængende Figen med Munden, ligesom hos os at bide til Vollen.

hvormed du slaar til Jorden ham; listig er jo Manden,
 og veed at finde Udvei snart, hvor ingen Udvei anes.
 Saa far med Stormens friske Kraft da vældig frem imod ham! 765
 Dog tag dig iagt, og førend han selv angriber dig, fore-
 kom du ham!
 fast Bly=Delfiner fra Toppen ned! læg Vaaden flos paa
 Siden!

U n n g .

Paflagoneren.

Vor Herkerinde, den høie Athene, som naadig sørger for
 Staden,
 jeg beder, at jeg, saasandt som jeg er af alle Athenernes
 Folk her
 den allerfortjenteste næst Lysifles og næst Salabakho og
 Kynna, 770
 fremdeles, som hidtil, maa, uden Arbeid, i Prytaneion faae
 Joden.
 (til Folk) Men hvis jeg dig hader, og træder ei ene for dig
 til Kamp imod Fiender,
 saa gid jeg forgaae! gid jeg saves i stykker og skares i Strimler
 til Skagler!

Polskræmmeren.

Og jeg, o Folk, hvis ikke jeg elsker og agter dig høit, ha!
 saa gid jeg
 maa haffes itu og koges til Finker! Og hvis du endnu ikke
 troer mig, 775

B. 767. I Sælsag brugte man at heise svære Blymaser op til Kæerne
 og derfra kaste dem ned paa de fjendtlige Skibe.

B. 770 Lysifles s. B. 131. De to andre Personer, med hvem han her
 stilles sammen, ere offentlige Fruentimmere.

saar gid jeg i dette Slagtertrug der maa mases med Løg
og med Ost i!
og gid med en Rjødfrøg i Pungen jeg slug til Kerameifos
maa slæbes!

Paflagoneren.

Hvor gaves der dog en Borger, o Folk, som mere dig elsked,
end jeg gjør?
thi strax, saasnart jeg din Raadgiver blev, jeg skaffed dig
vældige Midler
i Statskassen ind snart ved tvingende Magt, snart ved
Trusler, og snart ved at tigge, 780
uden Agt for nogen Enkeltmands Ret, naar dig jeg kunde
behage.

Polsefræmmere.

Men dette, o Folk, er dog ei noget Stort; jeg selv vil
gjøre det samme:
Jeg river en Anden Brodet af Munden, og sætter det frem
for din egen.
Men at han dig ei elsker og ei vil dig vel, det skal jeg
nu først dig bevise,
og at han kun handler, som nu han gjør, for at varme sig
selv ved din Kulild. 785

B. 777. Naar Boddelen havde henrettet en Forbryder, begravede han
ikke Liget, men slæbte det bort med en Krog og kastede det ned i en
Rafferfule eller „Nigrund“. Denne laae i Sognet Kiriadæ. For
at blive i de Billeder fra Madlavningen, hvori han engang var
kommen ind, gjør Digteren Krogen til en Rjødfrøg, og i Stedet for
Kiriadæ sætter han det noget lignende Mavn, Kerameifos, Poltes
magerquarretet, hvorved Tanken henledes paa Leerfæde til at røre
Rjødtsaften sammen i.

Ja, du, som mod Mederne kæmped ved Marathon for at
 forsvare din Hjemstavn,
 og seirende skaffed os Ret til vældig at fegte med broutende
 Tunge,
 at du paa de haarde Stene maa sidde, det agter han ikke
 det mindste.
 Men jeg derimod, jeg har syet dette Bolster og bringer dig
 det. Nu saa reis dig,
 og sæt dig saa blødt, at den Ven du ei trykker, som deel-
 tog i Salamislaget! 790

Folk.

Hvem er du, o Menneske? Bistnok en Spire du er af Har-
 modios' Stamme,
 thi denne din Daad var ædel og smuk og folkevenlig isandhed.

Paflagoneren.

Hvor har dog de usleste Smigrerier nu stemt dig mod ham
 der saa venlig!

Polskræmmeren.

Nei, du har netop ham fanget, du, ved uslere Mading end
 denne.

Paflagoneren.

At ikke der findes en eneste Mand, der bedre værner om
 Folket, 795
 eller mere dig elsker end jeg, derpaa jeg sætter til Pant
 dig mit Hoved!

B. 790. „den Ven“, d. e. Vagen, der sandsynligvis blev træt, da han gjorde Tjeneste som Roerkarl i Søslaget ved Salamis.

B. 791. Harmodios, Tyrannen Hippias' Morder, der i denne Anledning blev hædret næsten som en Heros.

Polseskræmmeren.

Hvorledes? du elsker da Folket, du, som har seet det at
 boe her i Tønder,
 i Glenternes Næder, i Bagttaarne alt paa det ottende Aar,
 uden Medynk?
 Nei, du har pinet og plaget det grumt; selv Archeptolemos,
 da han
 var Bringer af Freden, forskød du, og hine Spartanske
 Gesandter, som indbød 800
 til Fredsunderhandlinger os, udjog du af Byen med Jod-
 spark for Rumpen.

Paslagoneren.

Ja, saa skal Herr Folk komme til at beherske al Hellas.
 Draklet jo siger,
 at engang han skal i Arkadien throne med fem Oboler som
 Dommer,
 naar han kjæk holder ud. Forresten skal jeg ham tilstræffe-
 lig føde og pleie,
 og udfinde, hvor han, med Ret eller Uret, skal hente sig
 trende Oboler. 805

Polseskræmmeren.

Nei, nei, du kæmper ei for, ved Zeus, at han i Arkadien
 skal herske,

B. 797. I Begyndelsen af den peloponnesiske Krig, da Lakædæmonierne
 jalbt ind i Attika, opgav Athenæerne, efter Perikles' Raad, at for-
 svare det aabne Land, og flyttede sammen i den befæstede Hovedstad;
 men det manglede paa Huusrum der, og man nødtes til at anbringe
 sig hvor man kunde faae Ly over Hovedet.

B. 799. Archeptolemos, s. ovfr. 328.

B. 803. I Athen var Dommernes Lon 3 Oboler daglig, s. ovfr.
 B. 50.

men for, at du selv kan plyndre og udsuge Byerne rundt,
 og at han der
 for Krigens Tummel og Taage skal ikke bemærke, hvor nedrig
 du handler,
 men, omspændt haardt af Trængsel og Nød, kun gabe paa
 dig efter Krigssold.
 Men kommer saa Folket igjen tilbage paa Landet, og lever
 i Fred der, 810
 og ved Vandgrød atter opfrisker sit Mod, og finder Behag
 i Oliven,
 saa mærker det snart, hvad Gøder du har frastjaalet det,
 du med din Krigssold.
 Saa kommer Bonden forbittret til Byen, og giver imod
 dig sin Stemme.
 Det veed du, og derfor du stuffer ham, luller ham ind i
 Drømme om dig kun.

Pasllagoneren.

Er det dog ei skændigt, at sliet du siger om mig, og saa
 mig bagtaler 815
 for Athenærne selv og Herr Folket, mig, som dog har ved
 Demeter
 udvirket langt mere Godt, end Themistokles fordem, for
 denne vor By her.

Polsefræmmeren.

„O Argos' Stad, o hør dog hans Ord!“ — Med Themis-
 tokles du vil dig maale?

B. 813. d. e. for at jage dig i Landfægtighed ved Ostrakismos.

B. 818. Begyndelsen af dette Vers er et Citat af Euripides.

Han gjorde vor snævre, smalhalsede By heel aaben og vid
 som en Vandstaal,
 og efter at have bevertet den godt, formæled han den med
 Piræus, 820
 saa, uden at skræmme de gamle Fisk, han skaffed endvidere nye.
 Men du har villet hver Mand i Athen omstabe til Ragne-
 frogsborger
 ved stillende Muur og Drakler, — ha du, som dig tør med
 Themistokles maale!
 See! han blev af Vandet forjaget — men du, du spiser
 dig mæt i Achilæbrød.

Paflagoneren.

Men er det dog ikke skændigt, o Folk, at slikt jeg skal høre af
 ham der, 825
 fordi jeg dig elsker?

Folk.

Hold Munden du strax! hold op med den
 Skjelden og Smelden!

B. 819. Før Themistokles' Tid havde Athen kun liden Forbindelse med Havet; men han tilføiede den fortræffelige store Havn Piræus, og forbandt denne med Athen ved de lange Mure. Saaledes kunde Staden før hans Tid sammenlignes med en smalhalset Flaske, men efter ham med en Kumme eller Bolle, der igjennem sin aabne Mund med største Lethed modtog alle Havets og Handelsens Velsignelser. Komediedigteren nævner kun een af disse, de fortræffelige Fisk, man kunde faae paa Fisketorvet i Piræus.

B. 822. Kleon havde, som det syntes af overdreven Frygt, og under Paaberaabelse af Drakelsvar faaet Athenæerne til at opføre en Skillemuur imellem de lange Mure, hvorved Byen blev adskilt for sig, medens den før, naar man kun tog Hensyn til Fæstningsværkerne, havde gaaet i Gæt med Havnefastaden.

B. 824. Achilæbrød, en fortræffelig Slags Brød eller Kage, hvormed man opvarte ved Prytaneionsbordet.

I altfor langsommelig Tid ubemærkt har du svigefuld ført
mig bag Lyset.

Polskræmmeren.

Ja det er den nedrigste Karl, lille Følk! han gjør tusinde
Kjeldringestreger.

Naar søvnig du gaber, han plukker for sig
hvert Hjerteblad ud af Regnskabsmæssjen 830
og sluger det flux; saa øser han til sig
med begge Hænder af Statens Gods.

Paslagoneren.

Gjør dig ikke for rast! Bevise jeg skal,
at tredivetusind du stjaalet har.

Polskræmmeren.

Hvad pluddrer du der, hvad sluddrer du der? 835
du der stedse har teet dig som Gavytyv imod
Athenæernes Følk? Ja jeg skal bevise,
ved Demeter, gid ellers paa Stedet jeg døe,
at fra Mitylene du modtog i Skjenk
af Miner vel firti og mere. 840

Chor (til Polskræmmeren).

O du som til det største Held er født for Jordens Sonner!

B. 830. S. ovfr. Anm. til B. 258.

B. 839. Var Kleons Beshyldning urimelig, at Polskræmmeren, der aldrig havde beklædt noget Statsembede, skulde have besøget Staten for 30000 Drachmer, er Polskræmmerens om muligt endnu urimeligere. Han beshylder Kleon, der til det Øverste havde kæmpet for Mitylenæernes fuldstændige Udryddelse, for at have ladet sig bestikke af dem.

Jeg priser høit din rappe Mund! Holder saadan ud du,
 saa bliver du i Hellas størst; ene vil du styre
 vor Stad og hver en Forbundsmagt, høitstrækkende din Trefort,
 hvormed i Varm og Volgebruus du vinder rige Skatte. 845
 Men lad ham nu ei slippe løs! han har jo givet blot sig;
 med Vethed fuer du ham, du, med dine Kæmpelunger.

Paflagoneren.

Nei, gode Folk, saavidt er ei det kommet ved Poseidon!
 Saa høiberømmelig en Daad engang jeg har forøvet,
 at Munden jeg kan stoppe let paa alle mine Fiender, 850
 saalænge som en Splint er til af Skjoldene fra Pylos.

Pølsekræmmeren.

Ah, stop lidt her ved Skjoldene! et Ord jeg har at sige.
 Du havde jo dog ei Behov, isald du elsker Folket,
 at hænge dem i Templet op med alle deres Remmer.
 Nei det er kun et Kneb, o Folk, for at, isald du vilde 855
 nu tugte denne Mand engang, det ei dig skulde lyffes.
 Du seer jo, hvilken Hoben Folk af unge Garverlømler
 der stimler om ham: nær ved dem boer Honningkræmmerlauget
 og Østkræmmerne: det Pak det stikker Hovedet sammen.
 Og snyjer du engang og skotter hen til Østrafismen, 860
 saa ile de ved Nat afsted og tage disse Skjolde,
 og spærre hver en Adgang os til vore Forraads-kamre.

B. 852. Man pleiede at indvie en Deel af det erobrede Bytte, og navnlig Skjoldene, til den Guddom, hvis Beskyttelse man tilskrev Seieren. Disse Skjolde skulde naturligviis ikke bruges oftere, og de behøvede derfor ikke at være forsynede med Remme; men at det skulde være Pligt at tage Remmene af, er aabenbart Pølsekræmmerens Paafund.

Folk.

O vee, jeg arme Mand! saa har de Kemmer? — ha du
Kjeldring!
hvorelænge har du nu bedraget mig, du Følkesnyder!

Paslagoneren.

O gode Mand, nei lad dig ei af denne Sladdrer daare! 865
Tro ei at finde bedre Ven end mig! jeg, som alene
har standset Sammensværgelsen; for mig kan Intet skjules;
saasnart jeg mærked Mytteri, jeg strax tog paa at strige.

Pølseframmeren.

Med dig det gaaer paa samme Viis, som naar der Al skal
stances.

Naar Bandet klart og roligt er, saa faaer man aldrig Noget; 870
men naar man rører op og ned fra Bunden af i Dyndet,
saa faaer man Al: og du gjør Gangst, naar Staten du
forplumrer.

Hør siig mig blot engang: Ei sandt? Du sælger mange
Huder;

har aldrig du foræret da af egen Drikt en Skofaal
til ham, hvis Ven du kalder dig?

Folk.

Nei aldrig ved Apollon! 875

Pølseframmeren.

Har nu du lært at kjende ham? Jo, jo! nei, see nu mig,
du!

jeg et Par Skoe har kjøbt til dig, og dem jeg her nu
bringer.

Folk.

Ja, ja! du er, det seer jeg nu, den bedste Ven af Folket, og den, som bedst er stemt imod vor Stad og mine Tæer.

Paflagoneren.

Hvor harmeligt, at et Par Skoe kan have sli en Virkning, 880
og at du mine Tjenester forglemmer! det var mig dog,
som standsed Utugts Strøm, og strøg af Bælgerlisten Gryttos.

Polsekrammeren.

Er det ei harmeligt, at du vil være Rumpetiger,
vil kue Utugts fule Strøm? Det har du gjort alene,
fordi du ikke under dem paa Talerstol at stige. 885
Men skjøndt du denne Gubbe seer, Herr Folket, uden Kjortel,
saa har du aldrig dog, endog om Vinteren, foræret
en Kappe ham. (til Folk) Men seer du, jeg, jeg giver dig
nu denne!

Folk.

Nei slikt faldt selv Themistokles ei nogentid i Sinde.
Et siffigt Indfald var det jo vist ogsaa med Piræus; 890
dog finder intet bedre jeg end det med denne Kappe.

Paflagoneren.

Jeg stakkels Mand! du har mig ved dit Abespil til Bedste.

B. 882. Gryttos blev anlagt af Kleon for Utugt; da han blev dømt, mistede han Gre og aktiv Borgerret. Man sagde i Almindelighed, at de utugtigste Unglinge bleve de bedste Talere. Polsekrammeren paastaar derfor, at Kleon kun havde anlagt ham for at staffe sig af med en Mebbeiler.

Polskræmmeren.

50 D nei! men som ved Drifkelag det gaaer, naar Nogen
 trangt er,
 saa bruger jeg nu dine Kneb, som var det Andres Løfler.

Paslagoneren.

Nei du skal ei mig stifke ud i Smigrerier: Seer du, 895
 jeg gi'er ham denne Kappe her — nu brist, du Skurk!

Folk.

Ih, sy dog!
 Pak du til Galgen dig, dit Væst, den lugter jo af Læder.

Polskræmmeren.

10 Den har han kastet om dig just med Hensigt dig at qvale.
 Engang alt forhen har han lumst dig efterstræbt: du veed jo,
 hvor billigt Kjob vi nylig fik paa Silfion.

Folk.

Seg veed det. 900

Polskræmmeren.

Med Glid han just har saaet den saa lavt i Prisen tryffet,
 at ret man kunde proppe sig, og Dommerne derefter
 i Heliæa skulde reent ihjel hverandre fise.

Folk.

Ja ved Poseidon just det samme sagde mig en Møgbo.

B. 894. Naar Gæsterne lagde sig til Vords, satte de deres Skotoi i
 Forstuen, og kunde altsaa let tage feil af dem, naar de i et hurtigt
 Grendte skulde bruge dem.

B. 900. Den afrikanske Plante Silfion var et stærkt og meget yndet
 Kryderi, men fremkaldte Vinde.

B. 903. Heliæa s. Anm. til B. 50.

B. 904. Møgbo. „Møg“, Koproz, var Navnet paa et Sogn i Attika.

Pølseframmeren.

Saadan har I hverandre da ved Fisen malet brune. 905

Folk.

Ja vist ved Zeus det var et Kneb af denne Malemester.

Paslagoneren.

Med slige Narrestreger vil du, lumpne Karl, mig drille!

Pølseframmeren.

Gudinden har befalet mig din Pral at overbyde.

Paslagoneren.

Det skal du ei, thi jeg, o Folk, dig lover, at du daglig
foruden noget Arbeid dog skal faae dit Fadsuld Sportler. 910

Pølseframmeren.

Men jeg dig giver den Krukke her og denne Lægesalve,
at du paa dine Been dermed kan smøre dine Bylder.

Paslagoneren.

Jeg dine Graahaar plukker ud, og gjør saa atter ung dig.

Pølseframmeren.

Tag denne Haresvands, dermed at visse dine Dine!

Paslagoneren.

Naar du din Næse snyder, Folk, tør Fingren paa mit Hoved! 915

Pølseframmeren.

O nei, paa mit!

Paflagoneren.

O nei, paa mit!

(til Polseframmeren)

Jeg gjør dig til en Trierarch,
det koster dig din Eiendom:

Jeg giver dig et gammelt Skib,
og du skal aldrig Ende faae
paa Udgift og Kalsatringer;
og jeg skal nok det mage saa,
at du en raadden Mast skal faae.

920

Chor.

See hvor han spruder! — stands ham, stands!
han koger over — Brænde bort
fra Ilden! — os saa væk
hans Trusel-Skum med Skeen der!

925

Paflagoneren.

Ja det skal du nok faae betalt,
naar Skatters Byrde trykker dig,
thi jeg skal sørge for, du paa
de Riges Liste bliver sat.

939

Polseframmeren.

Jeg ei vil bruge Truselsord;
jeg ønsker dig kun dette: at

B. 917. Udrustningen af Flaaden var en Byrde, der hvilede paa de rigeste Borgere. Paa denne Tid var det Feltsherrene, der bestemte, hvem der skulde bære den, eller være Trierarcher. Staten leverede Skibet og Masten; Trierarchen skulde forsyne det med de øvrige Redskaber, og aflevere det i forsvarlig Stand.

B. 927. „Skeen“, blandt Polseframmerens Redskaber.

en Pandesuld af Blækfist maa
 for dig staae rygende, naar du 935
 skal hen at tale for Milet,
 for en Talent at tjene dig,
 ifald du vinder denne Sag!
 og at du skyndsomst propper dig
 med Fisken, at du komme kan 940
 betids i Folkemødet hen;
 Men gid et Bud, for du har spist,
 maa hente dig, og gid saa du,
 for Talenten at faae,
 maa dig forsluge og gvaes! 945

Chor.

Ha, det er skjont ved Zeus og Apollon og Demeter!

Folk.

Mig synes ogsaa, at han ellers er en saa
 agtværdig Borger, som der aldrig været har
 blandt dem, man faaer i Skoffeviis for en Obol.
 Men du, Paflager, har ved Hyfleri mig sær 950
 forbitret. Giv mig Ringen strag tilbage! Du
 er ei Forvalter meer!

B. 936. Milet s. ovfr. 362.

B. 949. En Obol er $\frac{1}{6}$ Drachme eller omtrent 5 Skilling i vore Penge.

B. 951. I Mangel af fuldkommen sikkre Laase brugte Grækerne at forsegle Dørene til Spisefammet, Viinskjæderen osv. Huushovmesteren maatte altsaa være i Besiddelse af Herrens Signetring for at kunne aabne og lukke saadanne Gjemmer. — Snurrligt nok viser det sig, at Paflagoneren slet ikke har Folkets Signetring; man har kun indbildt sig, at han var beskikket til at være Huushovmester eller Forvalter.

Paflagoneren (giver ham Ringen).

See der! Men tro du mig:

Hvis mig du giver Afsted som Forvalter, vil
en anden større Skurk, end jeg, strax melde sig.

Folk.

Men denne Ring — umuligt, nei, det er ei min; 955
den har jo, synes mig, et ganske andet Segl,
saavidt jeg seer.

Polskræmmeren.

Lad see! Hvordan var dit Segl da?

Folk.

Et indbagt Figenblad med Dye = Ister fylt.

Polskræmmeren.

Det staaer her ei.

Folk.

Ei Figenbladet? Naa hvad da?

Polskræmmeren.

En Maage paa en Steen hoitskrigende til Folk. 960

Folk.

O sy! hvor slet!

Polskræmmeren.

Hvad er det?

Folk.

Væk med denne strax!

B. 958. Ister hedder paa Græsk Demos ligesom Folket.

B. 960. En Steen var Talerstolen paa Pnyx.

Han min ei havde, nei, Kleonymos's Ring.

(giver Pølseframmeren en anden Ring)

Tag denne her af mig, du! og forvalt mit Huus!

Paflagoneren.

Nei, endnu ei, o Herre, jeg besværges dig,

før du har hørt Drakelsvarene om mig! 965

Pølseframmeren.

Og dem om mig!

Paflagoneren.

Ja, hvis du ham betroer dig til,
saa vil du blive flaaet.

Pølseframmeren.

Betroer du dig til ham,
saa trækker han dig Huden over Drene.

Paflagoneren.

Hør: mine sige, du beherske skal engang
den hele Jordfreds, smykket med en Rosenfrands. 970

Pølseframmeren.

Og mine sige derimod, at hyllet i
baldpyret Purpurfrud, befrandt, i gylde Rarm
du feirrig skal forfølge Smifythe og Mand.

B. 962. Kleonymos, en Demagog, der ofte spottes af Aristofanes, som Graadser, Folkesmigrer, Skryder og Krykker. S. ndfr. 1295 og 1372; „Fuglene“ B. 287 og 1471 ff.

B. 973. Smifythos, en Mand, der havde beklædt flere Finants-embeder i Athen, synes at have været saa ilde lidt af Folket, at dette satte en Glæde i at dømme ham hver Gang han blev anklaget. Da han var berøgtet som utugtig og kvindeagtig, gjør Aristofanes

Folk (til Pølseframmeren).

Saa gaa da, hent Draklerne, at han, der staaer,
kan høre dem!

Pølseframmeren.

Ja nok!

Folk.

Bring ogsaa dine, du!

975

Pastagoneren.

Ja strag!

Pølseframmeren.

Ja strag, ved Zeus! Der Intet er i Veien.

(begge gaae.)

Chor.

Skjont vil lyse den Dag engang
for dem Alle, som her nu ere,
for Enhver, som kommer herhid,

naar Kleon gaaer tilgrunde. 980

Dog har jeg hørt, at nogle Mænd,
som var ældre og vrantne Folk,
naar de i Rettergangs-Listen saae,
tvertimod have yttret,

hans Navn til et Fruentimernavn, Smikythe, og giver Støvningen
imod ham den Form, den maatte have imod en Kvinde som uselv-
stændigt Retssubject: „Smikythe og hendes Mand“ eller „Smikythe
og hendes Formynder.“

B. 983. Processernes Antal var i den senere Tid steget saa stærkt, at
Aristofanes sammenligner dem med Varerne paa Bazarer i Pi-
ræus, et Ordspil, der er gaaet tabt i Oversættelsen. Men herfor
tilskrives Kleon, der rorte op i Alling, og derfor sammenlignes med
en Røestee og en Morterstøder.

at naar han ei saa mægtig var, 985
 vilde Statsmagten savne haardt
 tvende Sager til huusligt Brug,
 Morterstoder og Træskæe.

Ogsaa synes besynderlig mig 990
 Svinesandsen i hans Musik,
 thi hver Dreng, som har søgt med ham

samme Skole, fortæller,
 at han stemte sin Lyre kun
 i den Tone, som Sølvet har,
 hver en anden han agted ei. 995

Saa blev Læreren hidsig,
 bød ham strax at pakke sig bort
 som en Dreng, der ei anden Slags
 Harmoni kunde fatte,
 end den, der flang af Contanter. 1000

(Paflagoneren og Polsekræmmeren komme med store Pakker Drakelsvar).

Paflagoneren.

See her, betragt! — Dog bringer jeg ei alle med.

Folk.

Hvad er det der?

Paflagoneren.

Drakler.

Folk.

Alt det?

B. 990. Svinesandsen, d. e. det aldeles Unusikalske. Grækerne brugte i Talemaader Svinet som Crempel paa et ganske unusikalsk Dyr, og fortalte en Fabel om, at Svinet engang havde udfordret Athene til en Væddestrif i Musik.

Paflagoneren.

Undrøs du?

da har jeg dog, ved Zeus, endnu en Kiste fuld.

Polsekræmmeren.

Og jeg to Paskuussleiligheder og et Loft.

Folk.

Naa lad mig see! Af hvem er de Drakelspar?

1005

Paflagoneren.

Af Bafis ere mine.

Folk.

Saa? og dine da?

Polsekræmmeren.

Af Glanis, som til Bafis ældre Broder var.

Folk.

Hvorom vel handle de?

Paflagoneren.

Om Pylos, om Athen,
om dig, om mig, og kort om alle mulige Ting.

Folk.

Og dine handle —?

Polsekræmmeren.

Om Athen, om Lindsemos,
om Sakedæmon, om Makrel af sidste Fangst,

1010

B. 1006. Bafis s. B. 122.

B. 1007. Glanis er en opdigtet Person.

om dem paa Torvet, der sælge Meel med falske Maal,
om dig, om mig. — Lad ham i Naffen bide sig!

Folk.

Velan, lad høre! Læser dem nu op for mig,
især det frydelige Spaadomsqvad om mig, 1015
hvordan jeg skal i Skyen svæve som en Drn.

Paflagoneren.

Saa hør da til, og stjænk mig din Opmærksomhed:

(Læser)

„Agt, Grechthide, paa Spaadomsordenes Gang, som Apollon
lod i Vønhallen lyde høit fra den straalende Trefod.

Dig han bød at bevare den hellige Hund, hvastandet, 1020
som for dig høitknurrende, frygtelig glammende skal dig
skaffe din Vøn; og gjør du det ikke, saa gaaer den tilgrunde,
thi høit striger omkring den en Brimmel af nidsyge Krager.“

Folk.

Nei, ved Demeter, jeg forstaaer ei Meningen.

Hvad skal Grechtheus til og Krager og en Hund? 1025

Paflagoneren.

Jo, seer du, jeg er Hundens, og for dig jeg goer,
og Joebos bød dig at bevare mig, din Hund.

B. 1016. Det Drakelsvar, hvortil der sigtes, lød saaledes:

Herlige Stad, som Athene med Seiersbytte beriger,
Meget af Kummer og Nød skal du see, og Meget du liber,
Men som en Drn du i Skyen skal svæve til evige Tider.

B. 1018. Grechthider eller Grechtheus' Efterkommere kaldte Digterne
slundom Athenærerne efter en af deres mythiske Heroer.

Polskræmmeren.

Det har Draklet ikke sagt; nei, denne Hund
begnaver dit Drakel, ligesom din Grod.

Det rette Sagn om denne Hund det har jeg her. 1030

Folk.

Lad høre — dog vil først jeg tage mig en Steen,
at den Drakel-Hund skal ikke bide mig.

Polskræmmeren (læser).

„Agt, Gredthide, paa Kerberos, Hunden, den Menneſteraner,
ſom med Halen logrende lurer paa dig naar du ſpiſer,
at den kan ſnappe dit Suul, naar andenſtedſhen du mon
gave, 1035
ogſaa i Stegerset luſter den ind uformærket om Ratten,
ſlikker ſaa ret paa Hundeviis alle Potter og Der.“

Folk.

Langt bedre, ved Apoll, o Glanis, lyder det.

Paſſagoneren.

Men, Kjære, hor dog først, og afſtig ſaa din Dom:

(læser)

„Hiſt i det høie Athen en Qvinde føder en Love, 1040
ſom mod utallige Myg engang for Folket ſkal kæmpe,
ſom om ſin Yngel den værged: den maa trolig du vogte,

B. 1037. Man ventede „Potter og Pander“; men Digteren vil udtale
ſin Mening endnu tydeligere, at Kleon udfuger Athens Forbundne
(Derne i Archipelagos).

byggende Træmuur omkring den og stærke jernfaste Taarne".
Du veed, hvad det betyder?

Folk.

Ved Apollon, nei!

Paflagoneren.

Jo, Guden siger klarligt: du skal vogte mig, —
thi det er mig, som træder her i Lovens Sted.

Folk.

Saa du Herr Love bleven er? Det saae jeg ei.

Polsekræmmeren.

Get i Draklet han med Flid forklarar ei:
hvad nemlig Muur af Jern og Træ betyde skal,
hvori dig Logias har budt at vogte ham.

Folk.

Hvad har da Guden meent med det?

Polsekræmmeren.

Han mener, du
skal slutte ham fra Top til Taa i Blokken fast.

Folk.

Det Spaadomsord vil snart fuldbringes, troer jeg vist.

Paflagoneren (læser).

„Aldrig ham tro! Hør, nidhyge Krager sælt skriger om-
kring dig.

B. 1043. Træmuur; Udtrykket er laant fra det bekjendte Drakelsvar,
Athen fik, da Keres gjorde Indfald i Landet.

B. 1047. Herr Love, en ubekjendt Person fra den Tid.

Nei, elst Høgen, idet du levende mindes, hvorledes
han i Bunder dig bragte de Lakædæmoniske Gjedder!" 1055

Polskræmmeren.

Gif Paflagoneren Mod til sligt, var det vist i en Ruus kun.
Kekrops'søn, ubesindige! anseer du det for en Stordaad?

„Qvinden bær vel en Byrde, naar Manden den lægger paa
hende.“

Men ei kæmpe hun kan; thi Kampen bliver kun Krampe. 1060

Paflagoneren.

Men betænk dog Draklet, som taler om Pylos for Pylos;
Her staaer: „Pylos for Pylos“ — —

Folk.

Men hvad betyder „for Pylos?“

Polskræmmeren.

Net som Pylos, siger han, ta'r han hvert Vandkar i Badet.

Folk.

Saa skal jeg ikke blive tvættet da idag.

B. 1056. De lakædæmoniske Gjedder, Fangerne fra Sjakteria.

B. 1059. Et Vers af det gamle episke Digt „den lille Iliade.“ I Nias' og Odysseus' Strid om Achils Vaaben blev det besluttet at sende Speidere til Troia for at høre Hienens Mening om Vegges Tap-
perhed. Speiderne hørte to Piger at trættes derom. Den ene frem-
hævede, at Nias havde haaret Achils Lig bort fra Valpladsen; den
Anden svarede med ovenstaaende Vers.

B. 1062. „Pylos for Pylos.“ Begyndelsesordene af et Drakelsvar om
hin berømte Kamp. Det begyndte med at sige, at der var 3 Byer
af Navnet Pylos.

B. 1063. Ligesom han tog Laurbærfrandsen fra Demosthenes, tager han
Badekarret fra Dig. Et Badekar hedder paa Græsk Pyelos, s. ovf. B. 55.

Pølseframmeren.

Nei, han har listet fra os hvert et Badefar. 1065
Men end der er om hele Søkrigsvæsenet her
et Spaadomsord, som du maa agte noie paa.

Folk.

Jeg agter noie paa. Læs nu, hvorledes jeg
skal først til alt mit Skibsmandskab faae Sold betalt.

Pølseframmeren (læser.)

„Bogt Dig, Hæns' Son, at ei Hunderæven Dig nærer, 1070
lumst af Sind og snarfodet, snedig og øvet i Rænker!“
Beed Du hvad dette betegner?

Folk.

Filostratos Hunderæv kaldes.

Pølseframmeren.

O nei! Nei, denne Karl forlanger stedse jo
Napfeilere, for ved dem at presse Penge ud:
at negte ham disse Skibe byder Logias. 1075

Folk.

Hvordan kan dog en Seiler kaldes Hunderæv?

B. 1070. „Hunderæv“ kaldte man en Slags Hunde, der ansaaes for
meget listige.

B. 1072. Filostratos var en berøgtet Ruffer.

B. 1074. Naar Staten manglede Penge, udsendtes der Skibe for at
inddrive Contributioner.

B. 1076. Pølseframmeren meente Kleen med Hunderæven; men da Folket
misforstaaer ham, snakker han det efter Munden, og Digteren griber
Leiligheden til at give en Snært til Søfolkernes Mangel paa Dis-
ciplin.

Polskræmmeren.

Fordi en Seiler rap er, Hunden ogsaa rap.

Folk.

Hvorfor soies der endnu til Hunden Ræv?

Polskræmmeren.

Med Ræve sammenlignes vore Dragsfolk,
fordi de rapse Druer, hvor de finde dem. 1080

Folk.

Ja saa!

Men Sold til disse Ræve, Du, hvor ta'er vi den?

Polskræmmeren.

Den skaffer jeg, og det endog til trende Dogn. —
Hør dog først det Orakel, i hvilket Sonnen af Leto
byder dig, Krumstrup at undgaae, for ei af den at bedrages. 1085

Folk.

Hvad for en Krumstrup?

Polskræmmeren.

Th jo, saaledes betegner han rigtig
Dennes frumme Haand, naar han gjentager: „Læg i min
Krumhaand!”

Paflagoneren.

Nei, han tyder den Sag ei rigtig; nei, Foeboes har rigtig
just ved Krumstrups Navn Diopethes' Krumhaand betegnet.

B. 1089. Diopethes, en biget og fanatisk Mand, der blandt Andet er
bekjendt som den der anklagede Philosophen Anaxagoras for Atheisme,
havde en stiv og frum Haand.

Dog jeg eier endnu om Dig et Varsel bevinget, 1090
hvordan en Dn Du bliver, og hersker over al Jorden.

Polskeframmeren.

Ogsaa jeg: Over Jorden til Rødhavs Kyst skal du herske,
og i Efbatana domme, og gnaske sødt frydrede Rager.

Paflagoneren.

Men jeg et Drømmesyn havde, jeg saae livagtig Gudinden
over Folket at gyde af Fyldhornet Rigdom og Sundhed. 1095

Polskeframmeren.

Ja ved Zeus' ogsaa jeg: jeg saae livagtig Gudinden
ned fra Borgen at vandre; paa Hjelmen sad hendes Ugle;
da god udaf den bugede Krukke hun over dit Hoved
dustrig Ambrosia, men over hans der Hvideløgslage.

Folk.

Heisa! Hurra! 1100
Nei Ingen er der dog saa viis som Glanis' er.
See nu betroer jeg mig til dig, som her jeg er,
at lede Gubben, og oplære ham igjen paa ny.

Paflagoneren.

Men ei endnu, jeg beder dig, nei, bliv, indtil
jeg Byg vil kunne skaffe dig og dagligt Brød! 1105

B. 1093. Efbatana, Mediens fortryllende Hovedstad.

B. 1103. Dette Vers er laant fra Esopkes.

B. 1105. At uddele Korn til Folket brugtes allerede i Athen som et
Middel til at skaffe sig Popularitet.

Folk.

Jeg lider ei, at høre om det Byg: jeg er
saa tidt jo bleven narret af dig og Ihufanes.

Pastageneren.

Jeg bringer Melet fit og færdig dig i Huus.

Polskræmmeren.

Og jeg dig varme Væsker, vel tillavede,
og friskstegt Suul: du strag kan sætte dig til Bords! 1110

Folk.

Saa gjører, hvad I har i Sinde da, nu strag!
og den af Eder, som gjør Alting bedst for mig,
til ham jeg overgiver Toilerne paa Pnyx.

Pastageneren.

Saa vil jeg først nu løbe hjem!

Polskræmmeren.

Nei, jeg vil først!

Chor.

O Folk, hvilken herlig Magt 1115
er lagt i din stærke Haand!
Dig frygter hver Jordens Son
som mandhaftig Hersker.
Men let du forføres dog,
ved Smiger du fryder dig, 1120
og snart du bedaares kan.

B. 1107. Ihufanes eller Theofanes var Skriver ved det Kollegium,
hvorfra saadanne Kornuddelinger maatte udgaae.

Naar En snaffer dig Dret fuldt,
 saa gaber du paa ham stibt,
 men Biddet er borte.

Folk.

J har i Planeten ei 1125
 Bid skabt, naar J troer, at jeg
 er fra min Forstand; nei, jeg
 spiller Tossse med Forsæt.
 Det morer mig justement
 at strige hver Dag paa Mad, 1130
 og gjerne jeg føde vil
 een Herre, som plyndrer mig;
 men har han saa proppet sig,
 jeg pryglér ham dygtig.

Chor.

Det gjorde du meget vel, 1135
 naar al denne Fiinhed laae,
 isandhed i al din Færd,
 som selv du forsikkrer,
 og naar du saa fodrer dem
 med Flid som Slagtofferdyr 1140
 paa Pnyx, og du siden, hvis
 der mangler dig Suul maasfee,
 udtager den fedeste
 og slagter til Maaltid.

Folk.

Betragter kun mig, hvor flogt 1145
 jeg veed at besnære dem,

som troe, de ere siffige,

og at de mig narre.

Jeg har dem i Die skarpt,

men lader som ei jeg seer, 1150

de stjæle; men derpaa jeg

dem tvinger at opspye Alt,

hvad mig de har stjaalet fra,

ved Stemmekruffens Piller.

Paflagoneren og Polsekræmmeren (komme med Madkurve.)

Paflagoneren.

Gaa du nu hjem og læg dig!

Polsekræmmeren.

Gaa du selv, dit Skarn! 1155

Paflagoneren.

O Folf! her har jeg siddet ganske færdig nu

alt længe, for at gjøre dig tilgode ret.

Polsekræmmeren.

Dg jeg ti Gange, ja tolv Gange længer dog,

ja tusind Gang og mange mange mange fleer.

Folf.

Dg jeg har ventet hundredtusind Gang meer,

1160

I æfle Kram, ja mange mange mange fleer.

Polsekræmmeren.

Veed du, hvad du skal gjøre nu?

Folk.

Ja, sig mig det!

Pølsekræmmeren.

Lad Skranken aabne sig for mig og denne der,
Til Væddeløb om dig at gjøre vel!

Folk.

O ja!

Paa Pladsen!

Pasllagoneren.

Her!

Folk.

Nu løb!

Pølsekræmmeren.

Du kommer ei foran!

1165

Folk.

Ja mine Veilere vil idag mig gjøre høist
Lyksalig, eller og ved Zeus mig knuse reent.

Pasllagoneren.

Seer du? jeg bringer først herud til dig en Stol.

Pølsekræmmeren.

Men ei et Bord: det bringer jeg dig allerførst.

Pasllagoneren.

See her jeg bringer dette lille Bygbrød dig,
det lavet er af Offermeel fra Pylos bragt.

1170

B. 1163. Skranken, bagved hvilken Hestene stode for Væddeløbet begyndte.

Polskræmmeren.

Dg jeg dig disse Skorper, som Athene selv
Med egen Fiilsbeens-Haand udhulet har til dig.

Folk.

Høiværdige, hvor maa den Fing' være stor du har!

Paflagoneren.

Dg jeg en Ertemos saa deilig guul og god: 1175
den laved selve Pallas Byloskæmperken.

Polskræmmeren.

O Folk! Gudinden aabenbart beskjærmer dig,
og holder over dig et Fæd med Suppe fuldt.

Folk.

Ja mener du, at denne By vel kunde bestaae,
naar hun ei aabenlyst holdt over os sit Fæd? 1180

Paflagoneren.

See! disse Spegesild dig gav Hærskæmperken.

B. 1172 ff. Istedetfor Spiseskeer brugte de gamle Athenæere hule, stærkt
bagte Brød. De Brød eller Skorper af denne Slags, som Pols-
kræmmeren bringer, ere overordentlig store; men det var, efter hans
Sigende, heller ingen almindelig Bagerdreng, der havde udhulet dem
med sin Fing', men Athene selv, Fidias' 39 Fod høie Statue af
Guld og Elfenbeen, der stod i Parthenon.

B. 1176. For at overbyde sin Medbeiler lader Kleon sin Ertemos være
lavet af et endnu mere kolossalt Athenebillede, Fidias' store Malm-
statue, Promachos eller Forkæmperken paa Berget i Athen. Kleon,
der altid taler om sit Bylos, omdøber hende til „Byloskæmperken.“

B. 1178. Dette minder om et Vers af Solon, hvori han havde sagt,
at Gudinden holdt sin Haand over Folket; men Aristofanes' Folk
bryder sig kun om Mad.

B. 1181 f. „Hærskæmperken, Tordnerdatteren, Athene.

Polskræmmeren.

Og Tordnerdatteren dette Kjød, i Suppe kogt,
og Kallunsmad og Kraas og udaf Bugen et Snit.

Folk.

Ja det var ret: hun mindedes sit Fæstgevandt.

Paflagoneren.

Hjelmrystende hun bød dig denne Roe her 1185
at spise, at med Kraft vi kunde Skibe roe.

Polskræmmeren.

Tag ogsaa dette her fra mig!

Folk.

Hvad skal jeg med

De Ribbeen vel?

Polskræmmeren.

Med Hensigt har Gudinden sendt
til dine Orlogsskibe disse Ribber dig,
thi Flaaden ligger hende paa Hjertet, det er klart. 1190
Tag her og drif nu denne Blanding Tre til To!

Folk (drifker.)

O Zeus, hvor sød! — tre Dele taaler den ret vel.

B. 1184. Paa den store Panathenæerfest, hvert 4de Aar, bragte Athenærne Gudinden en kostbar vævet Raabe, Peplos.

B. 1191. Tre dele Vand og to Dele Viin, en temmelig stærk Blanding; til daglig Brug blandede man ofte Vinen med det tredobbelte eller fiirdobbelte Maal Vand, men Mange yndede Drifken stærkere, og det gjør Herr Folk ogsaa.

Pølsekræmmeren.

Ja vist! Tritogeneia har den tredeelt selv.

Paflagoneren.

Tag nu et Stykke Smørdeiskage her af mig!

Pølsekræmmeren.

Nei tag af mig den hele store Kage her!

1195

Paflagoneren (til Pølsekræmmeren.)

Men Hare har du ei at byde: det har jeg!

Pølsekræmmeren (affødes).

O vee, o vee! hvor skal jeg faae en Hare fra?

O Sjæl, opfind dog nu en rigtig Snyderstreg!

Paflagoneren (viser Haren frem.)

Seer du, din Udsjærg!

Pølsekræmmeren.

Det er mig lige fjært! —

Men seer du der, der kommer de til mig —

Paflagoneren.

Hvem da?

1200

Pølsekræmmeren.

Gesandter er det, med Pungen fuld af Guld og Sølv.

Paflagoneren.

Hvor? hvor?

Pølsefræmmeren.

Hvad rager det dig? Lad du de Fremmede gaae!

(Snapper Haren.)

O lille Folf! seer du, den Hare bringer jeg!

Pasllagoneren.

Åf vee! min Eiendom du rapslet har, du Thy!

Pølsefræmmeren.

Ja ligesom Spartanerne ved Pylos du.

1205

Folf.

Ha, ha! hvor faldt du dog paa denne Thyvestreg?

Pølsefræmmeren.

Indfaldet var Gudindens, Rapsjeriet mit.

Pasllagoneren.

Men jeg har selv den sludt, og jeg har selv den stegt.

Folf.

Pak dig! Den som beverter mig, kun den faaer Tak.

Pasllagoneren.

O vee mig! ja i Frækthed han mig overgaaer!

1210

Pølsefræmmeren.

Hvorfor afgjør du ei nu strax det Spørgemaal: Hvo af os er bedst mod dig og mod din Bug, o Folf?

Folf.

Slig, hvad Beviis jeg føre skal, at Publikum kan finde, at jeg dommer Eder viselig?

Folkefræmmeren.

Det skal jeg sige dig: Gaa hen og list dig til og tag 1215
min Madkurv taus, og undersøg, hvad der er i,
og Paslagonens, da skal du sikkert domme ret.

Folk.

Lad see! hvad er deri?

Folkefræmmeren.

Du seer ei, den er tom,
Farlille? — jo! — jeg har jo alting bragt til dig.

Folk.

Ja det er sandt, den Madkurv folkevenlig er! 1220

Folkefræmmeren.

Men gaa nu ogsaa hen til Paslagonens Kurv! —
Naa, seer du?

Folk.

Ah! ei, ei! heelt fuld af lækre Ting!
Sik' et Uhyre af Rage han har gjemt for sig!
Til mig han gav kun denne lille bitte Bid.

Folkefræmmeren.

Saaledes har han ogsaa for behandlet dig; 1225
han stedse gav kun Lidet dig af hvad han fik,
men dækked for sig selv de største Stykker op.

Folk (til Paslagonen).

Saa har din Kjeldring snydt mig og bestjaalet mig?
mens jeg med Krands og med Gaver lønnet dig.

Pølseframmeren.

Men det var stedse kun til Statens Gavn jeg stjal. 1230

Folk.

Strax ned med Krandsen, du! at jeg kan sætte den
paa denne Mand!

Pølseframmeren.

Ned med den strax, du Tyverad!

Paslagoneren.

Nei aldrig, du! Jeg har et Pythiff Varselsord,
som nævner Den alene, jeg skal styrtes af.

Pølseframmeren.

Ja mit Navn nævner det, og ganske tydeligt. 1235

Paslagoneren.

Jeg vil dog prøve paa ved sikker Kjendetegn,
om Gudeordet rigtig passer sig paa dig,
og derfor vil jeg først nu spørge dig om Gæt:
Hør: hvilken Lærers Skole har du søgt som Dreng?

Pølseframmeren.

I Slagterjet ved Snudedrag jeg dannet blev. 1240

Paslagoneren.

Hvad siger du? (affides) Hvor gribe Gudens Ord min Sjæl!
Nu vel!
Hvad Kunstgreb lærte du hos Brydemesteren?

førelse pleiede, naar hans Embedstid var udløbet, at hædres med
en Krands.

Pølseframmeren.

Alt stjæle, sværge falsk, see frækt i Diet Hver.

Paflagoneren.

„O Joeb' Apollon, Lykier, hvad vil du mig?“ 1245

Og hvilket Haandværk drev du da som voksen Mand?

Pølseframmeren.

Jeg solgte Pølser, og drev Utugt af og til.

Paflagoneren.

Jeg ulyksalige! — ak! jeg er tilintetgjort!

Et Halmstraa kun er Haabet som jeg bygger paa!

Siig mig saameget blot: om du paa Torvet drev 1250

Din Pølsehandel eller og ved Portene.

Pølseframmeren.

Bed Portene, hvor allslags Saltmad er tilfals.

Paflagoneren.

Bee mig! saa er da Gudens Varselsord fuldbragt! —

(til Maatimesteren.)

Saa ruller mig nu ind mig ulyksalige!

(tager Krandsen af sig.)

O Krands! lev evig vel! — kun nodig stilles jeg 1255

fra Dig! — nu vil en Anden snart besidde dig,

en større Thy ei, men meer lykkelig maafsee!

B. 1245. Citat af Euripides. Lykier et Tilnavn til Apollon.

B. 1251. Pølsehandlerne ved Portene synes at have været endnu mindre ansete, end de paa Torvet.

B. 1254. Parodie af et Vers af Euripides' Tragedie Bellerofontes:

„Saa bærer mig nu ind mig ulyksalige!“

B. 1256 f. Parodie af Euripides' Alkestis, der, idet hun gaaer i Døden,

Polskræmmeren.

(Hænger Krandsen paa en Støtte).

Helleners=Zeus, ja dig tilkommer denne Krands!

Chorfører.

Hil dig, o Seiershelt, og glem ei nogentid,
 at du ved mig blev Mand! — Jeg beder kun om Lidt: 1260
 o lad mig blive, hvad Fanos var, din Skriverskarl!

Folk (til Polskræmmeren.)

Men siig mig nu dit Navn, du!

Polskræmmeren.

Agorakritos;

jeg har jo levet af Riv og Strid paa Torvet her.

Folk.

Til Agorakritos jeg nu betroer mig da,
 og overgiver denne Paaflagon til ham. 1265

Polskræmmeren.

Og jeg, o Folk, ja jeg skal trolig pleie dig,
 og du skal tilstaae, at du ingen Mand har seet,
 som meente bedre det med med Gabenærs By.

(begge gaar.)

Chor.

„Hvad sjønnere kan man til Indgang
 eller til Udgang besynge, 1270

figer Farvel til sin Egteskæg: „Nu vil en Anden snart besidde dig,
 Meer ærbar ei, men mere lykkelig maaafte.“ (B. 182 f.)

B. 1261. Fanos var Kleons Privatskretair.

B. 1268. Gabenær (af gabe) for Athenær.

B. 1269—71. Begyndelsen til en Sang af Pindar, som her anvendes
 paa Ridderne.

end de rasfhenslyvende Hestes Betvinger?"

Mod Lysistratos ei Spot!

heller ei mod Thumantis Hjemløs, for ham
at frænke atter med Forsæt!

thi stedse han hungerer jo, kjære Apollon, 1275

og med brændende Taarer

favnende dit Røgger i hellige Pytho

han beder om Frelse fra Mangel og Nød.

Chorfører.

Slette Menneſker at tugte, det fortjener ikke Had,

nei, det gjør hver Uddling Gre, naar man eſtertænker ret. 1280

Hvis den Mand, ſom ret fortjener Ondt at høre af Enhver,
ſelv var velbeſkjendt, jeg ſkulde aldrig nævne her en Ven.

Hædersmanden Arignotos er jo kjendt af Hver og En,

ſom kun kjender Hvidt fra Sort og Folkeſangens høie

Dvad.

Men han har en Broder, ſom i Sind dog ei hans Slægt=

ning er — 1285

ham, Arifrades, den Kjeldring, ſom han netop være vil;

B. 1272 f. Lysistratos og Thumantis ſpottedes oftere af Ariſtofa= nes og andre ſamtidige Digtere for deres Galligdom og Uſelſhed. De havde naturligviis ſelv ſat deres Formue overſtyr ved uordentligt Levnet. Den Sidſtnevnte ſynes at have ſpurgt Drakket i Delfi om, hvordan han ſkulde blive formuende igjen; men det hjalp Intet. Ariſtofaanes mener derfor, at han ikke har omfavnet Gudens Råd, ſom Bønſøgende ellers pleiede, men hans Røgger, der kun var fuld af dræbende Pile.

B. 1283. Arignotos var en velbeſkjendt og yndet Muſiker i Athen. Digteren gjør Undſkyldning, fordi han nævner en Mand, ſom han kun ønſkede at omtale med Agtelſe; men han kan ikke betegne den foragtelige Arifrades uden ſom hans Broder.

og han er ei blot en Skurk — det havde jeg ei nævnt engang —

heller ikke Erkesturk; nei, videre han bragte det:

han sin egen Tunge smitter skandsjelskræft i Bellhysts-Pol,
 sliffer op i Horehuse Geilhedes væmmelige Flaad, 1290

og besudler Skjægget, mens han søler det i Skjægestjød,
 digter Polymnester-Biser, omgaaes med Dionichos.

Hvo der ei faaer bitter Affky for en saadan æfel Mand,
 han skal aldrig drikke med os af den samme Drifkesaal!

Chor.

„Jeg tidt har i natlige Timer

dybt i Betragtning hensjunken 1295

grublet over,“ hvoraf det kommer, at saa rædsomt
 spise kan Kleonymos;

ja man siger jo, at, naar han

faaer en Bid ved Rigmands Bord, 1300

viger han aldrig fra Brødkurven bort,

om end alle tilsammen ham bede:

Gaa nu, Ven, ved dine Knæe jeg beder,

gaa nu, og æd dog ei Bordet med!

Chorfører.

Drlogsslibene kom sammen for at holde Raad engang. 1305

En af dem, som var den ældste, skal da have talet saa:

„Har I ei, o Piger, hørt, hvad i vor By der foregaaer?

En, man siger, fordrer hundred af os mod Karthago sendt’,

B. 1292. Polymnester havde forfattet liberlige Biser.

B. 1295—97. Ogsaa denne Begyndelse er uden Tvivl laant fra en anden Digter.

B. 1298. Kleonymos s. ovfr. 962.

han, den lumpne Borgermand, den sure Sild Hyperbolos." 1310
 Alle syntes, det var rædsomt, det var reent utaaaleligt,
 og nu sagde blandt dem En, som aldrig havde kjendt til Mænd:
 Gud bevar' os! aldrig skal han mig befale — nei saa vil
 sondergnavet jeg af Orme raadne hen og ælde her —
 heller ikke Orlogine Orlogsdatter, nei ved Gud,
 saasandt som jeg af Granetræ og Egeplanker tomret er. 1315
 Men er dette Folkets Villie, raader jeg, vi seile til
 Theseus' eller Eumeniders Tempel for at bede der.
 Aldrig skal han som vor Fører spotte grinende vor By;
 Nei lad ham til Boffer seile selv alene om han vil,
 og til Fartoi bruge Trug, hvori han bar sit Lampe-Kram! 1320

Agorakritos (kommer).

Hellig Tausshed! og vogter jer Mund! afhold Jer fra
 Vidnesforhører!
 og luffer nu strag hvert Domhuus, som stedse har været
 til Lyft for vor By her!
 Og over det nyfremblomstrende Held høit tone de Skuen-
 des Lovsang!

B. 1309. Hyperbolos s. ovfr. B. 744.

B. 1314. Orlogine Orlogsdatter, Navnet paa et Orlogsskib.
 Graernes Skibe havde altid Qvindenavne. Skulde de benævnes
 fuldstændig, tilføiedes Skibsbygmesterens Navn, s. Gr. „Nausante
 Nausons Bærk.“ For at bevare Ordspillet maatte Oversættelsen i
 Stedet for „Bærk“ sætte „Datter.“

B. 1317. Theseus' og Eumenidernes Tempel vare Asyl for mis-
 handlede Slaver og undslupne Forbrydere.

B. 1321. Med saadanne Ord pleiede man at opfordre til Andagt ved
 Gudernes Fester. Men medens det der hed, at man skulde afholde
 sig fra ildevarsellende Ord, byder han her Folket (Tilskuerne) at
 holde Tankerne borte fra de idelige Processer, der ellers besjæftigede
 dem. Athens Folk er blevet som i gamle Dage; men Processerne
 ere den senere Tids Uvæsen.

Chor.

O Lyseglands du for vort hellige Athen, du Dernes frelsende Hjælper, hvad lykkeligt Budskab bringer du vel, som vil fylde Byen med Virak? 1325

Agorakritos.

Nu har jeg Herr Folf kogt ung igjen, og gjort ham fra hæslig til deilig.

Chor.

Hvor er han da nu, o du som opfinder de underfuldeste Runster?

Agorakritos.

Han boer i fiolbefrandset Athen, hans oldærværdige Hjemstavn.

Chor.

Hvor kan jeg ham see? hvordan er han smykket? hvorledes seer han vel ud nu?

Agorakritos.

Saadan som engang da han spiste sin Mad med Miltiades og Aristides. 1330

I snart skal ham see: alt knirke jo Forhallens Døre, som aabne sig for ham.

(Akropolis sees.)

B. 1324. Derne, de Forbundne, som Kleon havde udsuget.

B. 1326. kogt ung igjen, som Medea gjorde ved Sasons Fader Uson.

B. 1331. Forhallen, Propylæerne til Akropolis; thi nu boer Herr Folf paa Borgen, Stadens Allerhelligste, den æltste Deel af Byen.

Nu jubler i Sky for det glandsomstraalede, oldærværdige
 Athenen,
 Det høit beundrede, sanglovpriste, hvor Folket det herlige
 throner!

Chor.

O yppigglyndsende Stad, siølbefrandske, livsalige Athenen,
 o lad os ham see, ham dette vort Lands og Høllenerø
 Enevoldøherre. 1335
 (Herr Folk kommer.)

Agorakritos.

Der er han at see med Gifader i Haaret og iført gammel-
 dags Fesdragt;
 af Stemmevugler han lugter ei meer, men af Fred, om-
 duftet af Balsom.

Chor.

Hil dig, du Konge af Høllas, o hil dig! vi alle høit
 fryder os med dig!
 thi nu du ifandhed dig viser vor By og Seiren ved Ma-
 rathon værdig!

Folk.

Min fjære Mand, kom nærmere, Agorakritos! 1340
 Du har jo har fogt mig om, og tjent mig meget brav.

B. 1334. Med de samme Ord havde Pindar berømmet Athen i en
 Dithyrambe.

B. 1336. I ældre Dage havde Athenæerne baaret Guldnaale i Haaret,
 der kaldtes Græshopper eller Gifader, formodentlig fordi Naalens
 Hoveder havde en saadan Form.

Agorakritos.

Men vidste du, din Stakkel, hvordan før du var,
og hvad du gjorde, vilde du forgude mig.

Folk.

Hvad gjorde jeg da før? og hvordan var jeg da?

Agorakritos.

Før det første, naar En i Folkemødet talte saa: 1345

„Herr Folk, jeg er din Hjertensven, jeg elsker dig,
jeg ene sørger for dig, raader til dit Vel;“
naar En begyndte sit Foredrag med disse Ord,
du baskede med Vingen, slog med Naffen.

Folk.

Jeg?

Agorakritos.

Derpaa han tog ved Næsen dig og gif sin Bei. 1350

Folk.

Hvad siger du?

Det gjorde man ved mig? og jeg ei mærked det?

Agorakritos.

Nei, dine Dren spændte du ved Zeus ret som
en Goltstjerm op, og slog dem atter sammen igjen.

Folk.

Saa gammel og saa sindsvag var jeg bleven da? 1355

B. 1353. Du luffede dine Dren op, naar man smigrede dig, men
luffede dem i, naar den modsatte Tale lød.

Agorakritos.

Ja vist ved Zeus! Naar tvende Talere havde talt,
og den Ene raadet, Orlogskibe at bygge, men
den Anden, helst at bruge Alt til Dommerløn,
gik denne stedse af med Seiren over hin. —
Men hvorfor hænger du med Hov'det? er du forsagt? 1360

Folk.

Jeg flammer mig ved mine forrige dumme Feil.

Agorakritos.

Men du var selv ei Skyld deri, — tænk aldrig det!
men de, som saadan narred dig. Siig mig engang:
Hvis en krybende Fiskal der er, som siger saa:
„J, Dommere, vil ikke faae det tørre Brød, 1365
hvis ei J domme skyldig den Indstævnte her;“
hvad vil du gjøre, siig mig, ved en sliq Fiskal?

Folk.

Saa løfter jeg ham høit og kaster dybt ham ned
i Svælget, og hænger om hans Hals Hyperbolos.

Agorakritos.

Det var engang dog rigtigt og fornuftigt talt. — 1370
Men hvordan vil du ellers nu regjere? tal!

B. 1366. d. e. hvis J ikke ved Domfældelser og Constatationer skaffe
Penge i Statskassen.

B. 1369. Svælget, d. e. Rækkerfulen, s. ovf. Anm. til B. 777. Ved
at hængc Hyperbolos, der sandsynligviis har været meget svær, om
Halsen paa den Dømte ligesom en Steen, opnaaer han ogsaa at
blive af med denne usle Karl.

Folk.

For det første giver jeg hver Flaadens Rorkarl, strag
saasnart i Vand de komme, deres fulde Lon.

Agorakritos.

Saa gjør du mangt et omjat Rumpestykke glad.

Folk.

Dernæst skal Ingen, som paa Borger-Listen staaer, 1375
for Gunst og Gave skrives ind paa andet Sted,
men han skal blive staaende hvor først han var.

Agorakritos (affides).

Nu taber nok Kleonymos sit Skjold igjen.

Folk.

Og ingen Skjæglos skal paa Torvet tale meer.

Agorakritos.

Men hvor skal Straton tale da og Kleisthenes? 1380

Folk.

De unge Tyre mener jeg, som samle sig
i Vellugtsboderne og sladdre væk saadan:

B. 1375. Da alle Borgere vare værnepligtige, er Borgerlisten eens-
bevidende med Soldaterrullen. Alle bleve naturligvis ikke udfærvne
paa een Gang. Kunde det derfor lykkes Nogen at faae sit Navn
flyttet hen imellem de Numere, der ikke skulde tages med, slap han
derved for Udskrivning.

B. 1378. Den feige Kleonymos, Skjoldtaberen, som man kaldte ham,
er nærvet at tabe sit Skjold af Angst, da han ikke oftere kan und-
drage sig Udskrivningen paa den omtalte Maade.

B. 1380. Straton og Kleisthenes, to meget unge Talere af hvilke
den Sidste oftere omtales i Aristofanes' senere Stykker, som vellystig,
og som lakonisk og oligarkisk findet.

B. 1382. I Parfumerierne og Barbeersluerne kom de unge Herrer sam-
men ligesom nu i Kaffehuene.

„Ja, Fæar har er aandrig, har studeert tilgavn; han er ordflydende, han er skarpsluttende, og syndsprogsmedende og klar og slaaende, og herligt tæmmende de Pobellarmende.“ 1385

Agorakritos.

Og du jo næseknepsende de Gladdrende.

Folk.

Bed Zeus nei jeg vil tvinge hele Flokken til at gaae paa Jagt og holde sig fra Lovgiveri.

Agorakritos.

Tag da paa dette Vilkaar denne Feltstol her og denne smukke Dreng, som bærer den for dig; og har du Lyst, saa gjør ham selv til Feltstol kun! 1390

Folk (sætter sig).

Jeg lykkelige! saa sidder jeg igjen som før!

Agorakritos.

Det skal du sige, naar Fredens Moer for treti Aar jeg overgiver dig! — Herfrem, O Fredsmoer, strag! 1395

Folk.

Høiherlige Zeus! hvor skjonne! — O for Guders Skyld maa jeg da leve med de Smaa i treti Aar? — Men hvor har du dem faaet?

B. 1383. Fæar var en af de anseteste Talere i Athen.

B. 1397. I Aar 445 blev der sluttet Vaabensstilstand eller Fred paa 30 Aar imellem Athen og Sparta, men allerede efter 14 Aars Forløb blev den brudt, og den peloponnesiske Krig begyndte at rase.

Agorakritos.

Jo, hin Paslagon
 dem havde skjult derinde, saa du ei dem fik.
 Men nu jeg overgiver dem til dig, at du 1390
 kan reise med dem paa Landet.

Folk.

Men den Paslagon,
 som sligt har gjort, hvorledes vil du rugte ham?

Agorakritos.

Det skeer kun derved, at han min Haandtering faaer.
 Ved Porten skal han ene sælge Pølser nu,
 som selv han maffer sammen af Hunde- og Velsels-Rjød; 1395
 og drucken skal han skjendes med Gadetoiterne,
 og drikke Skyllevand fra Badehusene.

Folk.

Du snildt har fundet paa den Tugt, han har fortjent:
 at stimes omkring med Skjoger og med Badstuemænd.
 Til Tak indbyder jeg til Prytaneion dig 1400
 og til det Sæde, hvor hint Uffum hidtil sad. —
 Tag denne grønne Fesidrægt her, og følg mig saa!
 Han der (peger paa Paslagoneren) skal bringes bort til sin
 Haandtering strag
 til Skue for hver Fremmed, som han drillet har.

B. 1391. Saalænge Krigen stod paa, maatte Folket holde sig i Byen,
 s. B. 797.

Freden,

Komedie af Aristofanes.

Overfæt

af

N. B. Dorph.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samfundet til den danske Litteraturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1858.

1869

Journal of William

W. S. Taylor

Albany

Printed by the Albany Journal

1869

1869

Forerindring.

Komedien „Freden“ slutter sig, meer end nogen anden, til Gangen af den Peloponnesiske Krigs Begivenheder, og den udtaler aldeles Athens og dens Allieredes Stemning paa Opførelsens Tid. Begge Partier, Athenære og Lakædæmoniere, vare udmattede ved denne taaarige Krig, og ønskede Fred, som ogsaa blev sluttet i April 421 og kaldtes Nikias' Fred. Under Underhandlingerne til denne blev nærværende Komedie digtet, og opført i Marts samme Aar.

Dette Stykke falder i to Dele, af hvilke enhver har sin egen Parabase, og enhver omfatter sin Ideefreds. I første Deel gjør Trygæos (Viingaardsmanden, Jordbrugeren), med hvis Navn Nikias' Parti betegnes, en Himmelreise paa en dertil afrettet Torbist, i den Hensigt at tiltale Zeus formedelt Hellenernes Lidelser. Trygæos finder Himmelborgen forladt af Guderne, og indrømmet til Krigens Dæmon. Kun Hermes er bleven tilbage som Huusfoged. Af denne erfarer Trygæos, at Krigens Dæmon har styrket Eirene, Fredsgudinden (hvem man maa tænke sig som en kolossal Figur), ned i et dybt Hul og kastet Stene ovenpaa hende. Strax efter kommer denne Dæmon selv med en Morter, hvori han

vil sønderknuise Sicilien, Attika o. a. St. Men heldigviis er Morterstøderen bleven borte for ham, og Tjeneren, som han i den Anledning sender til Athen og Sparta, melder ham tilbage, at ogsaa paa begge disse Steder ere Morterstøderne (Kleon og Brasidas) gaaet tabte. Denne Mellemtid, indtil Krigsguden skaffer sig en ny Støder, benytter Trygæos, ved Hjælp af de attiske Landsfolk og Forbundsstaterne, af hvilke Choret bestaaer, til at drage Fredsgubinden op af Hulen. Med hende kommer Dpora (Frugt gudinden) og Theoria (Festgubinden). Den Første skal Trygæos selv føre hjem som Brud, og overgive den Anden til Raadet, medens Eirene nu atter opholder sig i Gudeborgen. Dermed slutter den egentlige Handling.

En mislykket Bellerofonstragedie, hvori Bellerofon, den bekendte græske Heros, forestilles at bestige Pegajos, for at hæve sig til Guderne, men styrter af, falder ned paa Jorden og bliver halt, indgiver Digteren det pudseerlige Indfald at forvandle Sørgepillets Pegajos til en Torbist, paa hvilken han lader den ærlige Viingaardsmand ride til Himmels, for igjen at finde den forlængst forsvundne Fredsgubinde. Torbistens smudsige Natur giver Anledning til alle de Snurrigheder, hvormed Komikerne sædvanligen pleiede at krydre deres Stykker. Men fra denne Mødningens platte Gemeenhed hæver den komiske Digtning sig indtil de idealeste Gestalter. Paa den anden Side blive de nysskabte allegoriske Figurer, Dpora og Theoria, ved deres paafaldende Lighed med athenæiske Hetærer, for Tilskuerne til haandgribelige Personligheder, hvilke i anden Deel af Stykket maae afgive Gjenstanden for den drøieste Tøilesløshed. Ligger der nu endog

i denne komiske Bending ingen tilstræffelig Grund til Undskyldning for de svagere Partier i 2den Deel, saa kan det dog ikke paastaaes, at Stykkets Traad nogensteds er afbrudt, da hele 2den Akt nødvendigen følger af 1ste Akts Slutning. Men at Digteren lader Hovedfiguren, Cirene selv, opholde sig i Baggrunden eller snarere i Gudepaladset, og ikke drager hende ind i det lavere Væsen paa Trygæos' Landgaard, forraader en fin Takt. Fredsgudindens heeltigjennem i en høiere Tone holdte Billed skal ikke berøres ved raare Indfald; og Uerbødigheden, saaledes som den i de meliske Partier udtaler sig for hendes Færd, skal blive uforstyrret hos Tilskueren.

Den første Scene forestiller Trygæos' Huis med sin Omgivelse. Stykkets Helt hæver sig paa sin Torbist op i Luften. Men Illusionen af denne Opstigen blev frembragt derved, at Scenen, som omgav ham, sank efterhaanden ned i Jorden eller Gulvet, og Gudepaladset sænkede sig efterhaanden ovenfra ned istedet. Derpaa steg Trygæos af Torbisten og befandt sig foran Zeus' Bolig. Tiden, som medgik dertil, udfyldte Digteren med en Monodie (Bv. 154—172). Trygæos med sine Ledsjagerinder forsvinder i Slutningen af 1ste Deel gennem en Bag- eller Side-Trappe, og efterat Scenen under Parabasen atter er forandret til den forrige, sees han atter paa denne, som om han var kommen ovenfra.

F r e d e n .

Personerne:

Trygæos, Landmand.
Første Slave.
Anden Slave.
To Døttre af Trygæos.
Hermes.
Krig.
Tumult.
Hierokles, Spaamand.
En Segelsmed.
En Baabenfræmmer.
Pamachos' Søn.
Fred.
Dpora, Frugt gudinde.
Theoria, Fests gudinde.
Chor af Landmænd.

Scenen er i Attika.

En Aulsgaard. Paa den ene Side en Svinestie, hvor en Torbist bliver foret. En **Slave** ved et Deitrug, hvori han ælter Skarnfager; en anden **Slave** ved Svinestien, forende Torbisten.

Første Slave (ved Svinestien).

Au hurtig bring en Kage til vor Torbist strax!

Anden Slave (ved Deitruget).

See der! giv det fordømte Væstie denne her!
og gid han aldrig æde nogen sødere!

Første Slave.

Endnu en Kage æltet frist af Hjemmøg!

Anden Slave.

Der er en anden! — Hvor er den første, som Du fik? 5
Har ei han ædt den?

Første Slave.

Jo han har. Han snapped den,
og trilled den med sine Fodder og slugte den heel.
Ælt derfor mange flere tykke Kager strax.

Anden Slave (til Publikum).

I Herrer Møgamlere, hjælper mig for Gunders Skyld,
hvis I vil ikke see mig qualt paa Stedet her! 10

Første Slave.

Naa nu en anden hid af en løsagtig Dreng!
Han ønfter Noget, som er rigtig fint.

Anden Slave.

Vær saa god!

(til Publikum).

For een Ting træer jeg dog, godt Folk, at fjendes fri:
jeg spiser ikke, mens jeg ælter — gjør jeg vel?

Første Slave.

For en Ufærd! ræk mig een endnu — og een endnu! 15
og ælt saa fleer!

Anden Slave.

Nei, ved Apol, det gjør jeg ei.

Nu kan jeg ikke længer holde ud det Dræk,
Nei jeg vil samle alt det Møg og bringe Dig.

Første Slave.

Til Ravnene med det og med dig selv, dit Væst!

Anden Slave (til Publikum).

Hvis Nogen af Jer veed, o hør, saa siig mig dog, 20
hvor man kan købe Næser uden Næsebor,
thi det er dog den allervæmmeligste Dont,
at ælte Føden sammen til den Torbist der.

B. 14. For at forhindre Slaverne fra at spise, medens de æltede
Brød, blev et Træhjul lagt om deres Hals, saa at de ikke kunde
føre Haanden til Munden.

B. 19. I Athen var en Grube, kaldet „Ravnene“ (fordi Ravnene der
forsamlende sig), i hvilken man kastede Forbryderes Lig.

Et Svin, en Hund, naar En har aflagt sit Behov,
 det sluger strax; men dette Dyr med Overmod 25
 sig bryster, og rører ei engang den mindste Bid,
 naar ei jeg Dagen lang har æltet og beredt,
 som til en Qvinde, de Rager, som jeg retter an.

(nærmer sig Svinestien)

Men nu vil jeg dog see, om han har Alt ædt op;
 jeg aabner Døren lidt, at ei han skal mig see. 30

Saa slug da og hold aldrig op at æde, du,
 saalænge til du revner usformærkt, dit Bæst!
 See hvor han strækker sig og æder, det lede Dyr,
 ret som en Tærster, gumlende med Kjæverne;
 saa vrider han og vender Hoved og Kløerne 35

saadan omkring, som naar man seer Nebslagerne,
 der sammensnøe til Skibsbrug tykke Rabeltoug —
 ha hvilken æfel Tingest, slugvorn, stinkende!
 Fra hvilken Guddom er dog dette Plagedyr?
 Jeg synes ei, det hører Afrodite til, 40
 ei heller Chariterne.

Første Slave.

Hvem da?

Anden Slave.

Det Udyr kan

ei komme uden fra den Tordenknuser Zeus.

B. 39. Enhver Guddom havde sit Yndlingsdyr (Jupiter Ornen, Juno
 Paafuglen, Athene Uglen o. s. v.), og Torbisten maatte være en
 af en Gud sendt Straf, ligesom det kalydoniske Bildsvin, som
 Artemis sendte, eller Sodyret, som Poseidon sendte.

Første Slave.

Nu er der En maaskee af Publikum, en ung
 og selvklodt Fyr, som siger: „Hvad bethder det?
 hvad skal den Torbist til?“ Saa sidder der maaskee 45
 en Jonier ved hans Side, og han svarer strax:
 „Jeg skulde troe, at det til Kleon sigter vist,
 da denne Torbist nærer sig jo just med Skarn.“ —
 Men nu maa jeg nok ind og give Dyret Vand.

Anden Slave.

Jeg skal forklare hele denne Sag for Jer, 50
 for disse Drengene der og Ynglinger og Mænd
 og dem, som ere paa den allerførste Plads,
 og dem, som rager over disse Mænd igjen.
 Min Herre nemlig raser paa en ny Maneer,
 ei som I, men paa en anden ganske ny Maneer. 55
 Han stirrer hele Dagen lang mod Himlen op,
 og af det fulde Gab han skjelder ud paa Zeus
 og raaber høit: „O Zeus, hvad er din Hensigt dog?
 Læg Kosten væk, og sei dog ikke Hellas bort!“

Trygæos (indenfor).

O vee, o vee!

60

Anden Slave.

Nu stille tys! det er hans Stemme synes mig.

Trygæos (indenfor).

O Zeus! hvad vil du gjøre dog imod vort Folk?
 Veed du da ei, at du vort Land udmarver grumt?

B. 47. Kleon var død to Aar isorveien. Det maa derfor være en
 Fremmed, som troer, at Digteren endnu bliver ved at forfølge Kleon.

Anden Slave.

Ja det er just det Uheld, som jeg talte om.
 Der hører I en Prøve paa hans Galenskab. 65
 Men hvad han sagde, strax da Galden kom i Kog,
 skal jeg fortælle Jer. Han sagde ved sig selv:
 „D gid jeg kunde komme lige op til Zeus!“
 Saa gjorde han smaa gaanske smækkre Stiger sig,
 og klavrede saa høit paa dem mod Himlen op, 70
 indtil han styrted ned og slog fordærvet sig.
 Men da igaar han soer afsted, Gud veed hvorhen,
 saa bragte han en Ræmpetorbist hjem med sig,
 og tvang mig til som Staldbetjent at passe den,
 og selv han klapped den ret som en Ridehest, 75
 og sagde: „Ho, min Pegasos, du ædle Fugl!
 o tag mig op, og flyv saa lige op til Zeus!“
 Men jeg vil lige ind og see, hvad nu han gjør.
 O vee, o vee! — o Naboer, kommer hid! kom hid! —
 Nei see! min Husbond svæver høit i Luften op 80
 og rider paa sin Torbist ligesom paa en Hest.

Trygæos (ridende paa Torbisten).

Far rolig, far rolig, o Torbist, imag!
 og skynd dig ei saadan i gyselig Fart
 fra Begyndelsen strax i Tro til din Kraft,
 før varm du er bleven, og Senerne først 85
 du har strækket og løst ved Vingernes Sving!
 Send ei Stank mig i Næsen, det beder jeg om!

thi hvis du det gjør, saa blive du dog
langt hellere her i min Gaard i Ro!

Slave.

O Husbond, o Herre, hvor er du forrykt!

90

Trygæos.

Stille! stille!

Slave.

Hvorhen gaaer din Fart dog i Veir og i Bind?

Trygæos.

Før alle Hællenerne flyver jeg op
og vover en Daad heel dristig og ny.

Slave.

Hvi flyver du op? hvi gjør du dig gal?

95

Trygæos.

Bogt vel paa din Tunge! og nu ei et Muf
ondvarsflende Ord! men Jubel og Fryd!
Byd Menneffens Børn at tie qvær,
og Møddingekuler og Slankister strag
at mure og dække med Teglsteen fra ny,
og saa Rumpen at luffe!

100

Slave.

Beg kan ei tie, naar du ikke siger mig,
Hvorhen du agter dig.

Trygæos.

Hvorhen vel uden op

til Zeus i Himlen?

Slave.

Naa! hvad vil du gjøre der?

Trygæos.

Jeg vil ham spørge, hvad han har i Sinde dog
at gjøre ved det samtlige Hellenersfolk. 105

Slave.

Men naar han nu ei svarer?

Trygæos.

Saa klager jeg ham an,
At Hellas han forraade vil til Mederne.

Slave.

Ved Zeus, saalænge som jeg lever, aldrig nei!

Trygæos.

Det kan ei være anderledes. 110

Slave (raaber ind i Huset).

Hør, Piger! Eders Fader forlader Jer i Nød
og drager hemmeligen nu til Himlen op.
O kom, bønfallder Eders Fader, stakkels Børn!

Pigen (paa det slade Tag).

Fader, o Fader, er Rhygtet da grundet,
som nu har gjenskydt her i vor Bolig,
at du med Fuglene nu vil forlade mig,
fare til Ravnene hen udi Veir og Vind?
Mon noget Sandt er deri? siig, Fader, hvis du mig elsker! 115

Trygvaas.

Ja, formodentlig, Børn; men sandt er, for Der Skyld jeg sørger,
 naar I beder om Brød, og „søde Fader“ mig kalde, 120
 mens der ei findes i Huset af Penge det ringeste Stykke.
 Men gaaer alting vel og jeg kommer tilbage, da skal I
 strax faae en mægtig Simle og Knubs som Tilmad desuden.

Pigen.

Hvorledes vil du gjøre denne Reise da?
 Et Skib dig fører jo dog ikke denne Vei. 125

Trygvaas.

En vinget Fole bærer mig; jeg seiler ei.

Pigen.

Hvad tænker du, at du en Torbist sadler op,
 og rider lige op til Guderne, Papa?

Trygvaas.

I Hespos' Fabler staaer at læse, at kun den
 alene af alle Fugle kom til Guderne. 130

Pigen.

Utroligt, Fader, er hvad du fortæller der,
 at dette Stinkedyr er kommet Guder nær.

Trygvaas.

So vist, da den af Had til Ornen vælted ud
 af Reben dennes Æg, for grumt at hevne sig.

B. 130. Alene af alle Fugle, fordi Ornen allerede var der
 iforveien.

B. 134. Da Ornen havde røvet Torbistens Unger, og denne til
 Gjengjæld havde væltet Ornens Æg ud af Reben, tillod Zeus,

Pigen.

Du skulde heller sadlet Vinge-Pegasos, 135
saa traadte du for Guderne meer tragiff frem!

Trygæos.

Du Tosse, saa behøved jeg jo dobbelt Foer;
men al den Føde, som jeg nu forterer selv,
med denne samme føder jeg tillige ham.

Pigen.

Men hvis den falder nu i Havets vaade Dyb, 140
hvordan kan den da redde sig som Vingedyr?

Trygæos.

Sa derfor just jeg har et Nor ved Haanden her;
og denne narosbygte Torbist er mit Skib.

Pigen.

Hvad Havn modtager dig paa denne Flakkesart?

Trygæos.

Hist i Piræus er der jo en Torbisthavn. 145

Pigen.

See dig nu for, at ei du bliver svimmelør,
og falder af, og giver da, naar du er halt,
Euripides et Stof, og bli'er et Sørgespil!

at Ornen maatte lægge Æg i hans Skjød. Men nu omslagrede
Torbisten ham, for at faae sat paa Æggene.

B. 143. Paa Naros byggedes et Slags Skibe, som kaldtes Torbister,
formodentlig formedelst deres Lighed med disse Dyr.

B. 147—48. Euripides bragte Velleroson, Filoktetes, Telefos som
Haltte paa Scenen.

Trygæos.

Det skal jeg nok mig vogte for. Og nu farvel!

(til Publikum)

Men I, for hvem jeg vover dette Bovespil! 150

hør, fiser ei, forretter ei i trende Døgn!

thi lugter Denne noget Sligt i Luften høit,

jaa faster han mig af, gaaer efter Jøden kun.

Nu op, min Pegasos, raft afsted!

Lad Guldbidsselfjædernes raslende Klang 155

nu høit lyde muntert i Øret med Lyft! —

Hvad gjør du? hvad gjør du? hvi dreier du dog

din Snude hen mod hin Møddingepøl?

Nei hæv dig dristig fra Jorden op,

og strækkende ud din rappe Vinge 160

træng lige du ind i Zeus's Borg!

Men vend din Næse fra lugtende Skarn

og hold dig idag fra din daglige Kost!

(seer nedad)

Hvad gjør du, Menneſke, som kaffer der

i Piræus hiſt ved hint Skjøgheuus? 165

Du forvolder min Død. O grav det dog ned,

og kaſt derover en heel Hoben Jord,

og plant en Chpres derovenpaa,

og beſpræng det med Virak! thi falder jeg ned

og brækker min Hals, ſkal Chiernes Fokk 170

give fem Talenter i Bod for mit Liv

for din Rumpes Skyld alene.

B. 170. Chiernes, bekjendte for Ureenlighed. Kafferen maa alſaa være en Chier.

Al hvor jeg skjælver! — nei jeg taler ei for Spøg.
 Hør, du Maskinmester, hør dog, tag mig vel i Agt!
 Omkring min Navle alt rumsterer der en Vind; 175
 og er du ei forsigtig, gjør jeg Torbist=Joer. —
 Men holdt! jeg troer, at jeg er Gunders Bo alt nær,
 og der jeg viner alt jo Fader Zeus's Borg.
 Hvem er Portner her? — Heida! hvi lukker du ei op?

Hermes (kommer).

Hvor kommer fra den Mennefselugt? — Herakles, hjælp! 180
 hvad rædsomt Udbr er dog det?

Trygæos.

En Torbisthest.

Hermes.

Du Ælle, du Dumdriftige, Uforskammede,
 du lede Karl, du Erkelede, Ledeste!
 Hvorledes kom du hid, du Allerledeste?
 Hvad er dit Navn? — har du ei Mund?

Trygæos.

Den Ledeste. 185

Hermes.

Hvad Landsmand er du? siig mig det!

Trygæos.

Den Ledeste.

Hermes.

Hvem er din Fader? du?

Trygæos.

Min Fader? den Ledeste.

Hermes.

Ved Jorden! nei du skal ei undgaae Døden strax,
hvis ei paa Timen her du siger mig dit Navn!

Trygvaes.

Trygvaes, en Athmoner, dygtig Bliingaardsmand,
ei Skofant, ei heller Elsker af Proces.

190

Hermes.

Hvad vil du her?

Trygvaes.

Seg den Brød vil bringe dig.

Hermes.

O fælle Skind! hvor kom du hid?

Trygvaes.

O Vissempind!

Nu synes du vel ei, jeg er den Bedeste?

Gaa nu og kald mig Zeus herud!

Hermes.

Ei, ei! ei, ei!

195

Nei, du vil ikke træffe Guder denne Gang,
thi alt igaar de brøde op og drog herfra.

Trygvaes.

Til hvilket Land?

Hermes.

Til hvilket Land?

Trygæos.

Oh ja, hvorhen?

Hermes.

Langt bort herfra, og ind i Himmelskuben dybt.

Trygæos.

Hvorfor blev du da efterladt alene her?

200

Hermes.

So jeg skal passe nu paa Gunders Indbo her,
paa Potter og paa Kruffer og Tallerkener.

Trygæos.

Men hvorfor reiste Guderne da bort herfra?

Hermes.

Af Harme mod Hællenerne. Derfor de nu
har her, hvor selv de boede, indquarteret Krig,
og tilladt ham at gjøre ved Ter, hvad han vil.
Men selv de drog høit op, saa høit som muligt var,
for ei at see Ter længer her i Kamp og Krig,
og ei at høre meer af Eders Klageskrig.

205

Trygæos.

Men hvorfor har de handlet saa imod os? hvad?

210

Hermes.

Fordi just Krig I foretrak, imedens de
saa tidt Ter bøde Fred. Saa snart Lakonerne
i Overvægten vare, raabte strax de ud:
„Ved Zeus, nu skal du bøde, lille Athener, du!“
Men vare Athenonerne nu heldige,

215

og saa Lakonerne Der sendte Fredsforslag,
saa sagde I paa Timen: „Man vil narre os
ja ved Athene! — hør, ved Zeus, tro dem dog ei!
de komme nok igjen, naar kun vi Phlos har.“

Trygæos.

Sa saadan taler man jo rigtignok hos os.

220

Hermes.

Derfor jeg ikke veed, om I vil oftere
saae Fred hos Der at see.

Trygæos.

O siig, hvor gif hun hen?

Hermes.

Hun blev af Krig nedstyrtet i en Hule dybt.

Trygæos.

I hvilken?

Hermes.

Den dernede; og du seer jo vel,
hvormange Stene han har væltet ovenpaa,
for at I aldrig meer skal hende saae.

225

Trygæos.

Siig mig:

hvad har han meer endnu mod os i Sinde vel?

B. 219. I Phlos, en By i Peloponnes, blev en Hob Spartanere
holdt fangen.

Hermes.

Jeg veed kun Eet: at han iastes har os bragt
herind en Morter af uhyre Størrelse.

Trygæos.

Hvad vil han da vel bruge denne Morter til? 230

Hermes.

Han tænker paa at støde Byer smaa i den.
Men jeg vil gaae — jeg troer, han snart vil komme ud,
han gjør jo saadan Stoi derinde.

Trygæos.

Vee, o vee!

faa løber jeg min Vei; jeg synes ogsaa, at
jeg mærked Lyden af den friggste Morter der. 235

(stjuler sig.)

Krig (kommer med en stor Morter).

Alt Menneſter, Menneſter, ſvartudholbende Menneſter, I!
hvor vil det ſnart i jere Kjæver værke grumt!

Trygæos (til Publikum).

O Drot Apollon, hvilken vældig Morter dog!
Og hvilken Rædsel lyner alt i Krigens Blik!
Ha ſee! naa ham det altsaa er, vi flygte for, 240
Den lede Tyrhudsvinger, ſom giver Foden Haſt!

Krig.

Ha Praſiæ, trefold, femfold ulykſſalige,
ja hundredfold, du ſkal endnu idag forgaae!

B. 241. Tyrhud o: Skjold.

B. 242. Praſiæ, en lakoniſt By.

Trygæos (til Publikum).

Alt dette, Folk, det angaaer ikke os endnu;
thi denne Ufærd truer kun Lakoners Land. 245

Krig.

Ha Megara, Megara, du skal sønderknuSES snart
og blive heel og holden til en Vellingmos!

Trygæos.

O vee! af hvilken bitter taarevædet Koft
han grusomt brokker i for Megarenserne!

Krig.

Vee dig, Sikelia! ja du skal og forgaae! 250

Trygæos.

Hvor skjont et Land vil grusomt blive sønderknuST!

Krig.

Nu ghyder jeg tillige attist Hønning paa.

Trygæos.

Nei, nei, jeg raader dig, brug anden Hønning, du,
som koster fir Dboler! spar den attiske!

Krig.

Hør, du, Tumult!

Tumult (kommer).

Hvi kalder du?

B. 246. Megara, Spartas Forbundsfælle.

B. 253—54. Spar den herlige attiske Hønning og brug en anden af ringere Sort o: skaan Athen og ødelæg ringere Byer.

Krig.

Ha! du skal stee — 255
 naa du staaer ledig? — kjender du min Næve, du?
 (slaaer ham.)

Trygvæd (affides).

Hvor haard!

Tumult.

O vee mig stakkels Bjalt, o Herre, au!
 har du din Næve gnedet ind med Hvideløg?

Krig.

Hent strax herud en Morterstøder!

Tumult.

Sa, Herr — men
 vi har jo ingen; igaar først flytted vi herind. 260

Krig.

Saa henter flux du en mig i Athen nu strax!

Tumult.

Beg løber strax! (til Publikum) hvis ei, saa faaer jeg nok end en.
 (løber ud.)

Trygvæd (til Publikum).

Alf, alf! o stakkels Menneſter! — hvad gjør vi nu?
 Der ſeer I ſelv, hvor ſtor en Fare truer os!
 thi hvis nu han en Morterstøder bringer hid, 265
 han ſætter ſig og ſtøder hver en By i Smul.
 O Bakchos lad ham ſthyrte før han bringer den!
 (Tumult kommer.)

Krig.

Naa, du?

Tumult.

Hvad godt?

Krig.

Naa bringer du --?

Tumult.

Ja seer du vel:

Athenerne har mistet deres Støder, ham
den Læderfræmmer, som har Hellas stødt i Mas.

270

Trygæos (affides).

O herlig gjort, Athene, høie Drotning, du,
at ham du fælded just for os i rette Tid,
[for han endnu fik maset Alt til Vellingmos!]

Krig.

Saa henter du en anden mig fra Sparta hid!
naa nu afsted!

Tumult.

Ja, Herre!

Krig.

Og kom strax igjen!

275

Trygæos (til Publikum).

Hvor vil det os, o Folk, dog gaae? Nu kniber det.
Men hvis der Noget af Jer her Indviet er
i Samothrakes Lyndom, bør han bede høit,
at dette Bud maa brække begge sine Been!

B. 270. Læderfræmmer d. e. Føldestyreren Kleon.

B. 277—78. Enhver Indviet i de Samothrakiske Mystrier paa
Den Samothrake i Ægeærhavet, hvor Hekate dyrkedes, ansaaes
for at staae Guderne nærmere.

Tumult (kommer).

O vee mig Stakkel, vee mig! vee mig tusindfold! 280

Krig.

Naa? bringer Intet du?

Tumult.

Sa men Lakonerne
har ogsaa mistet deres Morterstøder, ja!

Krig.

Hvorledes, Skurk?

Tumult.

So da de havde udslaant den
til Andres Brug i Thrase, misted de den der.

Trygæos (affides).

Ha herlig gjort, I Dioskurer, hyperligt! 285
det nok gaaer godt. Sa fatter Mod, o Jordens Børn!

Krig.

Tag nu det Tøi og bring altsammen bort igjen!
Nu gaaer jeg ind, saa gjør jeg mig en Støder selv.
(Begge gaae.)

Trygæos.

Nu kunde passe sig ret vel hint Datis' Qvad,
som lallende han sang i Middagsstundens Ro: 290
„Zeg glæder mig og jubler mig og fryder mig!“

B. 285. Dioskurerne (Kastor og Polydeukes) vare Spartas Skyts-
aander.

B. 289. Datis, Persisk Feltherre, hvis flette Græs var bleven et
Mundheld.

Nu sømmer det sig vel for os, Helleniske Mænd,
 at vi, befriede heelt fra afslags Tvist og Kamp,
 for Lyset drage frem den almeenelste Fred,
 før atter nogen anden Støder hindrer det. 295
 Velan da, Landmænd, Handelsmænd og Kunstnere,
 I Haandværksfolk, Skytsborgere, og I Fremmede,
 og I Oboere! kommer hid nu, alle Folk!
 Griber hurtig nu til Spader og til Brækkejern og Tong!
 thi nu gjælder det at vove til vort Held en dristig Streg! 300

Chor (kommer).

Kommer hid nu, Hver og En! nu fremad rask til Frelsens Held!
 Panhellener! lad os nu, hvis nogentid, staae sammen fast,
 da vi ere frie for Leire og for Blodbads Rædselslyn!
 ja der er for os frembrudt en Dag, forhadet af Lamachos.

(til Trygaos)

Hvad vi hermed har at gjøre, siig os, vær vor Mester du! 305
 thi vær du kun sikker paa, at jeg idag ei helme skal,
 før med Brækkejern og Værktøi jeg til Lyset drager frem
 hende, som i Guders Kreds er størst og elsker Ranken meest.

Trygaos.

Vil I dog ei tie stille! at I ei i Glædens Ruus
 vække Krigen op derinde og ham hidse ved jert Skrig! 310

Chor.

O med Sjelesryd vi hørte hint dit Bud; thi nu ei meer
 hedder det: „I Felten drager med tre Dages Proviant!“

B. 297. Skytsborger, bosat Fremmed.

B. 304. Lamachos, en frigslysten Feltherre.

B. 311. Bud at befrie Freden.

Trygæos.

Tag Jer dog iagt for ham dernebe, denne Kerberos,
at han ei ved Glam og Tuden, ligesom da her han var,
skal forhindre os at drage vor Gudinde fra sit Dyb! 315

Chor.

Ingen er der, som skal kunne rive hende bort fra mig,
naar engang hun kommen er i mine Hænder — hurra, hei!

Trygæos.

J vil øde mig, o Venner, naar det Skrig ei holder op,
thi hvis frem han styrter, vil han knuse under Fodder Alt.

Chor.

Lad ham kun tilsammenrøre, søndertræde, knuse Alt! 320
Vi vil derfor dog ei standse Glædens Strøm paa denne Dag!

Trygæos.

For en Ufærd! er J gale? — O fordærv for Guders Skyld
dog ei dette skjønne Værk ved Eders dumme Dandsesving!

Chor.

Nei jeg har ei tænkt at dandse; men af Dørgivenesshed,
uden at jeg den bevæger, hopper Foden af sig selv. 325

Trygæos.

O nei hør! nu ikke længer! hold dog med den Dandsen op!

Chor.

See nu holder strax jeg op.

Trygvæs.

O Snak! du holder dog ei op.

Chor.

Lad mig denne Gang nu gjøre blot et Sving, saa ikke meer!

Trygvæs.

Denne Gang da, men saa skal I heller ikke dandse meer!

Chor.

Nei saa vil vi da ei dandse, dersom det kan gavne dig. 330

Trygvæs.

Men I holder jo ei op alligevel.

Chor.

O jo ved Zeus,
naar det høire Been vi blot har svunget om, vi standse strax.

Trygvæs.

Naa lad gaae! saa gjør da det! men ærgrer mig saa ikke meer.

Chor.

Sa men nu vil jo det venstre ogsaa ha'e sig en Svingom.
Sa jeg er saa glad og lystig og jeg fjerter og jeg leer 335
meer, end om jeg gjenfødt blev, da intet Skjold jeg længer seer.

Trygvæs.

Hør dog! standser nu Jer Glæde! I jo veed ei noget vist.
Men naar hende vi har reddet, ja da glæder Eder kun,
raaber høit og leer og dandser!
da er Alting tilladt Jer, at 340
seile, doyne, lefle, sove,
Festforsamlinger bestue,

spise, drikke, kottabere,
 sybaritere,
 raabe høit Hurra, hurra!

Chor.

Gid det maatte lykkes mig, engang at skue sli'g en Dag! 350

Jeg har meget Ondt alt taalt,
 Slid og Slæb, Straa til Leie,
 som det faldt i Formions Lod.

Aldrig meer I skulle finde mig som Dommer suur og barsk
 eller i min Udsærd haard, som før maaskee jeg været har; 355

nei meer blød du skal mig see
 og langt meer forhyndet, naar
 først jeg er for Slagsmaal fri!

Længe nok jo har man nu
 ødelagt og opslidt os,
 mens vi drive hid og did

360

til Lykeion, fra Lykeion med vort Sphid og med vort Skjold.

Men hvad fremfor Alting vi

dig kan gjøre til Behag,

sig det! thi til Gneherfker

365

har os Lykken gunstig skjænket dig.

Trygæos.

Nu lad mig see: hvor vælte vi de Stene hen?

Hermes (kommer).

Forrykte Bovehals! hvad vil du ta'e dig for?

B. 343. kottabere, see B. 1253.

B. 348. Formion, en haardfør Felttherre.

B. 357. Lykeion, Greceerplads.

Trygæos.

Slet intet Dndt, det samme kun som Kilkon.

Hermes.

Ha! du er Dødsens!

Trygæos.

Ja hvis Loddet træffer mig.

365

Men du, du vil med Loddet gjøre jeg veed nok hvad.

Hermes.

Ha du er Dødsens, du er Dødsens!

Trygæos.

Naar, gode Ven?

Hermes.

Nu strax!

Trygæos.

Men jeg har intet Indkjøb gjort endnu
af Meel og Ost, som den, der gaaer i Døden, gjør.

Hermes.

Alligevel, du er fortabt!

Trygæos.

Hvor kommer det,

370

at jeg har Intet mærket til det store Held?

B. 364. Da Kilkon var ifærd at forraade sit Fædreland, svarede han paa det Spørgsmaal, hvad han havde for, bestandig kun: „Alt godt.“

B. 365. Naar Flere paa eengang vare dødsdømte i Athen, blev kun Een henrettet hver Dag, eftersom Loddet traf, hvoraaf fulgte, at Resten ofte blev reddet. Hermes var Gud for Lod og Løst.

B. 369. Meel og Ost som Krigsproviant.

Hermes.

Veed du da ei, at Zeus med Døden straffer den,
som træffes i at grave hende op?

Trygæos.

Saa er
det da bestemt, at jeg skal døe?

Hermes.

Vær vis paa det!

Trygæos.

Saa laan mig da tre Drachmer til en lille Griis! 375
Sag maa dog lade mig indvie, før jeg døer.

Hermes (tragisk).

O Zeus, du Tordenlyner ...

Trygæos.

Nei for Guders Skyld
forraad os ei, o Herre, jeg besværger dig!

Hermes.

Sag tør ei tie stille.

Trygæos.

So jeg be'er dig ved
den Kjødmad, som jeg venlig kom og bragte dig! 380

Hermes.

Du Nar! saa vil jeg blive sonderknuust af Zeus,
naar ei med Skingrelshd jeg raaber høit det ud.

B. 375—76. En Drachme omtrent 2 Mark. — De, som vare indviede i Mysterierne, havde en bedre Fremtid at haabe efter Døden. Indvielsen skete ved en Griis.

Trygæos.

Nei raab ei høit! jeg beder, lille Hermes, dig!

(til Choret)

Siig mig: hvad gaaer af Zer, Mænd? I staaer jo der som
ramt' af Lyn.

Tossesfaar, spar ei paa Bønner! ellers raaber Alt han ud. 385

Chor.

Nei, jeg beer, o strenge Herre Hermes, o jeg be=be=beer!
Mindes du endnu, at du
fik af mig og har fortært
en lille sød og lækker Griis?

Agt da ikke det for ringe nu ved denne Leilighed!

390

Trygæos.

Hører du dog ei, o Herre, hvor de smigre dig saa pænt?

Chor.

Bliv nu ikke vred igjen,
af vi bede hønlige dig:
und os dog at fresse hende!
ja forund os det, o du
menneskefjærligste af Guder,
hulde Gavers bedste Giver,

395

jaasandt du haver ret Pisandros' Hjelmbuff og Bramarbasblik!

Da skal vi stedse ved hellige Offringer
og ved pragtfulde Høitidstog,

400

B. 386. I Græffen betegner Choret sig som Tossesfaar ved det ofte
gjentagne *μῆ* (mæ=mæ=mæ).

B. 398. Pisandros, en feig Bramarbas.

o høie Drot

forherlige dig til evig Tid!

Trygæos.

Lad deres Raad dig røre, o jeg beder dig!

thi nu de hædre dig, tro mig, langt meer end før.

Hermes.

O ja! de er jo større Thye nu end før.

405

Trygæos.

Jeg skal fortælle dig en rigtig rædsom Ting,

som nu der spindes op mod Guderne.

Hermes.

Lad høre, tal! maaskee du overtyder mig.

Trygæos.

Selene og den trædske Skjelm den Helios

de have begge længe alt Jer efterstræbt,

og de forraade Hellas til Barbarerne.

410

Hermes.

I hvilken Hensigt gjør de det?

Trygæos.

Forði, ved Zeus,

vi bringer Eder Offre; men til hine kun

Barbarer offre. Derfor jo naturligviis

B. 405. Thyē. Digterens sædvanlige Vebredelse mod Athenæerne (som Statsthyē), hvilken nu klinger sær komisk i Thyegudens Mund.

B. 409. Selene, Maanen; Helios, Solen.

de pønser Eder alle reent af Veien strax,
for selv at tage hver en Skjenk til Guderne.

415

Hermes.

Ja derfor stjal de alt forlængst af Dagene,
og sled ved Rudsfevaskhed Maaneshivens Ring.

Trygæos.

Zavist, ved Zeus! Derfor, o kjære Hermes, vær
os god, og hjælp os til at drage hende op!

420

Saa feire vi for dig Panathenæerfest,
og alle andre Gudefester, Mystier

og Zeussfest og Abonisfest, for Hermes kun!

Og alle Vher vil, fra Krigens Plager frie,

til Frelsermanden Hermes offre overalt;

425

og meget andet Godt du faaer. Først giver jeg

dig denne Skaal, at du kan hde Offerdrif.

(giver ham et Guldbæger.)

Hermes.

Jeg bliver stedsse ved det kjære Guld saa rørt!

(til Choret.)

Nu fra denne Stund er dette Arbeid jert, o Mænd. Saa gaaer
indenfor og rydder hurtig bort med Haffen hver en Steen! 430

Chor.

Ja det skal vi nok; men du, høivise Gud, o før os an,
og forklar os, som vor Mester, hvad vi har at gjøre her!
Og forresten skal du finde os ei dørffe til vor Dont.

B. 417 sigter til Dagenes aarlige Aftagen; B. 418 til Maanens
maanedlige Aftagen. — Solguden og Maanegubinden forestilles
førende.

Trygæos (til Hermes).

Velan! saa ræk da strax nu Skaalen hen, at vi
kan vie fromt vort Værk med Bøn til Guderne! 435
(stjænker i.)

Hermes.

Offerdrik! Offerdrik!

Vogter Tungen! vogter Tungen!

Trygæos.

Ved Offret lad os bede om, at denne Dag
maa bringe hver Helleners alt hvad Godt er til,
og at hver Mand, som fyrig griber disse Tong 440
med os, maa ingensinde røre ved et Skjold!

Chor.

Nei! drage hen sit hele Liv i Fredens Skjød,
og ved sin Piges Arm huldt tænde Ardens Gnist!

Trygæos.

Men dersom Nogen skulde heller ønske Krig,
lad aldrig ham, Drot Dionysos, høre op 445
at drage Pilespidser af sit Albuebeen!

Chor.

Og hvis der Nogen, lysten efter Høvdingsmagt,
misunder dig at skue Vhset, hulde Fred,
da gaae det ham i Krigen som Kleonymos!

B. 440. Tong til dermed at trække Fredsgubinden op.

B. 446. Albuebeen: Det smerteligste Sted for Saar.

B. 449. Kleonymos, en bekjendt Krieger, der bortkastede sit Skjold.

Trygæos.

Og hvis en Skjoldbefræmmer eller Landsesmed, 450
kun for at gjøre bedre Marked, onsker Krig,
gid han, i Røver-Vold, kun faae sit tørre Brød!

Chor.

Hvo som af Lyft til Hærdrøtsmagt ei staaer os bi,
og hvis en Slave tænker paa at løbe bort,
han vorde spændt paa Hjulet under Pidskeslag! 455
Men os det gaae bestandig vel! Hil, Træffer, Hil!

Trygæos.

Ah væk, du, med den Træffen! raab alene hil!

Chor.

Hil, hil! jeg raaber, ifkun hil!

Trygæos (gyder Offerdrif).

For Hermes og

Chariter, Stundgubinder, Gros, Rypria!

Chor.

For Ares ei?

Trygæos.

Nei!

Chor.

Ei for Enyalios?

Trygæos.

Nei!

460

B. 455. Forbryderste Slaver bleve udstrakte bundne paa et Hjul og pidskede.

B. 456. Træffer, Fjerntreffer Apollon.

B. 460. Enyalios, en Krigsdæmon.

Chor.

Nu munter, alle Mand, og hal i Tongene!

Hermes.

Hiv op hei!

Chor.

Heisa hive!

Hermes.

Hiv op hei!

Chor.

Mere hive!

465

Hermes.

Hiv op hei! hiv op hei!

Trygæos.

Men alle Mand trækker ei lige stærkt.

Tag nu fat allesammen! — hvor I flaber Ier dumt!

Det skal I undgjelde, Bøoter!

Hermes.

Hiv op ha!

470

Trygæos.

Hiv op ho!

Chor (til Hermes og Trygæos).

Griff op! ogfåa I maae flink trække med!

Trygæos.

Seg trækker jo med, og hænger mig fast,
og strenger mig an, og gjør hvad jeg kan.

B. 469. Bøoterne vare altsaa repræsenterede i Choret.

Chor.

Dg dog vil det ei rykke frem. 475

Erygæos.

Ja Lamachos! med Uret spærrer Veien du.
Vi behøver ei, min gode Ven, dit Gorgofjæs.

Hermes.

Argiverne alt længe har ei truffet med,
men leet ad Hver, som gif og sled fordærvet sig,
og toge saa fra begge Parter Lønningskost. 480

Erygæos.

Men see, min Ven, Sakonerne trække drabelig.

Chor.

Sa veed du hvad? kun Landhaandværkere, jeg seer,
er' villige, men Vaabensmeden hindrer dem.

Hermes.

Megarerne gjør heller intet: de trække svagt,
— som Hundehvalpe sees at slides om et Been, — 485
da de jo er' saa reent af Sult hentærede.

B. 476. Lamachos, den frigslystne Helt, med Gorgohjelm, havde hindret Freden.

B. 478—80. Argiverne holdt snart med Athenæerne snart med Spartanerne, og toge Lønning fra Begge.

B. 482. Landhaandværkere, som gjøre Agerdyrkningsredskaber.

B. 484 ff. Megarerne, med Korinthierne og Sifyonerne, skulde udruste den peloponnesiske Flaade, men bleve ved Athenæernes Blofade næsten udhungrede.

Trygæos.

Men vi bestiller intet. Lad os alle nu,
o Mænd, samdrægtig gribe Værket fat igjen!

Hermes.

Hiv op hei!

Trygæos.

Heisa hve!

490

Hermes.

Hiv op hei!

Trygæos.

Ja ved Zeus!

Hermes.

Ødt rykke vi frem.

Trygæos.

Afskyeligt er det:

En trækker hist, en Anden her.

495

En Ufærd skal I faae, Argiver!

Hermes.

Hiv op ha!

Trygæos.

Hiv op ho!

Chor.

Hvor ilbesindet er Mangen iblandt os!

Trygæos.

Saa drager da I, som ret er i Lyfte

500

for Freden at naae, mandhaftig med Kraft!

Chor.

Men Fleer der er, som hindrer os.

Hermes.

Megarer! passer I Jer ikke Pøkker i Vold?
 thi viid, Gudinden hader Jer, i Mindet om
 de Hvidløg, som I først indsalved hende med. 505
 O I, Athenere, jeg befaler Jer, at I
 ei trække til den Side, hvor I hidtil traf!
 I drive jo dog intet Andet end Proces.
 Nei har I rigtig Lyst at trække hende op,
 saa trækker I det nærmere mod Havet ned. 510

Chor.

Velan! saa lad os Landmænd da nu tage fat alene!

Hermes.

Saa Tingen nu langt bedre gaaer, o Mænd, i Eders Hænder.

Chor.

At Tingen gaaer, han siger; — vel! saa stræb Enhver nu dygtig!

Trygæos.

Saa Landmænd drage hende frem, og ellers ingen Anden.

B. 504—505. Ved Eders væmmelige Lagt af Hvidløg, Megaras Handelsartikel, fordrev I Freden.

B. 508. Athenærnes Dommer-Galskab spottes ofte af Aristofanes.

B. 510. Og saa Themistokles havde raadet Athenærne at sørge for en stærk Sømagt.

Chor.

Munter nu alle Mand! 515

See nu er vi snart ved Maalet!

Ingen Lædshed nu, nei lad os

hale ud med mere Kraft!

Nu er vi ved Maalet alt!

Hiv nu op, hiv alle Mand! 520

Hive, hoi, hoi, hiv!

hive, hive, hoi, hiv!

hive, hive, nu lad gaae!

(Freden kommer med Opøra og Theoria.)

Trygæos.

O Druemoder! hvordan skal jeg hilse dig?

Hvor tager jeg et Tusindtønders=Ørd, hvormed 525

jeg hilse kan? thi hjemme har jeg intet slikt.

Hil dig, Opøra! ogsaa dig, Theoria!

hvor huldt er dog dit Nafn, o Theoria!

o hvor du dufter ah saa sødt i Hjertet ind,

saa liflig sødt, som Balsamurt og Landefred! 530

Hermes.

Ja ikke sandt? som en Soldaterrandsels Lugt?

Chor.

Oh sy det sthygge Menneffes væmmelige Sæf!

Den fæle Tingest lugter jo som Suurlogsræb;

men hun her dufter af Høst, af Gilde, Bakchosfest,

af Fløiter, Lystspil, Sofollesklang, Drosselsang, 535

Euripides=Qvad, —

Trygæos.

Saa skal du faae en Ufærd, du,
at du bagtaler hende saa! hun elsker ei
den Digter, som benytter Thingets Flosselsprog.

Chor.

Alf Vedbendbrandse, Drueperse, brægende Lam,
opfildte Piger, ilende til Mark og Skov,
beruste Terner, Krukken lystig væltet om,
og mange andre gode Ting.

540

Hermes (pegende paa Choret).

Betragt engang,
hvordan de nu forligte Bher tale med
hverandre frit og lee af Hjertens Grund,
fsjønndt hvert et Ansigt er jo tilredt grueligt,
og Hvermand er med Bind og Plaster heelt besat.

545

Trygæos.

Men see! betragt nu og Tilskuernes Ansigtstræk,
saa kan du deraf kjende deres Haandværk.

Hermes.

See!

ja seer du ikke ham, den Hjelmbuskmager hist,
som river Haaret af sig? — og Høthvsmeden der,
han fiser Sværdfeieren lige i Næsen, see!

550

B. 537—38. Euripides indfører ofte sine Personer i formelig Disputation med Replik og Duplik, hvorfor ogsaa Qvintilian anbefaler ham til Retstaleren, Advocaten.

B. 539. Med Vedbend omfrandsedes Viinkruffer og Bægre.

Trygvæs.

Og seer du, hvor den Segelmager der er glad,
og peger Finger ad den stakkels Landsesmed?

Hermes.

Gaa nu, befal Landmændene at drage hjem!

Trygvæs.

Hør til, o Folk! Landmændene maae drage hjem, 555
og tage deres Landredskaber med derud
strax paa Timen, uden Landse, uden Sværd og uden Spyd!
Overalt i Landet duster Fredens modne Frugt til Høst.
Hvermand gaae da til sit Arbeid paa sin Jord med munter Sang!

Chor.

Skjønne Dag, som hver en Edling, hver en Landmand
frydes ved! 560
O da nu jeg seer dig, vil jeg hilse mine Kænter glad.
Mine Figentræer, som fro jeg planted i min Ungdoms Aar,
har jeg Øyst at tale med nu efter lang forsvunden Tid.

Trygvæs.

Nu, o Mænd, saa lad os altsaa bede til Gudinden først,
som fra Hjelmbugt og Gorgoner naadig os befriet har. 565
Derpaa skynde vi os hjem ud til vor egen lille Gaard
med et Forraad heilig Saltmad, som vi ta'er paa Landet med.

Hermes.

O Poseidon! see hvor herlig ta'er den hele Sværm sig ud,
trængt i Hob, med muntert Blik, som Ragen paa et Gildebord!

B. 565. Gorgoner. Gorgohovedet paa Lamachos' Skjold, s. B. 304, 473.

Trygvæos.

Ja, ved Zeus, derfor er Haffen atter skuret deilig blank, 570
 og tregrenet Fork, nei see, hvor blinker den i Solens Skin!
 ja man kunde stille op dem ligesom en Kystallee!
 derfor ønsker jeg at drage lystig nu paa Landet ud
 og engang igjen at grave ordentlig min lille Jord!

Men nu drager Jer i Minde 575

hiin vor gamle Levemaade,
 som engang hun os forundte!
 huff de tørre Syltefrugter,
 og de Figen og de Myrter,
 og den lislisjsøde Drue, 580
 og den Flor af blaa Fioler
 hiist ved Brønden, og Oliven,
 Hjertets Glæde!

Nu saa bringer for alt dette
 vor Gudinde Lov og Tak! 585

Chor.

Hil dig, o høiælsfte, hil!
 hvor vi frydes ved dit Komme!
 snart jeg længtes efter dig,
 da jeg ret af Hjertens Grund
 ønsker mig paa Landet ud! 590

Sa du var vor bedste Skat;
 dig vi stedse længtes efter;
 du kun skaber os vort Held,
 alle os, som offret har
 al vor Tid til Jordens Drikt. 595

O vi have jo ved dig
 forhen alt nydt manges Fryd,
 let i Pris, men Hjertet kjær,
 thi du skænked Jordens Dyrker
 Dagligt Brød, lykfsaligt Liv. 600
 Derfor see, hvor Rankens Blad,
 hvor de unge Tigenfsud
 og hver Spire, hver en Væxt
 smiler dig imøde glad!

Men hvor var hun, vor Gudinde, i de mange lange Aar 605
 fjernt fra os? forklar os det, du mildeste, du bedste Gud!

Hermes.

O I høiforstandige Landmænd, mærker da paa mine Ord,
 hvis I have lyst at høre, hvordan hun fra Jer forsvandt.
 Første Spire til vor Nød var Fidias, som led saa haardt;
 og Perikles, som var bange for at dele samme Lod, 610
 da han frygted Eders Væsen og jert blindt haardnakne Sind,
 stak, for selv at undgaae Faren, hele denne Stat i Brand
 Ved at kaste liden Gnift, hiin Folkets Lov om Megara,

B. 609. Fidias blev befskyldt for at have tilvendt fig noget af det
 Guld, hvormed hans Statuer Zeus og Athene vare smykkede.
 Han retfsærdiggjorde fig derved, at han lod Guldet aftage og veie.
 Efter Perikles' Raad havde han anbragt Guldet faaledes, at det
 uden Skade kunde tages af og sættes paa igjen. Fidias' Vinds-
 mænd fremkom nu med den Klage, at han paa en gudsbefpottelig
 Maade havde afbildet fig selv og sin Velynder Perikles paa Athenes
 Skjold. Ifølge denne Anklage blev han landsforviist.

B. 613 flg. Ved en Folkebeslutning blev Megarerne udelukkede fra alle
 attifte Havne og Torvepadse, fordi en Megarer havde bortfsjaalet
 to attifte Getærer.

B. 610. dele samme Lod, at blive landsforviist.

tændte han saa stor en Krig, at samtlige Helleners Folk
 allevegne maatte græde ved den stærke Qualm af Røg. 615
 Men saasnart som Ranken mærkede dette, før den op med Brag,
 og hver Dunk, som skarpt blev truffen, sparkede vred igjen
 til Dunk.

Ingen Styrer var der mere — men Gudinden, af forsvandt.

Trygæos.

Dette har jeg ved Apollon aldrig hørt af Nogen før,
 og hvad Fidias angaaer hende, har jeg heller aldrig vidst. 620

Chor.

Jeg har heller ei det vidst. See derfor er hun vel saa smuk,
 da hun er hans Frænde! — Ja hvor Meget er ei skjult for os!

Hermes.

Strax da de Jer undergivne Folk erfoer, at du, Athen,
 og Sparta indforbittret viiste Tænder mod hinanden vildt,
 spandt de alffens Rænker mod Jer frygtende for mere Skat, 625
 og bestak saa Spartas Stormænd til at dele Sag med dem.
 Disse, smudsig haveshyge, falske mod hver fremmed Mand,
 stødte bort med Haan Gudinden, greb begjerlig efter Krig.
 Men de Stores Binding var kun alle Landsbyfolks Jordærv,
 thi Triererne, som herfra sendtes bort at tage Hevn, 630
 reent fortærte Spartas Frugt til Brøst for mangan skyldfri
 Mand.

Trygæos.

Og med Ret, thi Sparta har just ryddet ud fra Roden af
 al min Figenplantning, som jeg havde anlagt, pleiet selv.

Chor.

Saa med Ret, min gode Mand, thi ved at kaste Steen paa Steen
ogjaa min sexstjeppees Tønde har de ganske ødelagt. 635

Hermes.

Da nu Arbejdsfolket flygted skareviis fra Landet hid,
blev det solgt paa samme Maade, og de mærked ei dertil.
Men da her de savned Druer og den kjære Figens Frugt,
gloede de paa Talerne. Skjøndt disse vidste meget vel,
at de Fattige var svage, at de savned dagligt Brød, 640
jog de dog Gudinden bort med toeforkshvasse vilde Skrig,
hvergang hun sig viiste her af Længsel efter dette Land.
Og af Forbundsfolk de kneb de Rige, Fede skammelig,
og de soied til som Marsag: „Han der holder med Brasidas.“
Strax I greb som Hundehvalpe ham og sønderreve ham; 645
thi vor hungerblege By, som sad i Angest rystende,
strax fortæred, hvad en lumst Vagvasker kasted for den hen.
Men da vore Forbundsfeiler saae de blodigslagne Saar,
stopped Munden de med Guld paa alle Gjerningsmændene,
saa at disse bleve rige, at! men Hellas plat forødt, 650
og I mærked det dog ikke. Mesteren for dette var
Læderkræmmer —

Trygæos.

Stille, stille, o Herr Hermes, nævn ham ei,
thi du veed jo, at den Mand er ikke længer vor, men din.

B. 637. Solgt d. e. behandlet paa samme Maade som de Attiske
Landmænd af Spartanerne.

B. 644. Brasidas, Spartanst Krigshelt.

B. 652. Læderkræmmer, Kleon.

B. 653. Din, dig tilhørende, som Skyggefører (Psychagog).

Hvad du nu paa ham kan sige,
 var han end en Skurk i Livet, 655
 Sladdermund og Lurendreier,
 Urostifter, Fredsforskyrrer,
 dette Alt ihob tilfammen
 træffer nu kun dine Følf.

(til Fredsgudinden.)

Men hvorfor tier du, Gudinde? siig mig det! 660

Hermes.

Nei, hun vil ikke tale her til Publikum,
 thi hun er vred paa Folket for sin bittre Nød.

Trygvaos.

Saa tale hun til dig alene dog et Ord!

Hermes.

Hjælsfte, siig mig, hvad du tænker vel om dem,
 o du af alle Qvinder meest skjoldhadende! — 665

(lytter til)

Beg hører. — Naa? er det din Klage? jeg forstaaer. —

Nu hører da, hvorover hun besværer sig! —

Hun siger, at hun efter Pylos' Fald kom af
 sig selv, og med en Kiste fuld af Forjag, men
 blev tregang overstemt i Følkeforsamlingen. 670

B. 668. Da Athenæerne havde taget Den Pylos med derværende
 Spartanse Hærsdeling, vare Spartanerne tilbøielige til Fred,
 og sendte derfor Gesandter til Athen, men bleve tilbageviste ved
 Kleons Indflydelse.

Trygæos.

Ja deri har vi vistnok feilet; men tilgiv!
Dengang stod kun til Læder al vor Sind og Hu.

Hermes (lytter til Gudinden).

O ja! — Hør, Folk, hvad hun just nu mig spurgte om:
hvem her paa Stedet hendes værste Fiende var,
og hvo der, hende tro, meest ivred imod Krig. 675

Trygæos.

Den allervensligstjindede var Kleonhymos.

Hermes.

Siig mig, i hvilket Rygte staaer som Kriger da
Kleonhymos?

Trygæos.

En høibehjertet Mand, kun at
han er af den, han kalder Fader, ikke Søn,
thi naar som Kriger han engang i Felten drog,
han fasted altid strax som Kryster bort sit Skjold. 680

Hermes.

Hør nu end videre, hvad hun mig spurgte om:
hvo der behersker Talerstolen nu paa Pnyx.

B. 672. Læder o: Kleon (Læderframmeren).

B. 673. Kleonhymos (s. B. 449) var en af Komediens staaende Figurer. For at give ham et Nap, spotter Digteren i ham Fredens Ordfører.

B. 683. Pnyx, en stenig Høi i Nærheden af Borgen, hvor Folkeforsamlingerne holdtes i den ældre Tid.

Trygæos.

Hyperbolos indtager for Tiden denne Plads.

(til Gudinden)

Hvad gjør du dog? hvor vender du dit Hoved hen? 685

Hermes.

Hun vender sig fra Folket her i Harmen bort,
fordi det valgte sig til Jorer sligt et Drog.

Trygæos.

Nei, nei, vi vil ei længer bruge ham; men da
just Folket fattedes en Børge, og stod blot,
omgjordet det for Tiden sig med denne Mand. 690

Hermes.

Hvorledes det vil gavne Staten, spørger hun.

Trygæos.

Vi blive meer og meer oplyste.

Hermes.

Hvordan det?

Trygæos.

So seer du, han er Lampemager. Forhen kun
i Mulin og Mørke samled vi med al vor Dont;
fra nu af raadslaae vi om alle Ting ved Lys. 695

(Gudinden spørger heftig.)

Hermes.

O ho! —

Tænk, hvad hun mig besol at spørge om!

B. 684. Hyperbolos, den bekjendte Lampemager, Kleons Efterfølger i Regjeringen.

Trygæos.

Om hvad?

Hermes.

Om mange gamle Skatte, hun engang forlod.
Først spurgte hun, hvorledes Sofokles det gaaer.

Trygæos.

O meget vel. Dog gaaer det sælsomt ham.

Hermes.

Hvordan?

Trygæos.

Fra Sofokles han bliver en Simonides.

700

Hermes.

Simonides? hvordan?

Trygæos.

Skjøndt gammel, svag, han for
en Fordeel skulde paa et Halmstraa gaae til Søes.

Hermes.

Nu Mesteren Kratinos —

Trygæos.

Al! han døde, da
Lakonerne faldt ind i Landet her.

Hermes.

Hvoraf?

B. 700. Simonides var bekjendt for sin Vindebyge.

B. 703. Kratinos, berømt Komediedigter.

Trygvæs.

Han fik et Slag, da ei han kunde taale at see
et Viinsfad, fuldt af Viin, at blive slaet itu.

705

Al! meget andet Uheld, tro mig, traf vor Vy.

(til Gudinden)

Derfor vi aldrig, Drotning, skal nu skilles ad.

Hermes.

Velan! paa dette Vilkaar tag Opøra da

til Hustru for dig selv! og bo med hende paa

710

din Landgaard hist, og opelsk Druer for dig selv!

Trygvæs.

O kom, min Kjæreste, og lad mig kysse dig! —

Troer du, Herr Hermes, at det vel kan skade mig,

jeg efter saa lang Tid Opøra ta'er i Favn?

Hermes.

Nei! naar du styrker dig med et Polei=Opkog.

715

Men tag nu ogsaa med dig strax Theoria

og bring til Raadet, som hun engang hørte til.

Trygvæs.

O Raad, hvor salig er du ved Theoria!

Hvor vil du søbe Lungemos tre Døgn i Raad!

hvor vil du sætte Kallunsbrad og Rjød tillivs! —

720

Nu, kjære Hermes, lev da vel!

B. 715. Planten Polei var mavestyrkende.

B. 716 flg. De Femhundredes Raad sendte af deres Midte Gesandter (Theorer) til de forskjellige Høitidsfester, som i Almindelighed varede i tre Dage.

Hermes.

Lev selv du vel,
o Menneske! — lykkelig Rejse, du! og tænk paa mig!

Trygæos.

O Torbist, op! og hjem! nu lad os flyve hjem!

Hermes.

Den er her ei, min Ven!

Trygæos.

Hvor er den bleven af?

Hermes.

„Forspændt for Zeus's Vogn den trækker Lynets Piil.“ 725

Trygæos.

Men hvor skal her den Stakkel faae sin Føde fra?

Hermes.

So Ganymedes giver ham Ambrosia.

Trygæos.

Men hvordan kommer jeg nu ned?

Hermes.

Åh meget godt!

ved Siden af Gudinden der.

Trygæos.

Saa kom da nu,

o Piger, følg mig strax paa Diebliffet, thi
alt Mange vente Jer i største Spænding hist. 730

Chor.

Ja lykkelig Rejse! Men vi vil imidlertid give de Sager,
her findes,

til Tjenerne her i Forvaring, thi mange Thve der pleier at snige
sig rundtom Skuepladsen og lure paa et eller andet at rapse.
Saa passer nu vel da paa dette! Men vi vil forklare for

Tilskuersfredsen 735

vor Tankegang her i Stykket og hvad der ellers os falder i Sinde.
Vel burde de styrende Stadmænd slaae til, naar engang en
Komedie digter

paa Skuepladsen fremtreen og rose sig selv i Festanapæster.
Men saasandt det vistnok er Net, Zeus' Datter, at hædre
den Mand, som er bleven

den ypperste og den meest berømte Komediemester af alle, 740
saa paastaar vor Digter med Rette, at han just er værd
den bedste Forprisning,

thi først af Alle han bragte til Taushed den hele Medbeilersfare,
som stedsse drev Spot med Lapper og Læser og førte Krig
imod Luus kun.

Og slugedorne Heraklessers Flok og alle forfulgte Staffler,
og Rømningsmænd, og Snyderpakked, og dem, der slaaes
for et godt Ord, 745

B. 732. Sager, Theater-Requifiter.

B. 737. Stadmænd, Theaterpolitiet.

B. 738. 3 Anapæster (Parabasen) pleiede Skuespildigteren at anbefale
sit Stykke til Publikum.

B. 739. Zeus' Datter, Musen; j. Odyssee I, 10.

B. 743. Drev Spot med Lapper og Læser o: bragte kun usle
Personer paa Scenen.

var han den første som bortjog med Haan, og Løbepas gav
til de Slaver,
hvem de stedsse bragte som Hylere frem paa Scenen just i
den Hensigt,
at Medslaven skulde med spottende Grin over Bryglene saa=
ledes spørge:

„Din Stakkel! hvordan dog gif det dit Skind? Er Thyremien
nu faldet

i Klanterne dig med hele sin Magt og har lagt dine Ryg=
stykker øde?“ 750

See slige Narrestreger han fjerned og Flaubeder, unyttig Baglast;
en ædel Kunst han os skabte, og ny han optaarned en
himmelhøi Bygning
ved mægtige Ord og Tanker og Vid, som ikke han hentet
fra Gaden,

idet han ei bragte paa Scenen til Spot sædvanlige Mand=
folk og Qvinder,
nei! stolt med Herakles' Mod i Bryst han netop de Høieste
angreb, 755

giennemvoadende gruelig Stank af Læder og muddersprubende
Trusler.

Sa først af Alle jeg kæmped imod ham selv, det tandhvasse Udbyr,
fra hvis Die lynd den stikkende Pii i Rhynnas rædsomme Blikke;
og hundrede Hoveder rundt i en Kreds af hylende Smigrere sliffed
hans Hoved; en Stemme han havde saa vild, som en alt=
nedsthyrtende Bjergstrøm, 760

B. 757. Dette og det Følgende, hvor Aristofanes taler i sit eget
Navn, sigter til Kleon, forhenværende Læderkræmmer.

B. 758. Rhynna, Skjæge.

og Sælhundens Stank og Lamias utoede Pung og Arts af
Kamelen.

Ved Snaet af slikt Uhyre jeg frygted dog ei, men angreb
med Kraft, da

jeg kæmped for Eder og Verne. Derfor det er jo dog billigt,
at nu I venlig hde mig Tak, og tro bevare mit Minde;
thi heller ei før, naar det heldig mig gif, jeg lusted om ved

Palæstra

765

og loffede Dreng, o nei! jeg pakkede sammen og skyndte
mig hjemad,

var sjelden fedssommelig, ofte ret morsom, og villig at gjøre
hvad Pligt er.

Derfor det bør Ier at staae mig bi,

hver Mand og hver en Ungerfrend!

og Skaldepander raader jeg til,

770

at de stræbe med mig for Seier at naae,

thi seirer jeg, vil man raabe for vist

ved hvert et Gilde, hvert Drickelag:

Ræk Skaldepande det, giv Skaldepande det!

giv Godtgodt ham! nægt Intet den Mand,

775

den ædleste blandt vore Digtere, ham

med den høie lysende Pande!

Første Halvchor.

Muse, lad fare nu Krig!

og sving dig med mig, din Ven,

B. 761. Lamia, en Trolde, som man kyste Børn med.

B. 763. Verne lede meest under Kleons Tryk.

B. 765. Palæstra, Brydskole.

i festlige Dandse! 780
 Gudernes Bryllupper besyng,
 og Mændenes Gilder
 og Heltenes blomstrende Fester!
 Men kommer Karfinos hid,
 og bønfsalder dig om, 785
 med hans Spinner at dandse i Choret,
 aldrig bønfhøre du ham!
 aldrig indlad dig med dem!
 Nei tænk: det Huns-Bagtler er
 Alle tilhøbe, 790
 langhalsede Dandsere,
 Dvergefigurer,
 Gedemøgsknolde,
 Maskinmagere.
 Sa selv sagde Faderen, 795
 da med et Drama han nedkom
 heelt mod Formodning:
 „Om Aftenen aad dog Ratten det.“

Andet Halvchor.

Derfor bør den klogtige Skjald
 til yndiglokkede Chariter 800
 en Lovsang istemme,
 naar Svalen, Foraarets Bud,

B. 781. Gudernes Bryllupper, f. Ex. Peleus med Thetis, Ares med Afrodite &c.

B. 784. Karfinos (Krebs) var Fader til en heel Slægt af alskens daarlige og stygge Theater-Kunstnere, og havde selv skrevet et Drama, „Muskerne“, som saldt igjennem.

B. 789. Bagtler pleiede at opfødes og afrettes til Kamp.

sidder paa Taget
 og qvibdrer sin Sang,
 og Morfimos ei fører Choret, 805
 ei heller Melanthios,
 hvis skrigende Stemme
 skar mig i Dret,
 da de tragiske Chor førtes
 af ham og hans Broder, 810
 begge Gorgoner,
 lækkersyge,
 Forelspeidere, Harpser,
 Kjærlingjagere, væmmelige,
 buksstinkende, 815
 Fiskekorvsrodere.
 Spytt dem i Ansigtet
 dygtig en Klut,
 og hellighold, himmelske Muse, med mig
 vor Fæst i Fryd og Gammen! 820

Scenen er Trygæos's Holsgaard.

Trygæos.

Hvor det var svært at komme op til Guderne!
 Jeg fik saa gruelig ondt i begge mine Been.
 I saa smaaabitte ud deroppe. Fra Himlen af
 I syntes mig saa grumme nederdrægtige,
 men herfra dog endnu langt nederdrægtigere. 825

B. 805—6. Morfimos og Melanthios, flette Tragediedigtere.
 B. 811. Gorgonerne forestilles forsynede med stærke Ederedsfaber.

Tjener (kommer ud).

Naa er du der da, Herre?

Trygvaos.

Ja, saa siger man.

Tjener.

Naa hvordan har du det?

Trygvaos.

Det værker i mine Been
af den lange Bei.

Tjener.

O her, fortæl mig nu —

Trygvaos.

Naa hvad?

Tjener.

Har du slet ingen anden seet at sværme om
i Luften uden dig selv?

Trygvaos.

Nei kun engang jeg saae 830
en to, tre Sjele af Dithyrambedigtere.

Tjener.

Hvad gjorde de?

Trygvaos.

De fløi og samlede Flokfler op,
ilustfkyætherhidogdidhensvømmende.

Tjener.

Er det ei sandt, man siger, at i Luften hist
vi blive Stjerner, naar vi først er døde her.

835

Trygvæs.

Naturligvis.

Tjener.

Hvem er da nu en Stjerne der?

Trygvæs.

Von den Chier, han, som fordem har engang
her digtet „Morgenstjernen“. Da han kom derop,
saa blev han strax af Alle Morgenstjernen kaldt.

Tjener.

Men hvad er det for Stjerner, som løbe hist og her,
og fare lyfende affted?

840

Trygvæs.

So det er dem,

som efter Maaltid gaar fra rige Stjerner hjem,
og have Lygter med, og i hver en Lygte Lys.
Men tag og bring nu denne her paa Timen ind!

(pegende paa Opéra.)

Styl Badekarret reent og sørg for varmet Vand,
og reed for hende og for mig en Brudeseeng!
Og naar du det har gjort, saa kom igjen herhid!
saa skal jeg bringe Pigen her til Raadet hen.

845

(pegende paa Theoria.)

Tjener.

Hvor har du faaet disse to?

Trygæos.

Fra Himmelen.

Tjener.

Jeg vilde saamænd ei gi'e en Mark for Guderne,
naar Skjøgehuus de holde, som vi Menneſker. 850

Trygæos.

Na nei! — men Nogle af dem leve dog deraf.

Tjener (til Dpora).

Saa lad os gaae!

(til Trygæos)

Stig, ſkal jeg give hende her
at ſpiſe lidt?

Trygæos.

Nei, nei! hun ſpiſer iffe Brød,
ei heller Rage; ſeer du, hun er ſtedſe vant,
hos Guderne hiſtoppe at ſlikke Ambroſia. 855

Tjener.

Saa maa man ogsaa ſtaffe hende Slikkoſt her.
(gaaer med Dpora.)

Chor.

Høiſt heldigt for Tiden nu,
ſaa vidt ſom man mærke kan,
det gaaer denne Gamle. 860

Trygæos.

Men tænk nu, naar I mig ſkal ſee ſom Brudgom i min
Glimmer!

Tjener.

Lykkelig du prises da,
o Gubbe, naar nyfødt du
skal dufte af Salve!

Trygæos.

Det troer jeg nok! Men naar jeg nu ved hendes Barm
mig vugger —? 865

Chorfører.

Saa er du jo meer lykkelig end Karfinos's Snurrer.

Trygæos.

Sa ikke sandt? Jeg har jo dog
bestegit denne Torbisthest,
og derved frelst Hellenerland,
saa hver en Mand
paa Landet nu jo kan i Ro
besove trygt og sove.

870

Tjener (kommer tilbage).

Nu Pigen vasket er med samt sin skønne Bag,
Hiintbrødet bagt, og Sesamlagen lavet er,
og Alt er fix og færdigt; Pløken mangler kun.

875

Trygæos.

Nu vil vi bringe hende, vor Theoria,
til Raadet allerførst.

B. 866. Karfinos' Sønner vare Dandsere (see B. 782).

B. 874. Sesam, en Vælgfrugt.

B. 875. Pløken. „Brudgommen“ vilde han sige.

Tjener.

Hvad? hvem? hvad siger du?

Det er jo den Theoria, som forðum vi
paa Veien til Brauron hen halvdrufne overfalbt.

Trygæos.

So, men hun lod sig nødig fange.

Tjener.

Alf nei see!

880

see hvilken høitidsfestlig Agterdeel hun har!

Trygæos.

Sa vist!

(til Publikum)

Hvem af Jer er en ærlig Mand? siig: hvem?

Hvem vil beskytte hende mod Senatet? — (til Tjeneren) Naa,
hvad gramser efter du?

Tjener.

Til Isthmoslegene

jeg stifter mig et Teltrum af for denne her.

Trygæos.

885

Naa? er der Ingen, som vil vogte hende?

(til Theoria)

Kom hid!

Beg deponerer dig i Folkets Midte her.

B. 878—79. Meningen er: Forhen, førend Krigen var udbrudt, have vi kunnet gjøre hendes nærmere Beskjendtskab, siden ikke mere. — Ved Byen Brauron i Attika holdtes en udsøævende Bakchosfest.

B. 884—85. Isthmos, en bekjendt Snævring. Til disse Lege be-
silte man Plads isorveien.

Tjener (peger mod Tilskuerne).

Der er En, der vinker.

Trygvæd.

Hvem er det?

Tjener.

Arisfrades.

Han puster hende hjem til sig.

Trygvæd.

So vist, du Nar!

Han vilde fare til og labe hendes Mos.

890

(til Theoria)

Naa hør du! tag nu Tøiet af dig allerførst!

(Theoria klæder sig af.)

Raadsherrer, Prytaner! skuer her Theoria!

betragt, hvormegit Skjont jeg giver Eder her!

Naar blot I løste hendes Been en Smule op,

saar strax I feire her en Offerfest:

895

og see nu dette Offerkjøffen her hvor skjont!

Tjener.

Det er jo rigtignok en Smule forrøget, thi
før Krigens Tid stod Raadets Stegepander her.

Trygvæd.

Nu da I atter have hende her, I kan

imorgen strax bestaae en skjønne Væddekamp,

900

paa Jorden brydes lystig, staae paa fire Been,

B. 888. Arisfrades, en Broder Liberlig.

B. 890. Mos, s. Ex. Pindsems, Belling, var en attist Yndlingsret.

B. 894—96. Ordene kunne forstaaes baade om Theoria (Fest) og om Dvinden, som forestillede samme.

fra Siden give Stød, staae stridt med bøiet Kne,
og, salvede paa Fægterviis, med Ungdomskraft
raff støde til og bore baade med Haand og Lend.

Paa Trediedagen skal I holde Hesteløb, 905
hvor Renderen skal rende Renderen forbi,
og Vogne skulde styrte mod hverandre haardt,
mens snusfende og pustende de flyve fort.

Og andre Kjøresvende ville ligge der
med afflaaet Hud ved Maalet selv nedstyrtede. 910
Velan, Prytaner, modtag nu Theoria!

(fører hende til Raadsherrebænkene.)

See dog, hvor venlig den Prytan mod hende tog!
Det havde du ei gjort dog, hvis det gratis var;
du havde Tritid paaaskudt, men med frummet Haand.

Chor.

Af alle os Borgermænd 915
er høifortjent saadan En,
som ligner Trygæos.

Trygæos.

Naar Høsten kommer, skal I nok faae see, hvortil jeg duer.

Chor.

Alt nu er det vitterligt;
thi du er for Alle her 920
en Frelsermand vorden.

Trygæos.

Det skal du sige, naar du først har smagt den unge Drue.

B. 913—14. Naar En havde Noget at andrage for Raadet, maatte han indføres af en Prytan, som derfor lod sig betale.

Chorfører.

Næst Guderne vi ville dig bestandig agte høiest.

Trygæos.

Ja høifortjent jeg af Ver er,
 Trygæos jeg Althmonebo,
 som har fra bittre Trængslers Nød
 hver Landsmand frelst
 og hver en Algerdyrker, men
 Hyperbolos nedfuet.

925

Chor.

Hvad have vi nu videre at gjøre da?

930

Trygæos.

Ikke at stille hende ved en Frugtfsaal op.

Chor.

En Frugtfsaal? hvad? ret som en lille Hermesblof?

Trygæos.

Hvad er jer Mening? Vil I offere Slagteqvæg?

Chor.

Hvad? Slagteqvæg? O nei! nu ingen Slagten meer!

Trygæos.

Et dygtigt Fedesviin maaskee?

B. 931. Ringere Guddommes (f. Gr. Hermes') Billedstøtter, som i en Hast skulde opstilles, indviende man med en Skaal fuld af Frugter.

Chor.

Nei, nei!

Trygvæs.

Hvorfor?

935

Chor.

For ei at see Theagenes's Svineri.

Trygvæs.

Nu siig: hvad vil du offre da?

Chor.

Et Bælam.

Trygvæs.

Hvad?

Et Bælam?

Chor.

Sa.

Trygvæs.

Men det er jo et Varneord.

Chor.

Sa vift, ja vift! thi seer du vel, naar saa der En
i Følkesamlingen vil raade stærkt til Krig,
saa skriger angst Enhver paa Lammeviis bæbæ —

940

Trygvæs.

Sa du har Ret.

Chor.

og er forresten from og god.
 Saaledes faae vi mod hverandre Lamme=Sind,
 og blive mod hver Forbundsven langt mildere.

Trygvæos (til Tjeneren).

Saa gaa da nu og bring paastand et Aaar herhid! 945
 Jeg skaffe skal et Altet til at offre paa.

Chor.

Hvor Alting dog, naar Gud kun vil og Skjebnen spier,
 gaaer vel efter Dnsfe og stikker sig Et efter Andet paa pas=
 sende Maade!

Trygvæos.

Ja det er rigtigt, see kun der, der staaer jo Altret færdigt!

Chor.

Nu skynd Jer, mens flygtige Vind, 950
 som bortblæste Krig fra vort Land,
 end luster fra Guderne sendt!
 (Tjeneren bringer Offerredskaber.)

Trygvæos.

Der Kurven er med helligt Korn og Krands og Offerkniven;
 see! ogsaa Ild der er, og Intet mangler uden Aaret.

Chor.

Nu skynder Jer alt hvad I kan! 955
 thi hvis Jer Chæris faaer at see,
 han kommer hid ubuden, for

at fleite, og jeg veed, at I,
naar svært med Pust han piner sig,
ham gjerne give Noget.

960

(Et Faar bringes ind.)

Trygvæd.

Velan, tag Bækkenet og Offerkurven, du,
og gaa til Høire omkring Altret hurtigen!

Tjener.

Nu vel! befal saa videre! jeg har gaaet rundt.

Trygvæd.

Bring Branden hid, saa vil jeg dyppe den i Vand;
saa sving den rask! (til en anden Slave) og ræk du mig af

Kornet der!

965

Bestenk dig selv, naar du har Bækkenet mig rakt!
og kast blandt Publikum nu ogsaa Korn!

Tjener.

Skal fkee!

Trygvæd.

Har du det gjort?

Tjener.

Sa vist ved Hermes! ja! — Iblandt
Tilskuerne, saamange som de være vil,
der er ei een, som jo har faaet sit Vieborn.

970

Trygvæd.

Sik Dvinderne da Intet?

Tjener.

Nei! Taften vil
nok Mændene dem give.

Trygvæs.

Lad os bede da:

(i høitidelig Tone)

„Hvem er tilstede her?“ (seer sig omkring) „Hvor er de Godes Flok?“

Tjener (bestænker Choret).

Lad mig bestænke dem! — det er de Godes Flok.

Trygvæs.

Anseer du dem for Gode?

Tjener.

Ja! og hvorfor ei?

975

Da rundt ud over dem vi gød saameget Vand,
de stilled sig dog atter paa det samme Sted.

Trygvæs.

Nu lad os bede, lad os bede strax paaastand!

Høihellige Drotning, du Fredens

hulde Gudinde,

du Moder til Chordands og til Egteskaber,

modtag dette Offer her af vor Haand!

980

Tjener.

Modtag det, o ja, Høiherlige, du,

vi bede ved Zeus! og bær dig ei ad,

B. 973. „Hvem er her tilstede?“ Med disse Ord begyndtes enhver
Offering. Der svarede: „Mange og Gode.“

B. 977. Kun De, som havde en end Samvittighed, undvege Be-
stænkningen.

som kun de løsgagtige Qvinder det gjør! 985

see disse sig liste til Huusdøren hen,

og aabne paa Klem den og fige saa smaat.

Og hvis der saa Nogen bemærker dem der,

de liste sig bort;

men hvis han saa gaaer, hun figer igjen. 990

Men gjør du for Alting ei sligt imod os!

Trygæos.

Nei aldrig ved Zeus! Viis du dig i Alt

for dine Tilbedere anstændig og peen,

for os, som svarlig har længtes efter dig

alt i tredive Aar! 995

O stands du nu Kampen og Vaabnenes Ony!

saa skal vi dig Kampstandser nærne.

O ryd af vort Sind Mistænksomhed ud,

som med prikkende Stil

os indbyrdes hidser til Mundhuggeri! 1000

Forbind nu igjen os helleniske Folk,

som fordum det var,

ved Venstabet's Rit, og bland i vort Sind

Forsonligheds milde livsalige Aand!

Lad Torvet med afslags herlige Ting 1005

nu fylbes igjen, med Hvideløg,

Granater og Ebler og tidlig Melon

og pene Smaakoster til Trællenes Brug!

Lad os snart see bragt fra Boeotien hid

Gæs, Vender og Duer og Snepper i Hob, 1010

og Kurve med Al fra Kopaiske Sø!

saa skal vi da stimle om disse saa tæt,

at kjøbelystne vi puffes og stødes
 med Morghos, Teleas, Glauketas og al
 den Læffermunds=Skare, — saa kommer for seent 1015
 Melanthios hen til Torvet — af vee!
 Alt udsolgt er! saa jamrer han sig
 høit hylende udaf Medea et Skrig:
 „D vee mig! o vee mig! her barnløs jeg staaer —
 har mistet de deilige Nal i Salat!“ 1020
 og alle Folk lee ham et Stykke.

Hør denne Bøn, o hulde Fred, vi bede dig!

Tjener.

Tag Kurven da, og slagt paa kyndig Koffeviis
 vort Faar!

Trygæos.

Men det bør ikke skee.

Tjener.

Og hvorfor ei?

Trygæos.

Nei Fredsgudinden lider ikke Slagteri, 1025
 og Alttret fudles ei med Blod. Men bring det ind,
 slagt der, og tag saa Vaarets Been og bring dem hid!
 (til Publikum)

Saaledes sparer Choranføreren sit Faar.

(Tjeneren gaar.)

B. 1018. Medea, hans egen Tragedie. — Trygæos og Tjeneren
 anstille sig, som om der virkelig var et Faar paa Scenen, men
 der var intet.

B. 1028. Chorføreren bestreb Omkostningerne ved Skuespillet.

Chor.

Nu maa du blive selv herudensfor!
 Og saa maa du ordne Brændet i Fart 1030
 og besørge Alt hvad behøves.

Trygæos (lægger Brænde paa Alteret).

Forstaaer jeg ikke som en Præst at lægge Brændet rigtig?

Chor.

So vist, jo vist! du mangler jo ei,
 hvad af Viismand der fordres, og klart er dit Blik,
 hvor Viisdom i Sind og klogtigt Mod 1035
 sin Prøve skal staae.

Trygæos.

See, Beddet staaer i Due lys, og Stilbides det ærgrer.
 Nu skal jeg bringe Vordet ind, behøver ingen Tjener.

Chor.

Hvo vilde dog ei prise flig
 en herlig Mand, som har 1040
 saameget Dndt udholdt
 for at frelse vor hellige By!
 Da derfor skal du til evig Tid
 misundes af Enhver!

(Trygæos og Tjeneren komme tilbage.)

B. 1032. Ved Spaadomskunstens Udbøvelse kom det meget an paa, at man lagde Brændet rigtigt.

B. 1037. Stilbides, Spaamand.

Tjener.

Alt er bestilt. Tag Bøvene og læg dem der! 1045
 Indmaden henter jeg og Offerstykkerne.

Trygvæos.

For det skal jeg nok sørge. Kom saa strax igjen!

Tjener.

Her er jeg alt — naa synes du, jeg for langsom er?

Trygvæos.

Hør, steg nu dette godt! — men see der nærmer sig
 jo En, om Issen smykket med en Laurbærfrands, — 1050
 Hvem er dog det?

Tjener.

Hvor fæl storagtig han seer ud!
 En Spaamand er det.

Trygvæos.

Ja, det Hierokles er.

Tjener.

Naa ham, ja Tegnsudlaggeren fra Dreos.
 Hvad har vel han at sige?

Trygvæos.

Det er klart, at han
 vil sætte sig mod Freden, som nu sluttet er. 1055

B. 1046. Indmaden vil Herren forbeholde sig selv.

B. 1053. Dreos, en Euboeiff mod Athen fiendssindet By; altsaa:
 „fra Dreos“ o: mod Athen fiendssindet.

Tjener.

Na nei! han gaaer kun efter Stegelugten her.

Trygvæs.

Hør, lad os lade som vi see ham ei.

Tjener.

Ja nok.

Hierokles (gravitetist).

Hvad er det for en Dffring? og til hvilken Gud?

Trygvæs (til Tjeneren).

Pas taus din Steg! og rør ei Nyrestyffet du!

Hierokles.

Til hvilken Gud? — Vil I ei svare?

Trygvæs.

fig skjønt.

Halens teer

1060

Tjener.

Fortræffeligt, o hulde, kjære Fred!

Hierokles.

Skær nu deraf et Forlodsuit, og giv mig det!

Trygvæs (til Tjeneren).

Først stegte — det er bedre.

Hierokles.

jo stegt.

Ja men see, det er

B. 1060. Halens saavelsom andre Deles Forbrænding gav gode eller onde Værfler.

Trygæos.

Du er en Næseviis, ihvem du er.

(til Tjeneren)

Skær for, du! — hvor er Bordet? — bring nu Offerdrif! 1065

Hierokles.

Først skæres Tungen ud.

Trygæos.

Sa vist det veed vi nok.

Men veed du hvad?

Hierokles.

Naar du vil sige mig —

Trygæos.

Snak ei

til os, thi vi til Fredsgudinden offre nu.

Hierokles.

Usle Menneſter, Taaber —

Trygæos.

Saa ſkee du allandsens Ulykke!

Hierokles.

ſom i forblindede Sind ei kjende til Gudernes Billie, 1070
og ſlutte Forbund, 3 Mænd, med hiſtærtgloende Aber.

Trygæos.

Ha! ha!

B. 1071. Aber d. e. Lakedaemoner, hvilke af Komikerne ſkildres ſom trædſke Menneſter.

Hierokles.

Hvad griner du ad?

Trygæos.

Ad bistertgloende Aber.

Hierokles.

O, o frygtssomme Duer, til Nævebølge betroe Jer,
som i Sind og i Skind er' rænkefulde.

Trygæos (pegende paa Stegen).

Ha gid din

Runge brændte saa hedt dig i Livet som denne, du Vindsak! 1075

Hierokles.

Naar høihellige Nymfer ei førte Bafis paa Bilsfor,
eller Bafis Menneſter, eller Nymferne Bafis —

Trygæos.

Gid du ſkee alt Ondt, ſaa hold dog op med den Bafis!

Hierokles.

Ei har Skjebnen endnu villet Freden af Rænkerne løſe —
nei, førſt da —

Trygæos (til Tjeneren).

O hør, ſtrø mere Salt, du, paa dette! 1080

Hierokles.

thi endnu er det ikke beſtemt af de ſalige Guder,
at vi Striden ſkal ende, før Ulven ſig parrer med Gaaret.

Trygæos.

Ha, du Nidding, hvordan skal Ulven sig parre med Faaret?

Hierokles.

Aldrig, saalænge som Skarnbillerne flygtende stinker ledagtig, eller den pibende Tispe med Bæe faaer blindfødt Unger, 1085
aldrig, saalænge det skeer, skal Freden nogentid sluttes.

Trygæos.

Siig: hvad skal vi da gjøre? skal vi Krigen ei ende?
faste Løb maa skee, hvilken Part der skal lide det meste,
medens i Freden vi dog kunde herske fælleds i Hellas?

Hierokles.

Aldrig vil du formaae en Krebs til ei at gaae Krebsgang. 1090

Trygæos.

Aldrig vil du meer i Prytaneion faae Spise,
heller ei vil du gjøre til Intet hvad engang der skeet er.

Hierokles.

Aldrig du mægter at gjøre heel glat det piggede Pindsvin.

Trygæos.

Vil du dog ei høre op med at have Athener til Bedste?

Hierokles.

Siig: efter hvilket Drakelsvar brænder I Bøve til Guder? 1095

B. 1089. Vi kunde herske fælleds i Hellas. Læbedæmonerne til Lands, Athenæerne til Søes, ligesom tilforn.

B. 1090. til ei at gaae Krebsgang, ligesaa lidt Læfæerne til ei at handle nærlig.

B. 1091. I Krigstid spiste de Spaamænd, man behøvede, i Prytaneion.

Trygæos.

Efter det skønneste, som Homeros nogentid qvæded:
 „Strax da de Krigens truende Mulmsthy havde forjaget,
 toge de venlig mod Freden og vied ind den ved Offer.
 Og da de Bovenne havde forbrændt og af Indmaden nippet,
 gød de Viin af Bægre, og jeg, jeg anførte Toget; 1100
 men til Spaamanden Ingen henrakte det blinkende Bæger.“

Hierokles.

Dette jo kommer ei mig ved; thi sligt ei sagde Sibylla.

Trygæos.

Men eet træffende Ord dog sagde den vise Homeros:
 „Ikke den lovløse Mand, som hverken har Slægt eller Arne,
 elsker den rædsomme Krig, som Landsmand fører mod
 Landsmand.“ 1105

Hierokles.

See dig for, at ei Glenten med Svig dit Sind skal bedaare,
 og for Næsen snappe —

Trygæos (til Slaven).

Ja vist! pas rigtig nu paa du,
 thi heel frygteligt er for vort Offer dette Drakel.
 Gyd nu Offer, og bring mig tillige herhid noget Indmad!

B. 1097—1101. Disse Vers ere laante af Homeros, men blandede med egne. Hierokles vilde fange Trygæos dermed, at han selv offerer i Overensstemmelse med Draklets Forskrifter; men denne undviger ham snildt.

B. 1102. Han sætter altsaa Sibylla over Homeros.

B. 1108. Drakel d. e. Hierokles.

Hierokles.

Naa! skal saadan det være, vil ogsaa jeg selv mig betjene. 1110-01

(griber til, men hindres af Tjeneren.)

Trygæos.

Offerdrif, Offerdrif!

Hierokles.

Skjænk nu ogsaa for mig og ræk mig af Indmad et Stykke!

Trygæos.

Nei, endnu tillade de salige Guder det ikke:

deres Villie det er, at vi offre, og strax du dig pakker!

(bedende)

Hulde Fred, o bliv du hos os saalænge vi leve!

1115-2

Hierokles.

Bring mig Tungen herhid!

Trygæos.

Nei bring du din først herfra, du!

Hierokles (snapper Bageret).

Drikoffer!

Trygæos (giver ham paa Dret).

Tag i en Hast nu først som Drikoffer dette!

Hierokles (flagende).

Vil da ei Nogen give mig Indmad?

Trygæos.

Nei det er ikke

tilladt, Noget at gi'e bort, før Ulven sig parrer med Faaret.

Hierofles.

Al dine Knæe jeg omfavner!

Trygæos.

Omsonst, min kjære, du beder: 1120
 glat du ingensinde vil gjøre det piggede Pindsviin.
 Velan, Tilskuere, kom hid og deel med os
 vort Offerfuul!

Hierofles.

Og jeg da?

Trygæos.

Ed Sibylla du!

Hierofles.

Og I vil spise alting I alene to?
 Jeg tager for Gode væk — det er jo Fælledsgods. 1125

Trygæos (til Tjeneren).

O prygl, o prygl den Bakis!

Hierofles (til Tilskuerne).

Til Vidne kræver jeg!

Trygæos.

Jeg ogsaa, at du er en Slughals, næsviis Karl.
 Prygl ham den Næseviis, og tugt ham med en Rjep!

Tjeneren.

Det kan du selv! Nei, jeg vil strælle af ham først
 de Faarekind, som han saa lumsf sig listet til. 1130

B. 1130. Faarekind, hvilke han som Overpræst havde tilegnet sig
 og kastet over sig.

Hør, vil du lægge Skindene, din Præsterad!

Naa hører du, du Thyveravn fra Dreos?

Jeg raader dig, flyv strax du til Elymnion!

(Alle gaar.)

Chor.

Jeg er saa glad, saa glad!

Krigshjelm jeg nu er qvit

og Anapost og Hvideløg.

Kampen er nu ei min Lyft,

men at jeg ved Arnen kan

faae en Sviir i Selskab med

hære Venner, og til Ilden

lægge Ved, som nu er ret

gjennemført og fældet i

Somrens varme Tid,

og paa Gløder Urter riste,

og Kastaniens Frugter stege,

kysse Thrakisk Pigelil,

medens Konen er i Vad!

Chorfører.

Intet er saa frydeligt, som naar vi Sæden vel har lagt,

og naar Gud den giver Bæde, og en Nabo taler saa:

Hør, hvad skal vi nu bestille? siig mig det, Komarchides!

Jeg har rigtig Lyft at drikke, da nu Gud gjør Alt saa vel.

Heida, Mo'er, hør, sæt til Ilden nu tre Potter Bønner strax!

bland saa Hvedemeel deri, og søg de bedste Figen ud!

B. 1133. Elymnium i Nærheden af Dreos.

B. 1136. Ost og Løg, mager Soldaterkost.

Lad saa Syra kalde Manes ind fra Marken hvor han er,
 thi det plat umuligt er at stjerne Ranker nu idag 1155
 eller hyppe dem, da Jorden er jo ganske vaad endnu.
 Lad et Bud saa hos mig faae en Drosfel og to Sisgener;
 Raameff har jeg i mit Huus og fire Stykker Haresteg,
 hvis nu ellers ikke Ratten har dem stjaalet bort inat;
 Noget stjoed, hvad det var, i Huset og rumstereb slemt. 1160
 Bring nu, Dreng, tre Stykker Kjød til os, og giv til Fader eet!
 Skaf dig hos Eschinades en Myrtefrands med sine Bær,
 og indbyd paa samme Bei tillige hid Charinades,
 om med os han her vil drikke,
 da nu Himlen skjænker Sæden 1165
 frodig og velsignet Vært!

Thor.

Naar Cicaden da
 kvæder sin søde Sang,
 skuer med Fryd jeg hen
 over de Lemniste Rankers Flor 1170
 om de nu vil modnes snart,
 tidlig er jo denne Vært.
 Og saa seer jeg sjeleglad,
 Figenfrugten svulmer alt,
 og naar saa den moden er, 1175
 smager jeg og spiser den,
 raaber glad: „D hulde Sommer!“

B. 1154. Syra, Trælqvinde; Manes, Træl.

B. 1162. Myrtefrandsen brugtes ved Gilder; ved større Fester med Bær paa.

B. 1170. Viin var forplantet fra Lemnos til Attika.

B. 1177. „D hulde Sommer!“ Begyndelsesordene af en Sang.

laver saa en Thimiansdrif mig,
 og ved saadant Sommerliv
 bli'er jeg rigtig thy og fed, — 1180 0

Chorfører.

heller end at see paa ham den gudforhadte Herr Captain,
 med en trefold Buss i Hjelmen og et purpurfarvet Skrud,
 som han selv forjikkred var fra ægte Purpur=Farveri.
 Men hvis han i Kamp engang skal gaae isørt sit Purpurskrud,
 strax det faaer en anden Farve ved et æfel brunligt Pøit. 1185 0
 Derpaa løber han sin Wei, og som en broget Hanehest,
 ryfter sine Buske, — mens jeg passer mine Fuglenet.
 Og naar slig En kommer hjem, saa er han reent utaaalelig,
 sætter os i Mandtalsrullen op snart ned, og sletter ud
 to tre Gange. Nu det hedder: „Strax imorgen ryffes ud!“ 1190 0
 Intet har man kjøbt til Føde, thi man vidste Intet, da
 hjemmefra man gif; saa kommer man til Pandions Billed hen,
 seer sit Navn, og løber saa i Harm afsted med bistert Blik.
 Saadan gjør de mod os Landmænd, men ei saa mod Byens Folk,
 disse Gud og Menneſter forhadte Skjoldbortkastere. 1195
 Men de skal engang mig Regnskab gjøre, ja saasandt Gud vil!
 Megen Uret har de gjort mig,
 de som hjemme spille Løber,
 men i Krigen Næve kun.

(Trygaos og Tjener komme.)

B. 1178. Thimian var mavestyrkende, ligesom Polei.

B. 1186. Hanehest, et Udyr paa Persiske Tapeter.

B. 1192. Risten var opslaaet paa den Attiske Stamheros Pandions Billedstøtte.

Trygæos.

Gia!

1200

See, hvilken Sværm der kommer til min Brudsfærd!

(giver Tjeneren en Hjelmbust.)

Hør tag og afvisf Bordene med denne her!

den duer jo dog ei til noget andet nu.

Dg sæt saa Ragerne her frem og Droslerne

og Haresteg i Dverflod og Hvedebrød!

(Tjeneren gaaer; en Segelsmed og en Pottemager komme.)

Segelsmeden.

Hvor er Trygæos?

Trygæos.

Beg staaer og steger Drosler her.

1205

Segelsmed.

O kjæreste Trygæos! ja hvor har du gjort
os meget Godt, da du har Landet skaffet Fred.

Hør købte man ei Segler af mig for en Døit;

nu sælger for halvtredsindstyve Drachmer jeg,

og han (pegende paa Pottemageren) for tre assætter Krukker

Landet rundt.

1210

Tag da, Trygæos, disse Segler her, og hvad
du ellers ønsker dig, for Intet! Tag ogsaa det!

thi hvad vi have vundet ved vort Salg, deraf

vi bringe disse Gaver til dit Bryllup dig.

Trygæos.

Nu vel! saa lægger disse Sager her, og gaaer

1215

saa ind og spiser! — skynd Der nu, thi der jeg seer

en Baabenfræmmer nærmer sig forbittret hid.

(Segelsmeden og Pottemageren gaae.)

Baabenfræmmer (med to Fjerbusse i Haanden).

See dig! du har i Bund og Grund mig ødelagt!

Erygæos.

Hvad er der? har du Fjerbusstpine, stakkels Mand?

1220 08

Baabenfræmmeren.

Min Handel og min Næring har du ødelagt,

(peger ud blandt Tilskuerne)

og hans, og hans, og Landsfæmedens, som du seer.

Erygæos.

Hvad skal jeg gi'e for de to Fjerbusse der?

Baabenfræmmeren.

Hvad vil du gi'e?

Erygæos.

Hvad jeg vil gi'e? Jeg undseer mig —

men da det Bussebinderi er noget svært,

saa vil jeg give dig tre Rander Figener,

saa kan jeg viske af mit Bord med saadan en.

1225 08

Baabenfræmmeren.

Naa ja, saa gaa da ind og bring mig Figener!

thi det er bedre dog end ingenting at faae.

Erygæos (prøver Buskene).

Nei væk med dem! gaa Pokker i Vold du fra mit Huus! 1230 08

de fælde Haar og duer ei det ringeste,

jeg giver ei en Figen for dem begge to.

Baabenframmeren.

Hvad skal jeg gjøre da med dette Pandser her,
ti Miner værdt og deilig gjort — jeg arme Mand!

Trygøos.

Nei dette skal dog intet Tab forvolde dig. 1235

Seg kjøber det for hvad det selv har kostet dig;
den er jo gjort den Ting ret som til Stolegang.

(sætter sig paa den.)

Baabenframmeren.

Driv du kun ikke Spot med mig og med mit Tøi!

Trygøos.

Nu lægger jeg tre Smaasteen her, det er beqvemt.

Baabenframmeren.

Hvordan vil du da tørre dig, du Klodrian? 1240

Trygøos.

Seg stikker Haanden gennem Narehullet her
og her.

(stikker Haanden gennem Pandserets Armhuller.)

Baabenframmeren.

Naa begge Hænder?

B. 1234. En Mine = 33 Rdlr.

B. 1239. De brugte ikke Papir, men Smaastene.

B. 1241 flg. Den Borger, som skulde udruste og underholde et
Krigsstib, maatte lønne saa mange Noerkarle, som der vare Nare-
huller. For at spare, tilstoppede de stundom et eller flere Huller.

Trygøos.

Oh ja vist, for ei
at gribes i at stjæle bort et Narehul.

Baabenfræmmer.

Du vil forrette paa en Stol ti Miner værd?

Trygøos.

Oh ja, det vil jeg just, du Træring! Troer du ei, 1245
min Rumpe skulde være mig ti Miner værd?

Baabenfræmmer.

Gaa da, hent Pengene!

Trygøos (staaer op).

Nei, nei, min gode Ven,
den trykker Enden. Væk! jeg vil ei købe den!

Baabenfræmmeren (tager en Trompet frem.)

Hvad skal jeg nu da gøre med Trompeten her,
som jeg engang har givet sexti Drachmer for? 1250

Trygøos.

Naar du dens hule Gang udfylder heelt med Bly,
og stikker ovenfra derind en langlig Stang,
saa vil du faae en deilig Vippe-Kottabos.

Baabenfræmmer.

Uh! du gør Nar.

B. 1253. Kottabos. Paa en høi Stage var anbragt en bevægelig
Vægtstang, med en Skaal i hver Ende. Man søgte at kaste Bliin
i disse Skaaler saaledes, at deraf kunde udledes et godt Varsel.

Trygæos.

Seg giver dig da et andet Raad.

Gyð du, som jeg har sagt, kun Vly derindeni, 1255
og anbring saa paa denne her en Vægtstang, som
med Snore bindes fast, saa faaer en Bismær du,
at maale Figen med paa Landet til Slaverne.

En Hjelmfmed (med Hjelme).

Ha du, fordomte Uhyre, har mig ødelagt!
See, dette har engang jeg givet en Mine for. 1260
Hvad skal jeg nu med det? hvem kjøber vel det Fram?

Trygæos.

Gaa hen og sælg det Hele til Egypterne!
Det er jo prægtigt til at maale Uffring i.

Baabenkræmmer.

O kjære Hjelmfmed, al! hvor gaaer det daarligt os!

Trygæos.

Der er dog Intet gaaet ham imod?

Baabenkræmmer.

Sa saa? 1265
Hvortil skal da vel Nogen bruge Hjelme nu?

Trygæos (tager ham ved Ørerne).

So! naar han lærer slige Hanke at sætte til,
saa vil han faaer for dem langt meer end nu han faaer.

Hjelmfmeden (til Baabenkræmmeren).

Rom, Landsemand, og lad os gaae!

Trygæos.

Vist ikke nei!

Seg vil jo købe af ham disse Landsjer her.

1270 07

Baabenfræmmer.

Hvad vil du give?

Trygæos.

Var' de flakte, tog jeg dem
til Gjerdestaver for en Drachme hundredviis.

Baabenfræmmer.

Han holder os for Nar. Kom, lad os gaae, min Ven!

(De gaae; Drengene komme ud af Huset.)

Trygæos.

Nei see dog, see der kommer nogen Dreng, Børn
af mine Gjæster, herud for først at piise, før
de gjøre Prøve paa Bryllupsfangen, troer jeg vist.
Hør, Dreng! har du betænkt, hvad du vil synge, kom
saa hid og staa hos mig, og prøv først Sangen her!

1275 08

Lamachos' Son.

„Krigerhelte lad først os beshynge —“

Trygæos (afbrydende).

Nei, nei, lad dog være
Krigerhelte at synge, thi nu, o du trefold fordømte,
er der jo Fred; du er en forbandet, uvidende Unge.

1280 09

B. 1279. „Krigerhelte“ 2c., Begyndelsen af et Epos „Epigonerne“ (Efterkommere af de Gry mod Thebe, som drog ud for at hevne disse deres Fædres Død).

B. 1282. Af Homers Il. IV, 446. IX, 60.

Lamachos' Søn.

„Men da de rhyfende frem vare komne nær ved hinanden, stødte de Skjoldene, baade de flade og buglede, sammen.“

Trygæos.

Skjolde? Men vil du da ei holde op at tale om Skjolde?

Lamachos' Søn.

„Mellem hinanden nu led baade Sammer og Subel af
Krigsfolk.“

1285

Trygæos.

Sammer af Krigsfolk? nei du ved Dionysos skal hyle,
du skal Sammersang qvæde, ja en, som rigtig er buglet!

Lamachos' Søn.

Siig mig: hvad skal jeg synge? hvad er der, som helst du
vil høre?

Trygæos.

„Saadan spiste nu hine af Dxrnes Rjød“ — saadan noget —
Frokosten retted de an og hvad der var lækkert at nyde.

1290

Lamachos' Søn.

„Saadan spiste nu hine af Drefjød; Hestenes Halve
dampende løste af Aaget de, da de var mætte af Krigen.“

Trygæos.

Net saa! de mætte var af Krig, saa spiste de.

Syng det, just det: da de var mætte, spiste de.

Lamachos' Søn.

„Da de var færdige, pandsfred de sig —“

Trygeos.

Ja med Viin, ikke sandt? 1290S.

Lamachos' Søn.

„stormed af Porten saa ud; høit lød et ufluffeligt Krigsraab.“

Trygeos.

Saa gid du stee alt Ondt, Dreng, med din evige Krig!

Du synger kun om Slag, du! Naa, hvis Søn da er du?

Lamachos' Søn.

Jeg?

Trygeos.

Ja, ja vist du.

Lamachos' Søn.

Jeg er Lamachos's Søn.

Trygeos.

Aha!

Vistnok havde jeg undret mig, hvis du ei havde været 1300 O

Søn af en Kampmand eller en Kampmager eller en saadan.

Nu væk med dig, gaa, syng for Landsedragerne!

(Drengen gaaer.)

Veed. Ingen her: hvor er Kleonymos' Søn?

(Kleonymos' Søn træder frem.)

Kom, syng mig Noget, du, før du gaaer ind! Jeg veed,

du ei som han vil syng, du en klog Mands Søn. 1305 S

B. 1301. Kampmand — Kampmager: Hentydninger paa Navnet
Lamachos (Kampelsker, af *μάχη*, Kamp).

Kleonymos' Søn.

„En af Saierne prunfer med Skjoldet, et dædelsfrit Væрге,
som jeg hift ved et Krat af mod min Villie forlod.“

Trygæos.

Siig mig, min Pusling, mon sligt om din egen Fader du synger

Kleonymos' Søn.

„Livet frelst jeg dog, —“

Trygæos.

ja, men til Skam for Forældre.

Men hør, lad os gaae ind! Jeg veed med Sikkerhed, 1310
at Alt hvad nylig du om Skjoldet sang, det vil
du aldrig glemme, du, en saadan Faders Søn.

(Drengen gaaer.)

I Andre, som vil blive her, har Eet endnu at gjøre:
at proppe Jer med hvad I seer, ei gumle hen i Veiret.

Saa falder an med Mandemod! 1315

med begge Kjæver hugger ind! Hvad nytter det, I Stakler,
at have hvide Tænder, naar de Intet har at tygge?

Chorforer.

Sa det skal vi besørge strax. Og Tak, fordi du byder!

(til Choret)

Naa I, som længe sultet har, nu grib til Harestegen!

Ei hver Dag just det times Jer 1320

B. 1306—7. Et Distichon af Archilochos, som havde tabt sit Skjold
i en Strid mod Saierne, et Thrakisk Folk.

at træffe Rager, som saa frit omvandre uden Opsigt.
Saa hugger da nu i Jer, at I ei for seent skal angre!

Chor.

Nu vogter jer Tunge! thi nu er det Tid hid Bruden at
føre fra Huset,
og Fakler at bære, mens Folket i Brimmel høit jublende
fro træder Dandsen.

Det er Tid, nu atter paa Marken ud hvert Aflingsredskab
at bringe,

1325 35

naar først vi har dandsjet og Drifkoffer skjænket, og ud

Hyperbolos jaget,

og naar vi har bedet de Himmelske fromt,

at de Rigdom skjænke Hellenernes Folk,

og at vi alle maae høste Korn

i Overflodsmaal og megen Viin,

1330 0

og Figen til Næring;

at vore Koner maae føde os Børn,

at alle de Goder, som før vi har tabt,

vi atter maae vinde tilbage igjen,

at det blinkende Staal maa hvile!

1335 3

(Man bringer Dpora smykket som Brud.)

Kom, Somfru, i Marken ud!

kom, Skjønne, saa skal du skjönt

ved min Side her hvile!

O Ulyksalige, hvor fortjent

nyder du din Ulfke nu!

1340 0

Hymen o Hymenæos!
 Hymen o Hymenæos!
 Hvad skal vi hende hde?
 Hvad skal vi hende hde?
 Vi hendes Frugt vil nyde, 1345
 vi hendes Frugt vil nyde!
 Og nu vil vi Formænd
 løfte og bære
 Brudgommen høit!
 Hymen o Hymenæos! 1350
 Hymen o Hymenæos!

Trygæos.

Boer nu sammen i Fred
 uden Usærd og Nød,
 og indsamler Figen!
 Hymen o Hymenæos! 1355
 Hymen o Hymenæos!

Chor.

Den Enes Figen stor og tht,
 den Andens sød!

Trygæos.

Ja syng du saa, naar spist du har
 og druffet megen Viin, 1360
 Hymen o Hymenæos!

Chor.

Hymen o Hymenæos!

Thragos (til Tilstuerne).

Hil Ver, o hil Ver, Mænd!
 Hvis I nu vil følge mig,
 skal I faae Rager!

136538

Goepserne,

Komedie af Aristofanes.

Oversat

af

N. B. Dorph.

Udgivet

af

C. Berg.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samfundet til den danske Litteraturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1860.

Geophytene

Monographie der Pflanzenfamilien

Geophytene

W. S. J. J. J.

Geophytene

E. J. J. J.

Geophytene

Geophytene der Pflanzenfamilien

Geophytene

1860

Forord.

For et Aars Tid siden blev jeg af afdøde Professor Dorphs Familie anmodet om at gennemsee den af Dorph fuldstændig oversatte Aristofaniske Komedie „Gæpserne“ for at gjøre den færdig til Trykken. Idet jeg med Glæde har paataget mig dette Arbeide, paaligger det mig her med et Par Ord at omtale, hvordan Oversættelsen var, da jeg modtog den, og hvilke Forandringer jeg har meent at burde foretage. Der er efterladt to Exemplarer, det ene skrevet med D.s egen Haand, det andet med en Afscrivers, men rettet af D. selv indtil omtrent Vers 900. Desuden er det første Exemplar senere corrigeret af D. selv under en ny Gjennemlæsning. Jeg har sammenlignet disse to Afskrifter og naturligviis optaget Rettelserne fra begge. Intet af de antike Dramaer, som D. har oversat, er blevet udgivet, førend jeg og enkelte andre af Dorphs Væjsendte havde læst det igjennem (og gjort vore smaa Bemærkninger), og førend det var blevet oplæst for et lille Auditorium hos Dorph af Skuespiller Mantzius, ved hvilken Leilighed atter meddeleltes et og andet, som Enkelte af os under Recitationen vare blevene opmærksomme paa. For nu nogenlunde at lade ogsaa dette Stykke gennemgaae en lignende Prøve, har jeg anmodet et Par af disse Væjsendte at gennemlæse Oversættelsen og meddele mig deres Bemærkninger. Støttende mig hertil og til hvad jeg selv havde iagttaget, har jeg deels fjernet nogle

Feil, der for største Deelen have deres Grund i Uagtsomhed, deels foretaget nogle smaa Rettelser i Versifikationen. I Chorsangenes Versform har jeg intet turdet rette, da D. her, ligesom Wilster, har forladt noget det antike Versemaal. Og saa i Dialogen har jeg anseet det for urigtigt at rette Vers, der ere byggede temmelig frit, men have deres Støtte i lignende Vers i de øvrige af D. oversatte Dramaer. Heller ikke har jeg turdet foretage Forandringer, naar D. enkelte Steder har fulgt Læsemaader i Grundteksten, som jeg ikke vilde foretrække. Hvad endelig Noterne angaaer, da var D. en afgjort Fiende af mange Noter til en lille Text, og det var kun en indtrængende Opfordring af Samfundet „for den danske Litteraturs Fremme“, der bevægede ham til at forsyne de tidligere Oversættelser med en Deel oplysende Anmærkninger. Skjøndt vel Aristofanes fremfor nogen anden Forfatter kan trænge til langt flere Oplysninger, end man er istand til at give, har jeg dog troet at burde blive staaende paa nogle ganske enkelte Tilfælsener nær ved det Udvalg, som D. selv har gjort og som svarer til dem, der findes i „Fæden“ og „Ridderne“. Noget lignende gjælder om den hofsøiede Indledning. Endelig har jeg troet at burde udelade 12 Vers, som ved deres hele Indhold og Udtryksmaade vare altfor stødende. Paa sidste Side ere de enkelte Forandringer angivne.

Udgiveren.

Forerindring.

„En gennemgribende Reform d. e. en Restauration af vort hele offentlige og private Liv er nødvendig: vi ere syge, meget syge!“ Dette er Grundtanken i og Omkvædet af alle Aristofaniske Digtninge, dette den stadige røde Traad, som gaaer igjennem dem alle. Som en Læge, der daglig besøger sin Patient og daglig opdager nye Symptomer paa en tærende Sygdom, saaledes giver Aristofanes os med hvert nyt Stykke et nyt Capitel af det athenæiske Folks Sygehistorie. Men Patienten er døv for alle Raad og Advarslar, hvad enten disse gives med en streng og bekymret Faders Alvor, eller med en jovial Vens muntre og smilende Mine, eller med Narrebrixyen i Haanden. — Ja, Aristofanes er paa engang denne Souverains Livlæge og Hofnar, og, som sædvanlig, er Narren klogere end Keiseren; bag hans gale, overgivne Løier og Hjas skjuler sig den politiske Læges Viisdom saavelsom hans Troskab mod den af ham trods alle sine Forkeertheder elskede Herre.

Athens Souverain, Folket, er som saadan ogsaa første og eneste Dommer i Landet. Den komiske Conversation, som Hofnarren denne Gang fører med Keiseren, dreier sig hovedsagelig om denne hans Egenskab som Organ for Retsudøvelsen. Vilde Skalken sige sin Mening lige ud — men det behøves neppe, saa haandgribeligt antyder han den, — saa maatte den kortelig lyde som saa: „Streng Herre og Dommer! Hvorfor vil Du dog plage Dig med Justitsen,

som Du dog forstaaer ligesaa meget af som af Regeringen! See dog, hvad for et Huus Du holder her i Landet! — Hei vil Du gaae! Vær lystig og veltilmode, saa er Du virkelig en stor — idetmindste Din egen Herre, kan sove lige til Middag, gjøre Dig tilgode paa Dine gamle Dage, og jeg giver Dig mit Ord for: Dine Embedsmænd og Dommere ville uden Dig ret godt blive færdige. Men blander Du Dig i Sagerne, saa er Du, som altid, den, der bliver narret.“

Hvesperne, som gaaer ud paa at skildre den eien- dommelige Mani; Athenæerne nærede for Dommerbestillingen, hører til de Komedier, der udelukkende befatte sig med Statsens indvortes Indretninger og med Folkets Sæder. Ifølge den Indretning, at det souveraine Folk var baade Lovgiver og Dommer, blev Retspleien underkastet Indflydelsen af de politiske Videnskaber og kom netop derved i Demagogernes Magt. Saaledes er Stykket stilet imod den mægtigste Folkeleder Kleon.

Af det til Deeltagelse i Folkeforsamlingen berettigede Antal Borgere, bleve aarligen 6000, der havde fyldt det 30te Aar, valgte ved Lodtrækning til Dommere og tagne i Ed. Disse repræsenterede det hele Folks dømmende Magt og kaldtes Heliaster, Domstolen Heliæa. De udgjorde ti Afdelinger, 500 i hver, da de 1000 vare Suppleanter. Sædvanligt dømte en enkelt Afdeling i hver Sag. Dommerne fik for hver Sag, de paadømte, 3 Oboler eller omtrent 1 Mark i Sølvs hver. Denne Løn var et stærkt Pirringsmiddel for den athenæiske Almue, men ogsaa Marsagen til den offentlige Retspleies Forfald, idet Vindebygen syntes et berettiget Motiv, og Døren aabnedes for Bestikkelse og Partiskhed. — Da enhver Rets sag maatte tilendebringes paa een Dag, begyndte Forhandlin-

gerne for det meste allerede tidlig om Morgen, hvorfor ogsaa Dommerne i Stykket allerede ved Midnat bryde op hjemmefra, for at komme tidsnok. — Hensigten med det Hele, alvorlig taget, er at helbrede Folket, som fremstilles ved Filokleon, for sin usalige Dommergalskab. Denne Tanke udvikler Digteren paa følgende Maade: Den gamle arrige dømmehy sine Heliast Filokleon (Kleonsven) er af sin Søn Antikleon (Kleonsfjende) som vanvittig bleven indsluttet og bevogtet i Huset, for at han ikke i sin forslidte Dommerkappe skal hver Morgen løbe til Domhuset. Sønnen vil meget mere skaffe ham et behageligt Liv, indføre ham i moderne Cirkler og faae ham til at forglemme sin gamle Passion. Dermed fremtræder strax paa Scenen Modsætningen af det gamle og det unge Athen. Den Gamle forsøger paa alle mulige Maader at komme ud af sit Fængsel, indtil endelig en Skare Embedsbrødre, som allerede ved Midnat drage til Domhuset, marscherer op foran Huset og kalder ham ud. Denne Skare, som udgjør Stykkets Chor og har Udseende som Hvepser (ved en sort- og gulstribet Kappe og en tilhyet Hvepsebraad), lover vel Filokleon Raad og Bistand, men imidlertid kommer Sønnen i heftig Strid med Dommerchoret, og Enden bliver, at Sønnen giver Faderen fri og lover ved sit Liv, at han ved Grunde skal overbevise Faderen om, at hans Embeds Magt og Værdighed er tom Indbildning, og at han kun er Andres Slave. Choret vælges til Voldgiftsmænd, og Striden bliver til stor Fornøielse for den Gamle behandlet som en formelig Proces. Den Gamle forsømmer ikke at fremhæve alle Embedets Behageligheder. Men Sønnen modbeviser ham. Til Slutningen byder han ham endnu engang det hyggeligste Liv, naar han vil lade være at dømme. Choret bliver ved disse

Førestillinger omstemt og træder over paa Modstanderens Side. Men den Gamle capitulerer dog først paa det Vilkaar, at Sønnen lover at indrette ham et lille Huustribunal, hvor han i Mag kan sidde inden sine egne fire Vægge og holde Ret over sit Huustyende og sit Huusfæ. Dette giver nu Anledning til Hundeprocessen, hvori den klagende Hund ingen Anden er end Kleon selv. Men den Gamle kan endnu ikke glemme sin Lyst til at domfælde, og Sønnen maa ved List bringe ham i saadanne Omstændigheder, at han mod sin Villie kommer til at frikende en Anklaget. Dette Resultat gjør et saa frygteligt Indtryk paa den Gamle, at han nu ikke mere anseer sig duelig til Dommerembedet. Han giver altsaa Afkald paa samme for bestandig og overlader sig villieløs til den Yppighedens Skole, i hvilken Sønnen indvier ham.

Filokleons hele Digten og Tragten udspringer fra den tomme Forsængelighed, at see sig af de Store tilbedt som en Gud, fra den uindskrænkede Frihed til at kunne vilkaarligens skalte og valte i alle Retsfager, men fremfor Alt fra den smaaligste Havesyge. Nu har Sønnen viist ham, at han midt i sin Indbildskhed kun er en afhængig Slave, at han ved Hundeprocessen har opløst sin Dommer-Virksomhed i sit Intet og har berøvet sit Liv alt Indhold, ja endog det sidste Skin af Betydning. Er det nu et Under, at denne aldeles tomme Figur optræder plat og gemeen i det nye Liv, han skal begynde? Efterat Dommerhaandværket er opgivet, er der intet mere ved Filokleon, det er tomt og øde i ham, og kun Vinens Aand svæver endnu over ham og lader ham til samme Tid parodiere baade sin egen tidligere og det Parties Virksomhed, til hvilket han nu er gaaet over.

Gvepserne.

Personerne.

Sofias }
Xanthias } Filokleons Slaver.
Antikleon, Søn af
Filokleon, attist Dommer.
Chor af Dommere i Høpse-Masse.
Fire Dreng.
En Hund.
En Brodkone.
En Klager.

En Plads i Athen foran Antikleons Huus.

Sofias og Xanthias holde Nattevagte foran Filokleons med et Net overtrukne Huus.

Sofias (vaagner).

Hvad gaaer ad Dig, uhyggelige Xanthias?

Xanthias (sevnig).

Jeg lærer mig at gjøre kort vor Nattevagt.

Sofias.

Saa skylder Du nok din Nys et dygtigt Livfuldt Præg.

Du veed dog, hvad for et Udbrud vi berogte her?

Xanthias.

Ja vist! — jeg ønsker kun at hvile lidt fra Sorg!

5

Sofias.

Ja prøv Du kun! — der svæver ogsaa sødelig
ned over mine Dienlaag en Slummerdøs.

(Nisser stærkt med Hovedet, kæmpende med Sønnen).

Xanthias.

Er Du fra Forstanden eller korybanter Du?

B. 8. Korybanter vare Præster, som dandsede vildt med underlige
Hovedbevægelser.

Sofias.

Nei, men en Søn mig griber fra Sabazios.

Xanthias.

Du dyrker da den samme Sabazios, som jeg. 10
 Sa ogsaa imod mig drog nys, som Perserdrøt,
 søvnmikkende Slummer over mine Dienlaag:
 og, sandt, jeg havde nys et selsomt Drømmeshyn.

Sofias.

Jeg og, isandhed eet, jeg aldrig før har havt.
 Men fortæl dog Du nu først!

Xanthias.

Jeg syntes, at en Ørn, 15
 ret mægtig stor, slog i sin Flugt paa Torvet ned,
 og snapped flux med sine Kløer et Robberskjold,
 og førte det i Lufsten med sig høit mod Himlen op,
 og kasted det saa fra sig, den Kleonhmos.

Sofias.

Saa blier han jo en Gaade, den Kleonhmos. 20
 „Hvad er det“, vil man spørge nu ved Driffelag,
 „hvad er det for en Skabning, som paa Jorden og
 i Himlen og i Havet kaster bort sit Skjold?“

B. 9. Sabazios = Bakchos. — B. 17. *ἀόρατος*, Skjold, betyder ogsaa Slange. — B. 20. Kleonhmos, en Datids Jacob von Tyboe, be kendt for som Kujon at bortkaste sit Skjold. — B. 21. Gaader vare en sædvanlig Tidsfordriv ved Driffelag.

Xanthias.

O vee mig, af! hvad Usæd skal der times mig,
dajeg har hørt en saadan Drem!

Sofias.

Frygt Du kun ei! 25

Det bliver ei saa slemt, ved Zeus, jeg svær Dig til.

Xanthias.

Det er dog slemt: en Mand, som kaster bort sit Skjold.
Men hør, fortæl nu ogsaa Du!

Sofias.

Det vigtigt er,

thi min Fortælling angaaer hele Statens Skib.

Xanthias.

Saa skynd Dig og fortæl da ligesaa Bunden af! 30

Sofias.

Jeg syntes strax i første Sønn, jeg saae paa Pnyx
en Folkeforsamling, men af Jaar, som fæde der,
enhver med Stok i Haanden og med Klappe paa.
Derpaa i Kredsen af disse Jaar, saa syntes mig,
der stod som Taler et altopslugende Røddyr frem, 35
aldeles med en Stemme som et stultet Svin.

Xanthias.

Na fy!

Sofias.

Hvad er der?

Xanthias.

Stille, ths! siig ikke meer!

Af raadent Læder stinker hæsligt denne Drom.

Sofias.

Derpaa det Bæstie tog en Bægtfsaal, og paa den
afveied en Dres Nyrestykke.

Xanthias.

Vee mig! vee!

40

Det Dyr vil rive reent istrykker vort hele Folf.

Sofias.

Saa syntes mig, Theoros sad ved Siden af
det Dyr paa Borden, og havde Krage-Hoved paa.

Saa sagde Alkibiades læspende til mig:

„Seel Du? Theoros med et Klage-Hoved paa?“

45

Xanthias.

Ja saadan læsper rigtig Alkibiades.

Sofias:

Er det da ikke rædsomt, at Theoros er
en Krage bleven?

Xanthias.

Nei, hypperligt.

Sofias.

Hvordan?

B. 40. Ordspillet ligger i *δηυος βόειος* („Dresfedt“ eller „Dresfolf“).
Meningen er: Medens Kleon giver sig Udseende af at nære
Folket med det bedste Fedt, forvirrer han det kun mere.

Xanthias.

Hvordan?

Fra Menneſte han pludſelig en Krage blev.

Er det nu ikke tydeligt at ſlutte, at

50

han ſlug fra os vil flyve hen, hvor Krager boe?

Sofias.

Beg giver ſtrag Dig otte Skilling og fæſter Dig,

da Du forſtaaer at lægge Drømme ud ſaa vel.

Xanthias

(ſtaaer op og træder frem).

Saa! lad mig nu vort Stykkes Indhold ſætte frem,

kun har jeg forſt et libet Ord at ſige Jer.

55

I maae ei vente altfor Meget af os juſt,

dog heller ikke nogen fra Megara ſtjaalen Spas;

thi her der findes ei et ſligt Par Slaver, ſom

blandt Publikummet kaſter Nødder af en Kurv;

og ei Herakles, narret for ſin Middagsmad;

60

ei heller blier Euripides forhaanet frækt;

og ſelv om Kleon ſtraaler høit i Lyffens Gunſt,

vi gjør dog ikke altid Raal paa ſamme Mand.

Kun et lille, men forſtandigt Stykke bringe vi:

det er vel ikke mere fint, end I er ſelv,

65

dog mere fløgtigt, end et ſimpelt Gøgleſpil. —

See hiſjet oppe ligger vores Herre nu

og ſover, denne ſtore Mand, paa Huſets Tag.

B. 53. Drømmetydning var et indbringende Hverv. — B. 57. Megarerne vare i Ord for Dumhed. — B. 61. Dog forfølger Ariſtoſanes ſelv med ſin Satire baade Herakles og Euripides.

Han har sin Fader sluttet inde der, og os
 han bød at passe paa ham, at han ei gaaer ud. 70
 Hans Fader lider nemlig af en felfom Sot,
 som ei saa let man kjender eller gjetter, naar
 man ikke hører det af os. — Nu gjet engang!
 Amynias, Pronapos's Søn, jo mener vel,
 at han er spillelysten; men det er ei saa. 75

Sofias.

Han spillelysten? Ah! han slutter fra sig selv.

Xanthias.

Ja Soten ender sig paa lysten — det er sandt.
 Saaledes siger Sofias til Derkylos,
 at han er driffelysten.

Sofias.

Aldeles ikke, thi
 den Sot jo findes hos saa mange brave Mænd.

Xanthias.

Men Skamboniden Nikostrat siger derimod, 80
 han offerlysten eller gjæstelysten er.

Sofias.

Bed Hunden gjæstelysten ei, Nikostratos.
 Filogenos er jo en styg utugtig Mand.

(slumrer atter ind).

B. 78. Sofias er et almindeligt Navn ogsaa for Borgere. —
 B. 83. Filogenos. Ordspillet gaaer tabt i Oversættelsen.
 Filogenos betyder paa græsk „gjæstelysten“, men er ogsaa et Egen-
 navn og der var paa de Tider i Athen en berøgtet, udsvævende
 Mand, der hed saaledes.

Xanthias.

I vrøvler op og ned, og gjetter Intet dog.
 Nei, ønsker I at vide det, saa tier nu! 85
 saa skal jeg sige, hvori Herrens Sot bestaaer:
 Han dømmelysten er, som ingen anden Mand;
 han elsker Dommervæsenet, og sukker dybt,
 naar ei han kommer til at sidde paa første Bæk.
 Af Søvn han ikke seer et Gran den hele Nat. 90
 Og nikker han saa blot et lille Dieblis,
 saa svæver dog hans Sjæl flux til Vanduhret hen.
 Da han er vant at holde Stemmesteen i Haand,
 saa vaagner han med trende Fingre sammenklemte',
 som for at offre Virak paa Nymaanefest. 95
 Sa seer om Demos, Pyrilampes' Søn, etsteds
 han ridset paa en Dør „o smukke Sønnelil“,
 han ridser nærvæd strax: „o smukke Bønnelil“.
 Om Hanen, som har galet alt om Aftenen,
 han siger, at den vækker ham for silde, da 100
 den er af Skyldige bestykket og forført.
 Strax efter Nadder raaber han paa sine Skoe.
 Nu kommer han for tidlig, og tager sig saa en Luur,
 til Pillen klinet, som en Musling til sin Steen.
 Og da i Harm han straffer kun med den lange Streg, 105
 saa vender som en Bi han eller Humle hjem,

B. 92. Efter et Vanduhr, som stod i Dombuset, bestemtes Tiden for
 Talerne. — B. 98. Bønner brugtes ogsaa som Stemmefugler.
 B. 105. Ved korte Streger betegnedes paa Stemmetavlen de
 mildere, ved lange Streger de strengere Straffe.

med Kløerne heel fuldt tilklæbede med Vox.

Af Frygt, at han skal mangle Stemmesfalter, see
saa holder han i Huset her en Østersbank.

Saa galt han skaber sig! Advarsler gjør ham kun
end meer forrykt. Derfor vi stænger inde ham,

og passe paa ham, at han ei skal løbe bort;
thi Sønnen tager sig hans Sygdom meget nær.

Og Først nu han søgte ved gode Ord at faae
ham til, at ei han Dommerkappen bar, og at
han ei forlod sit Huus; men han adlød ham ei.

Han vasked da og tvætted ham; men Alt omsonst.

Derpaa han vied ham til Korybant; men med
sin Pause styrked han som Dommer i Nygaard ind.

Da disse Cure ikke vilde ret slaae an,
han bragte til Egina Gubben, og lagde ham
til Slummer i Asklepios's Tempelhal.

Men strax ved Daggrø stod ved Stranken han igjen.

Fra den Tid af vi har ei meer ham sluppet løs.

Men dog han undveg gjennem Husets Kende snart,
snart gjennem Røgfangshuller. Hver en Abning her
tilstopped vi og propped vi med Klude da.

Men han slog Nagler ind i Væggen, og paa dem
han som en Allis hopped op og smutted bort.

B. 117. tvætted ham for at frelse ham fra Galskabens Dæmon. —

B. 118. Korybanterne havde en Pause i Haanden til Dands. —
Nygaard, et Domhuus. — B. 122. At sove i Askulaps
Tempel anfaaes for et Lægemiddel. Derfor var der egne Sove-
kamre i Templet.

Saa spændte vi da rundt omkring den hele Gaard
et Fangenet, og saadan vi bevogte ham. 130

Og Navnet paa den gamle Mand er Filokleon —
ja jeg forsikrer —, og Antikleon er Sønnens Navn,
en Herre ret storfnudetvælgisnysfende.

Antikleon (raaber ned).

Hei, Xanthias og Sofias! naa sover I? 135

Xanthias.

O vee!

Sofias.

Hvad er der?

Xanthias.

Antikleon er staaet op.

Antikleon.

Men vil da ingen af Jer komme strax herind?

Min Fader er jo krøbet i Badstuovnen ind,

og lister som en Muus sig rundt. Men see nu til,

at ei af Badekarrets Hul han slipper ud. 140

(Sofias gaaer).

(til Xanthias).

Og Du, stil Dig ved Døren hen!

Xanthias.

Ja, Herre, ja!

Antikleon.

O Drot Poseidon, hvad buldrer i det Røggang der?

(Filokleon figer ud af Røggangen).

Hør, hvem er Du?

Filokleon.

Jeg er en Røg, som trækker ud.

Antikleon.

En Røg? ja saa? af hvilket Træ?

Filokleon.

Af Figen træ.

Antikleon.

Bed Zeus det er den skarpeste af alslags Røg. 145

Vil Du gaae hurtigt bort! — men hvor er Dækslet?

Tilbage! jeg slaaer Laaget i for Næsen Dig.

(Filokleon fryder ind).

See Du nu til at finde paa en anden Vist!

Jeg er uløffelig som ingen anden Mand;

jeg vil jo blive kaldet Søn af Fader Røg. 150

Hør, Dreng, luk Døren i, sæt Ryggen stivt imod,
mandhaftigt, fjælt; jeg kommer selv nu strax derved.

Pas vel paa Laasen, Du, og giv ret noie Agt
paa Røglen, at han ikke gnaver Rammen af!

Filokleon (indenfor).

Hvad vil I? — Maa jeg ikke komme ud, I Pak, 155
for at dømme? Skal Drakontides da slippe fri?

Xanthias.

Maa vilde Du Dig ærgre over det?

Filokleon.

Da jeg

raadsførte mig i Delfi, spaaede Guden mig,
at, lod jeg En gaae fri, saa maatte jeg forgaae.

Xanthias.

Bevar mig, Gud Apollon, hvilken Spaadom dog! 160

Filokleon.

Jeg beder, luk mig ud! ha! ellers brister jeg!

Xanthias.

Nei, ved Poseidon, nei, Filokleon, nei! nei!

Filokleon.

Saa gnaver jeg mig gjennem Nettet med Tænderne.

Xanthias.

Du har jo ingen Tænder.

Filokleon.

Ah! jeg svage Mand!

hvordan skal jeg dog dræbe Dig! — hvordan? — giv hid 165
et Sværd paastand! — hvad eller en Stemmetavle hid!

Antikleon (kommer).

Den Mand en Ufærd har i Sinde, lader det.

Filokleon.

O nei, aldeles ikke! Jeg vil sælge kun
det Esel, som jeg har, med samt dets Sadeltpoi:
det er jo Markedsdag idag.

Antikleon.

Saa kunde jo

170

jeg ogsaa sælge det.

Filokleon.

Men ei saa godt som jeg.

Antikleon.

Ved Zeus! jo! bedre. Bring mig Gselet herud!

Xanthias.

Hvilket Paaastud han fandt paa! hvor underfundigt, for
før ud at slippe!

Antikleon.

Men alligevel han fik

175

en Næse lang; jeg mærked nok hans Lureri.

Saa vil jeg selv gaae ind og hente Gselet,
at ei den Gamle atter nu skal slippe ud.

(gaaer og kommer tilbage med det oppaffede Gsel).

Længere, hvi græder Du? fordi vi sælge Dig?

180

Saa rast! — hvi stønner Du? Du bærer dog vel ei
en Odysseus?

Xanthias.

Jo ved Zeus han bærer — seer Du — En
dernebenunder, som har hængt sig ved hans Bug.

B. 181-82. Odysseus (Odysf. IX) søgte at liste sig ud af Kyklopen Polyfems Hule, (hvem han iforveien havde blindet) ved at hænge sig under Bugen af en ulbrig Bæder. Paa Spørgemaal af Kyklopen, hvem han var, havde Odysseus kaldt sig Utis, Ingen.

Antikleon.

Men hvem dog? lad mig see!

Xanthias.

See her!

Antikleon.

Hvad er dog det?

Hvem er Du, Menneske?

Filokleon (under Gselets Bug).

Jeg Ingen er ved Gud! 185

Antikleon.

Naa Ingen? hvad Landsmand?

Filokleon.

Rønningsøn fra Ithaka.

Antikleon.

Du, Ingen, skal ved Zeus vist ingen Glæde faae!

Træk strax ham frem! — Nei see dog den forrykte Mand,
hvor han har bidt sig rigtig fast! — han ligner jo,
saa synes mig, livagtigen et Eselføl. 190**Filokleon.**

Vil I ei lade mig i Ro, saa lad os slaaes!

Antikleon.

Hvorom da skal vi slaaes?

Filokleon.

Om Gselets Skygge.

B. 192. En Mand havde engang leiet et Esel fra Athen til Megara.
Undervejs lagde han sig under Middagsheden i Gselets Skygge.

Antifleon.

Ha!

Du er et daarligt Stykke Karl, men dygtig fræk.

Filofleon.

Et daarligt Stykke? Nei, saa veed Du ei, jeg er
en Vækkerbidfsken; men det vil Du lære, naar

195

Du smager Bugstykket af den gamle Heliast.

Antifleon.

Driv Du nu Gselet og Dig selv i Huset ind!

Filofleon (stødes ind af Døren).

Meddommere og Du Kleon! kommer mig til Hjælp!

Antifleon.

Herind! og skrig saa indenfor den lukte Dør!

(til Xanthias).

Vælt Du en heel Hob Stene foran Døren her, 200
og skyd saa Slaaen atter strax for Døren fast,
og stil en Bjelke tværs imod, og slæb herhen
den store Morter hurtig nu!

Xanthias.

O vee! au, au!

der faldt en Steen herved paa mig — hvorfra kom den?

Men Gseldriveren vilde ikke tillade dette, da han vel havde leiet ham Gslet, men ikke dets Skygge. Leieren paastod, at han havde leiet det, forat bruge det til hvad han vilde. Fra denne intetsigende Strid kom det til Proces. Deraf Ordsproget: „Om Gslets Skygge“. (Schol.) — B. 196. Heliast 3: Gslet, hvoraf Bugstykket (her: Filofleon) var det bedste til Steg. Fede Gsler spiste Grækerne gjerne.

Antikleon.

En Muus maaskee har kastet Noget ned paa Dig. 205

Xanthias.

En Muus? — ja vist ved Zeus! ih ja! see der, hvor han,
det Heliafter = Utøi sniger under Taget sig.

(Filokleon sees under Taget).

Antikleon.

O vee! nu bli'er den Gamle da nok snart en Spurv
og flyver bort herfra; — Men hvor er Rettet dog?
Naa væk Du, væk! — Ved Zeus jeg vilde hellere 210
blokere Skione hist end denne Fader her.

Xanthias.

O hør! da vi har jaget nu den Gamle væk,
og han umulig kan sig liste fra os meer,
skal vi saa ikke ta'e os en lille bitte Luur?

Antikleon.

Du Dosmer, om et Dieblif saa komme jo 215
Meddommerne, at hente herfra denne Mand,
min Fader.

Xanthias.

Hvad siger Du? — det er jo Nat endnu.

Antikleon.

Ih nei ved Zeus, de staaer just fildig op idag:
de henter ellers altid ham ved Midnatstid,

B. 210. Byen Skione paa den makedoniske Landtunge Pallene tilhørte Athen, men havde gjort Opstand, og blev nu blokeret af Athenærerne.

med Lampeblus i Haand, og Sange nynnende, 220
 sönikistfrnichogamlehndlingsarier,
 hvormed de loffe ham.

Xanthias.

Aha! dem kan vi vel,
 hvis det behøves, jage snart med Stene væf.

Antikleon.

Nei, Tosse! Hvis man turrer dette Folkesærd,
 de gamle Mænd, saa er de som en Høpseværn, 225
 thi under Rumpen har de og en Braad,
 særdeles skarp, hvormed de stikke; og med Strig
 de springe rundt, og sprude ret som Gnister da.

Xanthias.

Vær ubekymret! Har jeg ifkun Stene her,
 saa splitter jeg den hele Dommer = Høpseværn. 230
 (Antikleon gaaer ind. Xanthias sætter sig til at sove).

(Choret, der bestaaer af Dommere i Høpsemasse, kommer ind
 ledsaget af fire Drenge med Lygter).

Chorføreren.

Nu fremad, Venner, raft afsted! — Hvad, Komias, Du nøler?
 Du var jo ei saadan tilforn; nei, stærk som Hundelæder.
 Nu bruger selv Charimades jo sine Fjodder bedre.
 O Strymobor fra Konthyle, min herlige Meddommer,
 hvor bliver dog Euergides og Chabes, den Flheer? 235

B. 220. flg. Lygten bestod af gjemmemfigtigt Horn med en Lampe
 i. — Frnichos havde skrevet en Tragedie (Sangspil): Föniker=
 inderne. — B. 224-35. Konthyle og Flha, attiste Districter.

Kom hid Alt hvad tilovers er, hop heisa hurra heisa!
 af Ungdomsstæren, da vi ved Byzantion laae sammen
 og havde Bagthold, Du og jeg, og streifed rundt om Ratten,
 og listed hemmeligen bort Brødkonens Trug behænde,
 og hugged det itu og kogte derved vores Grønsel. 240

Dog lad os skynde os, o Mænd! idag det gjelder Laches:
 han har, saa siger alle Folk, en Kube fuld af Penge.
 Derfor jo alt igaar os bød Ven Kleon, vor Forsørger,
 at komme tidlig og med Tre-dags-Proviant af Galde,
 at ret vi kunde straffe ham for hvad han har bedrevet. 245
 Staldbrodre, lad os ile da endnu før Dagen grøyer!
 afsted!

(til Drengen).

Dog lad os først ved Lygtens Lys omspeide allevegne,
 at ingen Steen i Veien her skal være os til Skade.

Drengen.

Her er Morads, Farlille, see! — tag Du Dig blot iagt!

Chorfører.

Hør, tag en Pind fra Jorden op, snyd saa dermed Lampen! 250

Drengen.

O nei! jeg med min Finger her kan nok Lampen snude.

Chorfører.

Hvad tænker Du? med Fingeren ud at trække Vægen?

B. 241 flg. Laches, attist Admiral, bestyldt for at udpresse Almuen. —
 Enhver Borger, som gif i Fæsten, maatte proviantere sig paa tre
 Dage.

saa lidt af Olie som vi har — tankeløse Unge!

Dig rører det vist ei, at vi dyrt maae kjøbe Olien.

(slaaer Drengen).

Drengen.

Hør, hvis I os ved Snudedrag tænker at belære,
saa slukke vore Lamper vi, løbe hjem paa Timen;
saa skal Du her i Mørke gaae uden Lys og Lygte,
og trasse om og gaae tilbunds, som en And, i Bølen.

255

Chorfører.

Ho ho, min Dreng! jeg tugter og større Folk end Du er. —

Men hvad er det? jeg synes, jeg træder i en Mødding. 260

(betragter Lampen).

Det kan ei være andet, nei! inden fire Dage

maa Zeus nødvendig sende ned Regn i fulde Strømme.

See kun paa disse Lamper her, hvilke lange Tander!

naar dette skeer, bethder det Regn og Slud i Mængde.

og naar af Jordens skønne Frugt nogen kommer sildig, 265

saa trænger den til Regnens Vand, Puft af Nordenvinden.

(standser foran Filokleons Huus).

Men hvor er det dog fat med ham, ham vor Embedsbroder,
som boer i Huset her, at ei ud til os han kommer?

Tilsorn han var jo ei saa dorst; nei, han os anførte,

høitlyngende sin Frynichos, thi han var en Elster 270

af Sang. Men hør nu, skulde vi her ei op os stille

og ved vor Sang ham kalde ud: saa maaskee han hører,

og disse Toner lokke ham munter ud af Huset.

Chorsang.

Hvordan er det, at den Gamle dog
ikke kommer, ikke hører os? 275

Har han tabt sine Skoe?
eller har han i Mørke
stødt fordærvet sin Taa,
og er saa Anklen opsvulmet
paa ham — han er jo alt gammel? 280

Maaskee har han Lyskebløder.
Dog var blandt os den allerstrengste han,
han alene var aldrig at røre;
naar man hønlige bad ham om Noget,
hang han saadan ned med Hovedet, 285
og sagde: „Du koger en Steen“.

Maaskee for den Mand igaar,
som sig listed bort fra os,
og bedrog os, da han sagde,
han var Athenæerven og 290
først os meldte Samos' Opstand:
derfor nu maaskee forbittret
ligger han i Feberhede:
saadan er jo denne Mand.

B. 287 flgg. Flere Denuntianter angave falskelig, at der var Opstand paa Samos, og at der gik Forræderi isvang i den thrakiske Krig. Heraf vilde sandsynligviis udspinde sig en fordeelagtig Criminal-Process. Men da dette slog feil, ærgrede Filokleon sig.

(raabende)

Men staa dog op, min Ven, og fortær Dig ei 295
saaledes selv, og ærgre Dig ei!

thi der kommer en fed

af de thrakiske Forrædere:

i Blodkrukken med ham!

Naa foran, Dreng, nu foran! 300

Dreng.

Hør, Farlil, vil Du mig søie,

naar jeg beder Dig om Noget?

Chorfører.

Saa med Glæde, lille Søn! men

siig, hvad Godt skal jeg Dig kjøbe?

O jeg gjetter, at Du ønsker 305

et Par Terninger, min Dreng!

Dreng.

Nei, ved Zeus, men Figen — ja

de smage søde.

(Drengene omringe ham).

Chorfører.

Nei, ved Zeus!

om I saa alle staae paa Hov'det.

Dreng.

Naa ved Zeus! saa lyse vi Dig ikke længer! 310

B. 299. Blodkrukken, hvori Stemmerne for „skyldig“ nedlagdes.

Chorfører.

Maa jeg ikke af min lille
Dagløn skaffe Brød til Tre,
og desuden Suul og Brænde?
Og nu Tigen Du forlanger.

Dreng.

Fader, hør! hvis Rettens Formand 315
ikke holder Ret idag,
hvor skal saa vi Penge faae
til vor Dabre? Har Du nogen
anden Udvei for os vel, end
„Helles hellige Bei?“ 320

Chorfører.

Vee mig, vee mig arme Staffel!
Nei ved Zeus jeg veed slet ikke,
hvor jeg skaffer Mad os fra!

Dreng.

„Hvi fødte Du mig, usalige Moder,
kun for at lide Hunger og Sammer?“ 325

Chorfører.

„Et hjælpeløst Smykke“, dig, o Brødsæt, har jeg omkring!

Dreng.

Vee, vee!
nu maae vi sukke og græde!

B. 320. o: Hellespont. Drengen udtrykker sig her og i det Følgende med Reminiscenter fra sine Skolebøger. — B. 324-25. Af Euripides' Theus, hvilke indeholde den til Minotouros indviiede Drengs Beeklage. — B. 326. I Euripides' Hippolytos kalder Sønnen sig Husets hjælpeløse Smykke.

Filokleon (figer ud).

Alt længe, Venner, har jeg
 forsmægtet, da jeg her 330
 igjennem et Hul Her hører.
 Selv jeg kan jo ikke synge;
 hvad skal jeg da gjøre?

See, af disse jeg her bevogtes,
 just fordi jeg saa gjerne vil 335
 gaae med Eder til Stemmekrukken,
 for at skabe Fortræd.

Hør da, Zeus, Høitordner Du!
 gjør mig strax paaastand til Nøg, 340
 til Progenides, eller til
 Sello's Søn, det Snyltestud!

O vov dog, o Drot, at skjænke mig det,
 forbarm Dig over min Nød!
 eller brænd mig til Aske med glødende Lyn 345
 strax, nu strax!

Og tag mig saa ud, og blæs mig af,
 og læg mig i opvarmet Suursaus!
 eller gjør mig til Stenen, hvorpaa
 man tæller Muslingeskaller!

Chorfører.

Hvem er dog det, som hindrer Dig 350

B. 340. Progenides og Sello's Søn, Nogens Sønner, Vind-
 magere. — B. 347. Athenæerne stegte Fisk i Emmer, blæste der-
 paa Asken af, og rettede dem an i saur Saus. — B. 348. Stenen
 α: Steenbordet. Muslingeskaller α: Stemmehestene.

og laaser Døren? siig mig det!

Til Venner taler Du.

Filokleon.

Det er min Søn; men sfrig dog ikke, thi han ligger just foran
her i Huset nu og sover. Dæmper Eders Stemme lidt!

Chorfører.

3 Hvad Hensigt, stakkels Mand, behandler han saaledes Dig? 355

Filokleon.

Han tillader ei, jeg dømmer eller virker noget Ondt.

Lystigt Liv han vil mig skaffe; men dertil jeg har ei Lyst.

Chorfører.

Saadan vover han at hjesse,

Ethyp'ren Følsbesnafferkleon,

kun fordi du om de Unge

taler Sandt! Det vilde han

aldrig vovet paa at sige,

naar han ikke var

blandt de Sammensvorne selv.

See, derfor det er just den høie Tid, at Du søger et Middel at

finde,

hvordan ubemærket af denne Mand Du nu kan komme

til os ned.

Filokleon.

Hvad skulde det være? Betænker nu selv! jeg gjerne jo

alting vil gjøre.

B. 361. *réor.* De unge Aristotrater havde deres hemmelige Forbindelser (Hetærier), hvilke man gjerne vilde bestyde for Sammensværgelser.

Jeg lystes saa inderlig efter at træde med Stemmesfalter
i Retten.

Chorfører.

Er ei der et Hul, som nemt gennem Muren Du indenfra
kunde Dig bryde,
og der krybe ud, i Vaser hyllet, som forðum raadsnilde Odysseus. 370

Filofleon.

Nei, Alting er spærret. Her er ei et Hul, at en Myg igjennem
kan slippe.

Nei, vi noget Andet maae nu finde paa: til Mid man sig
ikke kan skabe.

Chorfører.

Erindrer Du, da i Felten vi laae, Du engang stjal Stege-
spid listig,
og hjalp Dig med dem over Muren ned, dengang da Naxos
blev stormet.

Filofleon.

Jeg huffer det nok, men hvad hjælper det nu? Hiint Tilfælde
ligner ei dette. 375

Dengang var jeg ung, jeg at stjæle forstod; min egen jeg var da;
mig Ingen bevogted; jeg let kunde flye
uden Fare; men nu Drabanter der staae,
med Vaaben opstillede rundt omkring,
og speide skarpt hver Bei og hver Sti. 380

B. 372. Odysseus havde, forklædt som Tigger, sneget sig ind i Troia for at speide. — B. 376. Den Naxos havde gjort Opstand mod Athen, og blev derfor angrebet og undertvunget.

Saa to ved Døren her passe paa mig,
som en Kat, der har stjaalet i Rjoffenet Steg,
Enhver med et Bradspid i Haanden.

Chor.

Find dog paa et rigtigt Fjef og det nu strax og i en Fart!
„thi Dagen grøyer, lille Vi!“ 385

Filofleon.

Saa saa troer jeg, det er bedst, jeg overgnaver dette Net.
Sagtgubinden Artemis tilgive denne Sagtshynd mig!

Chor.

Nu Du taler som en Mand, der dristig gaaer mod Frelsens
Maal.

Saa brug da nu din Kjæve!

Filofleon.

Nu jeg har itu det gnavet. — Skrig dog ei saa gruelig! 390
Pasfer paa, at Antikleon ikke Noget mærke skal!

Chor.

Frygt ei, Ven, frygt Du kun ei!
Hvis han mukker, skal jeg sende
Angrens Braad i Hjertet ham;
ja og han paa Spil skal sætte
Livet, for at han maa lære 395
ei at haane
de høie Guders Domme.

Hør, knyt nu et Toug til Sluggen hift, og bind Dig saa
fast ved det samme,
og lad Dig saa glide saa jævnt herved, og fyld i Din Sjæl
Diopetthes. 400

Filofleon.

Men hør hvis disse to det nu mærker og søger at mede
mig op og
mig trække tilbage, hvad vil I saa gjøre? Naa siig mig det
strax nu paatimen;

Chor.

Vi alle skulle forsvare Dig hjæft med egestærk Manddom i
Hjertet,
og da skal det være umuligt at holde Dig: det skal vi
mage tilviise.

Filofleon.

Saa vil jeg det vove med Tillid til Jer. Men skulde til-
støde mig Noget, 405
saa løfter mig op og græder for mig og jorder mig hift
under Skranken!

Chor.

Ei Ondt vil Dig times, nei, vær Du ei bange, min ædle
Ven! nu nedlad Dig
kun dristig, naar først Du om Baretægt hdmhg har an-
raabt de fædrene Guder!

Filofleon.

O Pykos, o Herre, min Nabo=Helt! Din Fryd er den samme
som min er:

de anklagede Staflets strømmende Taarer og uafbrudt jam=
rende Klager: 410

just derfor kom Du herhid, og boer nu her, for at lytte til
disse,

og Du af Heroer alene tog Sæde, hvor Veeraab lyder
i Dret,

Saa forbarm Du Dig da og red mig nu, jer er jo Din
venlige Nabo:

da skal jeg aldrig piise, heller ei fjerte meer ved dit Gitter.

Antikleon (paa Taget).

Hei, Dreng Du, vaagn op!

Kanthias.

Hvad er der?

Antikleon.

Mig synes, at

Noget sig rører omkring her. 415

Kanthias.

Mon den Gamle sniger sig nogensteds ud?

Antikleon.

Vist ikke! nei see, ved en Vine
han heiser sig ned.

B. 409. En Statue af en Heros Pykos (Ulo), i Ulvesskikkelse, stod,
omgivet af et Gitter, som Skytsherre foran ethvert Demhuus.

Xanthias.

Hvad gjør Du, din Kjeldbring? Nei, Du
skal vist ei komme ned her!

Antikleon.

Stig hurtigt op i den anden Glug, og slaa ham med løvfulde
Qviste!

han roer tilbage vel agterud, naar han træffes af svaiende
Blade.

Filokleon

(idet han træffes op af Antikleon og prygles af Xanthias).

I hjælper mig ei, I Alle, som dog iaar Jer ønske Processer, 420
Smikythion Du, og Du Tisiades, og Chremon, og Du
Teredaipnos?

Naar vil I dog, Folk, hvis ei nu, staae mig bi, før heelt
jeg indenfor slæbes?

Chor.

Siig, hvorfor dog tøve vi at lade Hevnen frit sit Løb,
som vi gjøre, naar der Noget turrer vores Hvepsesværme?

See den er jo, see den er jo 425
udstrakt alt vor skarpe Braad,
bittert Redskab for vor Harm.

(til Drengene)

Kast nu Eders Rapper, Dreng, løber saa alt hvad I kan,
fkriger høit af fulde Hals og melder Kleon dette Alt!

Byder ham at komme hid, 430
Værn imod en Statsforræder,

B. 418. Billedet er taget af et Fartoi, som roer agter ud af Frygt
for en angribende Fjende.

som fortjener Døden, da
han tør foreslaae, at ingen
Rettergang skal være meer.

Antikleon.

Gode Mænd! nu skal I høre — ha! men raaber ei saa høit! 435

Chor.

So ved Zeus til Himlen høit, thi ham forlader aldrig jeg.
Er det ikke grueligt og siensynligt Tyrannie!
Hør det, Stad! Theoros, hør, Du gudforhadte,
og hver anden Hykler, som forlover Eder!

Xanthias.

At Herakles! ogsaa Braadde have De — see, Herre, see! 440

Antikleon.

Ja med dem de lagde øde Filip, Gorgias' Søn, i Retten.

Chor.

Ogsaa Dig vi nu vil øde.

(til Choret)

Op da! vender Eder hid!
hver en Mand nu frem med Braadden! gaa saa rask, og
grib ham an,
sammensluttet, ordnet vel, og fuld af Bredesild og Kraft,
at i Tiden han maa mindes, hvilken Sværm han tirret har! 445

Xanthias.

Nei ved Zeus det vil dog blive grueligt, naar vi skal slaaes:
ja jeg er alt angst og bange, naar jeg deres Braadde seer.

B. 438. Theoros see B. 42. — B. 441. Filippus, en snakkelyg
Folketaler, som kort iforveien maa have tabt en Sag for Retten.

Chor.

Slip da Manden løs! hvis ei, jeg siger Dig, at
Du skal prise Padden med de haarde Skjolde!

Filokleon (i Døren).

Munter nu, o Embedsbrødre, ilterfindede Hvepser I! 450
flyver raskt nu harmoptændte flux mod deres Rumper hen!
Andre af Jer stikker, prikker Dinene og Fingre rundt!

Antifleon.

Kom dog hid til Hjælp, I Slaver, Midas, Gryx, Mashyntias!
griber fat den Gamle her, betroer ham ei til anden Mand!
ellers skal I, uden Mad, i tykke Kønter bindes fast, 455

(til Choret, som siger)

Tidt nok har jeg hørt den Bragen — tørre Egenblade fun.
(Den Gamle gribes).

Chor.

Hvis Du ikke løs ham lader, skal Du føle Braaddens Dø!

Filokleon.

Refrops, o Du høie Helt og Drot, af Fødder Dragemand!
seer Du rolig, at jeg saadan lues af Barbarer grunt,
hvem jeg dog har lært at græde hele Potterfulde tidt. 460

Chor.

Har dog Alderdommen ikke mange tunge Videlser!
So vistnok! — ja see, hvordan nu disse to med Had og Vold
lue deres gamle Herre, og ei mindes fordums Tid,

B. 449. Skildpadden med sin uigjennemsigtelige Skæl. — B. 458.
Refrops, gammel attist Heros, afbildedes med Slangesfødder.

deres Belse, deres Bluser, som han kjøbte dem engang,
 deres Hætte; og om Vintren sørged han for Fodderne, 465
 at de aldrig skulde fryse; men i deres Blif man seer
 ei en Gnist af Grefrygt for deres Herres gamle Sko.

Filokleon.

Vil Du ei endnu mig slippe, Du fordømte Bæstie?
 Husker ei Du, da engang jeg traf Dig hist som Druetho,
 og til Olietræ Dig slæbte og Dig pryglede dygtig af, 470
 saa at man misundte Dig, men Du ei takked mig engang?
 Hør, I To, nu lader løs mig, før min Søn snart kommer ud!

Chorfører.

Vi kun! I skal ganske artig snart betale os igjen,
 at I strax maae faae at vide, hvad der er ved saadan Mand,
 som rejsfærdig er og streng, og suur som Eddike seer ud. 475
 (Choret trænger frem).

Antikleon.

Slaa nu, jag nu, Xanthias, den Hvæpsesværn fra Huset bort!

Xanthias.

Sa det gjør jeg. (til Sofias) Men hør Du, ha qvæl Du
 dem i Røg og Qvalm!

Antikleon.

Væk med Jer, ad Helvede til! nu væk! — Slaa til med
 Knippelstok!

B. 467. Gamle Sko. „Graae Haar“ venter man. Men de have
 faaet Herrens gamle Sko til Foræring, og tænke iffe engang paa
 denne Velgjerning.

Xanthias.

Læg til Ilden Æschines, hin Sellos' Søn, gjør ham til Røg!
 I skal see, at vi skal dog nok kysse Ser herfra engang! 480

Antikleon.

Ei saa let ved Zeus Du skulde have gjort det af med dem,
 naar de havde først fortæret Noget af Filokles' Digt.

Chor.

Seer I nu, I arme Stakler,
 hvordan Tyranniet lønlig
 lumst sig sneg herind blandt os? 485

Jo, Du Erkesturk, Du Modejunkerar, Dig er det just,
 som os jager fra vor Domstol, hvilken Staten selv har sat,
 uden nogen Forevendning,
 uden fine Talemaader,
 nei! som Eneherster her! 490

Antikleon.

Kan vi da ei uden Riv og uden arrig Skraal og Skrig
 tale rolig med hverandre og forliges fredelig?

Chor.

Vi med Dig? Du Fjlskehader?
 Elfter kun af Enemagt,
 Brasidas' Kammerat, Du som bær Hjortlens Bræm 495
 fryndsesmykt, og uden Klip lader groe Hagens Skjæg?

B. 479. Æschines, en Bindmager, med Ægenavn Røg, skulde, ved at lægges i Ilden, forøge Dvalmen. — B. 482. Filokles, en haard og bitter Tragiker, med Ægenavn Galbe. Meningen er altsaa: naar de havde viist mere Gift og Galbe. — B. 495. Brasidas var dengang Spartanernes Overansør.

Antikleon.

Bedre var det, jeg aldeles skilte fra min Fader mig,
end saamange bittre Kampe at bestaae hver evig Dag.

Chor.

Men Du er endnu ei naaet til Bedbend eller Rude hen
(Lad mig bruge dette Ordsprog af et trepundsvægtigt Slags);
nu det smerter Dig jo ikke, men først da, naar Klageren 500
overpumper Dig med Sligt, og nævner Medforbryderne.

Antikleon.

Vil I da, ved alle Guder, nu fra Eder mig befrie?
Eller vil I ikke, — vel! saa lad os slaaes den hele Dag!

Chor.

Aldrig, nei, al den Stund 505
Stump af mig tilovers er
thi din Lyft stunder did kun at Du bliver vor Tyran.

Antikleon.

Saadan skal nu Alting være Herskeshge, Mytteri,
enten Stort hvad eller Smaat man har at klage over En;
og dog har jeg aldrig Navnet hørt engang i femti Aar,
men nu er det jo en Vare let i Priis som saltet Sild, 510
saa at dette Ord nu flyver hid og did paa Torvet rundt.
Kjøber, til Exempel, En der Karper, men ei ønsker Sild,
raaber strax en Nabohøfer, som paa Torvet sælger Sild:

B. 499. Bedbend og Rude omgave Hævedene; altsaa er Menin-
gen: Du er endnu ikke ved Begyndelsen (af Din Straf). —
B. 510. femti Aar efter Tyrannernes Forjagelse, blandt hvilke
Hippias havde foranlediget Persertoget mod Athen.

See, den Herre kjøber ind, som var det til en Herskerfest! 515
 Hvis saa En forlanger Purløg for at frydre Brislingslaus,
 skeler skjert Grønkonen hen til Siden, og saa skriger hun:
 „Gia see! Du kjøber Purløg, ret som til en Herskerfest!
 saa Du mener, at Athen skal lægge Kryderier til?“

Xanthias.

Sa da jeg ved Middagstid igaar indfandt mig hos en Tøs, 520
 og til Vædderidt indbød, saa spurgte hun forbittret mig,
 om jeg agted at fornøye Hippias's Tyranni.

Antifleon.

Dette høre Disse gjerne. Saadan gaaer det ogsaa mig.
 Naar jeg ønsker, at min Fader vil sig holde borte fra
 disse Morgenvandringsskylofanterretsfordreielser, 525
 eg, som Morychos, leve herligt, saa bestyldes strax jeg for,
 at jeg stifter Mytteri, og higer efter Kongemagt.

Filofleon.

Sa ved Zeus! og det med Ret. Nei, ei engang jeg Fuglemælk
 vilde vælge for det Liv, som nu Du vil berøve mig.
 Jeg har ikke Lyst til Karper eller Nal; langt sødere 530
 synes mig en lille Retsfag, braset op paa Stemmefad.

Antifleon.

Sa ved denne lange Vane har Du faaet Lyst til slikt.

B. 522. Hippias betyder „Ridder“. — B. 526. Morychos, en
 Graabjer. — B. 528. Fuglemælk, det Kosteligste, Fabelagtigste,
 som ikke var til at opdrive.

Men hvis Du vil være stille, agte taus paa mine Ord,
skal jeg vist Dig overthde, at Du ganske tager Feil.

Filokleon.

Tager Feil som Dommer jeg?

Antikleon.

Mærker Du da iffe, at 535
Du til Vatter er for dem, som dog Du hdmhg kryber for?
Nei, Du veed ei, Du er Slave!

Filokleon.

Ti om Slaveri til mig,
som er Hersker over Alle!

Antikleon.

Nei, o nei! Du Djener er,
mens Du troer at være Herre. Saa forklar os, Fader, da,
hvad Din Ere vinder ved, at Hellas hder Dig sin Frugt! 540

Filokleon.

Gjerne. Disse her jeg vælge vil til Voldgivtsmænd.

Antikleon.

Seg og.
Slipper Alle nu ham løs!

Filokleon.

Og rækker I mig saa et Sværd!
thi hvis jeg i Ordkamp taber, styrter jeg mig i mit Sværd.

Antikleon.

Men hvis Du nu ei vil lystre Voldgivtsmandens Dom, hvad saa?

Filokleon.

Saa gid aldrig jeg maa tømme Bægret for den gode Aand! 545

B. 545. Den gode Aand, Dionysos.

Chor.

Nu, min Ven, som vor Skole har søgt,
 viis Du nu flink, hvad af Kunst Du har lært,
 at Du rigtig kan straa!e!
 Brug ei Din Mund som Unglingen der,
 thi Du seer jo, hvor vigtig den er,
 Kampen, som snarlig Dig venter,
 at om Alting det gjelder,
 hvis nu denne — gid aldrig det skee —
 dog skulde Seieren vinde!

550

Antifleon.

Gaa En og bring mig strax paastand et Skrivertøj tilstede! 555

Filofleon.

Nu troer han sig en dygtig Karl,² naar blot han sligt forlanger!

Antifleon.

Nei simpelt hen jeg noterer, for at huske hvad der siges.

Filofleon.

Hvad vil I sige nu, hvis jeg i Ordet bukker under?

Chor.

Ja saa er den hele Flok

Gubber ei til mindste Gavn.

560

Paa hver Gade, paa hvert Torv

kalbes Stadsparaden vi,

Rettergangens Skaller.

(De to Kampende stille sig ligeoverfor hinanden. Choret ordner sig som Voldgietsmænd).

B. 562. Stadsparaden, som kun er til at gjøre Stads ved Festtogene.

Chorfører.

Nu frem da, o Du, som alt er beredt vor Kongemagt at forsvare,
som tilhører os, vær Du kun trostig, og prøv i Styrke
Din Tunge!

565

Filokleon.

Jeg strax her lige ved Banens Sranter nu skal Jer klarlig
bevise,

at denne Magt, som er i vor Haand, for ingen Kongemagt viger.

Hvor er der i Verden et Væsen, der er saa heldigt og saa
lykkelig,

saa kjælt, og dog saa frygteligt, som en Dommer, særdeles
en gammel?

Saa snart han om Morgenen kryber af Sengen, saa strax passe
paa ham ved Sranken

570

højmegetige firalens Mænd; og strax derpaa, naar jeg
nærmere træder,

saa rækker der En mig en silkeblød Haand, som af Statens
Penge har stjålet;

saa bede de ydmyg og bukke sig dybt og klage med jamrende
Stemme:

„Forbarm Dig, o Fader, og hør min Bøn, saasandt Du
selv nogensinde

har knebet lidt i Fred eller Krigen ved Proviant til Soldater!“

575

Han ei engang vidste, jeg leved, hvis ei jeg ham før havde
hjulpet fra Dommen.

Antikleon (tegner op).

See dette maa jeg nu tegne mig op om disse Knæfald og Bønner.

Filofleon.

See derpaa træder jeg ind, og er rørt, og Harmen aldeles
forvunden;

men indenfor gjør jeg dog Intet af Alt, hvad først jeg
udenfor lover:

der hører jeg rolig paa al den Raaben og Skrigen om,
skyldfri at kjendes. 580

Saa hvad kan vel tænkes saa Smigrende, Sødt, som en Dommer
ei tidt faaer at høre?

En hylér i Sky om sin Armod, og lægger til Nøden, han
virkelig lider,

endnu meget Meer, saa ret han skildrer sin egen just saadan
som min er.

En Anden fortæller Historier os, og en Tredie Esopiske Løier.

En Anden gjør Spas, for at vække min Latter, og derved
dæmpe min Brede. 585

Og naar vi nu ikke bevæges ved Sligt, saa slæber strax han
ved Haanden

herfrem sine Smaa, baade Piger og Dreng, og jeg — jeg
sidder og hører.

Saa hænge de saadan med Hovedet og bræge; og nu mig
Faderen beder,

som var jeg en Gud, med Skjelven og Bæven, at kjende ham
fri for alt Ansvar:

Saa sandt jeg røres ved Lammets Røst, han bad mig om
Medhynd med Sønnens, 590

og saasandt jeg ynded Smaagrise, saa maatte jeg røres ved
Datterens Stemme.

Og derpaa spænde vi Bredens Streng en Smule ned for
den Staffel.

Er det nu ei en anseelig Magt? er det ei Foragt just for
Rigdom?

Antifkeon.

See det er den anden Bemærkning jeg tager af Dig „Foragten
for Rigdom“.

Fortæl mig nu ogsaa, hvad Godt Du nyder, som kalder Dig
Herster i Hellas? 595

Filofleon.

Naar Unglinger stilles til Mønstring ind, man splitter nogen
kan see dem.

Og hvis Dagros som Anklaget møder, han bliver ei frikjendt,
forinden

han foredrager af Niobe for os de allerskjønneste Steder.

Og naar en Musiker vinder en Sag, saa maa han til Tak,
med en Dæmper

paa Fløiten, blæse os Dommere, naar vi gaae bort, et
Stykke til Afsted. 600

Har en døende Fader bestemt til en Mand sin Datter som
eneste Arving,

B. 596. De athenæiske Unglinger maatte, naar de vare 18 Aar gamle, undergaae en Modenheds-Prøve, og derved aflæde sig nøgne, førend de afslagde Borger-Eden. — B. 597. Dagros, en berømt Skuespiller, især i Tragedien „Niobe“. — B. 601. Efter den attiske Ret kunde Døttrene, naar der tillige vare Sønner, ikke arve, men fik kun en Medgift. Var der kun Døttre, saa arvede disse, og gif med deres Formue over til de nærmeste mandlige Slægtninge, som da maatte ægte dem. Dog kunde Arveladeren

ſaa raabe vi ſtrax: gaa Du Folker i Bold, Teſtament, med
 hele dit Indhold,
 og, Muſlingeſtal Du, ſom ſtabſeligformet heelt over Seglene
 dækker!

nei, vi giver Arvingen hen til den Mand, ſom beſt forſtaaer
 os at vinde.

Dg det gjør vi Alt uden Anſvar, ſom intet andet Embed
 kan vove.

605

Antifleon.

For den Sags Skyld kun af Alt, hvad Du her nu har ſagt, jeg
 Dig priſer lykſalig.
 Men Uret gjør Du mod Arvingen, naar Teſtamentets
 Muſlingeſtal brydes.

Filofleon.

Er Raadet og Folket i Leiervold med en vigtig Sag at
 bedømme,
 ſaa bliver beſtandig ſaadan en Sag til os, til Rettergang
 henviift.

Dg nu ſiger ogsaa Cuathlos og han den ſtore Skjolde-
 bortkaſter,

610 0

ved Teſtament beſtemme en Anden til ſin Datters Mand. Men
 en ſaadan Beſtemmelse fremkaſte ſædvanlig en Arve-Proceſs, fordi der
 f. Ex. paastodes, at man havde tilſneget ſig Teſtamentet, at Arveladeren
 havde været ſindssvag e. d. — Vorſeglet var for Sikkerheds
 Skyld omgivet af en Kapsel (Muſlingeſtal). — B. 607. Uanſvarlige
 vare i Athen blot Folketſamlingen og Domſtolene. — B. 612.
 Cuathlos, en vindig Taler, ſom traadte op imod de ældre
 Notabiliteter.

Kolafonymos, at de vil os ei forlade, men stedse kæmpe for
Folket.

Og aldrig har Nogen sat Noget igjennem hos Folket saa let
som den Taler,
der stedse foreslaaer, Retten at hæve, hvergang een Sag
kun er paadømt.

Selv Kleon, den døvende Skrighals, viser mod os alene ei
Tænder,

o nei! — opmærksom han er, og trykker vor Haand, og
bortjager Fluer; 615

men Du har aldrig det Ringeste gjort af Sligt, ei selv mod
Din Fader.

Ja Theoros endog — og han er jo dog ei ringere Mand
end Eufemos —

kommer selv med sin Svamp, og selv af sin egen Potte
han pudser vort Skotøi.

Naa, seer Du nu, hvilke Glæder Du vil mig berøve og
gjøre til Intet,

Og Trældom og Slavedont kalder Du det, og Du siger,
Du vil det bevise! 620

Antikleon.

Ja snak Du! Du vil dog engang faae Ende paa al den
Høihed og Vælde,

B. 611. Kolafonymos, Fordreielse af Navnet Kleonymos, den
bekjendte Kujon, „Tallerkenslikker“ (hos Folket). — B. 613. To
flere enkelte Retssessioner der holdtes, desto større blev Dommer-
lønnen, da Dommerne betalttes for hver Session. — B. 617.
Theoros s. B. 42. — Eufemos af samme Kaliber.

og hvad vil Du blive til? ifkun en Rumppe, som spotter al
Bispen og Bassen.

Filokleon.

Men, hør! Det Allerbedste af Alt jeg havde nærvæd ferglemmt
dog:

Naar hjem jeg kommer, med Lønning i Munden, omringer
mig hele Familien
og hilser mig mildt for Pengenes Skyld, og allerførst nu
min Datter; 625
hun støver mig af, mine Fødder hun salver, og tager i
Favn mig og kysser,
og kalder mig „søde Papa“, og sifter saa ud Treobolen med
Tungen.

Saa sætter min lille Kone med Smidtsen en Strutkage for
mig paa Bordet,
og sætter sig ned ved min Side, og nøder mig: „Spiis nu
denne, min Søde!
o smag dog engang!“ Det fryder mig ret, da nu jeg ikke
behøver 630
at skotte til Dig eller Skafferen hen, om snart han bringer
mig Frokost
med Banden og Brummen i Skjægget. Og vil han ei hurtigt
nok lave mig Noget,
(gjør Fingerbevægelser som ved Pengetælling).

B. 624. Hos mange, især fattige Folk, var det Brug at gemme
Penge i Munden. — B. 627. Tre Oboler = 1 K var en
Dommers Dagløn.

saa har jeg dog her et Bærg mod Nød, en „piilafværgende
Rustning“.

Og nægter Du mig end et Spurvenæb Viin, saa har jeg et
Esel her med mig,

heel fuldt af Viin, og deraf jeg skjænker og drikker, og Eselet
gaber 635

og stryder og fjerter, som var det et heelt Regiment, ad Dig
og din Tumling.

Naa hersker jeg ei med saa vældig en Magt,

at ikke den viger for Zeus's Magt,

da jeg staaer i Navnry lige med Zeus?

thi naar vi nu stimes i Retten engang, 640

saa siger Enhver, som gaaer der forbi:

„Hvor tordner Domhuset rædsomt idag,

o Zeus, o Du Drot!“

Og naar jeg lyner, da hysse strax

og kalde af Frygt de rige og 645

de fornemme Folk.

Du selv Du frygter mig allermeeft,

ved Demeter ja Du frygter; men jeg

gib jeg briste, ifald jeg Dig frygter!

Chor.

Aldrig i Verden have vi hørt

650

Nogen at tale saa reent og klart

ei heller saa fløgtigt.

B. 634. Esel, stor Viinkande med smal Hals. — B. 644. At hysse var en Bane, naar man vilde afvende et ondt Bærfel ved pludselige Lyn o. d.

Filokleon.

O nei! Men ubevogtet Frugt han troede let at høste;
han vidste meget vel, at jeg en Mester er i Talem.

Chor.

Hvor har han Alt gjennemgaaet med Fynd 655
og Intet forglemmt! — hvor jeg sølte mit Værd,
jo længer jeg paa ham hørte!
Ja paa de Saliges Der
drømte jeg selv mig som Dømmer,
frydberuust af hans Tale! 660

Filokleon.

Hvor han sig vrider og vender — nei, han er ei ved sig
selv meer!

Ja bi Du! jeg skal end idag Dig lade smage Vidsten!

Chor (til Antikleon).

Ja Du maa opspinde Rænker og Fik
af alle Slags, for at undgaae ham;
thi at formilde min Brede, det er 665
vanskeligt, naar
man ei efter mit Sind vil tale.

Chorfører.

Saa skaf Dig da strax til dette Behov en god og nybildet
Dværnsteen,

B. 653. At høste ubevogtede Druer svarer til vort at tage
En ved Råsen. — B. 658. Paa de Saliges Der, i Elysion,
i det vestlige Ocean goede Gubernes udkaarne Yndlinge i
grændseløs Lyst og Glæde. At være Dømmer der, tyktes som
Toppunktet af Salighed. — B. 668. Ved Dværnsteen menes
Talerstolens Tugt og Dvælses.

som ret er istand, naar Du selv Intet veed, at sønderknuise
min Brede.

Antifleon.

Det er svært og fordrer en dygtig Forstand og meer end
Komedien eier, 670
en Sygdom at læge, som ældgammel er og længst indgroet
hos Folket.
Dog Du, vor Fader, o Kronos' Søn —

Filokleon.

Hold op med den „Fader o Fader!“
Nei, hvis Du ikke paa Timen beviser Din Paastand om,
at jeg trækker,
saa er det forbi, saa skal Du døe, om end jeg gaaer glip
af al Indmad!

Antifleon.

Saa hør mig dog nu, lille Fader! og glat en Smule Din
rynkede Pande! 675
og regn nu efter saa løselig, ikke paa Tavlen, men ikkun
med Fingre,
den Afgjotsfum, som gaaer i vor Komme fra samtlige Byer
i Landet,
foruden Toldindtægter og mange Procenter og Faldsmaals-
bøder
og Bjergværker, Torve og Havne, Forpagtninger, alle beslag-
lagte Midler.

B. 672. „Vor Fader, o Kronos' Søn“, Athenes Tilstale til Zeus, Odysf. I, 45. — B. 674. En Morder var udelukket fra alle Offermaalstider.

See, Summen af dette sig beløber for os til næsten to-
tusind Talenter. 680

Men drag nu ogsaa fra Summen, jeg nævnte, Dommernes
aarlige Lønning —
sextusind I er, og flere Dommere findes nu ei her i
Landet —,
saa udgjør det jo for Jer, ikke sandt? et hundred og femti
Talenter.

Filofleon.

Ei Trebiebelen engang af Indtægten altsaa fik vi til Lønning.

Antifileon.

Ved Zeus det er sandt.

Filofleon.

Men hvor kommer Resten da hen af alle de Penge? 685

Antifileon.

Til dem, Du nok veed: „Jeg aldrig forlader Athenernes
hujende Skarer,
men kæmper for Mængdens Frihed bestandig!“ Du selv dem
jo vælger, o Fader,
just til dine Herrer, og lader af dem Dig bedrage ved saa-
dan en Squalder.

Og de drage rundt til Byerne nu og udpresse Gaver af disse
vel femti Talenter, og heftig de true og sætter i Skræk dem
og raabe: 690

B. 683. Regningen er denne: 6000 Dommere for hver Session 3
Oboler, gjør 18,000 Oboler = $\frac{1}{2}$ Talent; altsaa for 300 Ses-
sioner om Aaret 150 Talenter. En Talent = omtr. 1800 Rdr.
danst.

„Betal strax den Sum! eller flux jeg med Synild og Torden
jer Vh lægger øde!“

Men Du er tilfreds jo, naar Knoklerne kun af Din egen
Magt Du kan gnave.

Og Forbundsfallerne, naar de bemærke, at Resten af
Kjeldringepakket

af Krukken Skoverne skraber og sliker om Munden sig efter
Sletintet,

de agter ei meer Dig end Konnas' Stemme; men Hine de
rigelig stjænke 695

Madtønder og Viin og Tepper og Ost og Honning og Sesam
og Volsfre

og Vægre og Raaber og Krandsse og Kjæder, Pokaler, og
Rigdommens Fylde.

Men de Du behersker, Du Mand, som til Lands og til Vands
har Dig tumlet saa saare,

af dem er der Ingen, der giver Dig — tro mig! — en Vøgviss
engang til din Suppe.

Filosofleon.

Bistnok! Derfor sender jeg selv til Eucharibes Bud efter
tre Knolde Hvidlog. — 700

Men bevitis Du mig nu, at Slave jeg er, og piin mig ved
Ophold ei længer!

B. 695. Konnas, en fattig, ringeagtet Mand. — B. 696. Sesam,
en Bælgfrugt. — B. 700. Eucharibes, en Grønthandler.

Antifleon.

Er det da ei skammelig Trældom, at hele den Skare af
 styrende Herrer
 baade selv og al deres ydmyge Følgeskab modtage Tjeneste-
 lønning?
 og naar man Dig giver slikt Treobolsstykke, saa bliver Du
 glad, endstjøndt selv Du
 ved Sotog, i Landfrig, Beleiringer, Farer og Nød har for-
 hvervet alt dette. 705

Og dertil kommer, hvad meest mig ærgrer: Du gaaer derhen
 paa Befaling,
 naar en liberlig Lømmel af Dreng træder ind i dit Huus,
 en Chæreas = Spire,
 og staaer der og skræver, og vender og dreier i kjelne Bugter
 sit Legem,
 og byder dig, aarle betids at komme i Retten, da „hvo der
 af Eder
 ei kommer tilstede, før Tegnet er givet, faaer ikke sit Tre-
 obolsstykke“. 710

Men han som Fiskal faaer sex Oboler, om end han kommer
 forsilde.

Saa deler han ogsaa med En eller Anden blandt Embeds-
 brødre sin Gave,
 naar en Anklaget giver ham Noget; saa slaae de sig
 begge to sammen,

B. 703. Kun de underordnede Betjente og Dommerne oppebære Lønning. —
 B. 705. Sotropperne havde i Regelen tre, de Sværdbevæbnede
 flere Oboler om Dagen. — B. 707. Chæreas var spottet som
 uægte Athenæer.

og drive Sagen med Iver, og, ligesom Saugfolk, En trækker,
En sthyder.

Men du kun efter Kassereren gaber, veed ei, hvad der drives
for Væsen. 715

Filokleon.

Det gjør de mod mig? Hvad siger du? — vee! du oprører
mit Hjerte fra Grunden!
og stedse meer du bevæger mit Sind! — jeg veed ei selv,
hvad du gjør mig!

Antikleon.

Betænk: Baade du og alle de Andre jo kunde saa let være rige;
men af dem, der stedse har Folket i Munden, du lader dig
daarligen besnære.

Du, som hersker over saamange Byer fra Pontos lige til Sarde, 720
du har Intet derfor, undtagen en usselig Lønning, og den de
dig give

i Draabetal som Olie paa Uld, for netop at opholde Livet;
thi at du er fattig, det see de med Øyst; hvorfor? det skal
jeg dig sige:

for at du kan lære at kjende din Herre, som kuffer dig,
og at du saadan,

naar han mod en Fiende dig tirrende pubser, skal bidst som en
Hund springe mod ham. 725

Saa vilde de Folket forskaffe det daglige Brød, da var det
en let Sag.

B. 715. Kassereren, som betalte Dommerne deres Lønning. —

B. 720. Sarde, Sardinien. — B. 722. Olie paa Uld

brugtes mod Drefmerter.

Der er jo vel tusinde Byer, som nu betaler os aarlige
Skatter:

hvis nu man paabød enhver af disse at føde tyve Athenere,
saa vilde tyvetusind af Folket i stegte Harer jo svælge,
i Brandse af al optænkelig Art, i Kalvedands og i Raamelsk, 730
og nyde sit Liv paa en Maade værdig vort Land og Mara-
thons Seier.

Men nu I løbe som Høstfolk omkring til hvem der betaler
Jer Lønning.

Filokleon.

O vee! — hvad er dog skeet mig? — det er jo som Haanden
betoges af Lamhed!

Jeg formaaer ikke længer at holde mit Sværd; al Vægems-
kraft mig forlader.

Antikleon.

Men naar de selv engang blive bange, saa skænke de strax
Jer Gubøa, 735
og love desuden at skaffe Jer Korn vel femti Skjepper til
Hvermand.

Men aldrig have de givet dig Noget, undtagen for nylig
fem Skjepper
af Byg, og det fik knap du endda, som mistænkt Fremmed,
kun potviis.

See, derfor jeg stedse har inde dig luft,
for at nære dig vel, og gjøre dig fri

740

B. 735. For at vinde eller berolige Folket, lovede Talerne det ikke
fjelden erobret Land og Korn=Uddeling.

for næsvise Spraderes Latter og Spot.

Og nu vil jeg gjerne skaffe dig Alt

hvad selv du kun vil,

kun ikke Kasserer=Mælk, nei dog!

(Filosfeon synker hen i dyb Eftertanke).

Chor (til Antikleon).

Isandhed en Viismand var den, som har sagt: „Før begge

Parter du hører, 745

du ikke skal dømme!“ Saaledes synes nu du mig fuldstændig

at seire.

See derfor er ogsaa min Brede formildet, og bort jeg kaster

min Knippel.

(til Filosfeon)

Men du, min Ven fra Ungdommens Aar, Kammerat i

festlige Gilder!

o følg dog, følg vort Raad, vær uforstandig ei,

vær egenfindig ei og ei ubøielig! 750

Gid jeg en Svoger eller Frænde havde haft,

som kunde saadan have raadet mig!

Dig staaer en Gud

øiensynligen bi,

tager Deel i dit Værk, 755

vil Dig aabenbart vel:

saa grib freidig da til!

B. 744. Kasserer=Mælk sigter til Fugle=Mælk = flegte Duer,
som flyve En i Munden i Slaraffenland, Utopien, o. d.

Antikleon.

Ja jeg vil ham søde og skaffe ham Alt,
 hvad en Olding er gavnligt: Bygsuppe sød,
 en uldblød Kappe og Gedepels,
 en Terne, som gnider hans Lænder ham
 og hans Underliv.

760

Men at han tier, ei giver et Aney,
 det kan mig umulig behage!

Chor.

Han drager sig til Minde nu sin hele Færd,
 hvor rasende han var; nu har han det erkjendt,
 og regner sig til Brøde Alt hvad han har gjort,

765

da dine Raad

han villig ei lød.

Nu maafsee lyder han

770

gjerne dit Ord,

og vorder klog, og ordner smukt

sin hele Fremtids Leveviis,

overtydnet af dig.

Filokleon.

O vee mig, o vee!

Antikleon.

Hvad skriger du for?

775

Filokleon.

Ti stille, du, og lov mig ei slegt!

Did længes jeg hen, didhen staaer min Hu,

hvor Herolden udraaber: Hvo der ikke har stemt, han reise
 sig nu!

Gid til Stemmekrukken jeg nu traad hen,
 og lagde min Stemmesteen i den tilsidst! 780
 „Triff op da, o Sjæl! — hvor er du, o Sjæl?“
 „Lad mig være, du Skumle!“ — Ved Herakles, nei, nei,
 lad mig nu, hvis i Retten som Dommer jeg sad,
 selv Kleon, som Thy, ikke træffe!

Antikleon.

O Fader, kom! ved alle Guder lyd mig nu! 785

Filokleon.

Hvori dig lyde? — nævn mig Alt, undtagen Gæt!

Antikleon.

Hvad da? siig frem!

Filokleon.

Ei meer at dømme! — ha! ja før
 skal Hades dømme mig, før jeg dig lyde vil!

Antikleon.

Nu vel! da du har saadan Lyft til dette Hverv,
 saa gaa blot ikke meer derhen, bliv i dit Hjem, — 790
 og hold saa Ret du over dine Huusfolk her!

Filokleon.

Hvad snaffer du?

Antikleon.

Altting skal gaae netop som der.

B. 781 flg. De med „ „ betegnede Ord ere af Euripideiske Tragedier.

B. 787. Før skal Hades dømme mig o: Før vil jeg døe.

Naar Ternen lønlig lukker Gadedøren op,
 tilkjender Straf du hende af een Drachme kun;
 det samme gjorde du bestandig ogsaa der. 795
 Og see, hvor rigtigt Alt gaaer til! Naar Solens Blød
 fremstiger, er Du Heliast ved Helios.
 I Regn og Sne Du sætter Dig ved Arnens Ild
 til Doms; og staaer Du op ved Middagstide først,
 vil ingen Bogter derfor lufte Stranken Dig. 800

Filokleon.

Ja det behager mig.

Antikleon.

Nu videre: Hvis En
 for længe taler, venter Du ei hungrende,
 i det Du piner kun Dig selv og Taleren.

Filokleon.

Men hvordan skal jeg lære at kjende Sagen selv,
 naar jeg, imens den føres, ikkun tygger Mad. 805

Antikleon.

Jo, allerbedst saaledes. Sagnet siger jo:
 Naar Dommer hører falske Bidner, kommer han
 til Bunds i Sagen sikkest ved at tygge Drøv.

Filokleon.

Du overtyder mig. Men Du har ikke sagt,
 af hvem jeg Lønning faaer.

B. 797. Heliast ved Helios, Dommer ved Solen, i Solstid, under
 aaben Himmel.

Antikleon.

Af mig.

Filokleon.

Ja det er godt. 810

Beg faaer den for mig selv da, ei med Andre meer;
 thi skændigt har Eusistratos behandlet mig,
 den Skjelm! Da nylig han med mig en Drachme fik,
 gif han paa Fiskekorvet hen at bytte den;
 saa stak han til mig hen tre Braseskjæl; -- jeg dem 815
 i Munden putted — troede, det Oboler var —
 men vammel over Lugten, spytted jeg dem ud —
 og gav ham en — (gør Gebærder som En, der slaaer).

Antikleon.

Hvad sa'e han da til det?

Filokleon.

Ja hvad?

Du har nok en Hane-Mave, sagde han, da Du
 saa let fordøier Sølø;" — ja vist, det sagde han. 820

Antikleon.

Seer Du, hvordan Du profiterer ogsaa her?

Filokleon.

Ja det er ikke lidet. Gjør nu, hvad Du vil!

Antikleon.

Bliv Du nu her! saa skal jeg hente Alt herud.

(gaaer).

Filokleon.

See dog, hvorledes Gudeordet træffer ind.
 Det lyder jo: at Athenæers Mænd engang
 i egne Huse skulde holde Rettergang,
 og hver en Mand da skulde bygge for sig selv
 et lille bitte bitte Domhuus i sin Gaard
 som Hekatekapel paa Gaden rundtomkring.

825

Antikleon

(Kommer fra Huset med adskillige Redskaber og en Hane).

See her! hvad vil Du meer endnn? Her bringer jeg
 Dig Alt hvad jeg har sagt og endnu meget Meer.
 Natpotten her, ifald Du bliver pissetrængt,
 skal hænge tæt ved Siden af Dig paa en Krog.

830

Filokleon.

Saa det er meget klogt! Saa har vi her et godt,
 for Gubber tjenligt Middel imod Koldepis.

835

Antikleon.

See her er Ild, og derpaa staaer en Lindsemos,
 naar Du har lyst at smage.

Filokleon.

Dgsaa vel betænkt;
 thi har endog jeg Feber, faaer jeg dog min Løn.
 Jeg bliver siddende og søber Lindsemos.
 Men hvad skal Hanen til, som I mig bringe der?

840

B. 829. Hekate, gammel underjordist Guddom, enslags Lyffesgubinde,
 som havde mange Kapeller paa Athens Gader.

Antikleon.

So, skulde Du, imens En taler, faae et Blund,
saa vækker den Dig ved sin Galen ovenfra.

Filokleon.

Mig Alt behager; Gæt kun ønsker jeg!

Antikleon.

Hvad da?

Filokleon.

Alt Eufos' Heltetilleb Du mig bringer hid.

(En grotest Statue bringes ind).

Antikleon.

Her er det alt, og seer Du, det er Herren selv.

845

Filokleon.

O Drot og Helt, hvor er Du rædsom dog at see!

Han ligner, synes mig, Kleonymos.

Thi ogsaa han, skjøndt Heros, uden Vaaben er.

Antikleon.

Naar nu Du vilde sætte Dig, jeg skulde strax
Processen aabne.

Filokleon.

Begynd Du kun — jeg sidder alt.

850

Antikleon (mod Tilskuerne).

Hvad Sag skal nu jeg først indanke til hans Dom?

Her er dog vel et Dyende, som har sig forseet? —
Den Thrakferterne, som har slaaet et Fod itu.

Filokleon (springer op).

Hold Mund! Du kunde snart have givet mig min Død! —
Vil Du en Sag indanke uden Skrankværk, 855
det Første i hver Helligdom som møder os!

Antikleon.

Ved Zeus ja vist det mangler.

Filokleon.

Beg vil løbe selv
og hente det Nødvendige herud paastand. (gaaer).

Antikleon.

Nei see! hvad har dog ikke Vanen for en Magt!

Xanthias (kommer lobende).

Saa til Ravnene! — at føde sligt et Hundebæst! 860

Antikleon.

Hvad er der nu?

Xanthias.

Oh! der har Hunden Læbes jo
nu nys i Stegerset brudt ind og ranet bort
en heel sikeligt Ost og reent fortæret den.

B. 853. Thrakferternen, d. e. Huusternen. — B. 856. f. Gr. i de
Eleusinske Mystrier. Han taler om sine Netsfranker som om et
Mysterium. — B. 861. Nogle mene, at ved Læbes (af *laßein*,
Griben) maa tænkes paa den attiske Ansører Laches, der lod sig
bestikke paa Sicilien.

Antikleon.

Det altsaa er den første Brøde, som jeg maa
til Fader melde. Du som Klager møde maa.

865

Kanthias.

Ved Zeus nei ikke jeg! Den anden Hund har sagt,
at han vil klage, naar der bliver anlagt Sag.

Antikleon.

Saa gaa da nu og bring dem begge hid!

Kanthias.

Sa strax.

(gaaer).

(Filokleon kommer ud af Huset).

Antikleon.

Hvad er dog det?

Filokleon.

En Svinesold fra Hestia.

Antikleon.

Saa bringer Du et Tempelran?

Filokleon.

O nei! jeg vil

870

kun En til Livs, som Førstegrøde for Hestia.

Frem da med Sagen strax! — nu har jeg Blod paa Tand.

B. 866. Den anden Hund, Kleon. — B. 869. Folde for mindre
Dyr vare i Nærheden af Arnen, altsaa under Hestias (Vestas)
Beskyttelse, til hvem de derfor bragte Førstegrøden af alle hunds-
lige Offre. Saaledes vil Filokleon her bringe hende den første
Misdæder, som henrettes i Huset.

Antifleon.

Jeg henter Tablerne og Klageskriftet strax.

(gaaer).

Filofleon.

Alf vee! Du qvæler, dræber mig ved Sløseri!

Jeg kan jo ridse Stregerne i Sandet her.

875

Antifleon (kommer).

See her!

Filofleon.

Naa raab nu frem!

Antifleon.

Ja strax!

Filofleon.

som træder først her frem?

Hvem er det vel,

Antifleon.

Forbandet ærgerligt —

nu har jeg glemt at bringe Stemmekrufferne!

Filofleon.

Hvor vil Du hen dog?

Antifleon.

Efter Krufferne.

Filofleon.

Na Snak!

Jeg har jo Kruus og Rander her ved Haanden nok.

880

Antikleon.

Fortræffeligt! saa har vi Alt tilrede jo
 hvad vi behøve — kun mangler der et Vanduhr os.

Filokleon

(pegende paa en Natpotte).

Hvad er dette her? Er det et Vanduhr ei?

Antikleon.

Du strax veed prægtig Udvei, og med attist Vid!
 En af Jer, Slaver, bring mig Ild herud nu strax 885
 og Myrtetræ og Røgelse derindefra,
 at allerførst vi bede fromt til Guderne!
 (Scenen indrettes til en Retsfal under sædvanlig Oftring og Bøn).

Chor.

Nu vil ogsaa vi dette hellige Værk og
 Eders fromme Bøn
 ledsage med milde heldvarslende Ord, 890
 da nu efter langvarig Striden og Riv
 I ønske saa skjönt at forliges!

Antikleon.

Nu fremfor Alt andægtig Stilhed herske her!

Chor.

O Foebos Apollon, Pythier,
 Lad til Lykke og Held 895
 det Værk, som denne Mand begynder

B. 883. Efter et Vanduhr bestemtes Tale=Tiden for hver Taler i Retten.

her foran Huset, til Fromme worde
 for Hver af alle os, som nu
 er løst fra den onde Forvirring,
 o frelsende Bøean!

900

Antifleon.

O herskende Drot, Apollon, Nabo, Du som beskytter min
 Forgaard!
 tag imod denne vor Fæst, o Drot, som vi stifte min Fader
 til Ere!
 Betving Du hos ham det halsstarrige Sind og det altfor
 knarvorne Væsen,
 og bland i hans Hjerte istedenfor Malurt en liden Draabe
 af Honning!

Sa gid han blive venlig og mild
 mod Alle og Hver,
 og hufes meer over dem, der anklages,
 end dem, der anklage,
 og græde med dem, der grædende bede,
 og lægge Vaand paa sit Branteri;
 og af hidsigt Sind
 udrydde den brændende Nælde!

905

910

Chor.

Vi bede med Dig, og vi ønske Lykke Dig
 i dette nye Kald alt efter Dit eget Ord;
 thi vi er venlig stemt mod Dig,
 alt fra den Tid af, da vi saae,

915

at Folket Du elsker, som Ingen det gjør
blandt de yngre Mænd.

De Hunde føres frem.

Antikleon (som Retspræsident).

Hvis nogen Dommer er her udenfor, saa kom!

Naar Sagen nu begynder, lades Ingen ind.

920

Filokleon (som Dommer).

Hvor er Indstævnte?

Antikleon.

Her.

Filokleon.

Ham skal vi nok faae fat.

Antikleon.

Nu skal jeg læse Klagen. (læser) Hund fra Kydathen
indklager herved Labes fra Miron, da
han høist ulovligen alene har fortært
Siklerosten. En Træklods om hans Hals til Straf!

925

Filokleon.

Nei ret en Hundedød, naar han bli'er dømt engang!

(Labes føres frem).

Antikleon.

Og Labes, den Indstævnte, han er ogsaa her.

B. 922-23. Kydathenai og Miron, attiste Landdele. — Labes,
en Hunds Navn, see B. 861.

Filofleon.

Ha det Skarn! og hvilket Tyveblik han har!
 See hvor han griner, og troer at skulle narre mig!
 Men hvor er Klageren, hin Hund fra Rydathen?

930

Hunden.

Vov, vov!

Antikleon.

Her er han.

Filofleon (reiser sig).

Saa? naa nok en Læbes, en
 Tallerkensliffes og en Gøer paa en Hals.

Antikleon.

Tys! sæt Dig ned! (til Hunden fra Rydathen) Men Du, kom
 med din Klage frem!

Filofleon.

Saa ta'er jeg mig imidlertid en lille Taar.

Xanthias.

I har jo hørt den Klage, jeg forfattet har,
 I Herrer Dommere, mod denne her. Ja han
 har handlet skændigt imod Ulfene og mig.
 Han smuttede i en Afkrog hen, og der sin Bom
 ei Mørkt propped han med vor Sifeler=Dst. —

935

Filofleon.

Ja han er overbedviist. Nu nylig ræbed han

940

B. 937. Ulfene, Skibsfolkene, som Intet fik af det Sikeliske Bytte.

mig lige ind i Næsen vammel Ostelugt
den æfle Rnegt

Xanthias (i Hundens Rolle).

og gav mig Intet, skjøndt jeg bad.

Hvor kan man fristes da at være tro mod Ver,
naar Ingen kaster en Smule hen til mig, jer Hund.

Filokleon.

Han Intet gav?

Xanthias.

Nei, skjøndt jeg er hans Kammerat. 945

Filokleon (spisende).

En hidsig Karl, heed som min Lindsemos.

Antikleon.

Beg beder Dig, o Fader, døm for tidlig ei,
før Du har begge hørt!

Filokleon.

Ja men, min gode Ven,
den Sag er soleklar, den skriger høit og lydt.

Xanthias.

Trifjender ham dog ei; blandt alle Hundene 950
han er den Karl, som æder helst alene Alt,
og som, imens han seiler rundt om Morteren,
har reent fortæret al Potteost i hver en By.

B. 952. Morteren d. e. Sicilien, hvor der lavedes god Ost.
Athenæerne stødte i Morter de Oste, som vare blevne haarde,
sammen med velsmagende Urter. Deraf det brugte Billede. —
B. 953. *οὐλγον* el. *οὐλῶρον* betyder Osteforpe; *οὐλῶς* Gips, Rit;
i sidste Betydning bruger Filokleon det B. 954.

Filofleon

(betragter en ituslaaet Potte).

Dg jeg har hverken Ost eller Rit til Potterne her.

Xanthias.

Nu vel saa straf ham! thi det er ei muligt, at 955
eet Tag kan huse tvende Thybe paa en Gang.

Jeg vil dog ikke hen i Veiret gøe omsonst,
jeg ellers gøer herefter aldrig meer igjen.

Filofleon.

Ei, ei!

Hvormange flette Streger han bebreider ham! 960

En udlært Thyverad! Er det ei ogsaa sandt,
min Hanefylling? — Ih jo vist, han nisser jo.

Hør, Dommer! — men hvor er han? — ræk mig Potten
hid!

Antifleon.

Tag Du den selv! Jeg Vidnerne maa kalde frem.

For Laves træde nu som Vidner strax herfrem: 965

Fad, Morterstøder, Østersp og Stegerist
og Potte med samt Resten af Brændtleers Rjøffentoi! —
Hvad? pisser Du endnu? — Saa sæt Dig dog herved!

Filofleon (peger paa Laves).

Men han der, tænker jeg, vil Bugløb faae idag.

B. 956. Ordsproget hedder: „To Skader bygge ikke i eet Træ.“ —

B. 963. Tyvsager hørte under Thesmoteternes Præsidium. De
som havde Forsædet, lod Vanduhret (d. e. Natpotten) fylde paa
ny, naar den ene Part havde talt.

Antikleon.

Vil Du da stedsse være haard og raa imod 970

Enhver som stævnes? Maa da Ingen slippe fri?

(til Labes).

Kom frem, forsvær Dig! — naa hvi tier Du? — saa tal!

Filokleon.

Jeg troer han Intet til sit Forsvar sige kan.

Antikleon.

Det lader næsten til, at det er gaaet ham
som Thukydides, da han mødte i en Sag: 975

han fik paa eengang Krampetræk i Kjæverne.

(til Hunden)

Gaa Du afveien! Nu vil jeg forsvare Dig.

Det er vel vanskeligt, o Mænd, at tale for
en haardt anklaget Hund; dog vil jeg prøve det,
thi den er brav, og den forfølger Ulvene. 980

Filokleon.

Ja men den er en Sammensvoren og en Thy.

Antikleon.

Ved Zeus han er blandt alle nu den bedste Hund,
ja dygtig til at forestaae en Faarehjord.

Filokleon.

Ja men hvad siger det, naar dog den stjæler Ost?

B. 975. Thukydides, Aristokraternes Fører mod Perikles (ikke Historieforfatteren Thukydides). — B. 983. Faar kaldes Athe= nærne ovenfor i Sofias' Drøm.

Antikleon.

So vist! han slaæes for Dig og vogter vel din Dør, 985
og er forresten brav. Naa har han knebet lidt,
tilgiv ham! Ritharospil forstaaer han vistnok ei.

Filokleon.

Ja gid han ei et Bogstav kjendte, thi saa strev
han ei et Forsvar her for sin Forbrydelse.

Antikleon.

Men hør nu mine Vidner dog, du Narrifas! 990
Kom nu herfrem, du Østerasp, og tal saa høit!
Du var jo Koffepige. Svar nu tydelig,
om ei Du rev den Øst, Du fik til Tropperne.

(Naspen nisser).

Hun rev den, siger hun.

Filokleon.

Ved Zeus nei det er Løgn!

Antikleon.

Min Ven, hav Medynk med ulykkelige Folk! 995
See denne Læbes her han æder Sener kun
og Been, og aldrig bliver han paa samme Sted.
Den anden derimod han vogter Huset kun:
der bliver han, og alting hvad der føres ind,
deraf han faaer sin Deel; hvis ei, saa bider han. 1000

B. 986-87. At slaæes og være paa Vagt forstaaer han (Læbes), men sin rhetorisk Dannelse har han ikke. — B. 988-89. Filokleon skulde oplæse Forsvarsfristet. — B. 993. ο: om ikke Sold og Bytte blev redelig uddeelt til Tropperne.

Filokleon.

Au, au! hvad er det med mig dog? jeg bliver blød!
 jeg troer, at jeg faaer ondt; min Sandten jeg er rørt.

Antikleon.

Forbarm Dig, Fader, over ham, jeg beder, gjør
 ham ei ulykkelig — men hvor er Børnene?
 Kom frem, I arme Stakler, her, og pib og klynk, 1005
 og bed, og fald til Fode ham, og græd og tud!

Filokleon.

Gaae ned, gaae ned, det er alt nok.

Antikleon.

Beg ftiger ned.

Men vistnok er det: det „gaae“ har skuffet alt
 faamangen Mand; alligevel jeg ftiger ned.

Filokleon.

Saa Fanden i Vold — den Huggen i sig duer ei! 1010
 Nu tabte jeg en Taare — uden anden Grund,
 end at jeg havde mig forslugt i Vindsems.

Antikleon.

Han bli'er da friskjendt?

Filokleon.

Det er vanskeligt at see.

B. 1009. Naar Dommerne af Rørelse eller Rjedsommelighed raabte deres gaae! kunde det faae maugen en Anslaget til at troe, at nu var Alting beviist, og alt videre Forsvar unyttigt.

Antifleon.

Naa, lille Fader, kom nu til Dig selv igjen!
 Tag denne Stemmesteen, tryk Diet til, spring hen 1015
 til Krukken, som staaer bagved der, og kjend ham fri!

Filofleon.

Vist ikke! „Jeg forstaaer jo ikke Ritharospil“.

Antifleon.

Nu skal jeg føre Dig paa staaende Fod derhen.

(Fører ham til den bageste Krukke).

Filofleon.

Er det den første Krukke?

Antifleon.

Sa.

Filofleon kaster Stenen i Krukken.

Saa smut herved!

Antifleon (affides).

Han narret blev, og frifandt mod sin Villie ham. 1020

(høit)

Nu skal jeg tømme Krukken.

Filofleon.

Naa hvad blev det til?

B. 1016. Stemmemaaden var her saaledes, at den forreste Stemmekrukke var bestemt for de domsfældende, den bageste for de frifjendende Stemmer. Men Sønnen narrer den Gamle, saa at denne forvejler Krukkerne.

Antikleon.

Nu skal vi see. — Hei, Vabes, Du frifunden er.

(Filokleon falder om).

Men Fader dog, hvad fattes Dig?

Filokleon.

O vee! skaf Vand!

Antikleon.

Kom reis dig dog!

Filokleon.

Men sig mig blot den ene Ting:

er virkelig han fri?

Antikleon.

Ja vist.

Filokleon.

Saa er jeg død!

1025

Antikleon.

Vær ubekymret, gode Mand, men staa blot op!

Filokleon.

Hvorledes skal jeg bære den Samvittighed,
at jeg har friskjendt sagsøgt Mand? hvor vil det gaae
mig dog? — høihellige Guder, o tilgiver mig!
uvillig handled jeg og mod mit Sindelag.

1030

Antikleon.

Vær Du kun sorgløs, Fader! jeg skal pleie Dig
ret herlig, og Dig føre overalt med mig

til Gjestebud og Drickelag og hver en Fæst,
 saa Du i Væst skal leve hen Din Rest af Tid,
 og ingen falsk Hyperbolos forhaane Dig.
 Lad os gaae ind!

1035 88

Filokleon.

O ja! naar det behager Dig.

(De gaae).

Chor.

Saa gaaer med Hilsen hvorthen I vil!

(til Tilskuerne)

Smidlertid, I Tusinder her,
 o tallose Flok!

Nu vogter Jer, at de forstandige Ord,
 som snart I skal høre, maae ikke falde
 frugtløst til Jorden!

1040 01

Sligt kan dumme Gæbere
 times let, men aldrig Eder.

Chorfører.

Nu laaner mig atter Dre, o Folk, saasandt som i Sand-
 heden elske!

1045 81

thi Digterens Hu staaer nu til at sætte flux Tilskuerfredsen
 irette.

Han siger, at I har ham krænkert, imens just han har gjort
 vel imod Eder,

B. 1035. Hyperbolos, en ilde anseet Demagog. — B. 1046. Frettesætte, fordi Digterens Komædie Skyerne Næret isorveien var falsket igjennem. — B. 1047. Da Aristofanes, endnu saa ung, ikke vovede selv at træde frem, gav han sine første Stykker under andre Poeters Navne.

dog ei i sit eget Navn, men skjult, for at fremhjælpe andre
 Poeter,
 i det han tog et Exempel af hin den snilde Spaamand
 Eurhyles,
 og skjult i Andres Buge udgød over Jer mangt et lysteligt
 Indfald. 1050
 Derester voved han selv sig frem paa eget Ansvar alene,
 og sthyred ei Andres Digterspand, men kjæft og aabent sit eget.
 Skjøndt høit ophøiet og hædret, som Ingen har nogentid
 været hos Eder,
 han tyktes sig ei dog en fuldendt Mand, og er ei opblæst
 af Hovmod.
 Han driver ei om paa Palæstra for at forføre; og naar en
 Forelsket, 1055
 forbittret, fordi den Elskte haanes paa Scenen, stormer
 imod ham,
 han retter sig dog efter Ingen især eller viser sig føielig
 smidig,
 for ei at fornedre de Muser, hvis Gunst han nyder, til blot
 Roblerinder.
 Da først han begyndte at digte for Scenen, han Folk isleng
 ikke angreb,
 nei, bærende i sig Herakles' Kraft, ikkun de Mægtigste blandt
 dem, 1060

B. 1049. Eurhyles, en Bugtaler og Spaamand. Aristofanes siger
 om sig selv, at han er smuttet ind i de Digteres Buge, som
 bragte hans første Stykker paa Scenen.

og dristig han stillede sig strax til Kamp mod ham med
 Huggetands=Trynen,
 fra hvis gnistrende Dine fremlynede Rhynnas frygtelig stikkende
 Straaler;

og hundred Høv'der af usle hylende Smigrere sliffed hans Hoved
 rundtom; en Stemme han havde som Buldret af dybt=
 nedstyrtende Bjergstrøm,
 og Sælhundens Stank, og Lamias smudsige Kibber, og Ars
 af Kamelen. 1065

Et slikt Uthvæf han saae, men frygted det ei eller lod sig
 bedaare,

nei, stedse han kæmper endnu for Eder, og paastaaer, at
 han ifjor alt

har vendt sig imod hans natlige Følgeskab, Tøbertrolde og
 Marer,

som snøred om Natten Halsen sammen paa Bedstefædre og
 Fædre,

mens ind paa Livet de sneg sig, og den af Eder, som habed
 Processer, 1070

ham foregøgled de Kenseleseder og Stævning og Vidne=
 forhører,

saa at Mange i gruelig Angst sprang op og flygtede til
 Polemarchen.

B. 1061. Ham, Kleon. — B. 1062. Rhynna (Tave), en bekendt
 Skjæge. (Ridderne B. 764.) — B. 1065. Lamia, en Hæ, her
 med mandlige Attributer. — B. 1068. Følgeskab. Kleons
 Kreaturer sammenlignes her med epidemiske Syger. — B. 1072.
 Polemarchen, en af Archonterne, kaldtes den Embedsmand i
 Athen, som sædvanligt havde med Fremmedes Sager at gjøre.

Skjøndt saadan I fandt ham som dette vort Lands Vessfærmer
 og Kenser fra Udhr,
 I dog ham ifjor forraadte, da nye Opfindelsers Sæd han
 udsaaede,
 og I dem qvalte i Spiren reent, da I dem ikke forstode. 1075
 Og dog han sværger Jer ved Dionysos, saa ofte han offerer
 til Guden,
 at Ingen en bedre komist Digtning har nogentid hørt end
 just denne.
 For Eder det er jo vistnok en Skam, at ei I strax den forstode,
 men Digteren selv har ei tabt det mindste i Kjenderes Dømme
 derved,
 at, skjøndt han oversløj Medbeilerskaren, ham Seiershaabet
 dog glipped. 1080

Men nu for Fremtiden mærker mit Ord!
 Naar en Digter, Godtsfolk, stræber for Jer
 at opfinde Noget Poetiskt og Nyt,
 saa behandler ham venlig og agter ham høit,
 og bevarer hans skjønne Tanker hos Jer 1085
 og lægger med Pomerantser dem ned
 paa Ristebunden og gemmer dem vel!
 Naar dette I gjør, vil Nar ud og Nar ind
 man af Klæderne lugte Talentet.

Forste Halvchor.

Dhygtige i fordums Dage vare vi i Dandschor, 1090
 dhygtige i Kamp,

B. 1086. Man lagde Pomerantser mellem Klæderne, for at skaffe dem en behagelig Lugt.

fremfor Alt dog særlig dette, krigeriske, tappre Mand.

Engang var det saa, men nu

nu er det forbi. Meer hvidt end Svanens Fjeder

blomstrer Haaret paa vor Isse.

1095

Men endog af disse Rester kan man ane

Ungdomskraften. Sa endog min Oldingsalder

agter jeg meer stærk end mangel

Ynglings Krøllehaar og Holdning

og vidtaabne Rumpegat.

1100

Chorfører.

Hvis der Nogen iblandt Eder, Publikum, min Skabning seer,

og saa undres ved at skue mig i Midten hvepsesmal,

eller spørger, hvad dog denne Braad hos os bethder vel,

skal jeg let ham dette lære, om han end udannet er.

Seer I: Vi, som have denne Rumpebeensforlængelse,

1105

er alene urindfødte Athenæer af ægte Blod,

en mandhaftig Helteslægt, som gjorde sig af denne Stad

høifortjent i hine Kampe, da Barbaren nærmed sig

og i Røg og Damp og Luer hærjed Egnen rundt omkring,

higende at røve vore Neder os med grusom Vold.

1110

Saa da gjorde vi et Udsald pludselig med Spær og Skjold,

og beruste af vor Bredes stærke Drik angreb vi dem,

stode Mand ved Mand og bede Læben vildt af Harm til Blods,

og for deres Piles Mængde saae vi nu ei Himlen meer.

Men ved Guders Hjælp vi slog dem dog mod Aftenen paa Flugt,

1115

thi en Ugle var før Slaget fløiet gjennem Vores Hær.
 Derpaa vi forfulgte dem og stak dem gjennem Buxerne,
 og de flygted med forstufne Kjævebeen og Dienbryn,
 saa at end iblandt Barbarer overalt til denne Dag
 Intet nævnes meer Mandhaftigt end de Hvæpser fra Athen. 1120

Andet Halvchor.

Ja jeg var en dygtig Dyr og flygted ei for nogen Ting,
 og jeg slog i Dvæg
 Fienden, da jeg foer imod ham rask paa Orlogsslaaden hen.
 Dengang tænkte vi ei paa,
 smukt at stille vore Ord, ei heller paa, 1125
 Nogen at besnære lumst;
 nei, det gjaldt kun, hvo der Mester var i Roning.
 Derfor da vi mange Bjer tog fra Medersfallet,
 Skyldest det jo os især,
 at herhid der bringes Skatter, 1130
 som de Unge fra os stjæle.

Chorforer.

Rundtomkring betragter os, og da I ville finde, at
 i vort Sind og vore Sæder heelt vi ligne Hvæpserne.
 Saadan gives vist ei noget Dyr, som, naar det tirres, er
 mere heftigt i sin Brede, mere arrigt end just vi. 1135
 Saadan ogsaa i alt Andet tee vi os paa Hvæpserviis,

B. 1116. Uglen var helliget Athene, Athens Skjoldgubinde. —

B. 1117. Persernes vide orientalske Buxer vare i Grækernes Dine
 et Skjelnetegn for Barbarer. — B. 1128. Meder d. e. Perser.

thi forenede i Sværme, som i Næder Hvepserne,
 Nogle af os hos Archonten, Andre hos de Elleve,
 Andre i Odeon domme eller og ved Murene,
 propped' sammen, og med Hov'det heldende mod Jorden ned, 1140
 ubevægede som Orme-Ynglen i sit Puppespind.

Ellers til at bjerger Jøden er vi saare fløgtige.

Hver en Mand vi stifte, og vi nære os saa godt derved.

Bistnok har jo mangen Vandbi sat sig ned iblandt os her:

Disse have ingen Braad, men kun i Lædighed sidde de 1145

og fortære vort Erhverv, men uden Arbeid og Besvær.

Dog det ærgrer allermeeft os, naar vor Rønning ædes op
 af en Mand, som aldrig drog til Felts, hvis Haand har
 aldrig ført

Nogen Nare, eller Landse, aldrig havt en Blegn engang.

Derfor er det nu min Mening for al Fremtid, kort og godt, 1150
 at Enhver, som ei har Braad, faaer heller ei sin Trebol.

(Antikleon vil tage den forslidte Pels af Faderen og give ham en
 ordentlig Rappe paa).

Filofleon (peger paa sin Pels).

Saalænge jeg lever, lægger den jeg aldrig af:

thi den alene frelst mig paa Forpostvagt,

naar Boreas den mægtige stormed frem mod mig.

- B. 1138. Ved Lodkastning bestemtes det dagligt, hvor (og under hvis
 Forsæde) de forskjellige Afdelinger af Dommere skulde domme.
 Dette angives ved Udtrykket „Archonten“ (d. e. Eponymos).
 „De Elleve“, „Odeon“, „Ved Muren“. — B. 1144. Hvepserne,
 som selv stjæle fra Bierne, tee sig nu som Bier imod Vandbierne.
 — B. 1151. Tre Oboler var den daglige Dommersøn. Under
 de haarde Krigsaar er der vel stillet Forslag om Indskrænkning deri.

Antikleon.

Jeg troer, Du seer ei gjerne, at man gjør Dig vel. 1155

Filokleon.

Det gjør jeg heller ikke — det duer ei for mig.
Da sidst man havde proppet mig med stegte Fisk,
betalte Farveren jeg for Badst en Treobol.

Antikleon.

Du kunde dog forsøge, da Du nu engang
har overladt til mig at pleie Dig, min Far! 1160

Filokleon.

Hvad vil Du jeg skal gjøre da?

Antikleon.

Træk Belsen af!
Kast denne Kappe om Dig som din gamle Bels!
(vil isøre ham Kappen).

Filokleon (undvigende).

Hvorfor dog skal man avle og opdrage Børn,
denne her jo aabenbart vil kvæle mig!

Antikleon.

Naa kom nu her, tag Kappen paa, og tal ei meer! 1165

Filokleon.

Hvad er dog dette for en bandsat Tingest den?

B. 1158. Farveren. Da han i sin Trængsel med fuldproppet Mave havde smudset sin pene Kappe, maarte han betale en Dags Dommerløn for Badst. Belsen behøver ingen Badst.

Antikleon.

Den kaldes Perserkappe eller Zobelpels.

Filokleon.

Seg troede, at det var en thymætist Faarepels.

Antikleon.

Hvis Du i Sardes havde været blot en Gang,
saa havde Du den kjendt; nu kjender Du den ei.

1170

Filokleon.

I Sardes jeg? nei langtifra. Jeg syntes kun,
den ligte ganske Morychos's uldne Pels.

Antikleon.

O nei kun i Ekbatana man væver sligt.

Filokleon.

Hvad? i Ekbatana der væves Fædtvomsstøi?

Antikleon.

Hvordan? Nei, dette væves af Barbarerne
med stor Bekostning. Seer Du, denne Kappe her
har ganske slugt en heel Talent i Uld.

1175

Filokleon.

Men skulde den da ikke bedre kaldes en
Uldsluger end en Zobelpels?

B. 1168. *Thymætadæ*, en attist Landdeel. — B. 1169. Persiske
Vare kom fra Sardes, Hovedstaden i Lydien. — B. 1172.
Morychos see B. 527. — B. 1173. Ekbatana, Hovedstaden
i Medien. — B. 1174. Ved Fædtvøm mener han Graadsæren
Morychos.

Antikleon.

Vist ikke nei!

Staa stille nu og lad Dig klæde paa.

Filokleon.

O! fy!

1180

hvor den fordømte Ting uddunster Damp og Dvalm!

Antikleon.

Naa træk den paa!

Filokleon.

Nei, nei! det gjør jeg ei! Men skal
det være, saa ifør mig heller da en Døn.

Antikleon.

Nu vel! saa vil jeg selv Dig klæde paa. Kom her!

Filokleon.

Saa læg en Rjødtag og saa her!

Antikleon.

Hvortil skal den?

1185

Filokleon.

At Du kan ud mig trække, før jeg smelter reent.

Antikleon (har paa klædt Filokleon).

Naa træk nu ogsaa de fordømte Tøfler af!

Skænd Dig dog lidt! og træk saa disse Lakoner paa!

B. 1188. Lakoner d. e. Lakonerstøvler, ligesom hos os f. Ex. Keuser
for Keuserstøvler. Lakonerstøvler vare Mode i Athen.

Filokleon.

„Seg skulde nogenfinde holde ud at gaae
med vore Fienders hadefulde“ — Fodtøi?

Antikleon.

Naa!

1190

naa, Foden ind, min gode Ven, og træd saa rast
nu strax i det lakonske —

Filokleon.

Du gjør Uret, naar
Du tvinger mig at sætte Fod i fiendtligt Land.

Antikleon.

Saa nu den anden Fod! —

Filokleon.

Det gjør den aldrig, thi
en af dens Tæer Lakonerhader er tilbunds.

1195

Antikleon.

Det kan ei være andet.

Filokleon.

Seg stakkels Mand, som i
min Alderdom maa ei en Frostblyd skaffe mig.

B. 1189-1190. Af Euripides' „Heraklides“ B. 1006. — B. 1192.
Lakonske-Støvlepar; men Filokleon troer, han vil sige: Land.
— B. 1197. Ifke engang denne Grindring om sit Dommer-
embede i koldt Veir, at han sit Frostblyd af slet Fodtøi, skal
han beholde.

Antikleon.

Nu raft med Støvlerne! Og saa paa Rigmandsviis
vrik saadan peent affted med kjælen Slingregang!

Filokleon.

Betragt engang min Holsbning! see nu her, og siig, 1200
hvem af de Rige jeg i Gangen ligner meest.

Antikleon.

Sa hvem? En Byld, med Hvidløgsplaster udenom.

Filokleon.

Sa jeg har Lyft at vrikke med min Agterdeel.

Antikleon.

Nu vel! forstaaer Du da at tale pene Ord
i dannebe og lærde Mænds Nærværelse? 1205

Filokleon.

O jo.

Antikleon.

Hvad vilde Du da sige?

Filokleon.

Mange Ting:

Hvorledes Lamia fjerted, da hun fangen blev;
og saa hvordan Karpodion sin Moder selv —

Antikleon.

Nei, ingen Eventyr! men noget Dagligdags,
som saadan helst man taler om i huuslig Kred. 1210

B. 1202. Hvidløgsplaster havde noget Pirrende og Hidsende ved sig. — B. 1207. Istedenfor pene Ting bringer han kun gemene Sagn paa Bane.

Filofleon.

Ja vist, jeg kan jo Noget, som rigtig huusligt er, —
hør nu: Der var engang en Muus og saa en Kat.

Antifleon.

„Hvor feitet, uopdragen!“ sagde Theogenes
til Skarnageren, og det for at beskæmme ham.

Og Du vil snakke om Katte og om Muus til Mænd? 1215

Filofleon.

Hvad skal jeg ellers snakke?

Antifleon.

Om vigtige Ting: at Du
var Fæstgesandt med Androkles og med Kleisthenes.

Filofleon.

Jeg har jo aldrig været sendt som Fæstgesandt
undtagen til Paros, med to Obolers daglig Løn.

Antifleon.

Naa saa fortæller Du, hvordan Esudion 1220
i Brydekamp besejrede hin Askondas rask,
skjøndt han var gammel alt og graa, men havde dog
to vældige Sider, Arme, Lender og dertil
et prægtigt Pandser.

B. 1213. Theogenes, en hovmodig og smudsig Person. — B. 1217.
Fæstgesandter sendtes fra Athen for at repræsentere Attika
ved religiøse Fester udenlands. — Androkles og Kleisthenes
vare to foragtelige Personer. — B. 1224. Pandser. Hermed
mener han Brystet selv.

Filofleon.

Ti dog, til! det er jo Snak!

Hvor kan man bruge Pandser vel i Brydekamp? 1225

Antifleon.

Saadan er Omgangstonen nu hos fine Folf.
Men siig mig nu, isald Du var til Driffelag
etsteds, hvad vilde Du vel saa fortælle fra
Din Ungdomstid, som Din mandhastigste Bedrivt?

Filofleon.

Sa det — det var det meest mandhastige, jeg har gjort, 1230
da Viinstokspælene jeg fra Ergasjon stjal.

Antifleon.

Hvor det er dumt! — hvad, Pæle? — nei, hvordan engang
Du har forfulgt en Hare, Wildbasse, eller rendt
i Fakkelløb. Fortæl kun hver en Sunkerstreg.

Filofleon.

O ja, jeg veed den allerbedste Sunkerstreg. 1235
3 Lømmelaar jeg stærned Løberen Fajll
for Skjeldsord, og jeg Sagen vandt ved Rettens Dom.

Antifleon.

Ti stille nu! Men kom og læg Dig her, og lær,
hvordan i Driffelag og Selskab man sig teer.

Filofleon.

Hvordan skal jeg nu lægge mig?

B. 1224. Væddeløb med Fakler, hvor disse ikke maatte sluffes, var
en yndet attist Folfeforlystelse. — B. 1236. Fajlløs, en be-
rømt Athlet.

Antikleon.

Anstændig smukt.

1240

Filokleon.

Vil Du, at saadan jeg skal lægge mig?

Antikleon.

Nei, nei!

Filokleon.

Hvorledes da?

Antikleon.

Stræf Kæerne, og med Anstand ghd

Dig smidig let paa Vølsterbænkens Tæppe hen! —

Saa maa Du rose et og andet Kobberkar!

Betragt saa Loftet, og beundre Tæpperne! —

1245

Nu Vand til Hænderne! — og Bordene herind!

Vi spise — vi er vaskede, — nu Offerdrif!

Filokleon.

Ja vist, ja vist, i Drømme har vi Gjestebud.

Antikleon.

Nu Fløitespillerstken blæser op. Som Gjester er

tilstede Theoros, Janos, Kleon, Eschines,

1250

og end en Gjest ved Siden af Alesteros.

I sliq en Kreds pas paa og syng Din Bordsang smukt!

Filokleon.

Det skal jeg gjøre bedre end nogen Bonde kan.

B. 1250-51. De her nævnte Personer hørte til Kleons Smigrer-
Sleng. — B. 1252-53. Bordsangene (*σκόλια*) bleve sungne
vekselvís eller fortsatte af En eller Anden. De vare begyndt at
gaae af Brug i fornemmere Selskaber, og at indføres hos Almuen.

Antikleon.

Nu vil jeg prøve. See nu er jeg Kleon da.
 Jeg stemmer i Harmodiossang, Du tager fat.
 „Aldrig leved der i Athen en Mand som“ —

1255

Filokleon (falder ind).

„Aldrig saadan en Thyeknekt og Kjeldring“. —

Antikleon.

Det vover Du? — Den Skraalen koster Dig dit Liv.
 Han vil Dig true med Fordærv og Undergang,
 og landsforvise Dig.

Filokleon.

Saa hvis han truer mig,
 Saa synger jeg ved Zeus ham strax en anden Sang.
 „Menneske, Du som higer efter den vældige Magt,
 „Du vil styrte vor Stad; den raver jo alt mod sit Fald.“

1260

Antikleon.

Naar nu Theoros, som ligger ved Din Side der,
 har grebet Kleons høire Haand og synger høit:
 „Du, o Ven, vist kjender hint Ord til Admet: Elsk de Gode!“
 hvad svarer Du ham da i Sang?

1265

B. 1255. Harmodiossang, Sang til Vre for Tyrandræberen Harmodios. — B. 1262. Dette og de følgende Citater antages at være af Digteren Alkæos. — B. 1266. Alkæsis, Admetos's Hustru, gif i hans Sted til Underverdenen.

Filokleon.

Jeg svarer som saa:

„Ei sømmer sig Rævestreger,
og ei, at være Ven af begge Parter.“

Antikleon.

Saa falder Eschines, en Søn af Sello, ind, 1270
en dannet og forstandig Mand, og synger saa:

„Penge og Styrke har
jeg og Alitagora
med de Thessalier —“

Filokleon.

„ja har Du og jeg 1275
tilsat i Mængde.“

Antikleon.

See nu forstaaer du dette jo særdeles godt. —
Nu lad til Maaltid os hos Filoktemon gaae!
Opvarter! Chryso! pak nu Maden i en Kurb,
at vi engang igjen kan faae en Ruus!

Filokleon.

Nei, nei! 1280

den Driften duer ei. Af Vinen kommer der
kun sprængte Døre, vilde Slagsmaal, Stød og Stif,
og fiden, efter Rusen, idømt Pengebod.

B. 1273. Alitagora, thesalisk Digterinde paa Peisistratos Tid. —

B. 1279. Altsaa til et Sammenfudsmaaltid.

Antifleon.

Vist ei, naar kun man omgaaes pene, vakkre Folt,
 thi disse stille den fornærmede tilfreds, 1285
 hvis ikke selv Du kommer med en artig Skjemt,
 æsopist eller sybaritist Vittighed,
 som Du har hørt i Drickelag. Saa vender Du
 det Alt til Spas. Man gaaer, og lader Dig ogsaa gaae.

Filofleon.

Saa maa jeg lære da en Hob Historier, 1290
 for ei at bøde, om jeg end gjør noget galt.
 Kom lad os gaae nu, og lad Intet standse os!
 (Begge gaae).

Chor.

Ofte har det syntes mig, at jeg var opvakt af Natur,
 og paa ingen Maade dum,
 dog var meer opvakt Amynias, Sello's Søn, af Haartopflægt, 1295
 han, som jeg engang har seet for eet Par Herskener at faae
 sit Maaltid hos Leogoros;
 nu sulter han trods Antifon.

Da som vor Gesandt han gif til Farsalos, omgiffes han
 alene med 1300

Prakkersfolket blandt Thessaler,
 selv saa stor en Prakker, som der Ingen er foruden ham.

- B. 1287. De Æsopiske og Sybaritiske Fabler vare meest be-
 kjendte. — B. 1295. Amynias, der, som de unge Lapse, gif
 efter lakonist Mode med etflags Haarfletning eller Haartop. —
 B. 1297. For et ubetydeligt Bidrag spiser han slot hos Leo-
 goros, en Fraadser. — B. 1298. Antifon, rimeligviis den
 berømte Taler, der her bliver spottet som fattig, fordi han skrev
 Taler for Andre. — B. 1299. Farsalos, By i Thessalien.

Første Salvchor.

O lyksalig' Antomenes, hvor prise vi lyksalig Dig,
 at Du eier Børn, som have Mesterskab i Haandværkskunst:
 først din almeenelsfte Søn, den høitbegavede unge Mand, 1305
 Mesteren i Ritharpspil, ledet huldt ved Gratiens Haand;
 dernæst Skuespilleren, som er en uhyre vittig Tyr;
 endelig Arifrades, den meest naturliggittige,
 som, hans Fader svor, har aldrig nogeninde Lærer havt,
 men som ved sin snu Natur har af sig selv alene lært 1310
 Tungespil at bruge, naar han jævnlig kom i Horehuus.

Andet Salvchor.

Nogle er der, som har sagt, at jeg med Kleon var forligt,
 da han jo forfulgte mig og bragte mig i Knibe svært,
 og mig drillede nederdrægtig; og da siden jeg fik Prygl
 og jeg streg, saa loe jo Alle de, som stod' og saae derpaa; 1315
 ubekymred' heelt for mig, de stode kun og ventede paa,
 om ei midt i denne Nød et Skjemtord slap af Munden mig.
 Da nu sligt jeg mærked, talte sledst jeg efter Munden ham.
 Saadan har da Pælen atter spillet Ranken slemt et Puds.

Xanthias (kommer hylende).

Lyksalige Skildpadde med din tykke Hud! 1320
 trefold lyksalige med Skjoldet om din Krop!
 Hvor vel og viselig har du ei dækket til
 din Ryg med Tegl til Børn imod hvert Stød og Slag.
 Men jeg er reent fortabt, naar Stoffen dunker mig.

B. 1319. Et Ordsprog om dem, der stole paa Andre, og blive stussede.
 Meningen er: Kleon har bedraget sig, naar han troede, for Frem-
 tiden at skulle blive uanfægtet af mig; hvilket dette Stykke beviser.

Chorfører.

Hvad er der, Dreng? thi Dreng, om end han gammel er, 1325
maa den med Ret vel kaldes, som endnu faaer Prygl.

Xanthias.

Var ei den Gamle her det meest ravgale Dyr,
blandt alle Gjesterne den meest berusede?
Og dog der var Hippiyllos, Lykon, Antifon,
Ephistratos, og Theofrast, og Trynichos. 1330
Af alle dem var han den uregjerligste,
thi knap han havde sig med læckre Sager fylt,
før lystig op han sprang, og dansed, fjerted, loe,
som et Eselsøl, der ret har proppet sig med Byg.
Mig pryglede han den Laps, og raabte: Dreng, Du Dreng! 1335
Ephistratos, som faae ham, gjorde Nar af ham:
„Du teer Dig, Gamle, som i Gjære den unge Most,
og som et Lastdyr, der sig skryder til sit Straa“.
Men nu skreg Husbond op og kaldte „Græshop“ ham,
fordi hans gamle Kappe luslidt var tilbunds, 1340
og „Ethenelos“, som havde feiet ud sit Løi.
Nu klapped alle Bisald, undtagen Theofrast;
han Næsen rhympe kun som dannet Verdensmand.
Nu spurgte ham den Gamle: „Men hør, siig mig Du,
hvorfør friserer Du Dig, bryster Dig saa stolt, 1345
og snylter Dig som Nar dog ind hos hver en Rig?“
Saadan forhaaned han dem nu, En efter En,

med plumpe Spotteord, og saa fortalte han
de dumme og flaueste Historier.

Naar saa han har sig drukkert fuld, saa gaaer han hjem 1350
og pryglar alle og enhver, som møder ham. —
Men see, der kommer han jo dinglende herhen.
Saa lister jeg mig bort, før jeg saaer flere Prygl.

Filofleon (kommer dansende

og syngende med en Fløitespillereske ved Armen ind i Orkestret).

Plads her! — væk med Jer! —

I skal stee en Ufærd, I! 1355

hvorfor vil I mig forfølge?

Hvis I strax ei skrupper af,

skal med denne Fakkell jeg

lave Jer til stegte Flynnder.

Chorfører.

Ja hi! Du skal imorgen derfor bøde til 1360

os alle, om Du end er nok saa frisk en Fyr;

vi komme hid tilhøbe for at stævne Dig.

Filofleon.

Ei, ei! nei see! at stævne mig,

I gamle Fjanter! Veed I vel,

jeg vil ei høre tale om 1365

Proces! — nei hvilken Snak!

(peger paa Dvinden)

See, det er skjönt! — Med Stemmehestene væk! —

Gaaer Du ikke? — Er der nok

en Dommer her? — væk med ham!

(Til Fløitespilleren, medens han stiger op ad Scenetrappen)

Stig herop, min Hjerteven, lille Guldtorbist! 1370

Du seer, hvor snildt jeg fik Dig uformærket bort,
just som Du skulde til at lefle med Gjesterne.

Aflæg derfor Din Tak til denne lille Mand! —

Nei, Du vil hverken takke eller handle, Du!

o nei! Du gjør det ikke, nei, jeg veed det nok; 1375

Du vil kun narre mig og grine mig dhgtig ud;

det samme har Du jo mod mange Andre gjort.

Men hvis Du nu vil være peen og søielig,

saa kjøber jeg, saasnart min Søn er død, Dig fri,

og holder Dig som Trille, min lille søde Gris! 1380

Jeg er endnu jo ikke Herre i mit Huus,

thi jeg er ung og bliver bevogtet meget skarpt;

min Sønneke passer paa mig, ret en vranten Knegt,

derhos en Rummentløverkarsepillernar;

han er saa bange for, man skal fordærve mig; 1385

thi seer Du, han har ingen Fader uden mig. —

Der er han — han løber lige hen til Dig og mig.

(Han giver hende Fakkelen).

Hør stil Dig op her hurtig, og tag Fakkelen

i Haand, saa skal med lystig Spas jeg pudse ham,

som han mig pudsed, før jeg ret indviet var. 1390

Antifleon.

Hei, hør dog, hør, Du Brøvler, qvindeshge Nar!

B. 1384. D. e. Gniefind, Peernittengryn. — B. 1390. Indviet
i den athenæisse Ungdoms hyppige Levemaade.

Du er forliebt nok i en deilig Lighør, Du.
 Nei ved Apoll, det skal vist ei gaae saadan hen!

Filofleon.

Du vil nok gjerne smage en ædifesuur Proses!

Antifleon.

Ei, ei! og Du vil spotte, Du som fra Gjesterne 1395
 stjæl Fløitespillersten!

Filofleon.

Hvad? Fløitespillerste?

Hvad vaaser Du, som falden fra Lighøren ned.

Antifleon (peger paa Pigen).

Ved Zeus! nei seer jeg ret — det er jo Dardanis.

Filofleon.

O nei! en Fakkell, paa Torvet tændt til Gunders Lykt.

Antifleon.

Hvad siger Du? en Fakkell det? (til Pigen) O kom lidt hid! 1400

Filofleon.

Naa, naa! hvad vil Du gjøre?

Antifleon.

Tage hende bort
 fra Dig. Du veed dog vel, at Du er meget svag,
 kan Intet gjøre mere.

B. 1394. Den Gamle mener, at Dommerskabsretten var faret i Sønnen, som gjerne gjorde en suur Ret (i dobbelt Betydning) af Faderen d. e. domfældte og straffede ham. — B. 1397. Som falden osv. som en Død, en Mand uden Hoved, med Henpeg til det Ordsprog: at falde fra Sædet (*ἀπ' ὀνόφ' og ἀπὸ νοῦ*).

Filokleon.

Hør engang nu mig!

„Da jeg engang var Festsendsandt i Olympia,
 bestod Efudion med Askondas i en Kamp; 1405
 skjøndt han var Olding alt, dog med et Næveslag
 den Gamle slog den Unge flux til Jorden ned.“
 Derfor Du vogt Dig, Du ei faaer Dit Die blaat!

Antikleon.

Ja Din Olympialege har Du lært ret godt.

En Brodkone (kommer løbende).

O hjælp mig, hjælp! ved alle Guder beder jeg! 1410
 Det er den Mand, som med sin Fakkell slog mig reent
 fordærvet, og saa vælted ned i Skarnet Brød
 for ti Oboler, og i Tilgiwt fire til.

Antikleon.

See der, hvad Du har gjort! — kun Slagsmaal og Proces
 man høster af din Driften.

Filokleon.

Zugensunde, nei!

1415

Et vittigt Indfald gjør nok alting godt igjen.
 Med hende der jeg veed at jeg er snart forliget.

Brodkonen.

Det skal Du ei omsonst have gjort med Myrtia,
 en Datter af Ankyllion og Sofstrate,
 at mine Bære Du saadan har ødelagt! 1420

B. 1404. Han giver en Prøve paa, hvad han har lært hos Sønnen.

Filokleon.

Hør, gode Kone, hør! jeg vil fortælle Dig
en pæn Historie.

Brødkonen.

Vist ikke nei, Du Nar!

Filokleon.

Da Esop engang en Aften gik fra Maaltid hjem,
saa gøer ad ham en næsviis drukken Tævehund.

See derpaa svared han som saa: Du Hundesjæl!

1425

Hvis Du, istedenfor at bruge skiden Mund,

Dig købte Korn, Du vilde handle med Fornuft.

Brødkonen.

Naa Du gør Nar? Jeg stævner Dig, ihvem Du er,
til Torvemesteren for Skaden paa min Kram.

Et Vidne har jeg, ham den Chærefon der staaer.

1430

Filokleon.

O Snak! nei nu skal jeg fortælle — hør nu kun.

Simonides og Lasos sang engang omkap;

saa sagde Lasos: Det bryder jeg mig lidet om.

Brødkonen.

Saa? sagde Du det?

(Hun løber bort).

B. 1426-27. Hvis Du købte Korn, d. e. Hvis Du, Brødkone, passede Din Haandtering istedenfor at stående paa mig osv. — B. 1430. Chærefon, en gusten Person. — B. 1432. Simonides og Lasos, to navnkundige Digtere paa Perserkrigenes Tid. — B. 1433. Det bryder jeg mig lidet om. Maaskee et Udtryk, som Digteren havde vent sig til.

Filofleon.

Sa Chærefon jo passer til
 at være Vidne for en faadan guften Qvind, 1435
 en Ino hængende ved Euripides's Been.

Antifleon.

Der kommer endnu En, og som det lader, for
 at stævne Dig; han har endog sit Vidne med.

En Klager.

Au, au, jeg Stakkel! — Gamle! Dig jeg stævner for
 Fornærmelser.

Antifleon.

Fornærmelser? Gjør ikke det! 1440
 Jeg vil for denne Mand til Dig betale Bød,
 som selv Du kan bestemme, og jeg vil takke til.

Filofleon.

Sa jeg for min Deel vil forsones med ham strax
 frivillig, thi jeg tilstaaer, jeg har pryglet ham.
 Men kom nu hid! Hør, overlader Du til mig, 1445
 hvad jeg i Pengebød betale skal til Dig,
 saa vi kan blive Venner? eller vil Du selv —?

B. 1436. Ino, Datter af Kadmos, blev slagen med Banvid af
 Guderne. I denne Tilstand myrdede hun sine Børn og styrte
 sig i Havet. Om hende synger Choret i Euripides' „Medea“:

Martret af Dval over Børnenes Mord
 strakte sin Fod hun ud over Havbrink,
 styrted i Bølgen og hentede sig Døden.

Klageren.

Nei bestem Du det! Proces og Ufred haver jeg.

Filokleon.

En Sybarit engang nedstyrte fra en Vogn

og fik saa Hovedet forslaaet meget slemt,

1450

thi til at omgaaes Heste var han ikke vant.

Nu var en Ven just kommen til, saa sagde han:

„Enhver bør øve kun den Kunst, som han forstaaer.“

Saa løb nu ogsaa Du strax hen til Pittalos.

Antikleon.

Du ligner Dig dog selv i dette som i Alt.

1455

Klageren

Du huffer, haaber jeg, hvad Svar han gav.

(Vil gaae).

Filokleon.

Bliv dog og hør! I Sybaris en Rone slog

engang et Fod istykker.

Klageren.

Jeg ta'er til Vidne Her.

Filokleon.

Ja Fadet ogsaa tog til Vidne en Person.

Da sagde Sybaritinden: „Ja ved Kore, hvis

1460

B. 1454. Enhver bør øve osv. Den Gamle søger at slippe fra det ved en sybaritisk Anekdote, og betyder Klageren, at han forstaaer sig slet paa Processvæsen, og gjorde bedre i at gaae til Lægen. — Pittalos, Læge. — B. 1460. Kore (Zomfru), Persersone.

istedenfor et Vidne Du Dig havde strag
en Klinker skaffet, havde Du viist meer Forstand."

Klageren.

Spot kun, indtil Archonten opraaber denne Sag.

Antikleon.

Ved Demeter nei Du skal ei blive længer her;
jeg tager og bærer Dig —

Filokleon.

Hvad gjør Du?

Antikleon.

Hvad jeg gjør? 1465

Jeg bærer Dig herindenfor; thi ellers vil
det snart paa Vidner skorte for de Klagernde.

Filokleon.

Da Hesop engang —

Antikleon.

Det bryder jeg mig ikke om.

Filokleon.

beskyldtes for at have stjålet en hellig Skaal,
fortalte han, hvordan engang en Torbist kom —

1470

B. 1468 fgg. Da Hesop engang havde bebreidet Delsfierne, at de ikke nærrede sig ved Agerdyrkning, men levede kun af de Apollo bragte Offere, hævnedes Delsfierne sig paa den Maade, at de hemmelig stak et helligt Bæger i Hesops Reisetaske, og derefter forfulgte ham for Tempelran. Som han nu stod paa Rippet til at nedstyrtes af en Klippe til Straf for denne Ugudelighed, fortalte han sine Forsølgere Historien om Torbisten, der hævnedes sig paa Drnen. (See Aristof. „Freden“ B. 134).

Antikleon.

Seg kunde dræbe Dig med dine Torbister, Du!

Chor.

Hvor er den Gamle dog lykkelig!
 Hvor er nu heel forandret
 hans karrig gnidske Leveviis!
 Har først han faaet en bedre Smag, 1475
 vil han jo sikkert hidsig styrte
 dybt i Blødagtigheds hyppige Skjød.
 Men maaske dog ikke han vil,
 thi det er svært, det er virkelig svært,
 at skifte Naturen, som engang man har; 1480
 og dog er dette med Mange jo fleet:
 I Omgang med Folk af anden Smag
 skifter man ofte Sæder og Sind.
 Høilig Lov og Priis af mig
 og af hver fornustig Mand 1485
 vil han hofte for sin Kløgt
 og for hans Omhed mod sin Fader,
 hin Søn af Tilokleon.
 Aldrig traf jeg saa elskelig Mand,
 og aldrig har Nogens Væsen saadan 1490
 fortryllet mig og henrykt min Sjæl.
 Siig, har han ikke i hver en Tvist
 feiret, imens hans Villie var
 ifkun at smykke sin Faders Sind
 med ædlere Stræben og Idræt? 1495

Xanthias.

Ved Dionysos ja en Dæmon har jo i
vort Huus indmanet her al ond Forvirrings Nød.
Den Gamle, naar han druffet har den hele Dag
og hørt paa Fløitespil, saa lader han ei af,
beruust af Fryd, at dandse hele Natten ud 1500
de gamle Dandse, hvorved Thespis Seier vandt.
Nutidens Tragiker var' Tøsser, sagde han,
det skulde han nu strax bevise ved sin Dandse.

Filokleon (kommer ud af Huset).

„Hvo har sig sat her ved Forgaardens Dør?“

Xanthias.

Der kommer jo Ulykken selv herhid. 1505

Filokleon.

„Skyd Slaaen fra Døren!“ thi nu vil strax
Dandsen begynde —

Xanthias.

Nei snarere Galskaben vil nok begynde.

Filokleon.

Nu dreier sig Høften i kraftigt Sving;
hvor puster nu min Næse stærkt, 1510
og Rygraden knager.

B. 1501. Thespis, det attiske Dramas Fader, maatte udholde Bæddelampe med andre Tragikere. Hans og Krynichos' Styrke var Dandsen, som ofte skal have overskredet Gratiens Maal og været af voldsom Hestighed. — B. 1504. Parodie paa et Euripideisk Vers.

Xanthias.

Tag Nyserod ind!

Filokleon.

„Ha Frynichos tripper jo ret som en Hane“ ...

Xanthias.

Naa, spark mig dog ei!

Filokleon.

„og smider Venet mod Himlen høit“,
og Vagen gaber.

Xanthias.

Naa see Dig dog for!

1515

Filokleon.

Og Ledemodene dreie sig slink
i Hoftens smidige Skaaler.

Xanthias.

Ved Zeus nei, nei! det gaaer ei godt; han er forryft.

Filokleon.

Nu hører Alle! Til Væddedands indbyder jeg!

Hvis en Tragoede siger, at han dandser smukt,

1520

saa træde han herfrem og dandse omkap med mig! —

Vil nogen eller Ingen?

B. 1512. Frynichos, en ældre Dramatiker, rig paa Dandse. Verset er maaskee af en anden Komiker, og betegner Frynichos' vilde Dandse. — B. 1520. Tragoede, som synger og dandser i tragiske Chor.

Xanthias.

Her er een som vil.

Filokleon.

Hvem er den jammerlige?

Xanthias.

Karkinos's Søn

den mellemste.

Filokleon.

Ha ha! ham skal jeg sluge snart;
ja ham jeg knuser med min Næves Taktslag vift, 1525
thi han er ikke stærk i Rhythmus.

Xanthias.

Staffels Fyr!

Der kommer en anden Dands'er, nok en Krebsesøn,
hans Broder.

Filokleon.

Naa, saa tager jeg som Tilmad ham.

Xanthias.

Ved Zeus! saa faaer Du intet andet jo end Krebs.
Men see dog bare! der kommer nok en Krebsesøn. 1530

Filokleon.

Hvad kryber der? en Krabbe, eller Edderkop?

B. 1523. Karkinos var en heel Dramaturgfamilie af Stuespillere, Chorsangere og Chordandsere. — B. 1527. Krebsesøn, Søn af Karkinos (*καρκίνος*, Krebs).

Xanthias.

Han der er Muslingvogter i Familien,
den allermindste, ja, men han Tragedier gjør.

Filofleon.

O Karkinos, lykkelig med din Børneslor!

See hvilken Sværm af Gjerdesmutter dratter ned!

1535

Naa nu maa jeg ifærd med dem! Hør, Ulselrhg,

Lav Saltsaus til dem, naar jeg vinder Seir!

Chor.

Nu vel! saa lader os alle vige for dem en Smule tilside,
at her i vort Paashyn lystig og frit som Toppen de kunne
sig dreie!

Belan, høiherlige Sønner

1540

af Havenes Gud!

nu springer og danser paa Sand,

ved Stranden af høstløse Sø,

I Krebsenes Brødre!

Rast svinger nu Foden i Kredse,

1545

og paa Trynichosviis

slinger Hælene rast tilveirs,

at Publicum seer dit høitsvungne Been

og udstøder Ah!

B. 1532. Muslingvogter, en Søkrebs, som bestandig ledsager Sømuslingen, og skjuler sig i de tomme Muslingfaller: hvilket lader sig anvende paa Karkinos, naar han benyttede andre Tragedier. — B. 1537. Saltsaus: fordi han vil fortære Krebsene, naar han har besejret dem.

Nu drei Dig og sving Dig i Kreds, og slaa Dig dygtigt
paa Maven! 1550

Kast Venet mod Himlen høit, rundt snøer Jer som hvirv=
lende Toppe!

Der kommer han frybende selv Eders Fader, Havets Be=
herster,

og fryder sig ved sine Børn, de velforsnyede Trende.

Men hvis I lyfter at dandse, saa drager nu bort paa
Timen

herfra; thi ellers har Ingen forhen nogentid voøet, 1555
saaledes at fjerne Komediens dandsende Chor herfra Scenen.

Efterskrift.

Hos Dorph stod:

- B. 2 Jeg lægger mig efter at forforte vor Nattevagt.
B. 6—7 Bov Du kun paa det! — ja der svæver ogsaa selv
ned over mine Dienlaag en Slummer sødt
B. 13 Da havde jeg nu nys et selsomt Drømmesyn.
B. 37 Den Drøm jo stinker af raadent Læder affhyeligt.
B. 43—51 Harehoved — Halehov.
B. 62 Og om Kleon end ...
B. 79 hos de allerfornemste Følk
B. 98 saa ridser han ved Siden strax:
B. 107 beklæbede.
B. 125 gjennem Rendestenen.
B. 131 et fuldstændigt Net og saadan vi bevogte ham.
B. 137 Men rører sig da Ingen af Jer strax herhid?
B. 151 og mandhaftig, rast! jeg kommer osv.
B. 182 So ved Zeus han bærer, seer Du ei,
nedenunder, En som osv.
B. 215 Ja men Du Dosmer nu kommer om et et Dieblif
Meddommere at hente herfra med sig ham her.
B. 220 Lampelys.
B. 247 dog lad os først ved Lys omspejde allevegne.
B. 249 Her er Morads, Faerlille, see! tag Du dig iagt dog.
B. 301 Hør Farlil, vil Du mig give.
B. 353 det min Søn er, raab nu ikke, thi han ligger just foran.
B. 410 de anklagte Staflets strømmende Taarer og ustandset jamrende
Klager.

- B. 479 Væg nu *Uchines* til *Ilden*, *Sellos Son* osv.
- B. 452 ff. ere *Ordene* „jeg og“ indtil „hvad saa“ tillagte alene *Antikleon*.
- B. 544 men hvis Du nu ei bestaaer for *Boldgiftsmanden* osv.
- B. 507 — — —, naar *Testamentets Snegle* Du bryder.
- B. 635 med *Viin* fylbt, og deraf jeg skænker osv.
- B. 655 Hvor han har gjennemgaaet *Alt* med *Fynd*.
- B. 670 — — — og meer end der boer i *Trygoeder*.
- B. 680 *Sig Summen* af dette beløber for os osv.
- B. 684—85 ere *Antikleon* sat for *Filokleon* og omvendt.
- B. 711 Men han saaar som *Statsactor* sex osv.
- B. 721 Du har intet derfor, kun en usjel *Pønning*, og den osv.
- B. 782 — — — Ved *Herafles*, nei, ene
- B. 796 Nu vil Du bruge meer *Fornuft*. Naar osv.
- B. 818 — — Hvad sagde han da til det.
- B. 847 Han forekommer mig som en *Kleonymos*
Derfor er ogsaa han, skjøndt *Heros*, vaabenløs.
- B. 850 indstævne *Folket*. Ja stæv Du kun osv.
- B. 891—92 Da i begge nu efter *Klammer* og *Kiv*
saa ædelmodigt forliges.
- B. 913—14 — — og vi ønske Dig alt *Held*
i denne nye *Magt* alt osv.
- B. 916 alt fra den *Tid*, vi faae
- B. 927 See her er ogsaa den *Indstævnte*, *Labes Hund*.
- B. 953 Har gnasket i sig selv hver en *Ost* i hver en *Bh*.
- B. 960 Hvormange flette *Streger* han beskylder ham for.
- B. 963 — — — men hvor er han? — ræk mig *Natpotten* hid.
- B. 964 Tag Du den selv! Jeg vil nu kalde *Bidnerne* frem.
- B. 970—71 Vil Du da stedse blive haard og raa endog
mod *Sagsøgte*, *Sagskyldige*, ja maaskee kide dem.
- B. 1037 Ja gaaer med *Glæde*, hvorhen I vil.
- B. 1061 ham som udfjød frygtelig stikkende *Lyn* fra *Rhynnas* gnistrende
Vine.
- B. 1090 Alt i forlums *Dage* vare Vi dygtige i *Dandschor*,
dygtige i *Kamp*
og i dette *Hensyn* ene dygtige i høieste *Grad*.
- B. 1138—39 Sidde vi paa *Dommerstolen* hos *Archonten* deels, og deels
hos de *Elleve*, eller i *Odeon*, deels ved *Muren*, tæt

B. 1147 dog det ærgrer os jo meest, naar En som aldrig drog til Fjelts
for vort Land, nu æder op vor Lønning og har aldrig havt
i sin Haand osv.

B. 1162 Kæft denne Kappe om Dig som en Fattigs Pels.

B. 1202 En Byld, rundtom belagt med Hvideløg.

B. 1255 Du stemmer i Harmodiossang, saa tager Du fat.

B. 1315 og jeg skreg, loe osv. (uden „saa“).

B. 1370 Stig herop, min Hjerteven, Guldtorbistil!

B. 1454 Huff selv Du idetmindste paa hvad osv.

B. 1462 et Plaster skaffet osv.

De udeladte Vers ere 1371—1373 og 1400—1406.

Hvad endelig selve Navnet „Hvepser“ eller „Vesper“ angaaer, da har Dorph, undtagen paa eet Sted, brugt den sidste Form, men En af de Mænd, som Dorph ofte modtog Bemærkninger fra med Hensyn til sine Oversættelser, har med mig været enig i, at vi ville handle efter D.s Dnske ved at bruge overalt den rigtige Form „Hvepser“.

I Forordet har jeg yttret, at Dorph har behandlet Chorsangenes Versemaal noget friere. Om Behandlingen af disse Partier af Dramaet udtaler han sig i en Skrivelse (Februar 1852) til mig saaledes: „Hvad Chorenes Metrer angaaer, da har jeg bestandig, førend jeg oversatte, læst hvert Chor, og derefter hver Chor-Afdeling saa nøie og ofte igjennem, at Tanken og Tankegangen stod mig saa klart for Nie, som jeg kunde faae dem. Derpaa læste jeg Chor-Texten, som metrisk Værk, flere Gange baade sagte og høit op, for at mærke dens Grundrhythmus. Og jeg rettede mig da i Oversættelsen deels efter denne, deels efter min egen Sands, quantum id cunqve est, for det danske Sprogs efter Indholdet meest passende rhythmiske Bevægelse“.

